http://www.dhammadownload.com

၄၅၀

ပထမကြိုးတန်း

ပဲခူးမြို့
သာသနာ့မဏ္ဍိုင်(ပါဠိတက္ကသိုလ်)ကျောင်းတိုက်
စာချုပ်ထိုက်အရှင်ဂါရဝ (သရက်)

မဏ္ဍိုင်
ဒုတိယ
ဘာလကာ
မှတ်စု

သာသနာ-၂၅၃၈ ကောဇာ-၁၃၅၆

ဒေါက်တာမြတ်ကျော်ဝေ (ဘီအေ)

http://www.dhammadownload.com

1900

ပထမကြိုးတန်း

ပဲခူးမြို့
သာသနာ့မဏ္ဍိုင်(ပါဠိတက္ကသိုလ်)ကျောင်းတိုက်
စာချုပ်ထိုက်အရှင်ဂါရဝ (သရက်)

မဏ္ဍိုင်
ဒုတိယ
ဗာလကာ
ပုံတော်စာ

သာသနာ-၂၅၃၈ ကောဇာ-၁၃၅၆

http://www.dhammadownload.com

အလက်ာနှင့် ပတ်သက်၍

စကားအရာ စာပေရေးရာတို့၌
ကဗျာမဆန် ကာရန်မလှ သဘာဝမပီပြင်
သက်ဝင်ခြင်းကင်း ခက်ခဲခြင်းတွေ တွေ့နေပါသလား ?

လူမှုနယ်တွင် လူရာဝင်သည့်
အပြောအရေး အတွေးကျွမ်းကျင် ပညာရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်ရန် . . .
ရှောင်ရန်အပြစ် ဆောင်ရန်အနှစ်တို့ကို
ခွဲခြားသိမြင် နားလည်ချင်ပါသလား ?

အထူးသဖြင့် ပထမကြီးတန်း၌ သာမက
ဓမ္မာစရိယတန်း သုတ်သီလကွန်ဘာသာ
ဒုတိယနေ့မှာ မပါမပြီးတဲ့ ဘာဝါလက်ာရ ထုတ်နည်းကို
မပင်မပန်း ရှင်လန်း လွယ်ကူစွာ သိထားချင်ပါသလား ?

ယနေ့ စာချစာသင် အရှင်မြတ်များနှင့်
မြန်မာစာပေ လေ့လာလိုက်စားကြီးပွားလိုသော
ဝါသနာရှင်အားလုံးကို

ဤစာအုပ်က တာဝန်ယူပါလိမ့်မည်။

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

အလင်္ကာဘာသာအစက်အခဲအတွက်

မဏ္ဍိုင်

အလင်္ကာ ပုတ်စု

သာသနာ့မဏ္ဍိုင် (ပါဠိတက္ကသိုလ်) ကျောင်းတိုက်၊ ပဲခူးမြို့
အရှင်ဂါရဝ (သရက်) ရှာဖွေတင်ပြသည်။

http://www.dhammadownload.com

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၄၂/၉၄ - (၀)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက် - ၁/ ၉၄ (၁၀)

အကြိမ် - ပထမအကြိမ်၊
အုပ်ရေ - ၁၀၀၀၊
တန်ဖိုး - ၈မွဒါန်၊
ပန်းချီ - ကိုဇော်မင်း (ကိုဇော် - ပန်းချီဒီဇိုင်း)
ခုနှစ် - ၁၉၉၄ - အောက်တိုဘာ၊

ထုတ်ဝေသူ ...
ဦးဇော်ဝင်း (၀၀၀၄)
ဟံသာဝတီစာအုပ်တိုက်
၃၅ရ-ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း
ရန်ကုန်မြို့။

မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းစာသား ပုံနှိပ်သူ
ဦးဇော်ဝင်း (၀၁၄၈၅) ;
ဟံသာဝတီ ပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်-၃၄၉၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း၊
ရန်ကုန်မြို့။

http://www.dhammadownload.com

ကျမ်းဦး အမှာစကား

ဤ မဏ္ဍိုင်အလင်္ကာမှတ်စု စာမူကိုကြည့်ရှုသုံးသပ်ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ပြီး ကျမ်းဦးအမှာ စကား ရေးသားပေးပါဟု စာမူပြကာ တောင်းပန်လာသော တပည့်ဖြစ်သူ အရှင်ဂါရဝ၏ ဤမဏ္ဍိုင်အလင်္ကာ မှတ်စု ကျမ်းစာမူကို မအားလပ်သည့်ကြားမှ အနည်းအကျဉ်းမျှ ကြည့်ရှု မိပေ၏။

စာမူအနည်းအကျဉ်းကို ကြည့်ရှုရုံမျှဖြင့် စာမူ၏အရည်အချင်းကို ခန့်မှန်းနိုင်ပေ၏။ အဆင့်အတန်းအလွန် မမြင့်သည့်တိုင် အလွန်မနိမ့်ကျ၊ အကုန်အစင် ပြည့်စုံ၏ဟု မဆိုနိုင်သည့်တိုင် ပြည့်စုံသင့်သလောက် ပြည့်စုံ၏ဟု ဆိုနိုင်ပေ၏။

အမှန်မှာ ဤကျမ်းစာ၏ မူလ အလင်္ကာခေါ်သုဗောဓာလင်္ကာရကျမ်းမှာ မူရင်းသက္ကဋ္ဌ ကျမ်းကြီးများမှ ထုတ်နုတ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာနုလောမဖြစ်အောင် မာဂဓဘာသာ (ပါဠိဘာသာ) ဖြင့် စီစဉ်ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်၏။ မူရင်း သက္ကဋ္ဌကျမ်းကြီးများမှ ထုတ်နုတ်စီစဉ်ထားသည့် အလျောက် လည်း ဂါထာပေါင်း (၃၆၇) ဂါထာ (တစ်ဘာဏဝါရကျော်) ရှိကာ ကျမ်းစာသားလည်းများ အဓိပ္ပါယ်လည်း နက်နဲ ခက်ခဲလှပါပေ၏။

ထိုသို့ ခက်ခဲနက်နဲသော အလင်္ကာကျမ်းစာကို ဆရာအမျိုးမျိုးက ပုံစံအမျိုးမျိုး အမည် အမျိုးမျိုးဖြင့် လွယ်ကူသည်ထက် လွယ်ကူအောင် စီစဉ်ရေးသားခဲ့ကြပါပေ၏။

ဤကျမ်းစာမူကို ရှာဖွေပြုစုတင်ပြသော တပည့်ဖြစ်သူ အရှင်ဂါရဝကား မိခင်မဏ္ဍိုင်တိုက်တွင် အုပ်ချုပ်ရေး စသော ကျောင်းတိုက်တာဝန်များကို ကူညီထမ်းဆောင်ယင်း ပထမကြီးတန်း ကဝိလက္ခဏ ဘာသာ (၂)ကို တာဝန်ယူ ပို့ချနေသူဖြစ်၏။

ထိုသို့ သူကိုယ်တိုင်ပို့ချနေသော ဘာသာတွင် ခေတ်အခြေအနေစားမေးပွဲလောကကို နားလည်ကာ ထိုဆရာ့ ဆရာများ ရေးသားထားသော ကျမ်းစာများမှ လိုအပ်ရာအဓိပ္ပါယ်များနှင့် အခြား ဗဟုသုတများကို ကြိုးစားရှာဖွေပို့ချ ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အရာရာအထူး လိုအပ်လိမ့်မည်ဟု မထင်မိပါချေ။

ဤကဲ့သို့ မထင်မိသောကြောင့်လည်း ယနေ့စာမေးပွဲလောက စာသင်သားများသာမက ပို့ချ ပေးမည့် ဆရာများနှင့် ဝါသနာပါ၍ လေ့လာလိုက်စားလိုသူများပါ ကြည့်ရှုလေ့လာဆောင်ထားသင့်သော စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်ပေ၏ဟုသာ ကျမ်းဦးအမှာစကား ရေးသားလိုက်ရပေ၏

အရှင်သဒ္ဓရ
အဂ္ဂမဟာဓမ္မ ဝါဒီတပဏ္ဍိတ
ဓမ္မာစရိယ ပါဠိပါရဂူ
ဒုတိယနာယက ဆရာတော်
သာသနာ့မဏ္ဍိုင် ပါဠိတက္ကသိုလ်စာသင်တိုက်
ပန်းခြံကုန်းရပ်၊ ပဲခူးမြို့။

http://www.dhammadownload.com

ပြည်လုံးကျွတ်ပြန် ချီရေး

ဒေါ်ညွှန့်ဝေ

ပိဋကတ်စာပေ ဖြန့်ချိရေး

အမှတ် (၃၉-၄၀)၊ ရွှေတိဂုံဘုရား
တောင်ဘက်-စျေးတော်ရုံ
ဒဂုံစာတိုက်-ရန်ကုန်မြို့။

□□□

ဖုန်း - ၃၈၃၅၁၁ (လိုင်းခွဲ) ၂၀၆

http://www.dhammadownload.com

ကျမ်းဦး အမှာစကား

ဤ မဏ္ဍိုင်အလင်္ကာမှတ်စု စာမူကိုကြည့်ရှုသုံးသပ်ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ပြီး ကျမ်းဦးအမှာ စကား ရေးသားပေးပါဟု စာမူပြကာ တောင်းပန်လာသော တပည့်ဖြစ်သူ အရှင်ဂါရဝ၏ ဤမဏ္ဍိုင်အလင်္ကာ မှတ်စု ကျမ်းစာမူကို မအားလပ်သည်ကြားမှ အနည်းအကျဉ်းမျှ ကြည့်ရှု မိပေ၏။

စာမူအနည်းအကျဉ်းကို ကြည့်ရှုရုံမျှဖြင့် စာမူ၏အရည်အချင်းကို ခန့်မှန်းနိုင်ပေ၏။ အဆင့်အတန်းအလွန် မမြင့်သည့်တိုင် အလွန်မနိမ့်ကျ၊ အကုန်အစင် ပြည့်စုံ၏ဟု မဆိုနိုင်သည့်တိုင် ပြည့်စုံသင့်သလောက် ပြည့်စုံ၏ဟု ဆိုနိုင်ပေ၏။

အမှန်မှာ ဤကျမ်းစာ၏ မူလ အလင်္ကာခေါ်သုဗောဓာလင်္ကာရကျမ်းမှာ မူရင်းသက္ကဋ္ဌ ကျမ်းကြီးများမှ ထုတ်နုတ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာနုလောမဖြစ်အောင် မာဂဓဘာသာ (ပါဠိဘာသာ) ဖြင့် စီစဉ်ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်၏။ မူရင်း သက္ကဋ္ဌကျမ်းကြီးများမှ ထုတ်နုတ်စီစဉ်ထားသည့် အလျောက် လည်း ဂါထာပေါင်း (၃ဖြာ) ဂါထာ (တစ်ဘာဏဝါရကျော်) ရှိကာ ကျမ်းစာသားလည်းများ အဓိပ္ပါယ်လည်း နက်နဲ ခက်ခဲလှပါပေ၏။

ထိုသို့ ခက်ခဲနက်နဲသော အလင်္ကာကျမ်းစာကို ဆရာအမျိုးမျိုးက ပုံစံအမျိုးမျိုး အမည် အမျိုးမျိုးဖြင့် လွယ်ကူသည်ထက် လွယ်ကူအောင် စီစဉ်ရေးသားခဲ့ကြပါပေ၏။

ဤကျမ်းစာမူကို ရှာဖွေပြုစုတင်ပြသော တပည့်ဖြစ်သူ အရှင်ဂါရဝကား မိခင်မဏ္ဍိုင်တိုက်တွင် အုပ်ချုပ်ရေး စသော ကျောင်းတိုက်တာဝန်များကို ကူညီထမ်းဆောင်ယင်း ပထမကြီးတန်း ကဝိလက္ခဏာ ဘာသာ (၂)ကို တာဝန်ယူ ပို့ချနေသူဖြစ်၏။

ထိုသို့ သူကိုယ်တိုင်ပို့ချနေသောဘာသာတွင် ခေတ်အခြေအနေစာမေးပွဲလောကကို နားလည်ကာ ထိုဆရာ့ ဆရာများ ရေးသားထားသော ကျမ်းစာများမှ လိုအပ်ရာအဓိပ္ပါယ်များနှင့် အခြား ဗဟုသုတများကို ကြိုးစားရှာဖွေပို့ချ ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အရာရာအထူး လိုအပ်လိမ့်မည်ဟု မထင်မိပါချေ။

ဤကဲ့သို့ မထင်မိသောကြောင့်လည်း ယနေ့စာမေးပွဲလောက စာသင်သားများသာမက ပို့ချ ပေးမည့် ဆရာများနှင့် ဝါသနာပါ၍ လေ့လာလိုက်စားလိုသူများပါ ကြည့်ရှုလေ့လာဆောင်ထားသင့်သော စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်ပေ၏ဟုသာ ကျမ်းဦးအမှာစကား ရေးသားလိုက်ရပေ၏

အရှင်သံဝရ
အဂ္ဂမဟာဝန္ဒ ဝါဒတပဏ္ဍိတ
ဓမ္မာစရိယ ပါဠိပါရဂူ
ဒုတိယနာယက ဆရာတော်
သာသနာ့မဏ္ဍိုင် ပါဠိတက္ကသိုလ်စာသင်တိုက်
ပန်းခြံကုန်းရပ်၊ ပဲခူးမြို့။

http://www.dhammadownload.com

ပြည်လုံးကျွတ်ပြန် ချီရေး

ဒေါ်ညွှန့်ဝေ

ပိဋကတ်စာပေ ဖြန့်ချိရေး

အမှတ် (၃၉-၄၀)၊ ရွှေတိဂုံဘုရား
တောင်ဘက်-ဈေးတော်ရုံ
ဒဂုံစာတိုက်-ရန်ကုန်မြို့။

□□□

ဖုန်း - ၃၈၃၅၁၁ (လိုင်းခွဲ) ၂၀၆

http://www.dhammadownload.com

နိဒါန်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ။

အလက်ာနှင့် တန်ဖိုး

အလက်ာဟူသည် တန်ဆာဆင်ကြောင်းဖြစ်သော အရာဖြစ်၏။ လောကဌ် အရာရာ တန်ဆာဆင်မှ တင့်တယ် ပြေပြစ်ချောမောလှပ၏။ ပစ္စည်း ဝတ္ထုသုံးစွဲရာဌ် ဖြစ်စေ၊ စကားအရာ စာပေရေးရာ သုံးစွဲရာဌ်ဖြစ်စေ၊ တန်ဆာဆင်မှ တင့်တယ်နိုင်ကြ၏။ အထူးအားဖြင့် ပစ္စည်းဝတ္ထုထက် စကားအရာ စာပေရေးရာကို ပိုဂ္ဂ်ိတန်ဆာ ဆင်အပ်လှ၏။

လောက လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၊ လူတစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး၊ တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ ကူးလူးဆက်ဆံရာဌ် ဦးစွာ စကားဖြင့်ဆက်သွယ်ရ၏။ ထိုသို့ ဆက်သွယ်ရာဌ်လည်း စကားတန်ဆာ အဆင်ပြေ ပြေသလောက်အကျိုးရှိ၏။ ထို့အတူ စာပေရေးရာဌ်လည်း အဆင်ပြေ၍ အဆင့်အတန်းမြင့်ကာ အကျိုးရှိရန် တန်ဆာဆင်ဖို့ အရေးကြီး၏။ လူမျိုး၏ ယဉ်ကျေးမှုသည် စာပေ၊ စာပေမြင့်မှ လူမျိုးတင့်သည် မဟုတ်ပါလား၊ ထို့ကြောင့်လည်း စကားအရာစာပေရေးရာတို့ကို တန်ဆာဆင်ရခြင်းမှာ ပိုဂ္ဂ်ိအရေး ကြီး၏ ဟုဆိုခြင်းဖြစ်၏။

လောကလူသားမဆိုထားနှင့် သုံးလောကထွတ်ထား မြတ်ဘုရားသော်မှ စကားတော်တရားတော်များကို ဝေနေယျဇ္ဈာသယအလိုက် အမျိုးမျိုးတန်ဆာဆင်ကာ ပြောတော် ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ကုဒေကုဌာမကသော လူနတ်မြတ်ဟု သတ္တဝါတို့ ကျွတ်တန်းဝင်ခြင်း အကျိုးကို ရခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါပေ၏။ ဤကဲ့သို့ စကားအရာ တန်ဆာဆင်ပါမှ ပိုမိုအကျိုးထွက်ကြောင့်လည်း မိမိစကားစာပေများကို အများနားလည်လက္ခံ သာယာနာပျော်ဘွယ်ရှိအောင် တန်ဆာဆင်၍ ပြောဆိုရေးသားသင့်ခြင်း ဖြစ်ပါပေ၏။ သို့မှသာ မိမိကိစ္စအောင်မြင်မှုကို အပြည့်အဝရနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပေ၏။

အလက်ာရေး

ထိုသဘောကိုနားလည်ကြသော ရှေးပညာရှိများသည် ဗုဒ္ဓမပွင့်မီကပင် စကားကို တန်ဆာဆင်ကြောင်းဖြစ်သော ဂါထာ သမ္ဘစသော အလက်ာကျမ်းများကို ရေးသားခဲ့ကြ၏။ ထိုသို့အစရှိခဲ့ရာ နောင်လာနောက်သားများက ထိုအလက်ာကျမ်းများကို မှီ၍ ခေတ်နှင့်လျော်ညီစွာ သက္ကဋဘာသာဖြင့် အလက်ာကျမ်းများကို ဆက်ကာဆက်ကာ ရေးသားပြုစုခဲ့ကြပါပေ၏။

http://www.dhammadownload.com

သာသနာသက္ကရာဇ် ၁၇၀၀ ကျော်သောအခါ၌ ခေတ်အခြေအနေကို ကောင်းစွာနားလည်သော သီဟိုဂျွန်း နေ အရှင်သံဃရက္ခိတ မထေရ်က သက္ကဋမသန်း မာဂဓဘာသာ ကျွမ်းသော သုဒ္ဓမဂဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ထိုသက္ကဋ အလင်္ကာကျမ်းကြီးများမှ ကောင်းနိုးရာရာတို့ကို ယူ၍သက္ကဋမဘက် မာဂဓဘာသာသက်သက်ဖြင့် အလင်္ကာကျမ်းကို ရေးသားပြုစုပေးခဲ့ပါပေ၏။

ထိုသံဃရက္ခိတမထေရ်၏ ကျေးဇူးကြောင့်သာ ယနေ့အချိန်ထိ မာဂဓဘာသာဖြင့် မပပျောက်မပန်း ပို့ချသင်ယူ နားလည်နေကြရခြင်းဖြစ်ပါ၏။ သို့သော်မူရင်း သက္ကဋကျမ်းကြီးများမှ ထုတ်နုတ်စီစဉ်ထားသောကြောင့် ထင်သလောက် လွယ်ကူလှသည်တော့ မဟုတ်ပါပေ။

ထိုသို့ ထင်သလောက်မလွယ်ကူသည့်အတွက် စေတနာမေတ္တာကြီးမားကြသော ဆရာသခင်ကျေးဇူးရှင်တို့ကတဖန်ကြီးမားပြင်းထန်လှသောဆန္ဒဝီရိယတို့ပြတန်းကာခေတ်စာသင်သားတို့ လွယ်ကူသည်ထက်လွယ်ကူ သက်သာသည်ထက် သက်သာစွာဖြင့် ပို့ချသင်ယူနားလည်နိုင်ကြစေရန် ပုံစံအမျိုးမျိုး အမည်အမျိုးမျိုး တို့ဖြင့်ရေးသားပြုစုပေးခဲ့ကြပြန်ပါ၏။ ဤသို့ဖြင့် အလင်္ကာကျမ်းစာဘာသာဟူသော ရေအယဉ်သည် ယနေ့တိုင် မရပ်မနား အစဉ်ရွှေ့ရှား တသွင်သွင်စီးသွား ရေပန်းစားလျက်ရှိနေပါ၏။

စာပေပို့ချ သင်ယူကြပုံနှင့် ဤမှတ်စုရေးရခြင်း

ယနေ့စာသင်သားများမှာ ဤအလင်္ကာဘာသာရပ် တစ်ခုသာမဟုတ် အခြားဘာသာရပ်များလည်းရှိကြ သေးသည်ဖြစ်ရာ ထိုထို ဆရာကြီးများရေးသားထားသည့် ကျယ်ဝန်းနက်နဲသော ထိုထို အလင်္ကာကျမ်းကြီးများကို တကူးတကကြည့်ရန် အချိန်မပေးနိုင်ကြပဲ၊ စာ၀ါ တစ်ဝါပြီး တစ်ဝါလိုက်ရင်းဖြင့်သာ တစ်နေ့တာကုန်ကြရ၏။

စာ၀ါပို့ချသင်ယူပြုလုပ်ရခြင်းကပင့်လျှင် နားမလည်သည်ကို နားလည်ရန်နှင့် အချိန်ကုန်ခံ၍ မကြည့်နိုင်ကြသည်ကို အချိန်ယူ၍ ကြည့်ရှုထားသော ဆရာ့ထံမှတဆင့် မှတ်သားကြရန်ဖြစ်ကြပေ၏။

စာ၀ါပို့ချခြင်းဟူသည်လည်း ဆရာဖြစ်သူက ထိုထိုဆိုင်ရာ စာအုပ်တို့မှကြည့်ရှုပြီး လေ့လာမှတ်သားထားသော မှတ်စုမှတ်ရာများကို တဆင့်ပြန်လည်ရှင်းလင်း ပြောပြပို့ချကာ ဆိုင်ရာမှတ်စုမှတ်ရာများကို တဆင့်ရေးစေခြင်းဖြစ်၏။

ထိုသို့လိုက်ကူးစေခြင်း၊ လိုက်ကူးနေခြင်းဖြင့် ဆရာလည်း မရှင်းပြအား၊ တပည့်လည်း နားမလည်ဖြစ်ကာ အချိန်ကုန် အကျိုးမရှိဖြစ်ကြရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုသဘောတို့ကို နားလည်မိသောကြောင့် ပို့ချပေးသော ဆရာများလည်း အချိန်ရကာ သေချာကျန ရှင်းပြနိုင်စေ၊ စာဝါလိုက်တပည့်များလည်း စိတ်ပါဝင်စားစွာ နားထောင် နားလည်နိုင်စေ၊ လိုက်ရေးခြင်းဖြင့် ကုန်လွန်ရမည့် အချိန်တို့၌လည်း အခြားဘာသာရပ်တို့ကို ကြည့်ရှုနိုင်ကြစေဟု ဆန္ဒပြုကာ ဤမဏ္ဍိုင်အလင်္ကာမှတ်စုစာမူကို ရှာဖွေ ရေးသားတင်ပြရခြင်းဖြစ်ပါ၏။

ဤစာအုပ်ပုံနှိပ်ဖြစ်ခြင်း

ဤမဏ္ဍိုင်အလင်္ကာမှတ်စုစာမူကို ဖယောင်းရိုက်လှည့်ထုတ်ကာ ဖြန့်ဝေခဲ့သည်မှာ ငါးနှစ်ပင်ရှိခဲ့ပေပြီ၊ ထိုထုတ်ဝေရာတို့၌ ကိုယ့်ကျောင်းတိုက် လိုအပ်ရှိနှင့် အနည်းငယ်သာပို၍ အုပ်ရေနှစ်ရာလောက်သာ လှည့်ထုတ်ခဲ့ ခြင်းဖြစ်ပါ၏။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် အမေးများ အသုံးများလာကာ အများက ပုံနှိပ်အဖြစ် ထုတ်စေလိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ယနေ့စာသင်သားလောကကိုကြည့်လျှင်လည်း မှတ်စုမှတ်ရာ ရေးကူးဖို့ထက် ဆိုင်ရာအတန်းတွင်ဆိုင်ရာဘာသာရပ်တို့ထွက်လာသမျှစာအုပ်တို့ကို လက်မလွတ်တန်း ဝယ်ယူကြည့်ရှုကြသည်ကိုသာ တွေ့ရသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မူလစာမူကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ကာ ဤကဲ့သို့ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေဖြစ်ခြင်းဖြစ်ပါ၏။

မှတ်စုရေးပုံ

ဆရာ့ဆရာကြီးများ၏ စာအုပ်များနှင့် အခြားဗဟုသုတ စာအုပ်များမှလိုအပ်ရာတို့ကို အပြည့်စုံဆုံးဖြစ်အောင် အတတ်နိုင်ဆုံး ရှာဖွေကူးရေးမှတ်စုပြုထားပါ၏။ ပထမပိုင်း၊ ဒုတိယပိုင်းတို့ကိုပူးတွဲကာ ပထမပိုင်း ဒေါသအဓိပ္ပါယ် ဒေါသသင့်ပုံ ပုံစံတို့နှင့် ဒုတိယပိုင်း ဒေါသဖြေဖျောက်ပြေပျောက်ပုံတို့ကို ရေးသားထားပါ၏။ နောက်အပြစ်ပျောက်၍ ဂုဏ်မြောက်ရာတတိယပိုင်းကို ဂုဏ်မြောက်ရာပုံစံတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ သည့်နောက် အတ္တရသတို့ကိုပြရာ စတုတ္ထပိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပြီးမှ ပဌမပိုင်းကို ဘာဝရသတို့၏ သဘောကို ပိပြင်စေ၍စာချတန်း သိလက္ခန်ဘာသာ၌ ဘာဝါလင်္ကာရထုတ်နည်း ရအောင်ပုံစံတို့နှင့် လည်းကောင်း စီစဉ်ရေးသားထားပါ၏။

(မှတ်ချက်= စာဝါပို့ချရာ၌ ပထမ–ဒုတိယပိုင်းကို ပူးတွဲပို့ချပြီး၊ တတိယပိုင်းကို၊ တတိယပိုင်းပြီးလျှင် စတုတ္ထပိုင်းကိုကျော်၍ ပဌမပိုင်းကို၊ ပြီးမှ စတုတ္ထပိုင်းကို ပြန်လည်ပို့ချပါ၏။)

http://www.dhammadownload.com

သင့်တန်စွာ ခွင့်ပန်ပါ၏

စာမူကိုကူးယူမှတ်စုပြုရာ၌ အထူးအားဖြင့် စု, တ, ပြု, ဟူသောမူအတိုင်း အလင်္ကာ နိဿယသစ်၊ အလင်္ကာဘာသာဋီကာ၊ အလင်္ကာပန်းကုံး၊ အလင်္ကာရတ္တ မေဒိနီ၊ ဝမ္မာစရိယ မျက်ရှု၊ နည်းပြဝမ္မာစရိယ၊ အလင်္ကာဘာသာအဖြေပဒေသာ စသည်ကျမ်းများမှ မှတ်စုမှတ်ရာ တို့နှင့် အမျိုးမျိုးသောဆရာတို့၏ မှတ်စုမှတ်ရာတို့ကို ထုတ်ယူမှတ်စုပြုထားပါ၏။ ဤကဲ့သို့ ထုတ်ယူမှတ်စု ပြုထားခြင်းကိုလည်း ပညာမလျှို့ဝှက်မတို့ မပြိုင်ပဲ တပည့်လွှဲသကဲ့သို့ – ပေးထိုက်ကုသိုလ် သာ ခွင့်လွှတ်ကြပါရန် ဤနေရာမှ သင့်တန်စွာ ခွင့်ပန်ပါ၏။

ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် ကျိုးမပြင်

ဤစာမူကို ရေးသားပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေရာ၌ ဤစာအုပ်တွင်ပါဝင်သော ပုံစံစသည်တို့ကိုမေးလိမ့်မည်ဟု မဆိုလိုပါ၊ ဤစာအုပ်ပါ ပုံစံတို့ကား၊ နမူနာယူ သဘောပေါက်ရန်အတွက်သာ ဖြစ်ပါ၏၊ လူပတ်ဝန်းကျင်တွင် အလင်္ကာနှင့်မကင်းသော စကားစာသား အမူအရာ လောကသဘာဝများ မြောက်များစွာ ရှိနေကြပါသေး၏။ သို့အတွက်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ထိုထိုစာအုပ်တို့မှ မှတ်စုရေးကူးထားသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မေတ္တာစိတ်ပျက် ဒေါသစွက်ကာ အလကားပါကွာဟု ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် နေလျှင် အကျိုး မပြင်ရုံသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

တစ်ဆင့်စကားကြားဘူးပါ၏၊ ဆရာတော်နှစ်ပါး – ကျသားပွါးသော ဆရာတော်က အလကားပါကွာ – ဦး( ) ကျမ်းပြုတယ်ဆိုတာ သူများစာတွေ လိုက်ကူးရေးနေတာပါ– ပြောသောအခါ မေတ္တာပွါးသောတစ်ပါးက အရှင်ဘုရား – သူလိုက်ကူးရေးထားတဲ့ စာတွေကို ကုန်အောင်ဖတ်ဘူးပါ ရဲ့လား – ဟု ပြန်လျှောက်လိုက်ပါသတဲ့။

ဤကဲ့သို့ပင် ယခုလည်း မေတ္တာမထား ကျသားပွားကာ အလကားပါဟု – ဆိုခဲ့ကြားဆဲ၊ မိမိသာလျှင် ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် ကျိုးမပြင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

လက်ကမ်းကြိုလျှင် ကျေးဇူးတင်

ဤစာမူကိုရေးသားရာ၌ ဖြစ်ကတတ်ဆန်းမဟုတ်ပဲ အတော်အတန်ပြည့်စုံအောင် ဆောတနာ မေတ္တာ ဝိရိယထားကာ ကြိုးစားပြုစုထားပါ၏၊ သို့သော်လည်း၊ သတိလွတ်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ မိမိဉာဏ်က မမီခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မနှံ့စပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ သဘာဝမသက် အပိုအလို မှားယွင်းချက်များရှိနိုင်ပါ၏၊ ယင်းမှားချက်များကိုအကယ်၍ တွေ့ရှိပါက စာချစာသင်အရှင်များနှင့် ဝါသနာရှင် ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းက မေတ္တာစွက်ကာ

http://www.dhammadownload.com

ကိုယ်ချင်းစာလျက် ခွင့်လွှတ် ပြင်ဆင်နိုင်ကြပါစေဟု တောင်းပန်သမျှ တိုက်တွန်းမှုပြုပါ၏၊ ဤသို့ခွင့်လွှတ် ပြင်ဆင်ပြီး ဤစာအုပ်ကို လက်ကမ်းကြွေလျှင် အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ပါ၏။

ပြည်လုံးကျွတ်ပြန် ချီရေး

ဒေါ်ညွှန့်ဝေ

ပိဋကတ်စာပေ ဖြန့်ချိရေး

အမှတ် (၃၉-၄၀)၊ ရွှေတိဂုံဘုရား
တောင်ဘက်-ဈေးတော်ရုံ
ဒဂုံစာတိုက်-ရန်ကုန်မြို့။

□□□

ဖုန်း - ၃၈၃၅၁၁ (လိုင်းခွဲ) ၂၀၆

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

အလင်္ကာမှတ်စု

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁	ကျမ်းဦးအမှာစကား	က
၂	နိဒါန်း	ခ - ဆ
	ဤစာအုပ်တွင် မာတိကာပေါင်း ၈၅၀ ကျော် ပါဝင်သည်	
	အလင်္ကာ ပထမ + ဒုတိယပိုင်း	
၃	ရတနတ္တယ ပဏာမ	၁
၄	ဝစီပဏာမကို ပြုရခြင်းအကြောင်း	၁
၅	ဤဂါထာ၌ပြသော ဂန္ဓာရမ္ဘ	၂
၆	စမ္ဘောဟုမဆိုဘဲ ဝါဏီဟုဆိုခြင်းအကြောင်း	၃
၇	ဝိသေသနဖြစ်တိုင်း လိင်မပြောင်း	၄
၈	ရာမ သမ္ဘာဒျလင်္ကာရာ၌ အာဒီအရ	၅
၉	အနုရူပေန သင်ရော်ခြင်းအကြောင်း	၆
၁၀	အလင်္ကာရအရ မုချတ္ထနှင့် ဥပစာရတ္ထ	၇
၁၁	သုဘောတလင်္ကာရကျမ်းကို အလင်္ကာခေါ်ရပုံ	?
၁၂	လေါကအသုံးမကျ လှုနှိုးလူအပြစ်ရန် အကြောင်း	၈
၁၃	လေါကထင်ပေါ် လူတော်လူမော်ဖြစ်ရန်အကြောင်း	၉
၁၄	ပညာ၏ဘာ၀ဘို့ရာ ဆရာကောင်းရှာ မိုခိုပါ	၉
၁၅	လေါကမှာ မိုခိုရာဟူသည်	၁၀
၁၆	ကဗျကျမ်းနှင့် နာဋကကျမ်း	၁၀
၁၇	ကဗျာတတ်ရန် အဂါ - ၃-ပါး	၁၁
၁၈	ဗန္ဓ အဝိပ္ပါယ် -စသည်	၁၁
၁၉	အလင်္ကာကျမ်းလာ ပဒ္ဒနှင့်ဆန်းကျမ်းလါပဒ္ဒ အထူး	၁၃
၂၀	ဂရူပဒေသ၌ ဂရုအရ -စသည်	၁၄
၂၁	ကျမ်းစာကို အလင်္ကာခေါ်နိုင်ပုံ	၁၅
၂၂	ကဝိ - ပညာရှိဟူသည်	၁၆
၂၃	ဗန္ဓောစနာမသဒ္ဒတ္ထာ စကားနှစ်မှာ မထူးပါ	၁၇
၂၄	အလင်္ကာမှာ အပြစ်အဆာ ရှောင်သင့်ရာ	၁၈
၂၅	အတ္ထာလင်္ကာရဂုဏ်ထက် သဒ္ဒါလင်္ကာရဂုဏ်က အရေးကြီးပုံ	၁၉

http://www.dhammadownload.com

စဉ်		အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
		ဒေါသဝဟောဝ + ဒေါသပရိဟာရဝဟောဝ	
၂၆		ဒေါသအဓိပ္ပါယ်နှင့် တည်ရာဌာနများ - စသည်	၂၀
၂၇		အဌပဒါနစသည် သနားတပ်၍ မဆိုခြင်းအကြောင်း	၂၂
		ပဒေါသနိကွေပ	
၂၈	၁။	ဝိဂ္ဂဒ္ဓတ္တ္ထရဒေါသနှင့်ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၂၂
၂၉		ဌိကာသစ်နိသျှဉ်ပါသော ဝိဂ္ဂဒ္ဓတ္တ္ထရပုံစံ	၂၄
၃၀	၂။	အဗျတ္တဒေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၂၇
၃၁	၃။	ကိလိဋ္ဌဒေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၃၀
၃၂		သဒ္ဒပဟေလီ -၃-မျိုးနှင့်ပုံစံ	၃၄
၃၃		ယမကနှင့်ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၃၅
၃၄		ကမလံ - ဂါထာ ဒေါသသင့် / မသင့် အနက်ပေးပုံ	၃၉
၃၅	၄။	ဝိရောဓိဒေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၄၁
၃၆		ကြီးပွားခြင်းအား - စဒေသာဓကားနှင့်ဝေ၍ လောကသဘာဝမှတ်စရာ	၄၃
၃၇		ပန်းမျိုးစုံတို့ တစ်ဥတုတည်း၌ အံ့သြဘွယ် တပြိုင်နက်ပွင့်ရာအခါများ	၄၅
၃၈	၅။	နေယျဒေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၄၇
၃၉		ပါဠိတော်မှာ မှတ်စရာ	၄၈
၄၀		သိဂါရ -၂-ခု အထူး	၅၂
၄၁	၆။	ဝိသေသနာပေကွဒေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၅၂
၄၂		နေယျဒေါသနှင့် ဝိသေသနာပေကွဒေါသအထူး	၅၃
၄၃	၇။	ဟိနတ္ထဒေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၅၄
၄၄		အဗျတ္တဒေါသနှင့် ဟိနတ္ထဒေါသအထူး	၅၅
၄၅	၈။	အနတ္ထကဒေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၅၆
		ဝါကျဒေါသနိဒ္ဒေသ	
၄၆	၁။	စကတ္ထဒေါသဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၅၈
၄၇		ပါဠိတော်တို့၌ စကတ္ထဒေါသမသင့်ကြောင်း	၆၃
၄၈		အာမေဋိတ်နှင့်ဝိတ္ထာ အဓိပ္ပါယ်အထူးနှင့်ပုံစံ	၆၃
၄၉	၂။	ဘာဝရိတိဒေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၆၃
၅၀	၃။	ဗျာကိဏ္ဏဒေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၆၆
၅၁		ဗျာကိဏ္ဏ-သံကိဏ္ဏ-ဝါကျဂန္ဓိတဒေါသတို့အထူး	၆၇
၅၂	၄။	ဂါမ္ဘီရဒေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၆၉

http://www.dhammadownload.com

စဉ်		အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၃	၅။	ယတိနှင့် ယတိဟီနဝေါသဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၇၂
၁၄		သဒ္ဓါကွမ်း အလက်ကွမ်းလာ ပဒေသာတို့အထူး	၇၃
၁၅		အညထာ တွညတာ၌ တုသဒ္ဓါ အညထာသဒ္ဓါတို့၏ သံဝေဂျက်များ	၇၄
၁၆	၆။	ကမ္ဘူတဝေါသဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၇၇
၁၇		လောကဘဒ္ဒင် ပြောဆိုသုံးစွဲရိုးအစဉ်နှင့်ပုံစံ	၇၈
၁၈	၇။	အတိဝုတ္တဝေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၈၀
၁၉		အာကာသကိုဆရာတို့အဆို	၈၁
၆၀		အဗျတ္တနှင့် အတိဝုတ္တဝေါသအထူး	၈၂
၆၁	၈။	အပေတတ္တဝေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၈၃
၆၂		အနတ္တကနှင့်အပေတတ္တဝေါသအထူး	၈၄
၆၃		အပေတတ္တဝေါသမသင့်သော စကားများ	၈၄
၆၄	၉။	ဗန္ဓဖရုသဝေါသဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၈၅
၆၅		ဂါမ္ဘဝေါသနှင့်ဗန္ဓဖရုသဝေါသအထူး	၈၆
၆၆		သုခုဟလာဝိရောဝိ စသည်အရ	၈၇
		ဝါကျတ္ထဝေါသနိဒ္ဒေသ	
၆၇		ဝါကျတ္ထဝေါသ -၆-ပါးတို့၏ လက္ခဏာကို မပြရခြင်းအကြောင်း	၈၈
၆၈	၁။	အပဏ္ဏမဝေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၈၈
၆၉		ကာဗျဒဿန်ပြသော ပုံစံနှင့် သဘာဝအမှန်	၈၉
၇၀		ကမ္ဘူတဝေါသနှင့် အပဏ္ဏမဝေါသအထူး	၈၉
၇၁	၂။	ဩစိတျ ဟီနဝေါသဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၉၂
၇၂		အတိဝုတ္တနှင့် ဩစိတျဟီနဝေါသအထူး	၉၃
၇၃		ဣဂါထာ၌ ဥစိတ စသည်အရ	၉၄
၇၄	၃။	ဝါကျတ္ထ ဘဂ္ဂရိတိဝေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၉၆
၇၅		စသဒ္ဓါထားရပုံစည်းကမ်းနှင့် ဝေါသ	၉၆
၇၆		ဝါကျဘဂ္ဂရိတိ ဝါကျတ္ထဘဂ္ဂရိတိ အထူး	၉၈
၇၇	၄။	သသံသယဝေါသဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၉၉
၇၈	၅။	ဝါကျတ္ထဂါမ္ဘဝေါသဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၀၁
၇၉		ဝါကျတ္ထဂါမ္ဘဝေါသ၌ သုတ်ကိုဖေါ်ပြရပုံ	၁၀၂
၈၀		ဂါမ္ဘဝေါသ -၂-ပါး အထူး	၁၀၂
၈၁	၆။	ဒုဋ္ဌာလက်ာရတဝေါသဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၀၃
၈၂		ဒုဋ္ဌာလက်ာရအပြားအကျဉ်း	၁၀၄

http://www.dhammadownload.com

စဉ်		အခေါင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၈၃		ဤနေရာ၌ အပြေပုံစံမပြုရခြင်းအကြောင်း	၁၀၅
၈၄		ဒေါသပရိဟာရိတ္တ ဝေဿပါဒတို့ခြင့် သိစေချက်	၁၀၅
၈၅		တိုက်တွန်းချက်	၁၀၆
		တတိယပိုင်း	
၈၆		တတိယပိုင်း၌ ပြဆိုမည့်အလင်္ကာ	၁၀၇
၈၇		သမာဓယောဟု ဗဟုဝုစ်ခြင့်ဆိုရခြင်း	၁၀၈
၈၈		ဩဒိတ္တဂုဏ်ကို သိကြားမဆိုရခြင်းအကြောင်း	၁၀၈
၈၉	၁။	ပဌာဝဂုဏ်ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၀၉
၉၀		သဒ္ဒါဩဒဂုဏ်ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၁၁၀
၉၁		ဝုဏ္ဏိယဗန္ဓု၏ အသက်သေးကြာခြင်းသောဂုဏ်	၁၁၁
၉၂		ယ.တ. ဝေသော သဒ္ဒနာမ်ပုဒ်တို့၏ ဝိသယနာမည်နှင့်ပုံစံ	၁၁၂
၉၃	၂။	အတ္ထဩဒဂုဏ် ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၁၃
၉၄	၃။	မဒုရတာဂုဏ် ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၁၅
၉၅		ပညာရှိများမချီးမွမ်းသော မဒုရတာ	၁၁၈
၉၆	၄။	သမတာဂုဏ်ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၁၁၉
၉၇		သီထိလနှင့် ဓကာမလတို့ဟူသည်	၁၁၉
၉၈		ပုဒ္ဒ-ဗုဒ္ဓ သမတာဂုဏ် ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၂၀
၉၉		ဝိသေ သမတာ ဂုဏ်ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၂၁
၁၀၀	၅။	သုခုမာလတာဂုဏ် ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၂၂
၁၀၁		သုခုမာလတာဂုဏ်၏ ဂုဏ်ထူး	၁၂၃
၁၀၂		ပဒတ္ထဝိသယ သုခုမာလတ္တာအဓိပ္ပါယ်	၁၂၄
၁၀၃		မတာဒီ စသည်၌ အာဒီအရ	၁၂၅
၁၀၄	၆။	သီလေသဂုဏ် ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၂၆
၁၀၅		ပဒါသတ္တိမဒုရတာနှင့် သီလေသဂုဏ်အထူး	၁၂၆
၁၀۶		ဗန္ဓဂါရဝ၌ ဂါရဝအကွာရာအရ မုချ-ဥပစာ	၁၂၆
၁၀۷	۷။	ဥဒါရတာဂုဏ် ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၂۷
၁၀۸		အမ္ပန်းတင်သမ္ဘ ဝိသေသန ဒုတိယဥဒါရာ	၁၂۸
၁၀۹	၈။	ကန္ဓိဂုဏ်ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၁၂۹
၁၁၀	۹။	အတ္ထမဂ္ဂိဂုဏ် ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၃၀
၁၁၁		အဖွဲ့အနွဲ့အားလုံး၏ အသက်သဘွယ်ခြစ်သောဂုဏ်	၁၃၂
၁၁၂	၁၀။	သမာဓိဂုဏ် ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၃၂
၁၁၃	၁။	ပါဏိဝမ္ဘသမာဓိဂုဏ်ပုံစံအချို့	၁၃၄

http://www.dhammadownload.com

စဉ်		အခေါင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁၄	၂။	ရွှေပယုဇွတ္တသမာဓိဂုဏ် ပုံစံအချို့	၁၃၅
၁၁၅		ဂန္ဓမမ္မသမာဓိဂုဏ်ရှိနိုင်ပုံ	၁၃၆
၁၁၆	၃။	ရသဝမ္မ သမာဓိဂုဏ်ပုံစံအချို့	၁၃၆
၁၁၇	၄။	ဒြဝဝမ္မသမာဓိဂုဏ် ပုံစံအချို့	၁၃၇
၁၁၈		ဒယာရသနှင့်ဥဝအထူး	၁၃၇
၁၁၉	၅။	ကတ္တုဝမ္မသမာဓိဂုဏ် ပုံစံအချို့	၁၃၈
၁၂၀	၆။	ကဠိနဝမ္မသမာဓိဂုဏ် ပုံစံအချို့	၁၃၈
၁၂၁		သံသာရသောတ-စသော ဂါထာရွှေပယုဇွတ္တ သမာဓိဂုဏ်လည်း ရောက်ပုံ	၁၃၉
၁၂၂		အနိုဝတ်ခြင်း၀ကား ဂါမ္ဘဒေါသမှ လွတ်ရကြောင်း	၁၄၀
၁၂၃		ဤနေရာ၌ ကတ္တုဝမ္မ သမာဓိဂုဏ်ပုံစံ ထပ်မြှုရခြင်း	၁၄၀
၁၂၄		အဓိတ္တကတ္တုက ဂါထာခြင့် သီဓေအပ်သောအဓိပ္ပါယ်များ	၁၄၁
၁၂၅		ကဗျာဆရာခေါ်ထိုက်သူ	၁၄၂
၁၂၆		ကဗျာဘတ်အဂ်ီ -၃-ပါး	၁၄၂
		အလင်္ကာစတုဏ္ဍိုပိုင်း	
၁၂၇		အတ္ထာလင်္ကာရ -၂-ပါးနှင့် အဓိပ္ပါယ်	၁၄၃
၁၂၈		အလင်္ကာရိယ စသည် -၃-ပါး	၁၄၄
၁၂၉		ဝဂ်ဝုတ္တိ အလင်္ကာ ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၄၅
၁၃၀		ဝဂ်ဝုတ္တိကို ပိုင်းခြားမပြုရခြင်းအကြောင်း	၁၄၆
၁၃၁		အဓွဲ.အနွဲ.၏ အသက်နှင့်တူသော ဥပမာ	၁၄၇
၁၃၂		ကြက်သရေတိုးပွါးစေသောအလင်္ကာ	၁၄၇
၁၃၃	၁။	အတိသယဝုတ္တိ ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၁၄၇
၁၃၄	၂။	ဥပမာအလင်္ကာ ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၁၅၀
၁၃၅		ဂုဏ်ပုဒ်မပါရှိသော်လည်း ဝမ္မဟိနာမဆိုပဲ ဝိပရိတခေါ်ရပုံ	၁၅၅
၁၃۶		သီလေသောမဟုတ် သန္ဓာနောပမာအမည်ထူးရပုံ	၁၅۷
၁၃۷		သီလေသောပမာနှင့် သန္ဓာနောပမာအထူး	၁၅۷
၁၃۸		ဂုဏ်မပါ၍ ဝမ္မဟိနာမဆိုသင့်	၁၅۸
၁၃۹		ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချပေမင့် နိန္ဒောပမာမဆိုသင့်	၁၅۹
၁၄၀		ဥပမာပျက် -၇-ပါး ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၁၆၄
၁၄၁		ဥပမာပေကွိန်နှင့် ခဏ္ဍိတောပမာအထူး	၁၆၇
၁၄၂		ဣဒေ၀ဂါထာပါ စသည်, တုလ္ဘါတိုအနက်	၁၆၇
၁၄၃		ဥပမာပျက်မပြစ်သော ဘီနူလိဂ်ဒီ ခြွင်းချက်ပုံစံများ	၁၆၈
၁၄۴	၃။	ရူပက အလင်္ကာနှင့်ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၁၆۹
၁၄۵		ဥပမာအလင်္ကာနှင့် ရူပကအလင်္ကာအထူး	၁၇၀

http://www.dhammadownload.com

စဉ်		အခေါ်ကြောင်းခေါ်ရာ	စာမျက်နှာ
၁၄၆		ရှေးကအလင်္ကာနှင့် ဝေါဟုတ္တိအလင်္ကာအထူး	၁၇၀
၁၄၇		ရှေးက ဧလာကာတိဏ္ဍ ရှေးကာတိသယ အထူး	၁၇၁
၁၄၈	၄။	အာဝုတ္တိ အလင်္ကာ ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၁၇၃
၁၄၉	၅။	ဒီပကအလင်္ကာ ။	၁၇၄
၁၅၀	၆။	အဝေါ့ပအလင်္ကာ ။	၁၇၆
၁၅၁	၇။	အတ္ထန္တရဗျာသအလင်္ကာ ။	၁၇၇
၁၅၂	၈။	ဖြတ်ရေက အလင်္ကာ ။	၁၇၉
၁၅၃		နိဂ္ဂေါ်ပမာနှင့် ဖြတ်ရေက အလင်္ကာအထူး	၁၇၉
၁၅၄	၉။	ဝိဘာဝနာ အလင်္ကာ ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၁၈၀
၁၅၅	၁၀။	ဟေတု အလင်္ကာ ။	၁၈၁
၁၅၆		ဝနက, ဥပက, ဟိတ်နှစ်ပါးဟေတုအလင်္ကာမည်ရုံ	၁၈၁
၁၅၇	၁၁။	သန္ဓိဘာန-ယထာသင်္ခြ-ကမအလင်္ကာဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်	၁၈၂
၁၅၈		အလင်္ကာများ ရောယှက်ရာ၌ မှတ်ဘွယ်	၁၈၃
၁၅၉	၁၂။	ပိယတရ အလင်္ကာ ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၁၈၃
၁၆၀	၁၃။	သမာသဝုတ္တိ အလင်္ကာ ။	၁၈၄
၁၆၁	၁၄။	ပရိကပ္ပနာ အလင်္ကာ ။	၁၈၄
၁၆၂		မြန်မာမှု၌ ပရိကပ္ပနာဧကာဒသကများ	၁၈၇
၁၆၃	၁၅။	သမာဟိတအလင်္ကာ ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၁၈၇
၁၆၄	၁၆။	ပရိယာယဝုတ္တိ အလင်္ကာ ။	၁၈၈
၁၆၅	၁၇။	ဗျာဇဝုတ္တိနာအလင်္ကာ ။	၁၈၉
၁၆၆	၁၈။	ဝိသေသဝုတ္တိ အလင်္ကာ ။	၁၉၀
၁၆၇	၁၉။	ဂုဏ္ဍာဟကိုရ် အလင်္ကာ ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၉၁
၁၆၈	၂၀။	သိလေသ အလင်္ကာ ။	၁၉၂
၁၆၉	၂၁။	တုလျယောဂိတာ အလင်္ကာ ။	၁၉၅
၁၇၀	၂၂။	နိဒဿန အလင်္ကာ ။	၁၉၆
၁၇၁	၂၃။	မဟန္တတ္တ အလင်္ကာ ။	၁၉၇
၁၇၂		သဘာဝ အတိသယ မဟန္တတ္တ အလင်္ကာ သုံးမျိုးအထူး	၁၉၈
၁၇၃	၂၄။	ဝဇ္ဇနာ အလင်္ကာ ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၉၈
၁၇၄		သရူပေါ်ပမာနှင့် ဝဇ္ဇနာအလင်္ကာ အထူး	၁၉၉
၁၇၆	၂၅။	အပွဂတတ္ထုတိအလင်္ကာ ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၁၉၉
၁၇၇	၂၆။	ကောဝဋ္ဌိအလင်္ကာ ။	၂၀၀
၁၇၈	၂၇။	အညမညဝိသေသနအလင်္ကာ ။	၂၀၁
၁၇၉	၂၈။	သဟဝုတ္တိ အလင်္ကာ ။	၂၀၁
၁၈၀	၂၉။	ဝိရောဓိတ အလင်္ကာ ။	၂၀၂

http://www.dhammadownload.com

စဉ်	အခြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၈၁	၃၀။ ပရိဝုတ္ထိ အလင်္ကာ ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၂၀၃
၁၈၂	၃၁။ ဘမအလင်္ကာ ။	၂၀၄
၁၈၃	၃၂။ ဘာဝအလင်္ကာ ။	၂၀၄
၁၈၄	ဘာဝပည်ပုံမှမျှ ဌာန ။	၂၀၅
၁၈၅	၃၃။ ဗိသေသအလ င်္ကာ ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၂၀၆
၁၈၆	၃၄။ အာသီအလင်္ကာ ။	၂၀၇
၁၈၇	မှမျှအာသီနှင့် ဥပစာအာသီ	၂၀၈
၁၈၈	၃၅။ ရသီ (ရသဝန္ဓ) အလင်္ကာ ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၂၀၈
၁၈၉	သိရိရ ရသဘာသ	၂၀၉
	အလင်္ကာပဋ္ဌမပိုင်း	
၁၉၀	ကဝိပြစ်ပြင်းအဂါ-၃-ပါးနှင့် ကဝိဝေါ်ပုံ	၂၁၀
၁၉၁	ပဒီဘာနှနှင့် ပဒီဘာဝန္ဓအဓိပ္ပါယ်	၂၁၀
၁၉၂	ဘာဝအရ မှမျှ ဥပစာခွဲကောက်ပုံ	၂၁၂
၁၉၃	ဌာယီဘာဝ၏ ဝဝနုဏ္ဍနှင့် အဓိပ္ပါယ်	၂၁၂
၁၉၄	ဌာယီဘာဝ -၉-ပါးကို ဣဋ္ဌ - အနိဋ္ဌ ခွဲကောက်ပုံ	၂၁၃
၁၉၅	ဗျဘိစာရီဘာဝနှင့် ဝဝနုဏ္ဍနှင့် အဓိပ္ပါယ်	၂၁၃
၁၉၆	တဏ္ဍနှင့် စိန္တာအထူး	၂၁၄
၁၉၇	သမနှင့် သီသာဒအထူး	၂၁၅
၁၉၈	ဧဌတာနှင့် မောဟာအထူး	၂၁၅
၁၉၉	ဂိလာနိနှင့် ဗျာဓိအထူး	၂၁၅
၂၀၀	အပဟာရနှင့် ဥမ္မာဒအထူး	၂၁၆
၂၀၁	သတ္တိကာဘာဝ ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်များ	၂၁၆
၂၀၂	ဝိဘာဝဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်များ	၂၁၈
၂၀၃	အနုဘာဝအဓိပ္ပါယ်	၂၁၈
၂၀၄	သတ္တိကာဘာဝနှင့် အနုဘာဝအထူး	၂၁၉
၂၀၅	ရသ အဓိပ္ပါယ်	၂၂၀
၂၀၆	ရသအရ မှမျှ ဥပစာ	၂၂၀
၂၀၇	ရသ -၉-ပါးကို ဣဋ္ဌ - အနိဋ္ဌခွဲပုံ	၂၂၁
၂၀၈	ဌာယီဘာဝ -၉-ပါးနှင့် ရသ -၉-ပါးတွဲစပ်ပုံဝယား	၂၂၂
၂၀၉	အာနန္ဒအရှုနှင့် ကဗျထာ စသည်ကို ရသအာနန္ဒဟု ဆိုခြင်း မဆန့်ကျင်ပုံ	၂၂၃
၂၁၀	ရတိဘာဝ အဓိပ္ပါယ်	၂၂၄
၂၁၁	၁။ သိရိရရသအဓိပ္ပါယ်	၂၂၅

http://www.dhammadownload.com

စဉ်		အခေါ်ကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၁၂		ဘာဝါလက်ခံရထုတ်နည်း	၂၂၆
၂၁၃		၃၅၆-၇- ဂါထာတို့အရ ဘာဝါလက်ခံရထုတ်နည်း	၂၂၆
၂၁၄		အယောဂ သိပ်ဂါရရသ -ပုံစံ- -၁- စသည်	၂၂၇
၂၁၅	၂။	ဟာသဌာယီဘာဝ ဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ် -ပုံစံ- ထုတ်နည်းများ	၂၃၄
၂၁၆		ရယ်ခြင်း -၆-ဖျိုး ခြစ်ရာပုဂ္ဂိုလ် -၃-စား	၂၃ဝ
၂၁၇	၃။	ကရုဏာရသ အဓိပ္ပါယ်နှင့်ပုံစံထုတ်နည်းများ	၂၃၉
၂၁ဝ	၄။	ရုဒ္ဓရသ ။	၂၄၂
၂၁၉	၅။	ဝီရရသ ။	၂၄၅
၂၂ဝ		ပတာပနှင့် ဝိဏ္ဍမအထူး	၂၄၆
၂၂၁		ဥသာဟနှင့် ဝီရအထူး	၂၄ဂ
၂၂၂		ကရုဏာရသနှင့် ဒယာဝီရရသအထူး ၂၅၂	
၂၂၃	၆။	ဘယာနကရသ အဓိပ္ပါယ်နှင့် ပုံစံထုတ်နည်းများ	၂၅၄
၂၂၄	၇။	ဗီဘစ္ဆရသ ။	၂၅၆
၂၂၅		စက်ဆုတ်မှု ဗီဂုဏ္ဍာနှင့် သာယာအပ်သောရသတွဲပုံ	၂၅၆
၂၂၆		ဗီဂုဏ္ဍာ - ပေါ်သနုံ ဂါထာရှည် ဌာယီဘာဝ စသည်ထုတ်ပုံများ	၂၅ဂ
၂၂ဂ	၈။	အဒ္ဘုတရသ အဓိပ္ပါယ်နှင့် ပုံစံထုတ်နည်းများ	၂၆ဝ
၂၂ဃ	၉။	သန္တရသ ။	၂၆၃
၂၂ဃ		စတုဒ္ဒိသောဂါထာ သန္တရသထုတ်ပုံ ၂၆ဂ	

*****

http://www.dhammadownload.com

မဏ္ဍိုင် – အလက်ာမှတ်စု

"နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ"

ပထမပိုင်း

(၁) မုနိန္ဒ ဝဒနမ္ဘောဇ ----------ပ---------- မယ္ခံပီဏယတံ မနံ ။

ဤမုနိန္ဒ ဂါထာဖြင့် သိစေချက်

ဤဂါထာဖြင့် ကျမ်းဦးအစ ရတနတ္တယပဏာမ ပြုခြင်းကို သိစေပါသည်။

ရတနတ္တယ ပဏာမကို ပြုရသောကြောင့် ရနိုင်သောအကျိုး

၁။ သူတော်ကောင်းတို့၏ အလေးအကျင့်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုး။

၂။ အထူးသဖြင့် အလိုရှိအပ်သော အန္တရာယ်ကင်းခြင်း – ကျမ်းပြီးမြောက်ခြင်း အကျိုးများ ကိုရနိုင်ပါသည်။

ပဏာမ (၃) မျိုး

၁။ ကိုယ်ဖြင့်ကိုင်းညွှတ် ရှိကျိုး ရှိခိုးခြင်းသည် ကာယပဏာမမည်၏။

၂။ နမာမိ ဝန္ဒာမိစသည်ဖြင့် နှုတ်ဖြင့်ထုတ်ဖော်၍ ရှိခိုးခြင်းသည်– ဝစီပဏာမမည်၏။

၃။ ဘာဝနာပွါးများ လေ့လာသကဲ့သို့စိတ်ဖြင့်သာ တည်ကြည်ငြိမ်သက်စွာ အာရုံပြုခြင်းသည် မနောပဏာမ မည်၏။

ဆောင် = ကာယ ဝစီ မနောခို သုံးလီပဏာမ။

ထို(၃) ပါးတွင် ကျမ်းဆရာ ဝစီပဏာမကို ပြုရခြင်းအကြောင်း

ထို (၃) ပါးတို့တွင် ဝစီပဏာမသည် အခြား (၂) ပါးထက်သာလွန်ထူးခြား ကျေးဇူးကြီးမား သောကြောင့် ကျမ်းပြုဆရာသည် ဝစီပဏာမကို ပြုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဤ၌ ဝမ္မပဏာမကိုသာ ပြုရခြင်းအကြောင်း

တရားတော်ကို မြတ်နိုးရိုကျိုးလျှင် တရားတော်၏ပိုင်ရှင်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ တရားတော်ကိုကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြသော သံဃာတော်မြတ်ကိုလည်းကောင်း အဝိနာဘာဝနည်းအားဖြင့် မူလော်မြတ်နိုး ရိုကျိုးပြီးဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ဝမ္မပဏာမပြုရုံဖြင့် ရတနတ္တယပဏာမကို ပြုရာရောက်ပုံ

ဤ၌ ဝမ္မပဏာမကိုသာ တိုက်ရိုက်ပြုဆိုသော်လည်း ဝကိုဝတ္ထိအလက်ာနည်းအရ ရတနတ္တယပဏာမကို ပြုရာရောက်ပါတော့သည်။

ဂန္ဓာရမ္ဘ (၃)မျိုး

၁။ လိုလားတောင့်တမှုလျှင် ရှေ့သွားရှိသောဂန္ဓာရမ္ဘသည်အာသီသပုဗ္ဗကဂန္ဓာရမ္ဘမည်၏။

၂။ ဝတ္ထုလျှင် ရှေ့ သွားခြင်းရှိသော ဂန္ဓာရမ္ဘသည် ဝတ္ထုပုဗ္ဗက ဂန္ဓာရမ္ဘမည်၏။

၃။ ရှိခိုးခြင်း (ညွှတ်ယိမ်းကိုင်းရှိုင်းခြင်း) ပဏာမလျှင် ရှေ့ သွားခြင်း (ပြဋ္ဌာန်းလျက်) ရှိသော ဂန္ဓာရမ္ဘသည် ပဏာမ ပုဗ္ဗကဂန္ဓာရမ္ဘ မည်၏။

ဤဂါထာ၌ပြသော ဂန္ဓာရမ္ဘ

ဤသုံးပါးတို့တွင် ဤမုနိန္ဒဝဒနမ္ဘောဇ စသော ဂါထာသည် စိတ်နလုံးကို ရှင်ပြုံးနှစ်သက်နိုင်ပါစေဟု တောင့်တမှုအာသီသကို ရှေ့ သွားပြုလျက် လုံလက်ကြိုးကုတ်အားထုတ်သောကြောင့် အာသီသပုဗ္ဗက ဂန္ဓာရမ္ဘ ဖြစ်ပါသည်။

ဆောင် = အာသီ ဝတ္ထု မှတ်ရှုပဏာမာ ဤသုံးဖြာ ဂန္ဓာရမ္ဘမျိုး။ /

တောင့်တ ရှေ ထား ကျမ်းရေးသား မှတ်ထား အာသီသ။

ဤဂါထာ၌ ဝါဏီပုဒ်ကို သကပက္ခ ပရပက္ခအနက် ပေးပုံနှင့် ကျမ်းဆရာအလို

ဤဂါထာ၌ ပထမနည်းအလို – ဝါဏီပုဒ်ကို – မြတ်တရားကို ဟုအနက်ပေးလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်သော မိမိတို့ဘက်၏ အနက်ဖြစ်သောကြောင့် သကပက္ခအနက်ဖြစ်၏။

ဒုတိယနည်းအလို – သရဿတိနတ်သမီးကို ဟု အနက်ပေးလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သော ဟိန္ဒူလူမျိုး တို့ဘက်က အနက်ဖြစ်သောကြောင့် ပရပက္ခအနက်ဖြစ်၏။

ဤ၌ကျမ်းဆရာ အလိုကား – သကပက္ခအနက်ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မုနိန္ဒသဒ္ဒါကိုသုံးစွဲရပုံ

မုနိန္ဒသဒ္ဒါမှတပါး အခြားဘုရားဟော ပရိယာယ်ပုဒ်များမြောက်မြားစွာရှိပါသော်လည်း ဤကျမ်းကိုပြုစုသော ပညာရှိကဝိပုဂ္ဂိုလ် အလိုရှိအပ်သော အနက်ကို မုနိန္ဒသဒ္ဒါကသာ ကောင်းဟောနိုင်သည်ပြင် အသင့်ယူတွယ်ရှိခြင်း ဟူသော သြစိတ္တဂုဏ်ကိုတိုးပွါးစေနိုင်သောကြောင့် မုနိန္ဒသဒ္ဒါကိုသာ ကျမ်းဆရာသုံးစွဲတော်မူပါသည်။

မုနိန္ဒဌ် မုနီ အဓိပ္ပါယ် – အပြား နှင့် အရ

ပစ္စုပ္ပန် တမလွန် နှစ်တန်သော လောကကို သိတတ်သောကြောင့် မုနိမည်၏။
(ဥဘော လောကေ, မုနာတိ ဇာနာတီတိ မုနီ)

၁။ အာဂါရိယမုနိ။ ၂။ အနာဂါရိယမုနိ။ ၃။ သေက္ခမုနိ။
၄။ အသေက္ခမုနိ။ ၅။ ပစ္စေကမုနိ။

ဣန္ဒအရ – အစိုးရသူ သာမညရ၏။
(ဣန္ဒတိ ပရ မိဿရိယံ ကရောတိ တိ ဣန္ဒော)

မုနိန္ဒအရ – မြတ်စွာဘုရား ရ၏။
(မုနိစသော ဣန္ဒောစာတိ–မုနိန္ဒော၊ မုနိနံဣန္ဒောမုနိန္ဒော)

သရဏံပါထိနံ ဝမ္မော ဟုမဆိုပဲ ဝါထီဟုဆိုခြင်း အကြောင်း

ဟိန္နုဘာသာဝင်တို့အလိုအကျဖြစ်အောင် သရဿတိနတ်သမီးကိုလည်းရ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ အလိုကျဖြစ်အောင် တရားတော်ကိုလည်း ရသောဝါထီသဒ္ဒါကို ဥပမာန ဥပမေယျ နှစ်မျိုးလုံး၌ ကပ်ငြိသောသိလေသလင်္ကာရနည်း ဖြင့်တန်ဆာဆင်ပြီးလျှင် သရဏံပါထိနံဝါထီ ဟု ဝါထီသဒ္ဒါကို ဆိုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဝါထီအရ သရဿတိနတ်သမီးကိုသာ ယူခဲ့သော် ရောက်နိုင်သောအပြစ်

သရဿတိနတ်သမီးကိုသာ ယူခဲ့သော်ကောင်းသည်၏အဖြစ်၊ ကိုးကွယ်ရာ၏အဖြစ်၊ စိတ်နှလုံးကို နှစ်သက် စေနိုင်သည်၏အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော အနက်တို့နှင့်မလိုက်လျောသော ကြောင့် အဗျတ္တဒေါသ သင့်ရောက်နိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝိသေသနဖြစ်တိုင်း လိုင်မပြောင်း

သရဏဲ ဝါဏီ၌ သရဏဲကား နိစ္စနပုံလိုင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝါဏီ၏ ဝိသေသန ဖြစ်သော်လည်း ဣတ္ထိလိုင်မပြောင်းပဲ သရဏဲဟု နပုံလိုင်သာရှိရပါသည်။

ဤဂါထာ၌ ရသင့်သော သဒ္ဒါလက်ာရဂုဏ်များ

၁။ စပ်အပ်သောပုဒ်များကို မဝေးစေမူ၍ နီးနီးတည်ရှိစေခြင်း၊ ထင်ရှားသော အနက်ရှိခြင်းတို့ကြောင့် ပသာဒဂုဏ် ရောက်ပါသည်။

၂။ မုနိန္ဒ ဝဒန မ္ဘောဇ ဂမ္ဘသမ္ဘဝသုန္ဒရီဟု သမာသ် ရှည်လျားများပြား၍ အနက်ပေါ်လွင်ထင်ရှား ရှင်းလင်းသောကြောင့် ဩဇဂုဏ်ရောက်ပါသည်။

၃။ ဌာန်ချင်း မတြာချင်း သံယုတ်ချင်း အတူပါရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အက္ခရာတူများ ပါရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပဒါသတ္တိ မဓုရတာဂုဏ်ရောက်ပါသည်။

၄။ သိထိလအက္ခရာများ ပါရှိသောကြောင့် သမတာဂုဏ်ရောက်ပါသည်။

၅။ အပြောကြီးသောစကား ရှိုင်းစိုင်းသောစကား မပါရှိပဲ နှစ်သက်ဘွယ်ရှိသဖြင့် ကန္တိဂုဏ်ရောက်ပါသည်။

၆။ သဒ္ဒါအနက်ကို မဆောင်ရပဲ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိသောကြောင့် အတ္ထ ဗျတ္တိဂုဏ်ရောက်ပါသည်။

၇။ တရားတော်မှာ နှစ်သက်စေတတ်သော သတ္တိမရှိသော်လည်း သတ္တိရှိသကဲ့သို့ တင်စား၍ ဝါဏီ ပီဏယတဲ ဟုဆိုထားသောကြောင့် သမာဓိဂုဏ်ရောက်ပါသည်။

၈။ မုနိဝါးပါးကိုအစိုးရသော မြတ်စွာဘုရား၏ ခံတွင်းတော်မှဖြစ်သော တရားတော်သည် ငါ၏စိတ်နှလုံးကို ရှင်ပြိုးနှစ်သက်နိုင်ပါစေဟုတောင်းတခြင်းသည် ရှေ့နောက်လိုက်လျော၍ အသင့်ယုတ္တိရှိသောကြောင့် သြစီ တျသမ္ဘောသကဂုဏ်ရောက်ပါသည်။

ဆောင် = ကျမ်းဦးအစ ပဏာမ၌ မှတ်ကြပသာ ဂုဏ်သြဇာနှင့် ပဒါသတ္တိဂုဏ် ပေါင်းပြည့်၏၊ ကန္တိ သမတာအတ္ထဗျာတည်၊ သမာသြစိတ်ဂုဏ်ရောင်ဖိတ်သည် ကြိတ်လိတ်သေချာမှတ်ဖို့တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ယင်းဂါထာ၌ ရနိုင်သောအတ္တာလက်ာရများ

၁။ ဝါဏီ တစ်ပုဒ်တည်းက တရားတော်၊ နှတ်သမီး၊ ဟုဆိုအပ်သော အနက်နှစ်မျိုးကို ဟောနိုင်၍ ယင်းဝါဏီ ကတ္တားပုဒ်၏ ကြိယာသည် ပီဏယတ်ဟု နှစ်မျိုး မပြား၊ တပါး တည်းသာဖြစ်သောကြောင့် အဘိန္ဓပဒ သိလေသအလက်ာ ရနိုင်ပါသည်။

၂။ ဥပမာန ဥပမေယျ မကွဲမပြားတသားတည်းဖြစ်သောကြောင့် ရူပက အလက်ာ ရနိုင်ပါ သည်။

၃။ ဩစိတျသမ္ဘောသက အလက်ာ ရနိုင်ပါသည်။ (အကြောင်းပြရှေ့.အတိုင်း)

၄။ တရားတော်က စိတ်နှလုံးကို ရှင်ပြုးနှစ်သက်နိုင်ပါစေဟု တောင့်တမှုပြုသောကြောင့် အာသီအလက်ာလည်း ရနိုင်ပါသည်။

* * * * *

(၂) ရာမသမ္ဘာဒျလက်ာရာ ----------ပ---------- သုဒ္ဓမာဂဓိကာနတော။

အလက်ာကျမ်းသစ် ထပ်ရေးရခြင်းအကြောင်း

ရာမ သမ္ဘ စသောအလက်ာကျမ်းဟောင်းများ ရှိနေပြီးဖြစ်သော်လည်း ထိုကျမ်းဟောင်း တို့ကို သက္ကဋဘာသာ ဖြင့်ရေးသားထားသည်အတွက် မာဂဓဘာသာသက်သက်ကိုသာတတ်သော စာသင်သားတို့ မသုံးစွဲနိုင်သောကြောင့် ဤအသစ်ဖြစ်သော သုဗောဓလက်ာရကျမ်းကို ထပ်မံ ရေးသားရပါသည်။ (၂ – ၃ တို့ကိုထောက်)

ရာမသမ္ဘာဒလက်ာရာ၌ အာဒိအရ

အလက်ာရကောတ္ထာ ကာဗျဒသ စသောကျမ်းများနှင့် ထိုကျမ်းတို့၌ပြသော သဒ္ဒ လက်ာရ – အတ္တာလက်ာရ တို့ကိုယူရပါသည်။

<u>တနည်း</u> = ကာဗျဒပ္ပနကျမ်း – သာဟစ္စဒပ္ပနကျမ်း စသည်တို့ကိုယူ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၃) တေနာပိ နာမတောသေယျ–––––––––ပ––––––––– နေသမေသောပရိဿမော။

ဤဂါထာဖြင့် သိစေချက်

၁။ အဘိတန – ကျမ်း၏အမည် (တချို့ နေရာ၌သညာဟုလည်းခေါ်၏)
၂။ အဘိဓေယျ – ကျမ်း၏ဟောနက် (သဒ္ဒါလင်္ကာရ အတ္ထာလင်္ကာရများ)
၃။ ကရဏပွကာရ – ကျမ်းပြုပုံအစီအစဉ်။
၄။ ပကရဏပွယောဇန – ကျမ်း၏အကျိုး။
၅။ ပဋိညာဉ် – ဝန်ခံမှု တို့ကိုပြပါသည်။

အလင်္ကာရေန စသည်ဖြင့်သိစေချက်များ

၁။ အလင်္ကာရေန ပါဠိဖြင့် (အဘိတန) ကျမ်း၏အမည်ကိုပြပါသည်။
၂။ ထိုအလင်္ကာရသဒ္ဒါဖြင့်ပင် (အဘိဓေယျ) ကျမ်း၏ဟောနက်ကိုလည်းပြပါသည်။
၃။ ဧသ အနုရူပေနပါဠိဖြင့် သုဒ္ဓမာဂဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလျော်သောဟုဆိုသောကြောင့် မာဂဓဘာသာဖြင့် မကျဉ်း မကျယ်စီရင်မည်ဟု (ကရဏပွကာရ) ကျမ်းပြုပုံအစီအစဉ် ကို ပြပါသည်။
၄။ အနုရူပေနအလင်္ကာရေနပါဠိဖြင့် ကျမ်းကိုသင်ယူသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖွဲ့ နွဲ့ စီကုံးရာ၌ သဒ္ဒါတန်ဆာ အနက်တန်ဆာများကိုပြင်ဆင်တတ်လိမ့်မည်ဟူသော (ပကရဏပွယောဇန) ကျမ်း၏အကျိုးကို ပြပါသည်။
၅။ အပိနာမ္ဟောဿေသယျ ဧသောပရိဿမော ပါဠိတို့ဖြင့် (ပဋိညာဉ်) ဝန်ခံမှုကိုပြပါသည်။

အနုရူပေန သင့်လျော်ခြင်းအကြောင်း

ကျမ်းဂန်သစ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော မာဂဓ ဘာသာဖြင့် ရေးသားစီရင်ထားသောကြောင့်လည်းကောင်း ဤကျမ်းသည် သုဒ္ဓမာဂဓိကာပုဂ္ဂိုလ် တို့အားသင့်လျော်ပါသည်။

အလင်္ကာရ အဓိပ္ပါယ်

အလင်္ကရောန္တိ အတ္ထဘာဝံအနေနာတိ **အလင်္ကာရော** ဟူသော ဝစနတ္ထအရ ပုလဲသွယ် လက်ကောက်စသော တန်ဆာအထူးသည် ခန္ဓာကိုယ်ကို တန်ဆာဆင်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ယင်းပုလဲသွယ် လက်ကောက်စသော တန်ဆာအထူးကို အလင်္ကာရဟုခေါ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အလက်ာရောနှီ့ ဗန္ဓသရီရံ အနေနှာတိအလက်ာရော ဟူသော ဝစနတ္ထအရ အစီအကုံး အထုံးအဖွဲ့ တည်းဟူသောကိုယ်ကို တန်ဆာဆင်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် သဒ္ဒါလက်ာရ အတ္ထာ လက်ာရတို့ကို အလက်ာဟုခေါ်ပါသည်။

အလက်ာရ အရ– မုချတ္ထနှင့် ဥပစာရတ္ထ

* သဒ္ဒါလက်ာရ အတ္ထာလက်ာရတို့၏ အနက်သည် မုချတ္ထ။
* ယင်း သဒ္ဒါလက်ာရ အတ္ထာလက်ာရအနက်တို့၏ တည်ရာအဖွဲ့ ဗန္ဓဟု ဆိုအပ်သော– ကျမ်းဂန်သည် ဥပစာရတ္ထ ဖြစ်ပါသည်။

သုဗောဓလက်ာရကျမ်းကို အလက်ာခေါ်ရပုံ

ထိုအလက်ာရတို့ကိုပြသော သုဗောဓလက်ာရကျမ်းကိုမူ အဆက်ဆက်တင်စားအပ်သော ပရမ္ပဂ္ဂပစာရ (ဖလူ ပစာရ) အားဖြင့် အလက်ာ ဟုခေါ်ပါသည်။

ဆောင် = သဒ္ဒါအတ္ထ လက်ာရမှာ မုချအလက်ာ မည်ရပါ၏။

* ဖွဲ့.မှာ ဌာနျ။ ဖလူကျမ်းဂန် မည်ရပြန် မှတ်ရန်အထူးသာ ။

သုဗောဓ သုဗောဓလက်ာရမည်ခြင်း အကြောင်း

နှစ်ပါးသော သဒ္ဒါလက်ာရ အတ္ထာလက်ာရတို့ကို ကောင်းစွာ သိကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် သုဗောဓ မည်ပါသည်။

ထိုနှစ်ပါးသော အလက်ာတို့ကို သိကြောင်းဖြစ်၍ အဖွဲ့.ကို တန်ဆာဆင်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် သုဗောဓလက်ာရ မည်ပါသည်။

ဤဂါထာ၌ ရနိုင်သော အတ္ထာလက်ာရ

ဤဂါထာ၌ အလက်ာ ရေနပုဒ်ကို အသစ်ဖြစ်သော တန်ဆာအထူး အလက်ာကျမ်း အထူးဟူ၍ အနက် နှစ်ထပ်ပေးနိုင်ပြီး၊ တော သေယျ– ဟု ကြိယာတစ်ပုဒ်တည်းဖြစ်၍ ကြိယာ မကွဲပြားသောကြောင့် အဘိန္ဒပဒ ဝါကျသိလေသ အလက်ာ ရနိုင်ပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၄) ယေသံ နသဒ္ဓိတာပညာ ----------ပ---------- နာဝဗုဒ္ဓန္တိ ကိဠိပိ။

အနေကသတ္ထန္တရ အရ

ပိဋကတ်သုံးပုံနှင့် တကွ တက်ကျမ်း သဒ္ဒါကျမ်း ဆန်းကျမ်း အဘိဓာန်ကျမ်း အလင်္ကာကျမ်း စသော မျှားစွာသောကျမ်းတို့ကို ယူရပါသည်။

ဤဂါထာအနေကသတ္ထန္တရ အရနှင့် အကြောင်းပြချက်

အနေကသတ္ထန္တရအရ – ဆိုလိုရင်းမှာ အလင်္ကာကျမ်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

အကြောင်းမှာ = သတ္ထန္တရတွင် ပါဝင်သော ဤအလင်္ကာကျမ်းကို သင်ယူပါဟု တိုက်တွန်းလိုသော ဥယျောဓဉ်ဂါထာ ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

သတ္ထန္တရောစိတာ ၆ဉ္စိတာအရ

ဆည်းပူးအပ်သော သူတမယပညာကို ယူရပါသည်။

ဆောင် = လိုက်နာ, တက်ခြင်း, ဆောင်ထားခြင်း, သုံးခင်းဥစိတ။

(သဝန – ဥဂ္ဂဟ – ဓာရဏ)

ဂန္ထန္တရ ဟူသည်

ဆောင် = ကျမ်းဂန်အချင်း ရောနှောရင်းမှ ဗဟုသုတ ဂန္ထန္တရခေါ်။

လောက အသုံးမကျ လူနဲ့ လူအဖြစ်ရန်အကြောင်း

အဝေရာ ကရဏော တွန္ဒော၊ ဗဓိရော ကောသ ဝဏ္ဏီ တော။
သာဟိစ္ဆ ရဟိတော ပဂ္ဂီ၊ မူကော (ဂေါ) တက္ကဝဏ္ဏီတော။

❁ သဒ္ဒါမဲ့ဆန်း သူကန်းခေါ်တွင် တက်ကျမ်းမရ သူအဖြစ်အင်။
အလင်္ကာချို့ သူကျိုးအသွင်၊ ဘိဓာန်ကင်း နားပင်းဖြစ်ဘို့ပင်။

မှတ်ချက် ။ ။ စပ်အင်ကာရန် အတွက်တက်ကျမ်းကို ဒုတိယထားသည်။

http://www.dhammadownload.com

လောကထင်ပေါ် လူတော် လူမော် ဖြစ်ရန်အကြောင်း

* သဒ္ဓါစက္ခု မှန်စွာရှုပါမည်၊ အဘိတန်နှား မှန်စွာကြားပါမည်။
အလက်ာခြေ မှန်စွာစေပါမည်၊ တက္ကခ်ာတွင်း မှန်စွာရှင်းပါမည်။

* * * * *

(၅) ကိ ̇ တေဟိပါဒ သုသ္ဝသာ ----------ပ---------- တေဝ သာဓု ဝိဝေကိနော။

သုသ္ဝသာအရ = သင်ကြားလိုသောဆန္ဒ၊ ထိုသင်ကြားလိုခြင်းကို မှီ၍ ခြေရင်း၌ ချဉ်းကပ်လုပ်ကျွေးခြင်းကို ယူရပါသည်။

တပ္ပါဒရစောကိဏ္ဍာအရ = ထိုဆရာတို့ခြေရင်း၌ ကပ်သောမြူတို့ဖြင့် ပြွန်းသော ဦးခေါင်းရှိသော သူတော်ကောင်း စာသင်သား တပည့်ကို ယူရပါသည်။

ဤအမှတ် ၄–၅–နှစ်ဂါထာဖြင့်သိစေချက်

ဗျို့ ကဗျာ ဂါထာ စုဏ္ဍိယတို့၌ ဂုဏ်ရောက်ပုံ၊ အပြစ်ရှိပုံကို ခွဲခြား၍ ပြတတ်သော ဤအလက်ာကျမ်းကဲ့သို့သော သတ္ထန္တရ (ကျမ်းဂန်အဖျိုးဖျိုး)၌ ဆည်းပူးအပ်သော ဉာဏ်ပညာ မရှိသူသည် ခွဲခြား၍ မသိနိုင်၊ ဟု ဗျတိရေကအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဆရာကောင်းတပည့် ကျမ်းဂန်သိသူတို့သာ အပြစ်နှင့် ဂုဏ် ခွဲခြား ဝေဘန်နိုင် ကုန်၏– ဟု အန္မယအားဖြင့် လည်းကောင်းသိစေပါသည်။

တနည်း = ဤနှစ်ဂါထာဖြင့် ဂုဏ်နှင့် အပြစ်ကို ခွဲခြား၍ သိဖို့ရန် ဤအလက်ာကျမ်းကို သင်ကြားပါဟု သွယ်ဝိုက် သောနည်းအားဖြင့် တိုက်တွန်းမှု ဥယျောဇဉ်ကို သိစေပါသည်။

ပညာတတ်ဘို့ရာ ဆရာကောင်းရှာ မှီခိုပါ

❁ ပညာ လုံ့လောက်လို့ ခုံမြောက်တဲ့ဆရာ၊ သမုဒ်ကယ်ရစ်သွယ်နှင့်၊ မြစ်ပင်လယ် ဟိုဘက်တွင်းမှာ ရှိခြင်းရာ လေသန့်နှားကြား၏သေချာ၊ တတ်ပညာရှာသူတို့အပေါင်း၊ ထိုရပ်ကယ် ထိုမြေသို့– ရောက်အောင်လေ ကြိုးဖန်လို့ မသွေလှန်– ထုတ်ခွန်အား သွားကြလေတောင်း။

http://www.dhammadownload.com

လောကမှာ မီခိုရာဟူသည်

နိဟီယတိ ပုရိသော နိဟီနသေဝီ၊
နစ ဟာ ယေထ ကဒါစိ တုလျှသေဝီ။
သေဋ္ဌမုပါဂမ္မ ဥဒေတိ ဝိရော၊
တသ္မာတ္တနော ဥတ္တရိတရံ ဘဇေထ။ (ဗုဒ္ဓ)

* * * * *

(၆–၇) ကမ္မနာဌက နိက္ခိတ္တ ----------ပ---------- တတ္ထာပျ ဝိဟိတာဒရာ။

ဤနှစ်ဂါထာကို မိန့်ဆိုရပုံ

ကမ္မကျမ်း နာဌကကျမ်းတို့၌ အလေ့အလာမရှိ၍ ဂါထာ စုဏ္ဍိယ စသည်စီကုံး၍ ကျမ်းစာ ရေးသားခြင်း၊ ဂါထာစုဏ္ဍိယဖြင့် ရေးသားအပ်သော ကျမ်းစာတို့၏ သဘောကို နားလည်ခြင်း ရှိတော့မည်မဟုတ်ဟု ဆုတ်နစ်အားငယ်နေသော စာသင်သားတို့ကို အားတက်စေလိုသော ကြောင့် ဤနှစ်ဂါထာကို မိန့်ဆိုရပါသည်။

ကမ္မကျမ်းနှင့် နာဌကကျမ်း

ကမ္မကျမ်းဟူသည် = ကာလီဒါသဆရာ စီရင်အပ်သော ကုမာရသမ္ဘာဝကျမ်း၊ လယုဝံသကျမ်း၊ မေဃဒူတကျမ်း၊ ဘတ္တိဟရိဆရာ စီရင်အပ်သော ဘတ္တိကမ္မကျမ်း၊ ဗာရဝိဆရာ စီရင်အပ်သော ကိရာတဇုနီယကျမ်း၊ သိရီဟသဆရာစီရင်အပ်သော နေသဓိရစရိတကျမ်း၊ မာဃဆရာစီရင်အပ်သော သိသုပါလဝဓကျမ်း စသည်တို့တည်း။ (ကမ္ဘာကျော် ကဗျာဆရာ ရာဘင်ဒြာနတ်တဂိုး၏ ကဗျာများ၊ အဖိုးတန် မြန်မာ့ ဖျိ့ ကဗျာ လက်ာ စသည်တို့ကိုလည်း ကောက်ယူနိုင်ပါသည်။)(ကဝိနောဝ္ဂ္ဂဒံကမ္ဘ)

နာဌကကျမ်းဟူသည် = ရာမဇာတ်၊ ဘာရတဇာတ် အစရှိသော ပြဇာတ်တို့တည်း။ (ယခုခေတ် ရိုပ်စပီးယား၏ လူသဘာဝ ဖေါ်ပြသည့် ပြဇာတ် များနှင့် အဖိုးတန် မြန်မာ့ပြဇာတ် တို့ကိုလည်း ယူနိုင်ပါသည်။

(နဋတီတိ နဋကော၊ နာဌကဿ ဣဒံ နာဌကံ)

http://www.dhammadownload.com

ပဋိဘာဝေန္ဒော ၌ ပဋိဘာနင့် ပဋိဘာဝန္တ အရ

ပဋိဘာအရ = အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖွဲ့.နွဲ့.စီကုံးနိုင်သော ပဋိသန္ဓေက ပါလာသော ဉာဏ်ကို ယူရပါသည်။ (ပဋိဘာတိ တီ ပဋိဘာ)

ဝါနည်း ။ ။ ကဗျာကျမ်း ကရေသည်ကျမ်း (ပြဇာတ်) တို့ကို လေ့လာသင်ကြား အားထုတ်ခြင်းမရှိမူ၍ ထိုထိုအရာ အားလျော်စွာ သိမြင်တတ်၊ ကဗျာမန္တကို စီကုံးနှန်းဖွဲ့.တတ်သော ဉာဏ်ပညာ (ပဋိဘာန – ထင်သောဉာဏ်ပညာ) ကိုယူရပါသည်။ (အာဝဇ္ဇန်းဟုခေါ်သော ရှင်သောဉာဏ်ဟူလို)

ပဋိဘာဝန္တအရ = ယင်းဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ယူရပါသည်။

(ပဋိဘာယေသံ အတ္ထိတိ ပဋိဘာဝန္တော)

ကဗျာတတ်ရန် အင်္ဂါ (၃)ပါး

၁။ ပင်ကိုယ်ဉာဏ် ထက်မြက်ခြင်း။

၂။ လောကဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်း အကြားအမြင် ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

၃။ လွန်ကဲသော လုံ့လဝီရိယရှိရခြင်း။ ပေါင်း (၃)ပါး

* * * * *

(ဂ) ဗန္ဓော စနာမသဒ္ဒတ္ထာ ----------ပ---------- ဘေဒေနာယ ဘိဝေဘဝေ။

ဗန္ဓအဓိပ္ပါယ်

တပေါင်းတည်းဖြစ်သော ပဒဒေါသ စသည်တို့သည် ကြည်ဆပ်သော (ပဒဒေါသ စသော အပြစ်တို့မှ ကင်းသော) သဒ္ဒါအနက်သည် ဗန္ဓမည်၏။

(ဗန္ဓောစ နာမ သဒ္ဒတ္ထာ၊ သဟိတာ ဒေါသဝဇ္ဇိတာ~ ကိုထောက်)

ဆောင် = ချင်းချင်းငဲ့လတ် ကင်းလွတ်ဒေါသ ပဒဝါကျာ တဒတ္ထာ မည်ပါ ဗန္ဓတည်း။

ဗန္ဓလက္ခဏာ (၃)ပါး

၁။ သဟိတာအရ = တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်း၊ ပါ~ အချင်းချင်းသင့်လျော်သော အနက်နှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ဒေါသဝဓ္ဓိတာအရ = ပဒေါသစသော အပြစ်တို့မှ ကင်းစင်ခြင်း။
၃။ သဒ္ဓတ္ထာအရ = သဒ္ဓါအနက်ဖြစ်ခြင်း။ ပေါင်း (၃)ပါး။

မှတ်ချက်။ ။ (၁) ဣတ္ထိ ပစတိ၊ ဂါဝေါ ဂစ္ဆန္တိ – စသော ပုံစံတို့၌ သဟိတာ မဖြစ်။
(၂) အဂ္ဂိနာ ရဂ္ဂံ သိဉ္စတိ – စသော ပုံစံတို့၌ ဒေါသ ဝဓ္ဓိတ မဖြစ်ကြ။

မန္တအပြားနှင့် အဓိပ္ပါယ်

၁။ ဝမ္မပဒ ပါဠိတော် စသည်တို့ကဲ့သို့ ဂါထာသက်သက် ဖွဲ့စီအပ်သော မန္တမျိုးသည် ပဒ္ဓမန္တ မည်၏။
၂။ ဝမ္မသဂ်ထိ စသော အဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကြီးများ ကဲ့သို့ စုဏ္ဍိယသက်သက်ဖွဲ့စီအပ်သော မန္တမျိုးသည် ဂဒ္ဒ မန္တမည်၏။
၃။ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ စသည်တို့ကဲ့သို့ ဂါထာ စုဏ္ဍိယ ရောနှောရ၍ ဖွဲ့စီအပ်သော မန္တမျိုးသည် ဝိမိဿ မန္တမည်၏။

ပဒ္ဓ (ဂါထာ) မန္တသရုပ် အဓိပ္ပါယ်

၁။ ကေနိပါတ် ဇာတ်ဂါထာစသည်တို့ကဲ့သို့ တစ်ဂါထာတည်းဖြင့် အပြီးဖွဲ့အပ်သော ပဒ္ဓသည် မုတ္တက မည်၏။
ဆောင် ။ ။ တစ်ဂါထာတည်း အပြီးဖွဲ့က ထိုပဒ္ဓ မုတ္တကဟုခေါ်။
၂။ ပဌကနိပါတ် ဇာတ်စသည်တို့ကဲ့သို့ နှစ်ဂါထာ သုံးဂါထာမှစ၍ ငါးဂါထာပြည့်မှပြီးသော အဖွဲ့သည် ကုလက မည်၏။
ဆောင် ။ ။ နှစ် သုံး လေး ငါး ဂါထာများဖြင့် ပြီးငြားစေက ထိုပဒ္ဓ– ကုလကဟုခေါ်။
၃။ အနက်အချင်းချင်း မငဲ့သော ကိုယ့်ကြိယာနှင့် ကိုယ်ဖြစ်သော အဘိတန်ကျမ်းလာ ဂါထာမျိုးသည် ကောသ မည်၏။
ဆောင် ။ ။ အနက်အချင်းချင်း အလျှဉ်းမငဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ကြိယာ ကိုယ်စီပါငြား ဂါထာများ မှတ်သား ကောသခေါ်။
၄။ ဆဋ္ဌနိပါတ် စသည်ကဲ့သို့အကြောင်းအရာ တစ်ခုခုကို ဂါထာများစွာဖြင့် ဖွဲ့စီအပ်သော အဖွဲ့သည် သံယုတ မည်၏။
ဆောင် ။ ။ ကြောင်းရာတစ်ခု ဂါထာစုဖြင့် ပေါင်းစုဖွဲ့က ထိုပဒ္ဓ သံယုတဟုခေါ်။
ဆောင် ။ ။ မှတ် ကု ကော သံ ဤ လေးတန် မှတ်ရန် ပဒ္ဓအပြားတည်း။

http://www.dhammadownload.com

အလက်ာကျမ်းလာ ပဓာနနှင့် ဆန်းကျမ်းလာ ပဓာ အထူး

- အလက်ာကျမ်းလာ ပဓာသည် အထက်ပါအတိုင်း ၄မျိုးရှိ၏
- ဆန်းကျမ်းလာ ပဓာကား ဝုတ္တဟာတိ (ဝဏ္ဏဝုတ္တိ – မတ္တာဝုတ္တိ) အားဖြင့် ၂မျိုး ရှိ၏။

ဂဓ (စုဏ္ဍိယ) မန္တသရုပ်အဓိပ္ပါယ်

၁။ သမာသ်မပါသော အဖွဲ့သည် မုတ္တကမည်၏။

ဆောင် ။ ။ သမာသ်မပြု ထိုဂဓ မုတ္တကဟုခေါ်။

၂။ ဂါထာပါဒကိုလည်းကောင်း၊ ပါဒ၏ အစိတ်အပိုင်းကို လည်းကောင်း၊ ထည့်သွင်း၍ ဖွဲ့အပ်သော ဂဓသည် ဝုတ္တဂန္ဓိမည်၏။

ဆောင် ။ ။ ဂါထာတွင်းမှ ပါဒယူဘိ၊ ပါဒ၏လည်း တစိတခင်း ပုဒ်ကို သွင်းပြု ထိုဂဓ ဝုတ္တဂန္ဓိခေါ်။

၃။ ရှည်လျား များပြားသော သမာသ်ပါသော ဂဓသည် ဥက္ကလိကာပါယ မည်၏။

ဆောင် ။ ။ ရှည်လျားများစွာ သမာသ်ပါက ထိုဂဓ ဥက္ကလိကာပါယခေါ်။

၄။ သမာသ်အနည်းငယ် ပါသော ဂဓသည် စုဏ္ဍကမည်၏။

ဆောင် ။ ။ သမာသ်မကျယ် အနည်းငယ်မျှ ပါဂဓ စုဏ္ဍက ဟုခေါ်။

ဆောင် ။ ။ မုတ် ဝုတ် ဥက္ကလိ စုဏ္ဍ ထည့် လေးရှိ ဂဓအပြားတည်း။

* * * * *

(ခ) နိမန္ဒောစာနိမန္ဒောစ ----------ပ---------- ဝိန္ဒနိယတရဏ္ဍန်။ ။

ပဓာမန္တ၏ သရုပ်နှင့်အဓိပ္ပါယ်

၁။ မုတ္တကစသော ဖွဲ့နည်းလေးမျိုးလုံး ပါဝင်စေလျက် ဖွဲ့အပ်သော ကဗျာကြီး (ကဗျာရှည်ကြီး)များသည် နိမန္တ မည်၏။

၂။ မုတ္တက တစ်မျိုးတည်းဖြင့်သာ ဖွဲ့အပ်သော (တစ်ဂါထာဖြင့်ပြီးသော) ကဗျာအငယ်စား သည် အနိမန္တမည်၏။

ဆောင် ။ ။ မုတ္တကစသည် မျိုးလေးလိတို့ ခုံညီသောအား အခန်းများဖြင့် ဖွဲ့ထားကျယ်စွာ ထိုကာဗျ နိမန္တဟုခေါ်။ သက်သက်မုတ္တကာ တစ်ဂါထာဖြင့်– ငယ်စွာဖွဲ့ပြု ထိုကာဗျ အနိမန္တခေါ်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၀) အနဝဇ္ဇံ မုခမ္ပေါ ----------ပ---------- ကိ ံ နု တေ နိ ရလက်ာတာ။

ဘာရတိအရ = အဖွဲ့အန္တိစကားကို (၀)သဒ္ဒါကိုမှီချအားဖြင့်ယူရပါသည်။အနက်ကိုလည်း အဘေဒေါပစာ – ဖလူပစာအားဖြင့် ယူရပါသည်။

* * * * *

(၁၁) ဝိနာဂရူပဒေသန္တံ ----------ပ---------- ဟသ္ဒဘာ၀ံ ကထံနုသော။

ဂရူပဒေသံ ၌ ဂရုအရ

လောကၨ ပုတီးနားကပ် လက်ကြက်လက်ကောက်တို့ကို သူ့အရွယ်နှင့်သူ လိုက်အောင် တန်ဆာဆင်နည်းကိုသိသော လူကြီးသူမများ၊

ဂါထာမန္တတို့ၨ၌လည်း အလက်ာနည်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်နည်းကို နားလည်သော ကာဗျ ဝိဒူ ပညာရှိကြီးများကို ဂရုအရ ယူရပါသည်။

ဂရူပဒေသအရ = ဖေါ်ပြပါ ဂရုတို့၏ ဥပဒေသများကို ယူရပါသည်။

(ဥပဒိဿတိ ဧတေနာတိ ဥပဒေသော၊ ဂရူနံ ဥပဒေသော ဂရူပဒေသော)

ဖာလအရ = မျက်နှာတန်ဆာဆင်နည်း၊ လူတို့တပ်ဆင်အပ်သော ဝတ်ဆင်နည်းတို့ကို မတတ်သောသူ၊ အဖွဲ့. ဗန္ဓကို တန်ဆာဆင်နည်း မတတ်သော သူတို့ကို ယူရပါသည်။

အရာရာမပြင်ဆင်တတ်ပါက လူတကာရယ်ဘွယ်ရာ

လောကၨ ဆင်လျက် ပြင်လျက်နှင့်မလှ၊ ငင်လျက်နှင့်မရ ဆိုသကဲ့သို့ လူသဘာ၀ အလှပြင်ဆင်ကြရာ၌ အပြင်အဆင် မတတ်လျှင် ထိုပြင်ဆင်ခြင်းသည် မြင်ရသူအဖို့ ရယ်ဘွယ်ရာဖြစ်၏။ ထို့အတူ ကဗျာလက်ာ စီကုံး ရာ၌လည်း အလက်ာနည်းမကျလျှင် (၀) အလက်ာ နည်းကျအောင် မဖွဲ့.နွဲ့. မပြင်ဆင်တတ်လျှင် တတ်သိနားလည်သူတို့အဖို့ ရယ်ဘွယ်ရာပင် ဖြစ်သည်။

ဟန်ပန်မရ လူဗာလ

ဆောင် ။ ။ ဆရာသမား ညွှန်ကြားနည်းနှာ, မကြည့်မရှု ဂရုကင်းကွာ တန်ဆာဆင်ခြင်း ပြုလျှင်းတုံ့ပါ, ထိုဗာလ မုချရယ်ဘွယ်ရာ။

http://www.dhammadownload.com

ဤဂါထာ၌ ရနိုင်သောအတ္ထာရလက်ာရ

သိလာပုတ္တကဿ သရီရံ~ ဟူသော စကား၌ ကျောက်ပြားနှင့် ကျောက်သား–နှစ်ခု မကွဲပြားသော်လည်း ကွဲပြားသလိုဆိုထားခြင်းကဲ့သို့၊ ဤဂါထာ၌ ပါရှိသော ဥပမာနဖြစ်သော လူတို့ဝတ်ဆင်အပ်သော ဝတ်ဆင်နည်းကို မတတ်သောဗာလ၊ ဥပမေယျဖြစ်သော အဖွဲ့ဗန္ဓကို တန်ဆာဆင်နည်း မတတ်သောဗာလဟု နှစ်မျိုးစုံအောင် ဆက်ဆံ၍ မကွဲပြားသော ကြီယာ ရှိသောကြောင့် အဘိန္ဓပဒါကျ သိလေသအလက်ာ ရနိုင်ပါသည်။

* * * * *

(၁၂) ဂန္ဓောပိ ကဝိဝါစာန ----------ပ---------- တမ္ဘောဟာရူပစာရတောဿ

ဂန္ဓကျမ်းဂန်ဟူသည်

ဂန္ဓိ ယတေတိ ဂန္ဓော ~ ပန်းပွင့်ကလေးများကို အစဉ်ကျန သေသပ်လှပအောင် သီကုံးထားသကဲ့သို့ အစီ အစဉ် သေသပ်ကျနလှပအောင် စီကုံး နှန်းဖွဲ့ထားသော ဝါကျအပေါင်းကို ဂန္ဓ (ကျမ်းဂန်) ဟု ခေါ်ပါသည်။

အက္ခရာစသည် လေးမျိုး

ကေကဝဏ္ဏော အက္ခရော၊ အက္ခရသမူဟော ပဒံ။
ပဒသမူဟော ဝါကျံ၊ ဝါကျသမူဟော ဂန္ထော။

ကျမ်းစာ ကို အလက်ာခေါ်နိုင်ပုံ

ယာတိတမ္ဘစနိယတ္တံ တမ္ဘောဟာရူပစာရတော ~ ကို ထောက်၍ မုချအားဖြင့် ကျမ်းဂန်ကို အလက်ာဟု မခေါ်နိုင်သော်လည်း၊ ကျမ်းဂန်နှင့် ကျမ်းဂန်ပါ အဖွဲ့အနွဲ့သည် ခွဲခြား၍ မရသော အဘေဒါပစာရ ဖြစ်သော ကြောင့် ~ အကျိုးဖြစ်သော အဖွဲ့အနွဲ့၏ အလက်ာဟူသော အမည်ကို အကြောင်းဖြစ်သော ကျမ်းစာ၌ တင်စားမှု ဖလူပစာအားဖြင့် ကျမ်းဂန်ကို အလက်ာဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ကဝိ – ပညာရှိ ဟူသည်

ကဝတိတိ ကဝိ – အလက်ာကျမ်း၌ ပြဆိုထားသော နည်းများ အားလျော်စွာ အလက်ာ အမျိုးမျိုးကို နားလည်၍ ကဗျာ လက်ာ ဂါထာ မန္တ စုဏ္ဍိယတို့ကို အများသဘောကျ လက္ခံနိုင်အောင် ရေးသားဖွဲ့.နွဲ့.စီကုံးနိုင်သူကို ဤနေရာ၌ ကဝိ – ပညာရှိ ဟုခေါ်ပါသည်။

ကဝိဝါစာအရ – ထိုသူတို့ ရေးသားဖွဲ့.နွဲ့. စီကုံးအပ်သော ကဗျာ လက်ာ ဖျိ, ဂါထာ မန္တ စုဏ္ဍိယ ဟူသော သဒ္ဒါ အစဉ်ကိုရပါသည်။

* * * * *

(၁၃) ဒ္ဒိပ္ပကာရာ အလက်ာရာ ----------ပ---------- တံ သဒ္ဓိတ တဒါဝဠိ။

အလက်ာ အပြား (၂)ပါး

၁။ သဒ္ဒါလက်ာရ။ ၂။ အတ္ထာလက်ာရ။

သဒ္ဒတ္ထဘေဒတောဌ် သဒ္ဒတ္ထအရ

ပုရိသော မဂ္ဂ ဂစ္ဆတိ – စသည်တို့ကဲ့သို့ တန်ဆာဆင်မှု မပါသော သဒ္ဒါအစဉ်၊ ယောကျ်ားလမ်းသွား၏၊ ရသည်တို့ကဲ့သို့ တန်ဆာဆင်မှုမပါသော အနက်အစဉ် တို့ကိုမယူရ၊ အဖွဲ့.အနွဲ့ အမည်ရလောက်အောင် ဆိုင်ရာ အလက်ာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ထိုသဒ္ဒါတို့၏ အစဉ်၊ ထိုအနက်တို့၏ အစဉ်တို့ကို ရယူရပါမည်။

(<u>မှတ်ချက်</u>။ ။ သဒ္ဒတ္ထ ဟူသည်– အခြားမဟုတ်၊ သဒ္ဒါတို့အစဉ်၊ အနက်တို့၏ အစဉ်ပင် ဖြစ်သည်ဟုပြသည် = သဒ္ဒတ္ထာ မန္တနာမာဝ၊ တံ သဒ္ဓိတ တဒါဝဠိ – ကို ထောက်)

မန္တ– အဖွဲ့.အနွဲ့.ဟူသည်

မန္ဒိယတေဟိ ဗမ္ဘော – ကဗျာအများကို ဖြစ်စေ၊ ဂါထာတစ်ခု ကဗျာတစ်ခုကို ဖြစ်စေ တပေါင်းတစည်း တစုတဝေး တစ်နေရာတည်း ဖြစ်အောင် စုစည်းဖွဲ့.နွဲ့. ထားအပ်သောကြောင့် မန္တ – အဖွဲ့.ခေါ်၏။

ထိုမန္တအဖွဲ့.ကိုပင်နွဲ့.နွဲ့.နှောင်းနှောင်းပျော့ပျော့ပြောင်းပြောင်းရှိအောင်ဖွဲ့.ဆိုရသောကြောင့် အနွဲ့.ဟု ဝိသေသနထပ်ဆင့်၍ အဖွဲ့.အနွဲ့.ဟုလည်း ခေါ်ကြပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဗန္ဓနစ်တန် ထူးခြားဟန်

* သဒ္ဒါအနက်သည် အစိတ်ဖြစ်သော ဗန္ဓမည်၏။
* သဒ္ဒါအနက်တို့၏ အစဉ်သည် အပေါင်းဖြစ်သော ဗန္ဓမည်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

ဗန္ဓအရ ထပ်ပြရခြင်းအကြောင်း

(ဗန္ဓောစ နာမသဒ္ဒတ္ထာ) စသော စကားရပ်ဖြင့် ဗန္ဓမည်ပုံ စသည်ကို ပြဆိုပြီး ဖြစ်သော်လည်း အလက်ာ၏ အပြားနှင့်တကွ ထိုအလက်ာတို့၏ တည်ရာဖြစ်သောအဖွဲ့ ဗန္ဓကို တပေါင်းတစုတည်း ပြလိုသောကြောင့် ဤနေရာ၌ ဗန္ဓမည်ပုံ စသည်ကို ထပ်၍ပြဆိုရပါသည်။

ဗန္ဓောစနာမသဒ္ဒတ္ထာ စကားနှစ်မှာ မထူးပါ

အမှတ်(၈) ဂါထာ၌ ဗန္ဓောစနာမသဒ္ဒတ္ထာ ဟုဆိုပြီး၊ ဤအမှတ် (၁၃) ဂါထာ၌ သဒ္ဒတ္ထာ ဗန္ဓနာမာဝဟု ရှေ့နောက် ဆိုထားသည်။ အဆိုသာကွဲပြားသော်လည်း ဗန္ဓနှင့်သဒ္ဒတ္ထ၊ သဒ္ဒတ္ထနှင့် ဗန္ဓတို့ အရကောက်မှာ အတူတူ ပင် ဖြစ်သောကြောင့် မထူးပါ။

* * * * *

(၁၄) ဂုဏာလက်ာရသံယုတ္တာ ----------ပ---------- သာ ကညာဝိယ တာဒိသီ။

ကဗျာဖွဲ့ရာ သတိပြုစရာ

ကဗျာဖွဲ့ရာတွင် ဂုဏ်မြောက်ဖို့ထက် အပြစ်ကင်းဖို့က အရေးကြီးသည်။ အဆင်းတန်ဆာ ဂုဏ်ပါဝါ (ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှု) ရှိသော်လည်း နူနာရောဂါ စွဲကပ်နေသော အဖျိုကညာကို လူတကာ မနှစ်သက်သကဲ့သို့၊ ဂုဏ် တန်ဆာရှိသော်လည်း အပြစ်မကင်းပါမူကား ပညာရှိတို့ မနှစ်သက်ကြ။

အဆင်းတန်ဆာ ဂုဏ်ပါဝါ (ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှု) ကင်းပါသော်လည်း ရိုးရိုးယဉ်ယဉ်နှင့် အပြစ်ကင်းစင်သော အဆင်းကို လူတကာ ခုံမင်နှစ်သက်သကဲ့သို့ ဂုဏ်တန်ဆာ မရှိသော်လည်း အပြစ်ကင်းပါက ပညာရှိတို့ နှစ်သက် ကြပါသည်။

ဂုဏာလက်ာရ သံယုတ္တာ – ဂုဏ်နှင့်အလက်ာအရ

❁ တတိယပိုင်း၌ပြမည့် သဒ္ဒါလက်ာရတို့သည် ဂုဏ်မည်ကုန်၏။
❁ စတုတ္ထပိုင်း၌ ပြမည့် အတ္ထာလက်ာရတို့သည် အလက်ာရ တန်ဆာမည်ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဂေါရီ ကညာ ကုမာရီ အထူး

❄ အဌဝဿာ ဘဝေဂေါရီ၊ ဒသဝဿာ တု ကညကာ။
သမ္ဘတ္တေ ဒွါဒသဝဿေ၊ ကုမာရီတိ ဘိဝိယတေ။

❄ ဂေါရီဆရစ် ရှစ်နှစ်ရှယ်ပါ၊ ဆယ်နှစ်ရှယ်ကျ ဗျိုလ့ကညာ။
ကုမာရီတိ ဆယ့်နှစ်နှစ်လာ၊ အရွယ်သုံး မှတ်အုံး ဘိဓာန်မှာ။

* * * * *

(၁၅) တေန ဒေါသာ နိရာသော်ဝ ----------ပ---------- သဂုဏာ နဘဝေယျကိ ။

ဤဂါထာ မိန့်ဆိုပုံနှင့် သိစေချက်

အဖွဲ့.အနွဲ.၌ အပြစ်ကြီးလေးပုံကိုပြပြီး၍ ဒေါသကင်းအောင် ရေးသားစီကုံးဖို့ရန်နှင့်၊ အပြစ်ကင်းလျှင် အလိုအလျောက် ဂုဏ်ပေါ်ပေါက်နိုင်ကြောင်း ပြလိုရ်ု တေန စသော ဤဂါထာ ကို မိန့်သည်။

အပြစ်ကင်းသော် ဂုဏ်ရှိတော့သည် ဖြစ်ကြောင့် အဆင်းတန်ဆာ ဂုဏ်ပါဝါရှိမှ (ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှ) ထက် အပြစ်ကင်းစင်မှုကိုသာ အရေးတယူ ပြုမှုဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟု သိစေပါသည်။

ဤဂါထာကိုထောက်၍ ကဗျာလက်ာရေးရာ၌ မှတ်စရာ

အလက်ာရဆရာအလို ကဗျာလက်ာ ရေးသား စီကုံး ဖွဲ့ဆိုရာ၌ –

၁။ အပြစ်ဒေါသကင်းအောင် ရေးသား ဖွဲ့ဆိုသီကုံးခြင်း။

၂။ သဒ္ဒါလက်ာရ အတ္ထာလက်ာရတို့နှင့် ပြည့်စုံအောင် ရေးသား ဖွဲ့ဆိုသီကုံးခြင်း နှစ်မျိုး တို့တွင် အပြစ်ဒေါသ ကင်းအောင် ရေးသားသီကုံး ဖွဲ့ဆိုခြင်းကိုသာ အလိုရှိအပ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

အလက်ာမှာ အပြစ်အဆာရှောင်သင့်ရာ

ဆောင် ။ ။ သဒ္ဒအတ္ထ ပြည့်ဝတန်ဆာ၊ ဒေါသတစိ ကပ်ငြိတုံပါ၊ ယင်းသည့်ဗန္ဓ သံသ
ကင်းကွာ၊ ထို့ကြောင့်ပါ ရှောင်ကြပြစ်ဒေါသာ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၆) သာလက်ာရ ဝိယုတ္တာပိ ----------ပ---------- ဂုဏယုတ္တာ ဝဋ္ဋဝိယ။

အတ္တာလက်ာရဂုဏ်ထက် သဒ္ဒါလက်ာရဂုဏ်က အရေးကြီးပုံ

မဲ့. တင်းတိတ် ဝက်ခြ ခရှသင်းကွက် နူနာ စသော အပြစ်အနာအဆာတို့မှ ကင်း၍ ကျောရှင်းဖြူစင် ပင်ကိုယ်ချော အမျိုးသမီးသည် အထူး မပြင်ဆင်ပါသော်လည်း မြင်ရသူ စိတ်နှလုံးကို ယူကြုံးဆွဲဆောင်နိုင်သကဲ့သို့၊ ပဒဒေါသစသော အပြစ်ကင်း၍ နဂိုရ်အတိုင်း သဒ္ဒါ လက်ာရဂုဏ်ရှိနေသော အဖွဲ့.အနွဲ့.သည် အတ္တာ လက်ာရ (အနက်တန်ဆာ) မပြင်ဆင်ပါသော်လည်း ပညာရှိ စိတ်နှလုံးကို ယူကြုံးဆွဲဆောင်နိုင်သောကြောင့် အတ္တာလက်ာရဂုဏ်မြောက်ဖို့ထက် သဒ္ဒါလက်ာရဂုဏ်မြောက်ဖို့က အရေးကြီး၏။

အလိုရှိအပ်ရာ အဖျိုကညာ အဖွဲ့. ဝန္ဓကဗျာ

❁ ပုတီး နားရောင်း ကျောက်ကောင်းပမာ၊ သီလကျေးဇူး ဂုဏ်ထူးစုံစွာ၊
နူနာအစ ဒေါသကင်းကွာ၊ ဖျိုအလှ လိုကြလူတကာ။
❁ ဒေါသတစိ စွန်းငြိကင်းကွာ ဂုဏ်ဆယ်ပါးဖြင့် တိုးပွားဝေဆာ၊
အလက်ာရ မြူမှုမပါ၊ ထိုဗန္ဓ လိုကြပညတ်။

အဖျိုကညာ ဗန္ဓကဗျာ တူကြရာ

အဖွဲ့.အနွဲ့.၌ အတ္တာလက်ာရ မပါခြင်းသည် အမျိုးသမီး၌ တန်ဆာဆင်မထားခြင်းနှင့် တူ၏။ ပင်ကိုယ် သဒ္ဒါ လက်ာရဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အမျိုးသမီး၏ ပင်ကိုယ်လှပကျောရှင်း အချိုးကျခြင်းနှင့် တူ၏။ အဖွဲ့.အနွဲ့.၌ ပဒဒေါသ စသည် မပါခြင်းသည် အမျိုးသမီး၏ မဲ့. ဝက်ခြ တင်းတိတ် နူနာ မရှိခြင်းနှင့် တူ၏။

အဖွဲ့.ဗန္ဓသည် အတ္တာရလက်ာရနှင့် မယှဉ်သော်လည်း ပသာဒစသော ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်မှု နှစ်သက်ဘွယ်ရှိကြောင်း

ပဒဒေါသ စသော အပြစ်မှ ကင်းခြင်းကြောင့် နှစ်သက်ဘွယ် ရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဋိညာဉ်နှင့်ပဋိညာတကရဏ မဆန့်ကျင်ပုံ

ပဒဒေါသနှင့် ပဒတ္ထဒေါသတို့သည် မျှားစွာထူးခြားကွဲပြားခြင်း မရှိကြသည်ဖြစ်ရာ သောတုဇနတို့ အသီ ဉာဏ်မရှိတ်ထွေးစေခြင်းငှာ ထိုနှစ်ပါးကို ပေါင်း၍ ပြထားသောကြောင့် ပဋိညာဉ်နှင့် ပဋိညာတကရဏ မဆန့်ကျင် ရှေ့နောက် ညီညွတ်သည်သာ မှတ်သင့်ပါသည်။

❁❁❁❁❁

ဒေါသဝေါဝ + ဒေါသပရိဟာရဝေါဝ

xxxxxxxxxxxx

(၁၇) ပဒေဝါကျေ တဒတ္ထေစ ----------ပ---------- ကထျာမျှဟံ။

ဒေါသအဓိပ္ပါယ်နှင့် တည်ရာဌာနများ

ကမျာ၏ အရသာ အဆင်တန်ဆာတို့ကို မပျက်ပျက်အောင် ဖျက်ဆီးတတ်သော အပြစ် အနာအဆာတို့ကို ဒေါသဟု ခေါ်ပါသည်။

ဒေါသတို့၏ တည်ရာဌာနသည် – ပုဒ် ဝါကျ ဝါကျအနက် (ပဒ ဝါကျ ဝါကျတ္ထ) အားဖြင့် ၃ပါး ရှိပါသည်။

(ပဒေဝါကျေ တဒတ္ထေစ ---- ပ ---- မတာ၊ ကိုထောက်)

ပဒ ဝါကျ ဝါကျတ္ထ ၃ပါးအရ

ပဒအရ = နာမ် အာချာတ် ဥပသာရ နိပါတ်ပုဒ်များ၏။

ဝါကျအရ = သျာဒျန္တ တျာဒျန္တ ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်အပေါင်းရ၏။

(တနည်း = ကာရကကြိယာ အစုံအလင်ပါသော စကားစုရ၏။)

(ကောချာတော ပဒစယော သိယာဝါကျံ သကာရကော – အဘိတန် ၁၀၆ – ထောက်)

ဝါကျတ္ထအရ = ပုဒ်ဝါကျတို့၏ အနက်ရ၏။

၄င်း ဒေါသ (၃)ပါး အဓိပ္ပါယ်

၁။ တစ်ခုသောပုဒ်၌သာ သင့်သော ဒေါသသည် ပဒဒေါသမည်၏။

၂။ တစ်ခုသော ဝါကျ၌ သဒ္ဒါအားဖြင့် သင့်သော ဒေါသသည် ဝါကျဒေါသ မည်၏။

၃။ ဝါကျတစ်ခု၌ဖြစ်စေ၊ အများ၌ဖြစ်စေ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် သင့်သော ဒေါသသည် ဝါကျတ္ထဒေါသ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

လက္ခ + ဥဒါဟရဏနှင့် လက္ခဏအဓိပ္ပါယ်

- ❁ မှတ်သားအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ဆောင်ပြဆိုအပ်သောပြယုဂ်ပုံစံသည် လက္ခ ဥဒါဟရဏ် မည်၏။ (ဥဒါဟရီယတိ လက္ခဿာဘဝေနာတိဥဒါဟရဏံ)
- ❁ ထိုပြယုဂ် ဥဒါဟရဏ် ပုံစံကို မှတ်သားကြောင်း ဖြစ်သောသုတ်သည် လက္ခဏ မည်၏။ (လက္ခီယတိ လက္ခီယံ အနေနာတိ လက္ခဏံ)

* * * * *

(၁၈–၁၉–၂၀) ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရာ ----------ပ---------- ဒေါသာ ဝါကျတ္ထ နိဿိတာ။

အမှာ။ ။ ပဒေါသ ၈ပါး၊ ဝါကျဒေါသ ၉ပါး၊ ဝါကျတ္ထဒေါသ ၆ပါးတို့ကို ဤသုံးဂါထာ ပါဠိရှိတိုင်းမှတ်ပါ။

ပဒေါသ ၈ပါးကို ပဒေါသ ပဒတ္ထဒေါသခွဲပုံ

(က) ကိလိဋ္ဌ ဒေါသ, ဝိရောဓိ ဒေါသ, နေယျတ္ထ ဒေါသ, ဝိသေသနာ ပေက္ခ ဒေါသ ဤ၄ပါးတို့သည် ပဒေါသတို့ မည်ကုန်၏။

(ခ) ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရ, အဗျတ္ထ, ဟီနတ္ထက အနတ္ထက ဒေါသ၊ ဤ၄ပါးတို့သည် ပဒတ္ထဒေါသတို့ မည်ကုန်၏။

အချုပ်အားဖြင့်ပဒအတ္ထ မှတ်ဘွယ်

အတ္ထသဒ္ဒါမပါက ပဒေါသ၊ အတ္ထသဒ္ဒါပါက ပဒတ္ထ ဒေါသ မည်ကုန်၏။

ဆောင် ။ ။ အတ္ထမပါ ပဒသာတည်၊ ပါလာအတ္ထ ပဒတ္ထ နှစ်ဝခွဲလျှင် မဆန့်ကျင်။

ပဒ ဝါကျ ဝါကျတ္ထသာပြ၍ ပဒတ္ထမပြသောကြောင့်ပဋိညာဉ်နှင့် ပဋိညာတကရဏ မဆန့်ကျင်ပုံ

ပဒေါသနှင့် ပဒတ္ထဒေါသတို့သည် များစွာထူးခြား ကွဲပြားခြင်း မရှိကြသည်ဖြစ်ရာ သောတုဇနတို့ အသိ ဉာဏ်မရှုတ်ထွေးကြစေခြင်းငှာ ပဒေါသနှင့် ပဒတ္ထဒေါသတို့ကို ပေါင်း၍ ပြထားသောကြောင့် ပဋိညာဉ်နှင့် ပဋိ ညာတကရဏ မဆန့်ကျင် ရှေ့နောက်ညီညွတ်သည်ဟု မှတ်သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အဋ္ဌပဒါန စသည် သရီရာတပ်၍ မဆိုခြင်းအကြောင်း

သရသွတီ ကဏ္ဍာဘရဏ စသော ထိုထို သက္ကဋကျမ်းဂန်တို့၌ ပဒဒေါသ ဝါကျဒေါသ ဝါကျတို့ကိုများစွာ ပြထားသေးသည်ဖြစ်ရာ မာဂဓအားဖြင့် လျော်သော ထိုထိုအပြစ် ဒေါသတို့ကို လည်း ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သွင်းယူ စေလိုသောကြောင့် သရီရာတပ်၍ မဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဆောင် ။ ။ သက္ကဋမှ ပြစ်ဒေါသကို ယူကြစိမ့်ဌာ တိကျစွာသရီရာတပ်၍ မဆိုပေ။

ပဒဒေါသ နိဂ္ဂေါ

xxxxxxxxxxxxxx

(၂၁) ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရံ ----------ပ---------- သုခယေနံ။

၁။ ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရ ဒေါသအဓိပ္ပါယ်

အလိုရှိအပ်သောအနက်၌ အလိုမရှိအပ်သော ဆန့်ကျင်ဘက်အနက် တစ်မျိုး ရှိသောပုဒ် သည် ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရ ဒေါသသင့်သော ပုဒ်မည်၏။ – ဝါ – ပုဒ်ကြောင့်သင့်သော ဒေါသသည် ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရဒေါသမည်၏။

ဆောင် ။ ။ လိုအပ်နက်တွင် လွန်ဆန့်ကျင်သည် ပေါ်လွင်ထင်ရှား နက်တစ်ပါးပါ၊ ထို ပုဒ်မှာ မည်ပါ ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရ။

ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရဒေါသ အင်္ဂါ

၁။ အလိုရှိအပ်သော အနက်မှ အလိုမရှိအပ်သော တစ်ပါးသောအနက် ရှိခြင်း။

၂။ ယင်း အနက်တစ်ပါးက ဆန့်ကျင်ဘက်အကျိုးကို ပြခြင်း။ ပေါင်း ၂ပါး။

ဂါထာပါပုံစံ ရှင်းလင်းချက်

မေ ယော ဝိသဒေါ သုခယေ ဇနံ – ဟူသော ပုံစံ၌ ဝိသဟူသော ပုဒ်သည် သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာစေမှု၌ အလိုရှိအပ်သော ရေ ဟူသော အနက်မှတပါး အလိုမရှိအပ်သောအဆိပ် ဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက်အနက်တစ်ပါး ရှိသောကြောင့် ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရဒေါသ သင့်သောပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ ဝါ – ဒေါသသင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဤမေယော စသောစကားရပ်၌ မုချ ဥပစာဒေါသသင့်ပုံ

- ❁ မေယော ဝိသဒေါသုခယေဇနံ – ဤစကားရပ်၌ ဆန်ကျင်ဘက် အဆိပ်ဟူသော အနက်သည် မုချဝိရ ဒွတ္ထန္တရဒေါသ မည်၏။
- ❁ ဆန်ကျင်ဘက် အနက်တစ်ပါးကို ဟောသော အဆိပ်ဟော ဝိသဒေါပုဒ်သည် ဥပစာဝိရ ဒွတ္ထန္တရ ဒေါသမည်၏။

မှတ်ချက် ။ ။ သဒ္ဒါဟူသမျှကိုဥပစာဒေါသ၊အနက်ဟူသမျှကိုမုချဒေါသကောက်ပါလေ။ (အာစရိယဝါဒ)

ဝိရဒွတ္ထန္တရံတံဟိ စသောဂါထာ၌ လကၠဏ + လက္ခဏပုံ

❁ဤဂါထာ၌ ဝိရဒွတ္ထန္တရံ -- ပ -- အဝိပ္ပေတေ – အထိသည် မှတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ကြောင့် (လကၠဏ)သုတ် မည်၏။

❁ ယထာ မေယော ---- ပ ---- ဇနံ – သည် မှတ်အပ်သောကြောင့် (လက္ခ) ဥဒါဟရဏ် ပုံစံမည်၏။

အမှာ ။ ။ ကျန်ဒေါသပြ ဂါထာတို့၌လည်း ဤနည်းမှီ၍ သိပါ။

ဝိရဒွတ္ထန္တရ ဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

- အနည်းငယ်မျှ စိန်ကိုရ၍ ကြွယ်ဝချမ်းသာ လူရပ်ရှာ မျက်နှာပွင့်လန်းသည်။
- စိန်ကိုပေးတတ် သူဌေးမြတ်ကား တော်စပ်မျိုးဆွေ ကြွယ်ဝစေ၏။
- ရွှေပန်းကိုသာ ပေးလိုက်ပါဟု ခါခါစေဘီ၊ * ရွှေပန်းဖြင့် ပူဇော်သည်။
- နှာဖျားမရှိ မထိဆင်းရဲ အိမ်သာထဲဝယ် မကွဲတူကွ ဟော်မွေ့ကြသည်။
- သုံးလူဆွေကို ရိုသေလှစွာ လူပမာသို့ ကမ္ဘာလိုလိုက် စရိုက်အားကိုး ညွှန်ညွှန်ဖြိုးသည် သီးမျိုးခိုင်ညာ ပေါ်ပြွတ်တည်း။
- ယုန်နန်း ငွေအိမ် မျှော်ကြိုမ်ကြိုမ်လျှင် တိမ်နင်ကြိုက်ကြ မမြင်တုံ၍ လွဲသုံးမျက်နှာ ကြယ်တာရာကို ရှာကာ ငဲ့စား။
- ပန်းမှိုက်သွန်ရုန် သူတာဝန်တည်း။
- သွေးရောင်ခြည်စက် သန်းလျက်ဖြူဝင်း လျှမ်းယှက်သည်။

http://www.dhammadownload.com

* ဘုန်းကြီးနှင့်မြှာအလှ ရေတွင်းကျမှ ရေစက်ဆုံ သက်တုံ တက်တုံ ငင်တုံသေး ကြိုးချင်း လိမ်ရှုတ်ထွေး။
* ကညာဖျိ ဘာကိုမှ မလွမ်းလိုက်ပါနဲ့ ဆရာညိ ဖာကိုထမ်းပါလို့ မြို့ပခန်းကိုတဲ့ ပြန်တော့ မယ်။
* စိတ်ပုတီးရယ်နဲ့ ရိပ်မှီးတဲ့ထွင့်ခေါင်၊ ဦးရှေညို သီလချောရယ်နဲ့ တောခိုတဲ့ချောင်။
* သီလဆို ဖြူဖြူဆွတ်ကို အားရအောင်ချွတ်။
* အစိုးရခွေး လက်ပေးတတ်စွာ။
* လုံပေး လုံပေး နံဘေးထိုးမှာ ။ ကျောက်တွေများက တိုးပွားသေချာ။
* တပသီ ဘဝ ဂေါတမော – စသည်။

(တပသီ – အကျင့်နှင့်ပြည့်စုံသော ရသေ့ရဟန်း၊ သူတော် သူမြတ်၊
တပသီ – အထီးကျန်သူ၊ သူဆင်းရဲ၊ သူယုတ်၊)

ရှင်းလင်းချက် နမူနာ

အထက်ဖော်ပြခဲ့သော ပုံစံတို့တွင် ပထမဆုံးပုံစံ၌ စိန်ဟူသောပုဒ်သည် – ဂုဏ်သရေ ရှိသော သူတို့ ဝတ်ဆင်အပ်သော ရတနာ စိန် ဟူသောအနက်၊ အသက်ကို ဆုံးရှုံးစေတတ်သော အဆိပ် စိန်ဟူသော အနက် ၂မျိုး ရနိုင်ပြီး အလိုရှိအပ်သော ရတနာစိန် ဟူသော အနက်နှင့် ဆန့်ကျင်သော အဆိပ်စိန်ဟူသော အနက်တပါး ရှိသောကြောင့် ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရ ဒေါသသင့်ပါသည်။

အမှာ။ ။ အခြားသော ပုံစံတို့၌လည်း ဤနည်းအတူ အလိုမရှိအပ်သော အနက်၊ ထိုအနက်က အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို ဆန့်ကျင်နေပုံကို နားလည်အောင် ရှင်းပြပါလေ။

ဋီကာသစ်နိသျှဉ်ပါသော ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရ ပုံစံ

* ဤသူကား လူစကား နားမလည်။ * မင်းကား လူပြောမပြော။
* ငါကား လူမှတ်လို့ပြောမိသည်။ ငါကားဘုရားမှတ်လို့ ကိုးကွယ်မိသည်။
* ငါကား သီလဝန္တ သူတော်ကောင်း အောက်မေ့မိသည်။ ဟူ၍ ပြောဆိုရာတို့၌လည်း အလိုရှိအပ်သောအနက် အလိုမရှိအပ်သော အနက်တစ်ပါး(အနက်ထူး) ပါရှိပြီး၊ ဆန့်ကျင် သောကြောင့် ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရ ဒေါသသင့် သော စကားမည်၏ ဟုမိန့်ဆိုတော်မူသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရဒေါသကို ပဒေါသ ဟုခေါ်ပုံ

ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရ ဒေါသသည် ဝါကျ တစ်ခုလုံးပေါ်သို့ မရောက်၊ ဝိသဟူသော ပုဒ်တစ်ခု ပေါ်သို့သာ ရောက်သောကြောင့် ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရ ဒေါသကို ပဒေါသဟုခေါ်၏။

* * * * *

(၆၈) ကဒါစိ ကဝိကောသလ္လာ ----------ပ---------- ဝိဂါဟတေ။

ကဒါစိစသော ဂါထာဖြင့် သိစေချက်

ဤဂါထာတို့ဖြင့် ပဌမပိုင်းဌ် သင့်ခဲ့သော ဒေါသတို့သည် ပညာရှိတို့ ဉာဏ်အစွမ်းဖြင့် ပြင်ဆင်လိုက်လျှင် ဒေါသမျှောက်၍ ဂုဏ်ပင်ရောက်နိုင်သည်ဟု ပြပါသည်။

ဆောင် ။ ။ ခါခပ်သိမ်းမှာ ဒေါသာမလွတ်၊ လွတ်တိုင်းလည်းဂုဏ်မပြည့်စုံ ပြပုံ ကဒါစိ။

* * * * *

(၆၉) တေနဝုတ္တ ----------ပ---------- နိယတေ။

တေနဝုတ္တ စသော ဂါထာဖြင့်သိစေလျှက်

ယခုအခါ ဒေါသတို့ကို ရှောင်လွှဲပုံ ရှောင်လွှဲနည်းတို့ကို ပြတော်မည်ဟု ပဋိညာဉ်ပြုသော စကားကို ပြဆိုသည်။ ဝါ – သိစေပါသည်။

ဤဂါထာ၌ ဝိရောဓ စသည်အရ

ဝိရောဓအရကား = ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော (၂၃)ပါးသော အပြစ်ဒေါသတို့ရ၏။
အဝိရောဓအရကား = အပြစ်ဒေါသ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဂုဏ် (၁၀)ပါး ရ၏။
ဒေါသပရိဟာရာဝမောဝအရကား = ဒေါသ၏ အဖြေကို သိရာသိကြောင်း ဖြစ်သော ဒုတိယပိုင်းကိုရပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၇၀) ဝိနန္ဓပါကသာလိန် ----------ပ---------- သုခယေဝန်။

ဤပုံစံ ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္ဓရ ဒေါသမှ လွတ်ပုံအကြောင်း

ဤပုံစံ၌ စပါးမှည့်နေသောအခါ မိုးရွာမူ ရေကိုပေးသည်ဖြစ်စေ၊ အဆိပ်ကိုပေးသည်ဖြစ်စေ၊ ဆင်းရဲမည် ချည်းသာဖြစ်၍၊ ဝိသဒေါဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကို မည်ကဲ့သို့ပင် ယူယူ၊ ၀ါ – မည်သည့်အနက်ကိုယူယူ ဆန့်ကျင်ဘက်အနက်ထွက်ရန် မရှိသောကြောင့် ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္ဓရ ဒေါသမှလွတ်ပါသည်။

ပြခဲ့သော ဒေါသသင့်ပုံပြု နမူနာပုံစံတို့၌ ဒေါသ မသင့်အောင် ပြင်ဆင် ဖြေဖျောက်နည်းနမူနာပုံစံအချို့

* အနည်းငယ်မျှ စိန်ကျောက်ရ၍၊ * ကျောက်မျက် ခေါ်ဆို စိန်ကိုပေးတတ်။
* တတ်ကျွမ်းလိမ္မာ ရွေပန်းတိမ်ဆရာ ပြုလုပ်ပေးသော ရွေပန်း။
* နာဖျားမရှိ မထိဆင်းရဲ အိမ်သာထဲဝယ် မကွဲတူကွ မွေ့လျော်ကြသည် ရှေးက ကောင်းကျိုးကြမ္မာတည်း။
* သီးမျိုးခိုင်ညှာ ပြွတ်သိပ်တည်း။ စသည်ဖြင့် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်လိုက်လျှင် ဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ အခြားပုံစံတို့၌လည်း ဆန့်ကျင်ဘက်အနက် မထွက်အောင် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်၍ ဒေါသမှလွတ်အောင် ပြောပြကြပါ။

ဤဂါထာ၌ရသောဂုဏ် မြောက်သောဂုဏ်

ဤဂါထာ၌ စပ်အပ်သော ပုဒ်များ နီးနီးနားနားရှိပြီး ထင်ရှားသော အနက်ရှိခြင်းကြောင့် ပသာဒဂုဏ် ရပါသည်၊ မြောက်ပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၇၁) ဝိနာယကောပိ ----------ပ---------- သာမိ တေ ဂတိ။

ပထမနည်းအလို အပြန်အလှန် ဒေါသသင့်ရုံ

ဝိနာယကောပိ နာဂေါသိ – ဂဠုန်ဖြစ်လျက် နဂါးဖြစ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်ဘက် အနက်ထွက် နေရကား ဝိနာယကောကို ထောက်၍ နာဂေါသည် လည်းကောင်း၊ နာဂေါကိုထောက်၍ ဝိနာယကောသည်လည်းကောင်း ဤသို့ အပြန်အလှန် ဝိရုဒ္ဓတ္ထနှုရ ဒေါသသင့်ကြပါသည်။

ဒုတိယနည်းအလို ဒေါသမှ လွတ်ရခြင်း

အလိုရှိအပ်သော အနက်၌ ဆန့်ကျင်ဘက် အနက်တပါး မရှိသောကြောင့် ဝိရုဒ္ဓါ အလက်ာရနည်းအရ ဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

တနည်း = ဝဋ္ဋီတာ ပဟေလီ ဖြစ်သောကြောင့် ဒေါသမှလွတ်ပါသည်။

အမှာ = ဤဂါထာ ဒေါသသင့်ပုံ / မသင့်ပုံ အနက်နှစ်နည်းပေးပါ။

ဝိရုဒ္ဓတ္ထနှုရဒေါသသင့်လျှင် ဖြေဆိုနည်း

၁။ ကထံ နာမ စသော ပဒီသေပုဒ် ထည့်၍လည်းကောင်း၊

၂။ သင့်တော်သော ဝိသေသနပုဒ် ထည့်၍လည်းကောင်း၊

၃။ ဒေါသသင့်သောပုဒ်ကို ဖယ်ရှား ပြောင်းလဲပစ်၍ လည်းကောင်း၊

၄။ ဝဋ္ဋီတာပဟေလီနည်းဖြင့်လည်းကောင်း – ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက် ဖြေဆိုရပါမည်။

* * * * *

(၂၂) ဝိသေသျမမိကံ ----------ပ---------- ဝိရုဒ္ဓတေ။

၂။ အဗျတ္ထ ဒေါသအဓိပ္ပါယ်

ဝိသေသျ ဂုဏေးပုဒ်ထက်လွန်သော အနက်ရှိသော ဝိသေသန ဂုဏ်ပုဒ်သည် အဗျတ္ထ ဒေါသသင့်သော ပုဒ်မည်၏။

(အဓိကော အတ္ထောယေနာတိ အဗျတ္ထံ)

(အဓိကော အတ္ထော တေသာတိ အဗျတ္ထော)

http://www.dhammadownload.com

ဆောင် = ဂုဏော (ဒြပ် – ဝိသေသျှ) သေးငယ် ဂုဏ်(ဝိသေသန) ကြီးကျယ် မှတ်ဘွယ် အဓိပ္ပာယ်။

ဂါထာပါ ပုံစံရှင်းလင်းချက်

(ပိုးစုန်းကြူးငယ် ကောင်းကင်လည်၌ ရပ်ဆယ်မျက်နှာထွန်းလင်းဖြာသည် လွန်စွာ တင့်တယ်လှသတည်း။)

ဩဘာသိတာ သေသဒိသော ခဒ္ဒောတောယံ ဝိရာဇတေ – ဟူသောပုံစံ၌ ဩဘာသိတာ သေသဒိသော ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်သည် ပိုးစုန်းကြူးအနက်ကိုဟောသော ခဒ္ဒောတော ဟူသော ဝိသေသျှပုဒ်ထက် ပိုလွန်သော အနက်ရှိသောကြောင့် (၀၊) ပိုးစုန်းကြူးနှင့် မတန်အောင် ဝိသေသနပြုထားသောကြောင့် အဓိပ္ပာယ်ဒေါသင့်သော ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်၊ ၀၊ – အဓိပ္ပာယ်ဒေါသ သင့်ပါသည်။

ဤပုံစံ၌ မုချ – ဥပစာ

ဤပုံစံ၌ အရပ်ဆယ်မျက်နှာကိုထွန်းလင်း တောက်ပစေနိုင်၏ဟူသော လွန်ကဲသော အနက်သည် မုချအဓိပ္ပာယ်ဒေါသသင့်၏။

ဤသို့လွန်ကဲသော အနက်ကိုဟောသည့် ဩဘာသိတာ သေသဒိသော ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်သည် ဥပစာ အဓိပ္ပာယ်ဒေါသသင့်ပါသည်။

အလားတူ ဒေါသသင့်သောပုံစံအချို့

* ကောယံ ဗိန္ဒုသဿရော ဝဂ္ဂု၊ သရဝန္တာန မုတ္တမော။
  အစ္ဆရိတော ဧမ္ဘုသာခါယ၊ မောရဏ္ဍာပေါ ကုဇတိ။

* ဗျဏ္ဍာပ သရိရဝဏ္ဏ၊ ဘဒ္ဒသမ္ဘ ဒဒါဟိ တေ။
  မယူရ ဂိဝ သက်ာသ၊ ဣတော ပရိယာဟိ ၀ါယသ။

* သိဟောဝ်ယ မဏ္ဍုတော၊ မောရောဝ်ယ ၀ါယသော။
  ဗျဏ္ဍသဒိသော သိဂ်ါရော။

http://www.dhammadownload.com

* လူအပေါင်းကိုနှစ်သက်စေနိုင်သော လူယုတ်မာ။
* ရေမြေသနင်း ခွန်းစဏ္ဍားမင်း။ * သီလပြည့်ဝ မဏ္ဍဋ။
* သားများခေါင်တင်ခြေသ့ီရှင်ထက် အစွမ်းထက်သည့် သာဂက်ဖိုမ။
* သာလိကာက တော်တော် မယ်ဘော်ကခရာလွန်း။
* ဘုန်းတော် အလွန်ကြီးမြတ်တော်မူသော ရေမြေ အရှင်ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းသခင် ဆင်ဖြူများရှင် လက်နက် စကြာသခင် ဖြစ်တော်မူသော ဗန္ဓုလ စစ်သူကြီး။
* လောင်းမင်းတရားတူ ဆင်ဖြူများရှင့်သွေး မောင်တူ လူယဉ်ကျေး။
* တိုင်းပြည်အတွက် တမ္ဘက်အော်သေး မင်းစေရှေသွေး။
* ဆရာတော်ခေါ် မောင်ရင်ကျော်သည် သက်တော် ဆယ်နှစ်မျှသာတည်း။
* ရှေဝတ်ရှေဆင်း ပြောင်ပြောင်ဝင်းသား နောင်မင်းသက်မျှ နတ်ထက်လှ၏။
* နှမ်းဖတ်ချဉ် ရွှေဗီန္ဓု နန်းသူလက်သုံး။
* ဆင်ဖြူသခင် စကြာရှင်ဟု တိုင်းခွင်ကျော်ဟီး စစ်သူကြီးက သီးသီးရန်အင် ဖျက်ချီး နှင်ခဲ့။
* ဆံထုံးတော်ကြီး တမာသီးနဲ့။ * မြင့်မိုရ်ထက်ကြီးသာ ဇီးစေ့ -- စသည်။

* * * * *

(၇၂) ကထံတာဒီဂုဏာ ----------ပ---------- ကိ ဘဝေ။

သြဘာသီတာ စသော ပုံစံ၌ ဒေါသလွတ်ပုံ

ဒေါသခန်း၌ ပြဆိုထားသော ဒေါသများကို မတန်မရာဆိုထားသော ဂုဏ်များကို ပြန်လည်ရှုပ်သိမ်း၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာကို ဆိုလျှင်လည်းကောင်း၊ ကိ ဘဝေ စသောပုဒ်များဖြင့် ဖြေဆိုလျှင်လည်းကောင်း၊ဝိသေသနဝိသေသျ လိုက်လျောညီထွေရှိအောင် စီကုံးလျှင်လည်းကောင်း ဒေါသများမှ လွတ်ပါသည်။

ဒေါသလွတ်ပုံ နမူနာပုံစံအချို့

* လူအပေါင်းကို နှစ်သက်စေနိုင်သော လူယုတ်မာ မည်သည်မရှိ။
* ပိုးစုန်းကြူးငယ် ကောင်းကင်လယ်၌ ရပ်ဆယ်မျက်နှာထွန်းလင်းဖြာသည် ဘယ်မှာ ဖြစ်တုံနိုင်အံ့နည်း။

http://www.dhammadownload.com

* သေနာ့သခင် စစ်ဘုရင်ဟု တိုင်းခွင်ကျော်ဟီး စစ်သူကြီးက သီးသီး ရန်အင်ဖျက်ချိုး နှင်ခဲ့။
* အဘယ်မျောက်ကို သီလရှိသောမျောက်ဟု သင်ကြားဘူးသနည်း။
* နှမ်းဖတ်ချဉ် ဖြူဖြူ၊ဥ တောသူ့ လက်သုံး။
* မြင့်မိုထက်ကြီးသော ဇီးစေ့မည်သည် မရှိ။ – စသည်ဖြင့် ကျန်ပုံစံတို့ကိုလည်း – လိုက်လျောညီထွေရှိအောင် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ပါက ဒေါသမှလွတ်ပါသည်။

* * * * *

(၂၃) ယဿတ္ထာ၀ ----------ပ---------- မာလိဂ္ဂိတေ ပိယာ။

၃။ ကိလိဋ္ဌ ဒေါသအဓိပ္ပါယ်

ဓာတ်ပစ္စည်းဝိဘတ် စသည်ကိုဝေဘန်သောအားဖြင့် အနက်အသိခက်သော ပုဒ်သည် ကိလိဋ္ဌ ဒေါသသင့် သောပုဒ်မည်၏။

(ကိလိဿန္တိ သောတုဇနာ ဇေတေနာတိ ကိလိဋ္ဌံ)

(ကိလိဋ္ဌံ ဝိယာတိ ကိလိဋ္ဌံ – ညစ်ပေသောမှန်နှင့် တူသောပုဒ်)

ဆောင် = တိမ်မြုပ် ကွယ်ဝှက်စကားခက် မှတ်ချက်ကိလိဋ္ဌ။

ဂါထာပါ ပုံစံ ရှင်းလင်းချက်

တာယသောယမာလိဂ္ဂိတေ ပိယာ – ၌ ပိယာပုဒ်သည် အာလိဂ္ဂိတေဟူသော ကဲဟောကြီယာ၏ ကတ္တား ဖြစ်ရကား တတိယန္တပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် လိင်နှင့် ဝိဘတ်ကိုခွဲခြား၍ ရှုပ်ပြီးဖို့ မလွယ်ကူသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ တတိယကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် အနက်ထင်ဖို့ ခက်ခဲ သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပိယာပုဒ်သည် ကိလိဋ္ဌဒေါသသင့်သော ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

သိစရာရှုပ်သည့် ပိယာပုဒ်၏ ရှုပ်ပြီးပုံထုတ်နည်းစုံ

ပိယာဟူသောပုဒ်သည် ပိဏောတိတိပိ၊ (ပီဓာတ် အ ပစ္စည်း နဒါဒိဏ္ဍပစ္စည်း၊ နှစ်သက် စေတတ်သော မယား ရ၏။) ထိုပီဓာတ်နောင်နာဝိဘတ်သက်၊ ထိုနာဝိဘတ်ကိုယာ ပြု၊ ဏ္ဍိကို ရသပြု၊ ပြီး၏။

အများသုံးမဟုတ်သဖြင့် ဏ္ဍိသို့ဝေဘန်၍သိရန် ခက်သောကြောင့် ကိလိဋ္ဌ ဒေါသသင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

တနည်း = = တတိယာအနက်၌ ပထမာဝိဘတ်သက် ချေ၊ ပိယာပြီး၏။

တနည်း = = ပိယာပုဒ်သည် မယား ပေါ်ဟုပုဒ်ဖြစ်၍ ကညာကဲ့သို့ ပိယာယ ဖြစ်သင့်လျက် ယကို ချေ၍ ပိယာဟုပြီး၏။ ဤသို့အသိခက်သောကြောင့် ကိလိဋ္ဌဒေါသသင့်၏။

ပကတျာဒိဝိဘာဂတောဌ် အာဒိအရ – စသည်

ပကတျာဒိ၌ အာဒိအရ = ပစ္စယကိုလည်းကောင်း၊ ထိုပကတိပစ္စယတို့၏ ရုပ်ပြီးပုံကိုလည်းကောင်း ယူရပါသည်။

ပကတိအရ = ပုရိသစသော လိင်နှင့် ဂမုစသောဓာတ်တို့ကိုယူရပါသည်။

ပစ္စယအရ = သိစသော နာမ်ဝိဘတ်, တိစသော အာချာတ်ဝိဘတ်များနှင့် ဏ, စသော ပစ္စည်းများကိုယူရ ပါသည်။

ဆောင် = လိင်နှင့်ဓာတ်ကိုပကတိဆို၊ ထိုထိုပစ္စည်း ဝိဘတ်လည်းအပြီး ခေါ်ကြပစ္စယ။

ဆောင် = ပစ္စယ ပကတိ ရုပ်ပြီး မသိ၍ကဝိစာဆို လိုရာအနက် အသိခက်စွ ထိုပဒ ဒေါသကိလိဋ္ဌ။

အလားတူ ဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

* ဟိ ရမတိ ပင်၊ ဟင် ရမတိပေါက်။
  ထိရမတိ ပု၊ ခု ရမတိ ဓမ်။
* အိပ်စက်မပျော် တမ်းကာမျှော်လိမ့် ခါဂေါ့ဂုလီ တိုင်ခဲ့ပြီ။
* ထားဝယ်ညှင်းကိုနတ်မင်းတို့ဝယ် ရှင်းရှင်းပယ်၏။
* ဆင်ကောင်ကိုပင် ကွယ်ဝှက်ချင်၍ မမြင်စေလှည့် မန်းဖုံး၏သို့။
* မျိုးသည်ရန်သည် သည်ဟောင်းလည်ကို၊ သာကြည်ယှက်တွဲဖက်ကာ နွဲ့သည် ချစ်ပွဲ ခင်းကျင်း စစ်တလင်း။
* မတတ်လိမ်မာ မြင်နည်းစွာသား ပညာမဲ့တွန် သူမိုက်ကျွန်ကို နိမ္မာန်တရား ဟောလှည့် ငြားလည်း နားမနာ သီး သုတ်နှင့်ကြိုးလျှင် ဆီမီးအတောက်ငြိမ်းကဲ့ပျောက်က အနောက် အရှေ့ မရွှေ့ တီမှာ ရှာသော်ရအုံ့။ စသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုပုံစံစကားတို့၊ ပါရှိချက်မှာ အသိခက်ရာ အနက်အဖြာဖြာ

* ဟိ – မဟိ သ – ကျွ၊ ပင် – ပကေံ – ညွှန်၊ ဟင် – ဟံသ – ဟသ်ာ၊ ပေါက် – ပေါက္ခရကီ – ရေကန်၊ ထိ – ဣတ္ထိ – မိန်းမ၊ ပု – ပုရိသ – ယောကျ်ား၊ ခု – ဘိက္ခု – ရဟန်း၊ ဝမ် – ဝမ္မေ – တရား။
* ဂေါ်ဝူလီ – ဟူသော ပုဒ်သည် ဆည်းဆာအနက်ကို ဟောဏ်။
* ထားဝယ်ညှင်း ဟူသော ပုဒ်သည် အုတ်ကြွေတ်အနက်ကို ဟောဏ်။
* မန်း ဟူသော ပုဒ်သည် စကော ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်။
* မျိုးသည် ရန် – ဟူသော ပုဒ်သည် မယား:အနက်ကို ဟောဏ်။
* သည်ဟောင်.ဟူသော ပုဒ်သည် လင်ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်။
* သုတ် ဟူသောပုဒ်သည် နား:ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်။

ဆိုခဲ့ပြီးခြား စကားများ ကိလိဋ္ဌ သင့်ရပုံ

ထို စကား:အား:လုံ:သည် အများ:မသုံ: ပေါရာဏ စကား:လုံ:များ ဖြစ်ကြသည်ပြင် ယခုကာလ အသုံ:အစွဲ အလွန်နည်:ပါ:ကာ ကွယ်ဝှက်နေ၍ အနက်မှန်ကို အသိခက်သောကြောင့် ကိလဋ္ဌ ဒေါသသင့်ကြပါသည်။

* * * * *

(၇၃) ပဟေဋ္ဌိကာယ ----------ပ---------- နုနောဏ္ဍတိ။

အဖြေပြရာ ပိယာပုဒ် ဒေါသလွတ်ရပုံ

ပိယာ – ပ – နုနောဏ္ဍတိ – ဟူသော ပုံစံ၌ ပိယာပုဒ်သည် ဖရှသာ ပဟေလိ၌ သွင်:ယူ ရသောပုဒ် ဖြစ်သောကြောင့် ကိလိဋ္ဌ ဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

ဒေါသမသင့်အောင် ပြင်ဆင်ပုံ နမူနာအချို့

* အိပ်စက်မပျော် တမ်:ကာမျှော်လိမ့် ညဉ့်သော်ဆည်:ဆာ တိုင်ခဲ့ပြီ။
* မျိုးသည် ရန်သည် သာကြည်ဖက်ခြား ဘယ်ယောကျ်ား:ကို နှစ်ပါ:ချမ်:သာ သိဂ်ါရာသည် ဘယ်မှာမဖက် ရှိအုံ့နည်:။ စသည် ။

http://www.dhammadownload.com

အသိခက်သည့် အရာဌာနတိုင်း ကိလိဋ္ဌ ဒေါသမသင့်

ကိလိဋ္ဌ ဒေါသ၌ ပြခဲ့သော ပိယာပုဒ်သည် ရိုးရိုး စိုက်ုးရာ၌သာ ဒေါသသင့်၏။ ထိုပုဒ်ကို ကြည့်ရှု ကြိုစည် သူတို့၏ ဉာဏ်ကို စမ်းသောအားဖြင့် စကားထာဝုက် ပဟေလီပုဒ်ပါဟု ဆိုလျှင် ပိယာပုဒ်သည် ကိလိဋ္ဌမဖြစ်။

စကားထာဝုက်ပဟေလီ အချို့

- အသ်ကတစ်သ် ခါတရံ ခြေနှစ်ချောင်း၊ ခြေသုံးချောင်း နောက်တစ်ကြိမ် တစ်ချိန်က ခြေလေးချောင်း၊ ခြေချောင်းများလေ အားနွဲ့ပေ၊ ဖြေပါ ဘာကောင်နည်း။ (လူ)
- ကြက်တောင်စည်းတဲ့ ကျောက်ပေါက်မာ။ (နာနတ်သီး)
- ငယ်စဉ်အခါ စားဘော်စားဘက်၊ ကြီးသောအခါ အိပ်ဘော်အိပ်ဘက်။ (ဝါး)
- ခ သဝေတည်ထားလို့ နောက်ပါးကဝဆွယ်၊ လတည်လို့ရေး၊ ဇတက်ပျံ ဂ ပက်လံတံခွန် ပြေး ပေးပါ့ခင်လေး။ (ဆေးလိပ်)
- တံခါးအို နှစ်ချပ် ဖျပ်ကနဲ ပွင့်စေတကား၊ သမာဓိချိန်ခွင်မှာ မာနနဲ့လေ နေပေမယ့် ရယ်ပွဲဖွဲ့ခြင်းများကြား၊ အားငယ်ရသူကွဲ့။ (ရွှေသွား)
- တောထဲကလူရိုင်း မြို့ရောက်တော့ မိန်းမတွေဝိုင်း။ (သနပ်ခါး)
- ကုန်းကွကုန်းကွ ထမရ။ (ထယ်စာခဲ)
- ဝါဇောက္ကာ – ဝါ သက် – ဝက်သား၊ ဗျဂ္ဃါက္ကာ – ကျား သက် – ကြက်သား၊ တံစိတ္တံ – စသည်။

ပဟေလီဟူသည် = ပကာရေန ဟိလတိ ဇေတာယာတိ ပဟေလိကာ– အပြားအားဖြင့် ရှင်မြှုး ပျော်ပါးကြကြောင်း စကားထာ စကားဝုက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

တနည်း = သူတပါးတို့ မသိနိုင်အောင် ကြံဖန်ပြောဆိုအပ်သော စကားများ ဖြစ်၏။

ပဟေလီ အမျိုးအစားနှင့် ယူသင့် / မယူသင့်သော ပဟေလီ

၁။ ကြိုစည်၍ မရနိုင်လောက်အောင် ခက်ခဲသော ပဟေလီ။

၂။ ကြိုစည်၍ ရနိုင်လောက်သော ပဟေလီ – ဟု နှစ်မျိုး ရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မယူသင့်သောပဟေလီ = ကိလိဋ္ဌပဒ – မနှာဘီဝေယျ ဖြစ်၍ ကြိုစည်၍ မရနိုင်အောင် ထင်ရာမြင်ရာကို ဝှက်ထားသော ပဟေလီမျိုးသည် ကိလိဋ္ဌ ဒေါသသင့်၍ မယူသင့်။

ယူသင့်သော ပဟေလီ = ကြိုစည်၍ သိနိုင်လောက်သော ပဟေလီမျိုးသည် ကိလိဋ္ဌ ဒေါသမှ လွတ်ကာ – သဒ္ဒါ လက်ာရ၊ အတ္ထာလက်ာရသို့ လျော်စွာဝင်၍ ယူသင့်၏။

သဒ္ဒပဟေလီ (၃)မျိုးနှင့် ပုံစံ

❁ ၁။ သမာဂတာနာမ သိယာ ဂုဏ္ဍတ္ထာ ပဒသန္ဓိနာ။

ဆောင် ॥ ॥ သန္ဓိပုဒ် စပ်, ဝှက်တုံလတ် မှတ်အပ်သမာဂတာတည်း။

ပုံစံ ॥ ॥ အပိသုဒ် မေ ဗြဟ္မေ အနုစ္ဆရိယာ ဂါထာယော ပဋိဘံသု ဗုဒ္ဓေ အသုတပုဗ္ဗာ။ (မဟာဝါ – ပါ)

အနက် ॥ ॥ အနုစ္ဆရိယာ – မအံ့ဩြအပ်ကုန်သော (ဥဒ္ဓေထားသည်ကို မသိ၍ ပေးခြင်း)
အနုစ္ဆရိယာ –အုဖန်တလဲလဲအံ့ဩြအပ်ကုန်သော (ဥဒ္ဓေထားသော သန္ဓိဖြင့် ဝှက်သည်ကိုသိ၍ ပေးသောအနက်)

❁ ၂။ ဝဠိတညတ္ထ ရုဠ္ဍေန၊ ယတ္ထသဒ္ဒေန ဝဠ္ဍနာ။
လိုအပ်သောအနက်မှတပါး မလိုအပ်သောအခြားအနက်ကိုအထင်မှားအောင် အနက် ၂ ချက်ထွက်သည့် ရုဠ္ဍသဒ္ဒါဖြင့် ဝှက်သော ဝဠိတာ ပဟေလီ။

ဆောင် ॥ ॥ သဒ္ဒါအနက် နှစ်ချက်သင့်ရာ မလိုတာကို လိုတာထင်မှတ် ဝှက်တုံလတ် မှတ်အပ် ဝဠိတာ။

ပုံစံ ॥ ॥ တိဋ္ဌတု ကရောဟိ နာဂဿ (မူ–ပဏ်–ဝမ္မိကသုတ်)

အနက် ॥ ॥ နာဂေါ – နဂါးသည် (ဝှက်သောအနက်)
နာဂေါ – ရဟန္တာသည် (အနက်မှန်)

❁ ၃။ ဥဏ္ဏနာဘိ ဗျဝဟိ တပ္ပ ယောဂါ မောဟကာရိနီ –
အသိဉာဏ်ရှုပ်ထွေးအောင်စပ်သင့်သောပုဒ်ချင်းဝေးဝေးထားခြင်း၊ မစပ်သင့်သော ပုဒ်ချင်းနီးနီးထားခြင်း ဖြင့် ဝှက်သော ဥဏ္ဏနာ ပဟေလီ။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင် ॥ ॥ မစပ်သင့်ရာပုဒ်များစွာ လယ်မှာခြားရှိသော ပုဒ်စပ်မသီ ဝှက်တုံဘီ မှတ်သိ ဉာဏ်ကန်တော်။

ပုံစံ ॥ ॥ ဝရံ တေ မောဃ ပုရိသ အာသိဝိသသ ဃောရဝိသသမုခေ အင်္ဂါတတံ ပက္ခိတ္တံ – (ပါ – ပါ) ဝရံနှင့် ပက္ခိတ္တံ – အစနှင့် အဆုံးထားရှိ အစပ်ဝေးစေ။

ပဟေလီ အပြား (၁၆) ပါး

(က) သဒ္ဒပဟေလီအပြား (၇) ပါး၊ (ခ) အတ္ထပဟေလီ အပြား (၈) ပါး။

(ဂ) သဒ္ဒတ္ထပဟေလီ အပြား (၁) ပါး၊ ပေါင်း ၁၆ ပါး။

အမှာ ॥ ॥ ကျွန် ပဟေလီတို့ကို ဆရာ့ဆရာကြီးများ စာအုပ်တို့တွင် လေ့လာကြပါကုန်။

* * * * *

(၂၄) ယကိလိဋ္ဌပဒ် ----------ပ---------- ကရိယတိ။

ယ်ကိလိဋ္ဌ စသော ဂါထာဖြင့် သိစေချက်

ဤဂါထာဖြင့် ကိလိဋ္ဌပဒဒေါသသင့်သော ယမက နှင့် ပဟေလီတို့ကို ပြပါသည်။ ဝါ – သိစေပါသည်။

ကိလိဋ္ဌ ဒေါသင့်၍ မယူသင့်သောယမက နှင့် ပဟေလီ တို့၏လက္ခဏာ

၁။ ကိလိဋ္ဌပဒ – မသန့်ရှင်းသော ပုဒ်ရှိခြင်း။

၂။ မန္ဒာဘိဝေယ္ယ – သဒ္ဒါများလျက် နည်းသောအနက်ရှိခြင်း၊ ပေါင်းနှစ်ပါး။

ယမကာဒီ ၌အာဒီဝန်အရ

ယမကာဒီ၌ အာဒိဖြင့်ကြဆ၍ မရနိုင်လောက်အောင် ခက်ခဲသော ပဟေလီကို ယူရပါသည်။ (ဦ)

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၅) ပတိတသဒ္ဒ ----------ပ---------- မတမေဒီသံ။

ပတိတ စသောဂါထာဖြင့်သိစေချက်

ဤဂါထာဖြင့် ပသာဒဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ယမကကိုပြပါသည်။ ဝါ–သိစေပါသည်။

ဣဏ္ဍိတ ယမက ၏လက္ခဏာ

၁။ ပတိတသဒ္ဒရစိတံ – သိလွယ်ထင်ရှားသော သဒ္ဒါတို့ဖြင့် စီကုံးအပ်ခြင်း။

၂။ သိလိဋ္ဌပဒသန္ဓိကံ – အချင်းချင်းဖက်ထား သကဲ့သို့ ပုဒ်တို့၏ပြေပြစ်ညက်ညောသော ဆက်သွယ်မှု၊ (ဝါ) စာစပ်၍လွယ်ကူမှုရှိခြင်း။ ပေါင်း ၂ ပါး။

ဣဏ္ဍိတ လက္ခဏာ နှစ်ပါးပြည့်စုံက ဒေါသမရောက် ဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤအဂ်ါနှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ယမကကိုကိလိဋ္ဌဒေါသ၌ မသွင်းသင့်ပါ။ သဒ္ဒါလက်ာရ (ပသာဒဂုဏ်) ၌ သွင်းယူရပါသည်။

ပဒါနံ သန္ဓိ – ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းဟူသည် – ကတ္တားကြိယာအဖြစ် စသည်ဖြင့် စာစပ်ခြင်းတည်း။ ထိုသို့ စပ်မှုဆက်သွယ်မှုတစ်ပုဒ်နှင့် တစ်ပုဒ်မဝေးကွာလှသဖြင့် အချင်းချင်း တွဲဖက်ထားသကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကို သိလိဋ္ဌပဒသန္ဓိ ဟုခေါ်၏။

မယူသင့်သော ယမက၏ လက္ခဏာ

၁။ ကိလိဋ္ဌပဒံ။ ၂။ မန္ဒာဘိဝေယ္ယံ။ ပေါင်း ၂ ပါး (၂၄)

ယူသင့်သော ယမက၏ လက္ခဏာ

၁။ ပတိတသဒ္ဒရစိတံ။ ၂။ သိလိဋ္ဌပဒသန္ဓိကံ။ ပေါင်း ၂ ပါး (၂၅)

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၆) အဗျပေတံ ----------ပ---------- မဗ္ဗုန္ဒကေါစရံ။

ယမကဏ် အဓိပ္ပါယ် လက္ခဏာ

အထပ်ထပ်ရွတ်ဆိုအပ်သော မျှားစွာသော အက္ခရာရှိသော နှစ်ပုဒ်အပေါင်းသည် ယမကမည်၏။

(အာဝုတ္တာ နေက ဝဏ္ဏဇ ကိုထောက်)

ယမက သရုပ်နှင့် အဓိပ္ပါယ်

၁။ အက္ခရာတစ်ပါး မခြားသော ယမကသည် အဗျပေတ ယမကမည်၏။

၂။ အက္ခရာတစ်ပါး ခြားသော ယမကသည် ဗျပေတ ယမကမည်၏။

၃။ အက္ခရာတစ်ပါး ခြား/မခြားသော ယမကသည် ဗျပေတာဗျပေတယမက (ဥဘယ မိဿက ယမက) မည်၏။

ယမကဏ်လက္ခဏာ

၁။ အာဝုတ္တ – အက္ခရာတူ ထပ်၍ဆိုရခြင်း။

၂။ အနေကဝဏ္ဏ – အနည်းဆုံးအက္ခရာနှစ်လုံးရှိရခြင်း။

၃။ အာဝုတ္တာနေကဝဏ္ဏ – သရ ဗျည်း နှစ်ပါးစုံ တူရခြင်း။

၄။ ဘိန္နတ္ထ – အနက်ပြားရခြင်း။ ပေါင်း – ၄ – ပါး။

ဤဂါထာဖြင့်သိစေချက်

* ဤဂါထာ၌ အာဝုတ္တ-ဟူသောပါဠိဖြင့် အက္ခရာတူကိုထပ်၍ ဆိုရမည်ဟူသော လက္ခဏာကိုလည်းကောင်း၊
* အနေကဝဏ္ဏ ဟူသော ပါဠိဖြင့် အနည်းဆုံးအက္ခရာ နှစ်လုံးရှိရမည်ဟူသော လက္ခဏာကိုလည်းကောင်း၊
* အာဝုတ္တာ နေကဝဏ္ဏ ဟူသော ပါဠိဖြင့် သရ ဗျည်းနှစ်ပါးစုံတူရမည် ဟူသော လက္ခဏာကိုလည်းကောင်း သိစေပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အာမေဋိတ် ဝိစ္ဆာ အာဘိဏှည တို့၌ ယမက မဖြစ်နိုင်ကြောင်း

သပ္ပေါသပ္ပေါစသော အာမေဋိတ်, ဂါမေဂါမေ – စသောဝိစ္ဆာ, ဘုတ္တာဘုတ္တာ ဂစ္ဆတိ – စသော အာဘိဏှည, စသော သဒ္ဒါတို့၌ အနက်မကွဲပြားသောကြောင့် (၀) ဘိန္နတ္ထ မဖြစ်သော ကြောင့် ယမက မဖြစ်နိုင်ပါ။

ယမကတို့၏ ဖြစ်ရာ ကျက်စားရာ နေနိုင်ရာဌာန

တဋ္ဌပါဒါနေ မာဒိမဇ္ဈန္တေ ဂေါစရံ – ကိုထောက်၍ အချို့ယမကသည် ဂါထာပါဒ၏ အစ၌၊ အချို့ယမကသည် အလည်၌၊ အချို့ယမကသည် အဆုံး၌ ဖြစ်ကြပါသည်။

တစ်ပါဒ၌ အဗျပေတ ယမက အပြား (၇)ပါး

၁။ အာဒိအဗျ ပေတယယမက။	၂။ မဇ္ဈအဗျ ပေတယမက။
၃။ အန္တအဗျပေတယမက။	၄။ အာဒိမဇ္ဈအဗျပေတယမက။
၅။ အာဒိအန္တအဗျပေတယ ယမက။	၆။ မဇ္ဈအန္တအဗျပေတယမက။
၇။ အာဒိမဇ္ဈအန္တ အဗျပေတယမက။ – အားဖြင့် (၇)ပါး ဖြစ်ကြပါသည်။	

တစ်ဂါထာ၌ အဗျပေတယမကအပြားပေါင်း

ပထမပါဒနည်းတူ ဒုတိယပါဒ၌လည်း (၇)ပါး၊ တတိယပါဒ၌လည်း (၇)ပါး၊ စတုတ္ထပါဒ၌လည်း (၇)ပါး၊ အားဖြင့် – ၇ x ၄ = ၂၈ပါး ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ဂါထာ၌ ရနိုင်သော အဗျပေတ, ဗျပေတ, ဗျပေတာဗျပေတ ယမကပေါင်း

ထိုနည်းအတူ ဗျပေတာယမက၌လည်း ၂၈ပါး၊ ဗျပေတာဗျပေတ ယမက၌လည်း ၂၈ပါး အားဖြင့် ၂၈ x ၂ = ၅၆–ပါး ရနိုင်ပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၇) သုဇနာသုဇနာ ----------ပ---------- ဇနဋ္ဌိကေ။ ။

ဤဂါထာ အဗျပေတ ပထမပါဒါဒိယမကဖြစ်ပုံ

ဤ သုဇနာသုဇနာ– ဟူသော ယမကသည် နှစ်ပုဒ်တို့၏အကြား၌ အကွာရာ တစ်ပါး ခြားမှု မရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပထမပါဒ၏ အစ၌ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အဗျပေတပထမပါဒါဒိ ယမကပုံစံ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ = အခြား ၂၈ – ၂၉ – ဂါထာပါ ပုံစံများ၌လည်း ဤပုံစံကို နည်းမှီ၍ အကြောင်းပြ ပြေဆိုကြပါလေ။

ဗျပေတ ပ– ဒုပါဒါဒိယမကပုံစံ

* ပိယေနဝစသာ သမ္ဘေ၊ ပိယေနပ္ပိယ ဘာကိနော။
ပါဒါန တေ ဇိနောကာသိ၊ သော ဝမ္ဘောဟန္ဒ္ရ ဝေါပ္ပိယ်။ ။

ဗျပေတာဗျပေတ ပ–စ–ဒု–တ ပါဒါဒိယမကပုံစံ

* သ့မလ် သမလ် ကတ္တ၊ သုစိရ်သုစိရ် ဇ၊ ။ (သုစိရ်သုစိ ~ သုစ် အ်သု ဥစိ)
သုစိရ် သုစိရ် ဂန္ဓ၊ သမလ် သမလ် ဘိယော။

အမှာ = အခြားအခြားသော ပုံစံတို့ကို အလင်္ကာပန်းကုံး စသော ထိုထိုကျမ်းဂန်တို့၌ ရှာဖွေ လေ့လာကြပါလေ။

* * * * *

(၃၀) ကမလ် ကမလ် ---- ပ ---- သဟိတ်သဟိတ်ကရ်။ ။

ပထမ + ဒုတိယပါဒကို ဇကတ္တဒေါသသင့်/မသင့် အနက်ပေးပုံ

ကမလ် – ကြာသည်၊ ကမလ် – ကြာကို၊ ကတ္တ – ပြုခြင်းငှာ၊ ဟောတိ – ဖြစ်၏၊ ဝနဒေါ – ရေကို ပေးတတ်သော၊ ဝနဒေါ – မိုးတိမ်သည်၊ အမ္ဘရ် – ကောင်းကင်ကို၊ ကတ္တ – ပြုခြင်းငှာ၊ ဟောတိ – ဖြစ်၏။ ဤသို့ ပေးက ဇကတ္တဒေါသသင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

အမှာ = နိဿယလာအတိုင်း အနက်ပေးက ကေတ္ထ ဒေါသမှလွတ်၏။

တနည်း = ကမ္ဘလ – ကို၊ ကံ + အလ – ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍လည်းကောင်း၊ ဝနဒေါ ဝနဒေါကို ဝနဒေါ + အဝနဒေါ – ဟု လည်းကောင်း ပုဒ်ဖြတ်၍ အနက်ပေးက ကေတ္ထဒေါသမှ လွတ်၏။ ပုဒ်မဖြတ်ဘဲ အနက်ပေးက ကေတ္ထဒေါသသင့်၏။

* * * * *

(၃၃) ယမကံတံ ----------ပ---------- ဘယါမယာ။။

ယမက ပဟေလိတို့ကို အကျယ်မပြရခြင်းအကြောင်း

ဆိုခဲ့ပြီးသော သုကရဒုက္ခရ ယမကသည်လည်းကောင်း၊ မဆိုခဲ့ရသေးသော ပဟေလီသည်လည်းကောင်း၊ နောက်မှပြဆိုမည့် သဒ္ဒါလက်ာရဂုဏ်ဟူသော သဒ္ဒရသ အတ္ထာလက်ာရ ဟူသော အတ္ထရသ မရှိကြ၍ အကျယ်ပြ လိုက်လျှင် တပည့်များ ပင်ပန်းမည် စိုးသောကြောင့် အကျယ်မပြ ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ပဟေလိကို သုံးစွဲသင့်သောအခါ

၁။ မြူးတူးပျော်ပါး ကစားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ရာအခါ။

၂။ ကျဉ်းမြောင်းရာအရပ်၌ တိုင်ပင်နှီးနှောရာအခါ။

၃။ သူတပါးကို တွေဝေစေလိုသောအခါ – တို့၌ ပဟေလိကို သုံးစွဲကြပါသည်။

ပဟေလိကို သုံးရခြင်း

ဆောင် ။ ။ ဟော်မွဲသဘင်,ဟော်ရှင်တုန်းခါ, လူပြွမ်းရာတွင် တိုင်ပင်ပြုမှု, သူ့ကိုတွေဝေ မသိစေမှု, ပြုဖို့ကျေးဇူး အလွန်ထူးပြီ ပဟေလီ။

ယမကံတံဟု ဆိုတိုင်း သာ ပဟေလိဟု မပြင်ရ

ဆိုခဲ့ပြီးသော ယမကကို ယမကံတံဟု တ သဒ္ဒါဖြင့် ပြန်၍ ညွှန်ပြ၏၊ ပဟေလိကိုကား နာမည်တပ်ရုံမှ တပါး ပုံစံတစ်ခုမျှ မပြခဲ့သောကြောင့် တသဒ္ဒါဖြင့် မညွှန်ပြဘဲထား၏။ ထို့ကြောင့်သာ ပဟေလီ – ဟု မပြနိုင်ရ။

http://www.dhammadownload.com

အရာခပ်သိမ်း လိုင်မပြောင်းရ

မဝုဏာနိပုဒ်သည် ပဟေလီဟူသော ဣတ္ထိလိင်သို့ လိုက်သင့်သော်လည်း သဒ်သူပစာသဒ္ဒါ ဖြစ်သောကြောင့် မူလလိင်အတိုင်း မဝုဏာနိဟုပင် ထားရ၏။ ချိုစိမ့်သော အရသာ၏ မဝုရအမည်ကို ယမကပဟေလိ၌ တင်စားသော ထိုကဲ့သို့ ဥပစာသဒ္ဒါတို့၌ မူလလိင် မပြောင်းရ။

* * * * *

(၃၄) ဒေသကာလ ----------ပ---------- ဟရဏတော ဖုတံ။ ။

၄။ ဝိရောဝိဒေါသအဓိပ္ပါယ်

ကုန်း ရေ စသော အရပ်ဒေသ၊ ညဉ့်နံနက် ဥတုစသောကာလ၊ ကခြင်း သီဆိုခြင်း စသော (ဓ၄)ပါးသော အတတ်သည်ကလာ၊ လူပြည် နတ်ပြည် စသော လောက၊ အသင့်ယုတ္တိ ဟုဆိုအပ်သော ဉာယ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ပါဠိတော်စသော အာဂုမ်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ပုဒ်အပေါင်းသည် ဝိရောဝိ ဒေါသသင့်သော ပုဒ်မည်၏။

ဆောင် ။ ။ ဒေသစရှိ ဆန့်ကျင်ဘို မှတ်သိ ဝိရောဝိ။

(၁) ဒေသဝိရောဝိ ဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

* တောင်ထိပ်ကြာပေါက်၊ အနောက်နေတွက်၊ * ကုန်းခ္ဍပေါက်လာ ပဒုမ္မာ။

* ရေမှာ ပွင့်လန်း မြတ်လေးပန်း၊ * ငါး ပုဇွန် လိပ် ကုန်းမှာအိပ်၏။

အစရှိသော စကားတို့သည် အရပ်ဒေသနှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် ဒေသဝိရောဝိဒေါသ သင့်၏။

(၂) ကာလဝိရောဝိ ဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

* ကုမုဒြာကြာသည် နေ့မှာပွင့်၏။ * ပဒုမ္မာကြာသည် ညမှာပွင့်၏။

* ပန်းမျိုးစုံတို့သည် ဥတုသုံးပါးတို့၌ ပွင့်ကြ၏။

* ဆောင်းမှာခရေ နွေမှာသဇင် မိုးတွင်ပန်းပိတောက် ပွင့်ပေါ်ပေါက်၏။

* ကဆုန်လ၌ သဇင် ခဝဲပွင့်၏။ * နံနက်နေဝင် ညနေ နေတွက်။

* ဆောင်းတွင်းတောင်လေ တိုက်ခတ်နေ၏။ အစရှိသော စကားရပ်တို့၌ အချိန်အခါကာလ နှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် ကာလဝိရောဝိ ဒေါသသင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၃) ကလာဝိရောဓိ ဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

* ညစာတ်ပွဲ၌ မျောက်ကဲ့သို့ မြူးခုန်၍ သိကြားထွက်ကာ။
* လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲ၌ မျောက်မင်းအုသဲတီး သင့်၏။
* မသာချရာ၌ စည်တော်ရှမ်းသင့်သည်။
* စည်းဝါးမကိုက်သော စောင်းသံသည် နားမျော်ဘွယ်ရှိ၏။

ခွေးချိုးကဗျာ ဒေါသသင့်ရာ

* ကျမ်းဂန်များကို ရွတ်ဆိုကြအများ, သို့မှသာ စာမေးမှာလ ကောင်းစွာ အောင်သွား။

အထက်ပါ ခွေးချိုးကဗျာတွင် အဆုပ်ပိုဒ်၌ မှာနှင့် စွာသည် ကာရန်တူသော်လည်း အသံမှာ ချိုသံဖြစ်နေ၍ ခွေးချိုးအဂါနှင့် မညီညွတ်သောကြောင့် ကလာဝိရောဓိဒေါသသင့် ပါသည်။

ခွေးချိုးကဗျာ ပြင်ဆင်ရာ၌ = ကျမ်းဂန်များကို ရွတ်ဆိုကြအများ သို့မှသာ စာမေးခန်းမှာ အောင်ပန်းနှင့်ညား။

ဤခွေးချိုးကဗျာမှာ ခန်း ပန်းဟု ချသံနှင့် စပ်ဆိုရ၍ ခွေးချိုးအဂါနှင့် ညီညွတ်သောကြောင့် ကလာဝိရောဓိ ဒေါသမှလွတ်၏။

မှတ်ချက် ။ ။ ထမင်းချက် ဟင်းချက် စသော အချက်အပြုတ်အတတ်၊ အိမ်ဆောက် တိုက်ဆောက်အလုပ်၊ လက်နက်အလုပ်၊ ပန်းပဲ ပန်းတိမ် စသောအလုပ်၊ တောင်းယက် ဗျာယက် စသောအလုပ် စသည်ဖြင့် စက်မှု လက်မှုအတတ် (၆၄)ပါးကိုလည်း ကလါအတတ် ဟုဆိုသည်။ (ယောနိသ)

(၄) လောကဝိရောဓိ ဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

* မီးကို မပူ အေးစွတ်ဟု၏။ * စန္ဒကူးသည် ပူ၏။
* အနှစ်မရှိရှားတော်ပင်။ ကြက်ဆူပင်က နှစ်ရှိစွ။
* အဖေထက် သား တစ်လကြီး၏။ * ကြက်မတွန်၍ မိုးလင်း၏။
* မယားကို လင်ကကြောက်ရသည်။ * ခွေးဟောင်လို့ တောင်ပို့ပြေးသည်။
* ဆင်သည် ဦးစွန်းကို ခါ၏။ * မြင်းမှာ ချိုရှိသည် – စသော စကားရပ်တို့သည် လောကထုံးတမ်းစဉ်လာနှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် လောကဝိရောဓိ ဒေါသသင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၅) ဉာယဝိရောဓိ ဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

- ခြေမရှိပဲ အပြေးသန်၏။ * ခေါင်းမရှိပဲ မော့ကြည့်၏။
- အကျိုးဆော့ – အကန်းမော့ – စောက်အ စကားများ၏။
- မျက်စိဟင်းလင်း တွင်းသာကြွင်းလည်း ရှိရင်းထက်ပင် ပိုရှည်မြင်၏။
- လူပျိုကြီးမှာ မျက်နှာပွင့်ဆေး ရှိ၏။ * ကုလားပိန်မှာ လူဝဆေး ရှိ၏။
- အဖေထက် သား တစ်လကြီး၏။ * ဘဝကြီးငယ်ကို စွန့်လျက် ဆည်းပူးအပ်သော ဘဝရှိ၏။
- လောဘကို စွန့်လျက် တပ်နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။
- ကြီးပွါးခြင်းအား စွန့်လွတ်ငြားလည်း သူတစ်ပါးတွက် ရှေ့ဆောင်ရွက်၏။

စသော စကားတို့သည် အသင့်ယုတ္တိ မရှိကြသောကြောင့် ဉာယဝိရောဓိ ဒေါသသင့်ကြ၏။

လောကသဘာဝါ မှတ်စရာ = ကြီးပွားခြင်းအား စသောစကားရပ်၌ ကိုယ့်တွက်တောင် စွန့်ပြီးကာမှ သူများ ကြီးပွားဖို့ ဆောင်ရွက်၏ဟူသည် အသင့်ယုတ္တိမရှိ၊ လူဆိုတာ အတ္တသမားဖြစ်၍ ကိုယ့်အတွက်က အရင်ဖြစ် သည်။ (အတ္တသမံ ပေမံ နတ္ထိ) သို့အတွက် ဉာယဝိရောဓိ ဒေါသသင့်။

(၆) အာဂမဝိရောဓိ ဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

- အရာရာရှပ်သာ ပဓာနဖြစ်သည်။ * ဖေါက်ပြန်မှုသာ ထင်ရှားလာ မိဘ္ဘါရှပ်ပါတည်း။
- ဒါန သီလ ပြုလုပ်မှန်လည်း နိဗ္ဗာန်မရ မွဲရုံမျှ။
  (သစ်ပင်များလည်း အိပ်ငိုက်ခြင်းရှိ၍ မေဒိနီ ဉာယဆိုး၏။)
- ခံစား ဒုက္ခနိဗ္ဗာနတည်း။ – စသော စကားရပ်တို့သည် ဘုရားဟော အာဂုမ်ပါဠိတော်များနှင့် ဆန့်ကျင်သော ကြောင့် အာဂမဝိရောဓိ ဒေါသသင့်ကြ၏။

ဝိရောဓိ ဒေါသသင့်သော ပုံစံအပေါင်း

- တောင်ထိပ်ကြာပေါက်၊ အနောက်နေထွက်၊ ပြိုအက်မြင့်မိုရ်၊ မီးကိုမပူ အေးစွဟူ၏။
- ငါးလိပ်မိုးပျံ ညဉ့်ယာမ်နေထွက် တောင်ထက်ကြာပေါက် ကျရောက်နတ်ရှာ ထက်မှာငရဲ မစဲဒုက္ခ နိဗ္ဗာနတည်း။

http://www.dhammadownload.com

* မိုးပေါ်မှာရေကြီးလို့ ဘုန်းကြီးက ဘီးဆောင်၊ စစ်ကိုင်းချောင်က မယ်သီလ ခေါင်းပေါင်း စထောင်၊ နွေခေါင်ခေါင် နှင်းကျ ဌင်းတက စွန်ဖြစ် (ဥယ) စသော ပုံစံများကိုလည်း နားလည်နိုင်ပါစေ။

မှတ်ချက် ။ ။ တောင်ထိပ်ကြာပေါက် ဟူသောစကားကို ဘာ – ဋ္ဌ ဒေသဝိရောဓိ ဆိုသည်။ အလက်ာ ရတ္တ မေဒိနီနှင့် အလက်ာဋ္ဌကာသစ်တို့ နိသျှဉ်ကား လောကဝိရောဓိ ဟုဆိုသည်။

* * * * *

(၇၅) မောဓိသတ္တပ္ပ ----------ပ---------- တဟိ ' ဓလေ။

ဒေသဝိရောဓိ ဒေါသမှကင်းလွတ်ပုံ

ရေ၌ဖြစ်သော ပဒုမ္မာကြာပန်း စသည်တို့သည် ကြည်းကုန်း၌ ဖြစ်ကုန်၏ ဟုဆိုခြင်းသည် ဒေသဝိရောဓိ ဒေါသသင့်ငြားသော်လည်း မောဓိသတ္တပ္ပဘာဝေန ဘုရားအလောင်း သုမေတ ရှင်ရသေ့၏ တန်ခိုးတော်ကြောင့် ဟူသော စကားကို ဖြည့်စွက်ပြလိုက်သဖြင့် ဒေသဝိရောဓိ ဒေါသမှ လွတ်သွားပါသည်။

မှတ်ချက် ။ ။ ရေ၌ဖြစ်သော ပဒုမ္မာကြာပန်း စသည်တို့သည် ကြည်းကုန်း၌ ဖြစ်ကုန်၏ ဟု သာမညဆိုလျှင် ဒေသဝိရောဓိ ဒေါသသင့်၏။
အကြောင်းပြပါလျှင် မသင့် – ကျန်ပုံစံများ နားလည်နိုင်ပါစေ။

ဤဂါထာ၌ ရနိုင်သောဂုဏ်

ရေ၌ဖြစ်သော ပဒုမ္မာကြာပန်း စသည်တို့သည် အညောင်းဖြေတတ်သော ကတ္တုသတ္တိမရှိသော်လည်း ရှိသကဲ့သို့ တင်စား၍ ပြောဆိုသောကြောင့် ဤဂါထာသည် ကတ္တုဓမ္မသမာဓိဂုဏ် ရနိုင်ပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၇၆) မဟာနုဘာဝ ----------ပ---------- ကုသုမံ သမံ။။

* လူတို့သင်းကျစ်၊ ဘုန်းတော်လှစ်ကြောင့်၊ ဆယ်နှစ်ရာသီ၊ ဖူးငုံစိသည့်၊ လိလိပန်းခိုင်၊ မွှေးပျံ့ကြိုင်လျက် တပြိုင်တည်းသာ ပွင့်ကြရာ၏။

ကာလဝိရောဓိ ဒေါသမှကင်းလွတ်ပုံ

ဥတုသုံးပါးခွဲ ပန်းမျိုးစုံ တပြိုင်နက် ပွင့်၏–ဟူသော စကားသည် ကာလဝိရောဓိ ဒေါသသင့်ကြား သော်လည်း မဟာနုဘာဝပိသုနော – ဘုရားအလောင်းတော်၏ ကြီးစွာသော တန်ခိုးအာနုဘော်ကို ပြသောအားဖြင့် ပွင့်ကြသည်ဟူသော စကားကို ဖြည့်စွက်ပြောလိုက်သဖြင့် ကာလဝိရောဓိ ဒေါသမှကင်းလွတ်သွားပါသည်။

ပန်းမျိုးစုံတို့ တစ်ဥတုတည်းခွဲ အုံ့ညြာဘွယ် တစ်ပြိုင်နက်ပွင့်ရာအခါများ

* ဘုရားအလောင်းများ နိယတဗျာဒိတ် စကားကို ခံယူရာအခါ။
* ဝမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောရာအခါ။
* အာယုသင်္ခါရ စွန့်လွှတ်ရာအခါ။
* ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရာအခါ။ များ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဆောင် ။ ။ ဗျာဒိဂ္ဂဟ ဝမ္မစကြာ, သင်္ခါအာယု နိဗ္ဗာန်ပြုရာ, ချိန်ခါလေးခု တစ်ဥတုမှာ, ပွင့်ပါကြ အုံ့စရာ,ပန်းမျိုးစုံ။

ဤဂါထာ၌ ရနိုင်သောဂုဏ်

လေသည် အာနုဘော်ကို ထင်ရှားမပြတတ်သော်လည်း ပြတတ်သကဲ့သို့ တင်စား၍ ဆိုထားသောကြောင့် ဤဂါထာ၌ ကတ္တုဝမ္မ သမာဓိဂုဏ် ရနိုင်ပါသည်။

* * * * *

(၇၇) နိမုဂ္ဂမာနသော ----------ပ---------- သမ္ပီဏေတိ ကံဒေနံ။ ။

ကလာဝိရောဓိဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပုံ

ဗေဠုဝဏောင်းသံ၏ မည်ညွှတ်ခြင်းသည် ကလာဝိရောဓိ ဒေါသသင့်ကြားသော်လည်း နိမုဂ္ဂမာနသော ဗုဒ္ဓကိုဏေ – ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်၌ နစ်မြှုပ်သော ပီတိကြောင့် လွှဲမှားသွားရပါသည်ဟု ဖြည့်စွက်ပြောဆိုလိုက်သဖြင့် ကလာဝိရောဓိဒေါသမှ ကင်းလွတ်သွားပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၇၈) ဂဏာယေစဏ္ဍ ----------ပ---------- ပဒိတ္တာဂ်ါရပ္ပရိတ်။ ။

လောကဝိရောဓိ ဒေါသမှကင်းလွတ်ပုံ

အလွန်ပူသော မီးကျီးကို စန္ဒကူးထက်ပင် အေး၏ဟု ဆိုသဖြင့် လောကဝိရောဓိ ဒေါသ သင့်ငြားသော်လည်း သမ္ဘည္ဝတဘဉာဏ်တော်၌ စွဲလမ်းနေသော အလောင်းတော် အလိုအားဖြင့် ပြောတာပါဟု သမ္ဘောဓိ သတ္တဟဒယော–ဟူသော စကားရပ်ကို ဖြည့်စွက်ပြလိုက်သဖြင့် လောကဝိရောဓိဒေါသမှ ကင်းလွတ်သွားပါသည်။

* စက္ကဝါတိုက် မီးလောင်မြိုက်လည်း ခိုက်ခိုက်တုန်ခါ အေးမြရာ၏ – ဟု – သာမည္ညဆိုလျှင် ဒေါသ သင့်၏၊ ၄င်းစကားကိုပင် သမ္ဘည္ဝတဘဉာဏ်ကို ရလိုသော ဘုရားအလောင်းတော်၏ အလိုအားဖြင့် ပြောတာပါဟုဆိုလျှင် ဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

* * * * *

(၇၉) ပရိစ္ဆတ္တာဘဝေါပိတ္ထ ----------ပ---------- မုနိပုင်ဝ ။ ။

* ကြဲစည်မကုန်၊ ဘုန်းတော်ဂုဏ်နှင့်၊ ပြည့်စုံထင်ရှား – တို့ဘုရားသည်၊ ကြီးပွါးခြင်းအား စွန့်လွှတ်ငြားလည်း၊ တမေးသူတွက် ရှေ့ဆောင်ရှက်၏။

ဉာယဝိရောဓိ ဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပုံ

ဘုရားရှင်သည် သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိဘဝအားလုံးကို စွန့်ပယ်တော်မူပြီးဖြစ်၍ ဘဝမရှိသော ကြောင့် မိမိမှာ မရှိသောဘဝကို သတ္တဝါတို့အား ပေးတော်မူခြင်းသည် ဉာယဝိရောဓိဒေါသ သင့်ရောက်ငြားသော်လည်း မကြဲစည် နိုင်အောင် ကြီးကျယ်သောဂုဏ် အနှစ်ရှိသော ဘုရားရှင်တို့မှာ ဤသို့ပေးစွမ်းနိုင်သော သဘောရှိသောကြောင့် အစိန္တာဂုဏသာရာယ ဟူသော စကားဖြင့် ဉာယဝိရောဓိ ဒေါသမှ ကင်းလွတ်သွားပါသည်။

ဉာယဝိရောဓိ သင့်သောပုဒ်နှင့် အဖြေပုဒ်

* ဉာယဝိရောဓိသင့်သော ပုဒ်များကား ပရိစ္ဆတ္တာဘဝနှင့် ဥပနိတဘဝဖြစ်၏၊
* ဉာယဝိရောဓိ၏ အဖြေပုဒ် ကား အစိန္တာဂုဏသာရာယ ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

အချို့ပုံစံများလည်း ဉာယဝိရောဓိ လွတ်နိုင်သေးသည်သာ

* မြွေသည် ခြေမရှိပဲ အပြေးမြန်၏။ * ပုဇွန်လုံးသည် ခေါင်းမရှိပဲ မော့ကြည့်၏။
* သင့်လျော်တိုးတက် တံပိုးတွက်မှု ဘထက်သားကြီး ပြန်ပြန်စီး၍ ကြွေးသီးသီးကျင် ကြွေးပင်စိုက်က–စသည်ကဲ့သို့အသင့်ယုတ္တိရှိသောစကားများ ဖြစ်ကလည်း ဉာယဝိရောဓိ ဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပါသည်။

* * * * *

(၈၀) နေဝါလပတိ ----------ပ---------- ဗုသေယျာ ပတ္တိ ဒုဂ္ဂတံ။ ။

အာဂမဝိရောဓိဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပုံ

တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူနှင့် စကားမပြောသည် ဖြစ်ပါလျက် သမ္မာနန မုသာဝါဒ ဒုက္ခင်္ဂ်အာပတ်သို့ ရောက်၏ ဟူသောစကားသည် အာဂမဝိရောဓိ ဒေါသသင့်ကြားသော်လည်း၊ ဝစီဝိညတ်၌ ပြုအပ်သောအမှုကို မပြုခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သည် ဟူသောစကားဖြင့် အာဂမဝိရောဓိ ဒေါသမှ ကင်းလွတ်သွားရပါသည်။

ပြင်ဆင်ချက် နမူနာပုံစံ

* ဒါန သီလပြုလုပ်မှုနှင့်က နိဗ္ဗာန်သုခ ခံစားရမည်မှုချ ဇကန် မလွဲတည်း။ ။
(ဒါနံ မောက္ခပဒံ ဝရံ)

* * * * *

(၃၅) ယဒပ္ပတိတ ----------ပ---------- ရောစန္တိရတ္တိယံ ။ ။

၅။ နေယျဒေါသ အဝိပ္ပါယ်

အကျိုးကိုသာဆင်၍ အကြောင်းကို မဆိုသည်အတွက် မထင်ရှားသော အနက်ရှိသောပုဒ်သည် နေယျဒေါသ သင့်သော ပုဒ်မည်၏။

ဆောင် ။ ။ ကြောင်းဆောင်သင့်ပါ ကျိုးပုဒ်မှာ မည်ပါနေယျ ပြစ်ဒေါသ။ ။

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံဖြင့် ရှင်းလင်းချက်

သမ္ဘာပိ ၀ဝလာ ဒီသာရောစန္တိ ရတ္တိယံ– ဟူသော ပုံစံ၌ ၀ဝလာ ဟူသောပုဒ်သည် ဖွေးဖွေးဖြူခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြဘို့လိုပါလျက် မပြသောကြောင့် နေယျဒေါသသင့်သော ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

နေယျဒေါသသင့်သောပုံစံအချို့

* ရပ်ဆယ်မျက်နှာ ဘော်သာခွါသွေး ဖြူဖြူဖွေးသည် စုဝေး တင့်တယ် ညဉ့်ချိန်ဝယ်။
* ဖြူဖွေးအရောင် ညဉ့်သန်းခေါင်သည် ပြောင်တလက်လက် အရောင်ထွက်၏။
* တောင်မြောက်ဘယ်ညာ ဝဲလှည့်ခါလျှင် မျှားစွာသောင်းသောင်း ခြုံပုတ်ပေါင်းတို့ ထက်ကောင်းကင်ဘုံ ယိမ်းနွဲ့ ခုန်၏။
* မှန်ကင်းတန်ဆောင် လျှံ၀ါပြောင်သည် တို့မျှားမရှုစောင့်တကား။
* နိတျာရောင်လွှမ်း သမုဒ်ကမ်းတည်း။
* ကြောင်ကဲ့သို့ ကျင့်လေ၊ ညောင်ကဲ့သို့ ကျင့်လေ။ – စသည်

ဤပုံစံတို့၌ အသီးသီး အကြောင်းပြမပါသောကြောင့် နေယျဒေါသသင့်ကြပါသည်။

မထင်ရှားရာမှတ်ဘွယ်ရာ

နိတျာရောင်လွှမ်း သမုဒ်ကမ်းတည်း ဟူသော ပုံစံတို့၌ ခွါဖြင့် ခွဲအပ်သော နဂါးတို့၏ သွေးကြောင့် အနီ ရောင်လွှမ်းရခြင်းတည်း ဟူသောအကြောင်းရှိသောကြောင့် ဒေါသသင့်ခြင်း ဖြစ်၏။

ပါဠိတော်မှာ မှတ်စရာ

အတ္ထိနာမ တာတ သုဒိန္ဓ စသော ၀ါကျကဲ့သို့ စကားအပြည့်အစုံမပါ၍ မသိသာ မထင်ရှားသော အနက်ရှိသော ၀ါကျမျိုးကိုလည်း နေယျတ္ထ ဒေါသသင့်သော ၀ါကျအဖြစ် မှတ်ယူအပ်၏ဟု စံကျောင်းနိသျှ၌ ပြသေး၏။

* အတ္ထိ၏ ကတ္တားပုဒ်ကို ဓနံဖြစ်စေ၊ ဇီ၀ိတံဖြစ်စေ၊ ဆောင်ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် – နေယျဒေါသသင့်၏။
* အချို့အရာတို့၌ အတ္ထမျတ္ထိဂုဏ် မရှိလျှင်လည်း နေယျဒေါသသင့်၏ ဟု သရသွတီ ကဏ္ဍာဘရဏာ၌ ဆိုသတတ်။

http://www.dhammadownload.com

ကြောင်ကဲ့သို့ ကျင့်ရာသည်များ ဤလေးပါး

* သူလျှိုလွှတ်ကာ ဥစ္စာရှာနှင့်, ပညာသုတိ အလိုရှိက, မိမိအရေး မပြီးသေးလျှင်, ထောက်တွေးစာနာ, ကြောင်သို့သာလျှင်, ကျင့်ရာသည်များ ဤလေးပါး (သုတ)

* * * * *

(၃၆) နေဒီသံဗဟု ----------ပ---------- ဝိလယ်ိ နီ ॥ ॥

ဒေါသနေယျသင့်လေက ပညာရှိများ မသုံးကြ॥

တိုက်ရိုက်ဟောတတ်သော သဒ္ဒါ၊ သဒ္ဒါ၏ အစွမ်း အသင့်ယုတ္တိကို ခုန်ကျော်၍ ဖြစ်သော အသိဉာဏ်ကို ရခဲ သောကြောင့် နေယျဒေါသသင့်သောပုဒ်များကို ပညာရှိများ မသုံးစွဲကြ॥

မသုံးစွဲရခြင်း ရှင်းလင်းချက်

စာရေးသား စီကုံးခြင်းသည် စာဖတ်ရှုသူတို့လွယ်ကူစွာ အနက်အဓိပ္ပါယ် သိရှိနားလည်ရန် ဖြစ်သည်၊ ယင်းသို့ နားလည်ဘို့ရန် တိုက်ရိုက်ရေးသားနည်း၊ နည်းဥပစာတို့ဖြင့် သွယ်ဝိုက်၍ ရေးသားနည်းဟုနှစ်မျိုးရှိရာ ထိုနည်းတို့ကို လုံးဝမသုံးပဲ ရေးသားခဲ့လျှင် ဖတ်ရှုသူတို့ အသိဉာဏ်ကို မရရှိနိုင်သောကြောင့် နေယျဒေါသသင့်သော ပုဒ်များကို မသုံးစွဲကြခြင်း ဖြစ်သည် ဟုဆိုလိုသည်။

ဝိလယီ အဓိပ္ပါယ်

တိုက်ရိုက် ဟောတတ်သော သဒ္ဒါ၊ ထိုသဒ္ဒါ၏ အစွမ်းအသင့် ယုတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သာမတ္ထိယကို ဖယ်ထားခြင်း၊ မပါဝင်ခြင်းကို ဝိလယီ – ခုန်ကျော်သည်ဟု ခေါ်ပါသည်။

* * * * *

(၈၁) မရိစိစန္ဒနာလေပ ----------ပ---------- နိဗ္ဗ ရံ॥ ॥

နေယျဒေါသမှ လွတ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ အလုံးစုံသော အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့သည် ချမ်းအေးသော အရောင်ရှိသော လမင်း၏ အရောင် တည်း ဟူသော စန္ဒကူးဖြင့် လိမ်းကျံမှုကိုရခြင်းကြောင့် ဖွေးဖွေးဖြူ၏ ဟုဆိုရာဝယ် ဖွေးဖွေးဖြူပုံကို အကြောင်း နှင့်တကွ ပြဆိုသောကြောင့် ဝဝလာဟူသော ပုဒ်သည် နေယျဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

နေယျဒေါသသင့်သော မြန်မာပုံစံဝယ် အကြောင်းပြချက်

* အေးကြည်ထပ်ထပ် လရောင်ဟပ်၍ ရပ်ဆယ်မျက်နှာ ဘော်သာခွါသွေး ဖြူဖြူဖွေးသည် စုဝေးတင့်တယ် လွန်ဘိသည်။ ဟု အကြောင်းပြင် ထည့်လိုက်ပါက ဒေါသမှ လွတ်တော့၏။

မှတ်ချက် ။ ။အခြားပုံစံ၌လည်း ဤကဲ့သို့ အကြောင်း ဆောင်ပြပါက ဤဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

ဤဂါထာ၌ ရနိုင်သောအတ္ထာလက်ာရ

လူ၏မျက်နှာ၊ အရပ်မျက်နှာတို့ကို ဥပမာ + ဥပမေယျ မခွဲခြားပဲ တသားတည်း အတူပြုဆိုထားသောကြောင့် ရှုပက အတ္ထာလက်ာရ ရနိုင်ပါသည်။

* * * * *

(၈၂) မနောနုရဋ္ဌနော ----------ပ---------- ဟဒယာနုလော။ ။

သာမတ္ထိယကြောင့် နေယျဒေါသမှလွတ်ပုံ

ဤဂါထာ၌– ၁။ နတ်သမီးတို့ ဖြားယောင်းကြသည်။

၂။ ဘုရားရှင်က သဘောတူ ခွင့်ပြုတော်မမူ။

၃။ မာနတ်ကြီးအသည်း မီးခွဲ၏။ – ဟူသော အချက်သုံးချက်သာပါ၍ မာနတ်၏ သမီးများ ရှုံးသွားသည်ဟူသော စကားတိုက်ရိုက်မပါသော်လည်း မာနတ်သမီး–၃ ယောက် တို့ ဘုရားရှင်မှ ရှုံးခြင်းကို ထောက်ဆ၍ သိရသောကြောင့် နေယျဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပါသည်။

ဖလူပစာ ဖလာနုမာနနည်းဖြင့် တစ်နည်းသိရပုံ

အကျိုးဖြစ်သော မာရဿဟဒယာနုလော– ဟူသော သဒ္ဒါ၏ ဖလူပစာ – ၀ါ – ဖလာနုမာနနည်းအားဖြင့် မာနတ်သမီးသုံးယောက်တို့ ဘုရားရှင်မှရှုံးခြင်းကြောင့် ဟူသော အကြောင်းစကားကို သာမတ္ထိယအားဖြင့် သိအပ်သောကြောင့် အကြောင်းကို ဆောင်စရာ မလိုရကား နေယျဒေါသမှ လွတ်မြောက်စေပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဖလာနုမာနနည်းဟူသည် – ပြအပ်သော အကျိုးကို အစဉ်လိုက်၍ ကြည့်ရှုသောအခါ အကြောင်းကို မှန်းဆ၍ သိနိုင်သောနည်းသည် ဖလာနုမာနနည်းမည်၏။

သာမတ္ထိယကြောင့် နေယျဒေါသ မသင့်သော ပုံစံအချို့နှင့် အကြောင်းပြချက်

* မြစ်ရေကြီး၏။ * ဒေဝဒတ္တော ဒိဝါနဘုတ္တော– ထူလော။
* ပဿေယျ တံဝဿ သတံအရောဂျ၊
* အဆွေ၌မှာ သက်တစ်ရာလျှင် မနာမဖျား မြင်လိုပြား၏။
* သား ရွှေအိုးထမ်းလာတာ မြင်ချင်ပါတယ်။
* ယနေ့ တစ်ယောက်စာပဲ ထမင်းပို့တော့။ စသည်–

ဤပုံစံတို့၌– * မြစ်ရေကြီး၏။– ဟုဆိုရာ၌ မြစ်ညာဖြစ်သော အထက်အရပ်ဝယ် မိုးရွာသောကြောင့် ရေကြီးသည်ဟု ရေကြီးခြင်း၏ အကြောင်းကို မှန်းဆ၍ သိရသောကြောင့် ၀၊ - ရေကြီးခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြဆိုပြီးဖြစ်သောကြောင့် နေယျဒေါသမသင့်ပါ။

* ဒေဝဒတ်သည် နေ့အခါမစား – သို့သော်ဝနေ၏ ဟုဆိုရာ၌ နေ့မစားသော်လည်း ညစားသောကြောင့်သာ ဝနေခြင်းဖြစ်၏ဟု ဝခြင်း၏အကြောင်းကို မှန်းဆ၍ သိရသောကြောင့် နေယျဒေါသမသင့်ပါ။
* အဆွေ၌မှာ စသောစကားသည်လည်း ငါမြင်လို၏ ဟူသောစကားဖြင့်ပင် မိမိလည်း အသက်တစ်ရာရှည် လို၏ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို မှန်းဆ၍ သိရသောကြောင့် နေယျဒေါသမှလွတ်ကာ အတ္ထဗျတ္တိဂုဏ် မြောက်ပါ သည်။
* သား ရွှေအိုးထမ်းလာတာ မြင်ချင်ပါတယ် – ဟူသောစကားသည် မိမိတို့လည်း မျက်စိ မြင်လိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကို မှန်းဆ၍ သိရသောကြောင့် နေယျဒေါသမသင့်ပါ။
* ယနေ့ တစ်ယောက်စာပဲ ထမင်းပို့တော့ ဟူသော စကားသည် ယနေ့ တစ်ယောက်ပဲ ရှိတော့၏ တစ်ယောက် မရှိတော့ ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို မှန်းဆ၍ သိရသောကြောင့် နေယျဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

နေယျလွတ်စရာကြောင်းနှစ်ဖြာနှင့် သိစေရာနှစ်ဂါထာ

၁။ တိုက်ရိုက်ပါသော သဒ္ဒါဖြင့် အနက်ကို သိရခြင်း။
၂။ သဒ္ဒါ၏ သာမတ္ထိယအားဖြင့် အနက်ကို သိရခြင်း ဟု အနက်နှစ်မျိုးရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

* အမှတ်(၈၁)ဂါထာဖြင့် မရိစိစန္ဓနာလေပလာဘာဟု တိုက်ရိုက်ပါသော သဒ္ဒါဖြင့် သိရသောအနက်ကို ပြ၏။
* အမှတ်(၈၂) ဂါထာဖြင့် အကြောင်းသုံးချက်တို့ကို ပြ၍ သာမတ္ထိယအားဖြင့် သိအပ်သော အနက်ကို ပြ၏။

သိဂ်ါရ(၂)ခုအထူး

အဘိဓာန်ဂါထာ (၁၀၃)လာ သိဂ်ါရဟူသည် မိန်းမနှင့်ယောကျ်ားတို့၏ ပေါင်းဆုံချစ်ကြိုက်မှု ဖြစ်၏။

ဤအလက်ာ ဂါထာ (၈၂)လာ သိဂ်ါရကား ပေါင်းဆုံချစ်ကြိုက်ဘို့ရန် တောင်းဆိုမှုဖြစ်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

° ဤဂါထာ၌ ရနိုင်သော အတ္ထာလက်ာရ

ဤဂါထာအဖွဲ့. ဗန္ဓသည် ကြံဆသော ပရိကပ္ပနာအနက်ကို ထွန်းပြတက်သော သဒ္ဒါ တိုက်ရိုက်မပါသော်လည်း ဝါကျတစ်ခုလုံး၏ အနက်အားဖြင့်ကား ကြံဆသော ပရိကပ္ပနာ ဖြစ်သည်ဟု သိရသောကြောင့် ၌ဂါထာသည် ဂါမ္ဘ ပရိကပ္ပနဝက်ဝုတ္တိအလက်ာ မြောက်ပါသည်။

* * * * *

(၃၇) သိယာဝိသေသနာ ----------ပ---------- စကျွန်နာ။ ။

၆။ ဝိသေသနာ ပေကွဒေါသအဝိပ္ပါယ်

ဝိသေသနပုဒ်ကို မဆိုသည့်အတွက် ဝိသေသနကို ငဲ့ခြင်းရှိသော (ဝိသေသနလိုနေသော) ဝိသေသျှပုဒ်သည် ဝိသေသနာပေကွဒေါသသင့်သော ပုဒ်မည်၏။ ဝါ – ဝိသေသျှပုဒ်ကြောင့် သင့်သော ဒေါသသည် ဝိသေသနာပေကွ ဒေါသမည်၏။

ဆောင် ။ ။ ဝိသေသနလိုနေ ပုဒ်ထွေထွေ ဝိသေသနအပေကွ။ ။

ဂါထာပါ ပုံစံရှင်းလင်းချက်

တံသောဘိယျော ပဿတိစကျွန်နာ–ဟူသော ပုံစံ၌ စကျွန်နာဟူသော ဝိသေသျှပုဒ်သည် ရတ္တေန (သို့) ပသာဒေနဟု ဝိသေသနပုဒ်ထည့်၍ ဆိုသင့်လျက် မဆိုသည့်အတွက် ဝိသေသနပုဒ်ကို ငဲ့ခြင်းရှိသောကြောင့် ဝိသေသနာပေကွ ဒေါသသင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝိသေသနာပေကွေ့ဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

* ဤယောက်ျားကား ပြစ်မှားမရှိ, ကြည့်တည့်တည့်ကို မျက်စိဖြင့်သာ ကြည့်ကာကာတည်း။
* သူ့ဆီစူးစူး မိန်းမူးတည့်တည့် စိမ်းစိမ်းကြည့်၏။
* ဆေးယူခဲ့ပါ အမောင်ရာ။ * အမြောက်ဆံ ပေးလိုက်ပါ။
* (မင်းဘယ်သူလဲ) တပည့်တော်ပါဘုရား။
* (မင်းဘယ်သူ့သားလဲ) အမေ့သား။
* (မင်းဘယ်မှာနေလဲ) ရွာမှာနေတယ်။ * (အချစ်တို့ကိုပေးနော်)

မှတ်ချက် ။ ။ မင်းဘယ်သူလဲ – တပည့်တော်ပါဘုရား – စသောပုံစံတို့ကို စံကျောင်းနိသျှ၍ ဝိသေနာပေကွ ဒေါသဟု ဆိုသည်။ ဘာ – ဍိ၍ကား နေယျဒေါသ ဟုဆိုသည်။

* * * * *

(၈၃) အပယာတာ ----------ပ---------- စကျွန်နာ။ ။

ဝိသေသနာ ပေကွမှ လွတ်ပုံနှင့် နမူနာပုံစံ

ဤပုံစံ၌ စကျွန်နာဟူသော ဝိသေသျပုဒ်သည် ကောဝေါဌလဘူတေနဟူသော ဝိသေသနပုဒ်ကို ရသောကြောင့် ဝိသေသနာပေကွ ဒေါသမှ လွတ်မြောက်သွားရပါသည်။

နမူနာပုံစံ ။ ။ * ဤယောက်ျားကား ပြစ်မှားမရှိ ကြည့်တည့်တည့်ကို မျက်စိနီစွာ ကြည့်ကာကာတည်း။

* စိရပ္ပဝါသိ' ပုရိသံ၊ ဒူရတော သောတ္ထိမာဂတံ။
  သုဟဒ္ဒာ မိုတပုဗ္ဗေန၊ ဘိယ္ယော ပ္ပသန္နာ စကျွန်နာ။ ။

နေယျဒေါသနှင့် ဝိသေသနာပေကွ ဒေါသအထူး

* အနက်အဓိပ္ပါယ် မထင်ရှားရာ၌ သင့်သောဒေါသသည် နေယျဒေါသမည်၏။
* ဝိသေသနမပါလျှင် ဝိသေသျအတွက် အဓိပ္ပါယ်အထူး မထွက်ရာ၌ သင့်သောဒေါသသည် ဝိသေသနာပေကွ ဒေါသမည်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၃၈) ဟီနံ ကရေ ----------ပ---------- ဒီဝါကရော။ ။

၇။ ဟီနတ္ထဒေါသအဓိပ္ပါယ်

ဝိသေသျပုဒ်၏ ဂုဏ်ကိုယုတ်အောင် ပြုတတ်သော ဝိသေသနပုဒ်သည် ဟီနတ္ထဒေါသ သင့်သောပုဒ် မည်၏။

ဆောင် ။ ။ ဝိသေသျနက် (ဒြမ်အနက် – ဂုဏေားအနက်) ဂုဏ်မတက်ပဲ ဂုဏ်ဖျက်အောင် ပြ ဝိသေသန ဟီနတ္ထဒေါသတည်း။

ဝိသေသနအပြား နှင့် ဤဒေါသ၏ ဝိသေသန

၁။ ဝိသေသျ ဂုဏေား ဒြမ်ပုဒ်ကို ဂုဏ်နိမ့်အောင် ပြုတတ်သော ဝိသေသန (ဂုဏ်ပုဒ်)၊

၂။ ဝိသေသျ ဂုဏေား ဒြမ်ပုဒ်ကို ဂုဏ်မြင့်အောင် ပြုလုပ်တတ်သော ဝိသေသန– (ဂုဏ်ပုဒ်)– ဟု နှစ်မျိုးရှိရာ– ဤဟီနတ္ထဒေါသ၌ ဂုဏ်နိမ့်အောင် ဝါ–ယုတ်ညံ့အောင် ပြုလုပ်တတ်သော ဝိသေသနကို ယူရပါသည်။

ဂါထာပါ ပုံစံ ရှင်းလင်းချက်

နိပ္ပဘိကတ ခဒ္ဓောတော – သမုဒေတိ ဒီဝါကရော– ဟူသော ပုံစံ၌ ဒီဝါကရောဟူသော ဝိသေသျပုဒ်၏ ဝိသေသနဖြစ်သော နိပ္ပဘိကတခဒ္ဓောတော ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်သည် ကျွန်းသုံးကျွန်းကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း ထွန်းလင်းစေနိုင်သော နေမင်းကို ဂုဏ်တက်အောင် ချီးမြှောက်ရာ မရောက်ပဲ ဂုဏ်ဖျက် ဂုဏ်ယုတ်လျော့အောင်သာ ပြုရာရောက်သောကြောင့် ဟီနတ္ထဒေါသသင့်ပါသည်။

ဟီနတ္ထ ဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့.

* ပိုးစုန်းကြူးရောင်, ကုန်အောင် ပယ်ရှင်း, ရှင်နေမင်းသည်, ထွန်းလင်းပေါ်ထွက်လာခဲ့ပြီ။
* အာဇာဝကရွာစား မင်း၏သား။
* သံချွန်ကောင်းသူ ပါရဂူ ထိုသူ အင်ဂျင်နီယာတည်း။
* တစ်ဝါရပြီးသော မထေရ်ကြီး။
* သင်ပုန်းကြီးကြေသော အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတကြီး။
* အကွာရာလေးဆယ် တစ်လုံးဆွယ်ထား နှုတ်ဝယ်ဆောင်သူ စာချသူ။
* မဂ်ီလသုတ်ကို စာအုပ်မကြည့်ပဲ ပို့ချနိုင်သော ဆရာတော်။

http://www.dhammadownload.com

* လာဗျုဒါယီကဲ့သို့ အကျင့်ကောင်းသော ဆရာတော်ကြီး။
* ဒရယ် ယုန် ကြောင် တွေ့တိုင်းအောင်သည့် တောတောင်သနင်း ခြသေ့မင်း။
* နံပြည်စုတ်သိုက်ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သော ဆင်ပြောင်ကြီး။
* ပြိတ္တာကဲ့သို့ ဆူဖြိုးသော သေဋ္ဌေးကြီး။
* လူမြင်သမျှ စိတ်ဖျက်အောင် လှပါတဲ့ ပပဝတီ။ – စသည်။

အခြားပုံစံ တို့ဋ္ဌလည်း နှားလည်နိုင်ရန် ဥပမာ

ဤပုံစံတို့ဋ္ဌလည်း ဥပမာ * အာဇာဝကရွာစား မင်းဏာသားဟူသော ပုံစံဋ္ဌ ရွာသားဟူသော ဝိသေသနဂုဏ် ပုဒ်သည် မင်းသားဟူသော ဝိသေသျ ဂုဏေးဒြဗ်ပုဒ်နှင့် မတန် မင်းသားကိုပင် ဂုဏ်ယုတ်ညံ့အောင် (ဂုဏ်နိမ့် အောင်) ပြုရာရောက်သောကြောင့် အာဇာဝကရွာစားဟူသော ဝိသေသနပုဒ်သည် ဟီနတ္ထဒေါသသင့်ပါသည်။

အဗျတ္ထဒေါသ နှင့် ဟီနတ္ထဒေါသ အထူး

* ဝိသေသန ဂုဏ်ပုဒ်ကကြီး၍ ဝိသေသျ ဂုဏေး ဒြဗ်ပုဒ်က ငယ်နေလျှင် အဗျတ္ထဒေါသ။
* ဝိသေသန ဂုဏ်ပုဒ်က အရာငယ်၍၊ ဝိသေသျဂုဏေး ဒြဗ်ပုဒ်က အရာကျယ်နေလျှင် ဟီနတ္ထဒေါသ။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

ဆောင် ။ ။ * ဂုဏ်ကားကြီးကျယ် (ဝိသေသနကြီးကျယ်) ဂုဏေးငယ် (ဝိသေသျဒြဗ်ငယ်) သင့်ဘွယ် အဗျတ္ထ။
* ဂုဏေး (ဒြဗ်ဝိသေသျ) ကြီးကျယ် ဂုဏ် (ဝိသေသန)သေးငယ် သင့်ဘွယ် ဟီနတ္ထ။

* * * * *

(၈၄) အပ္ပကာနံပိ ----------ပ---------- ဘာဏုမာ။ ။

ဟီနတ္ထကဒေါသ မှ ကင်းလွတ်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ဂရဟာဧေတက အပိ သဒ္ဒါကြောင့် နိပ္ပဘာတာနိတခဒ္ဓေါတောသည် ဒိဝါကရောကို ဂုဏ်ဖျက် အောင်မပြု၊ ဂုဏ်တက်အောင် ပြုသောကြောင့် ဟီနတ္ထဒေါသမှ ကင်းလွတ်သွားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဒေါသမသင့်အောင် ပြင်ဆင်ချက်နမူနာ

* ထွာလောက်ထွန်းပြောင် ပိုးစုန်းရောင်မျှ ကွင်းရှောင်မခြွင်း ထွန်းတောက်လင်းသည့် နေမင်းပုံဟန် ပညာဝန် လည်း အလွန်ငယ်စွ ကဲပါပဟု လုံ့လလျှော့ကာ မနေရာသည် ဖျက်ပါသူ၏ သတ္တိကို။
* ဒရယ် ယုန် ကြောင် တို့ကို ဖမ်းရာ၌သော်မှ ဝီရိယမလျှော့သော ခြသေ့မင်း။
* ကျားသစ် ဆင် ပြောင် တွေ့တိုင်းအောင်သည့် တောတောင်သနင်း ခြသေ့မင်း။
* လူမြင်သမျှ စိတ်ဖျက်အောင်လုပါတဲ့ မရေသည်။ ~ စသည်~

ဤဂါထာ၌ ရနိုင်သော အတ္ထာလက်ာရ

အများနှင့် မဆက်ဆံ ပညာရှိနှင့်သာ ဆက်ဆံသည်ဟု အထူးအားဖြင့် ပြဆိုသောကြောင့် ဤဂါထာ၌ ဟိ မပါသော ဟိဝိသိဋ္ဌဝိသေသ အတ္ထန္တရနျာသ အလက်ာ ရနိုင်ပါသည်။

* * * * *

(၃၉) ပါဒပူရဏ ----------ပ---------- ရူဟမ္မိစ ။ ။

၈။ အနတ္ထကဒေါသ အဓိပ္ပါယ်

ဂါထာပါဒ ပြည့်ရုံမျှသာဖြစ်၍ အနက်ထူးမရှိသောပုဒ်သည် အနတ္ထကဒေါသသင့်သော ပုဒ် ခေါ်၏။

ဆောင် ။ ။ အနက်ကင်းကွာ ပုဒ်တို့မှာ သင့်ပါအနတ္ထ။

ဂါထာပါ ပုံစံဖြင့် ရှင်းလင်းချက်

ဟိ ဝန္ဒေ ဗုဒ္ဓသ ပါဒပကေ် ရူဟမ္မိစ–ဟူသော ပုံစံ၌ ဟိနိပါတ်, အပိနိပါတ်, စနိပါတ် ပုဒ်တို့သည် ဂါထာပါဒ ပြည့်ရုံမျှသာ ထည့်သွင်းထားသော ပုဒ်များဖြစ်၍ အနက်မရှိသောကြောင့် ယင်းပုဒ်များသည် အနတ္ထက ဒေါသ သင့်ကြပါသည်။

အနတ္ထကဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

* ခြောက်ဆယ်ဂါထောင့်ဂါထာတည်း။
* မောက်မယ်မာနောင့် မာနတည်း။

http://www.dhammadownload.com

* ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် ဘေးလက်ထက်၌၊
* မြင့်မိုရ်နှင့်သာ တောင်တကာလည်း နှိုင်းရာမဲ့ဘူး သွယ်မြင့်ဖြူးမျှ လူပြည်၌တွင် တုမမြင်တည်း။
* သစ္စာလေးဆင့် ငုံအာရင့်၍ ဖူးပွင့်ပြီးသော် မြတ်ရှင်ကျော်၏ ခြေတော်အစုံ ကြာပဒုံကို ခိုလှုံညွှတ်ဦးတိုက်ပါ၏။
* ရိုးရင့်ရွက်ရှည် တိုးဆင့်တက်ဝေ ဂိုးဂွင့်ဂွက်ဂွေ။
* ရွက်ရင့်ရိုးရှည် ခက်ဆင့်ဖြိုးစည် ဖက်ဖင့်ဖိုးဖီ။
* ကျောင်းခွင်လမ်းပါ၊ ပန်းမာလ်များကို ထွေပြားမျက်စိ မြင်သည်ရှိသော် ~ စသည်

* * * * *

(၈၅) နပါဒ ပူရဏတ္ထာယ ----------ပ---------- ရုဟ် ဝရံ။ ။

အနတ္တဒေါသ မသင့်အောင် စီကုံးနည်း

ဂါထာစီကုံးရာ၌ အဘိဓာန် ပရိယာယ်ပုဒ်များ လဲလှယ်၍လည်းကောင်း၊ လဲလှယ်စရာ မရှိလျှင် သောတ္ထအနက်၌ သက်သောကျယ,က, ဟ်သ – စသော ပစ္စည်းများ သက်စေ၍ ပုဒ်ကို ကျွယ်ပြန့်အောင်လုပ်၍ လည်းကောင်း၊ စီကုံးပါက အနတ္တဒေါသ မသင့်ပါ။

ဆောင် ။ ။ ပါဒပူရဏ ဝါစာသိလိဋ္ဌ ကျိုးလိုက သင့်ရသကတ္တာ ပစ္စယာ။

အနတ္တဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပုံ

ဝန္ဒေမုနိန္ဒသ ပါဒပကေ် ရုဟ်ဝရံ–ဟူသော ပုံစံ၌ ဟိ, အပိ, စ, တို့ကိုမပါစေပဲ ဝန္ဒေ ဗုဒ္ဓသ နေရာဝယ် ဝန္ဒေ မုနိန္ဒသဟု အဘိဓာန်ပရိယာယ် လဲလှယ်၍ ပြင်ဆင်စီကုံး ထားသောကြောင့် အနတ္တကဒေါသမ ကင်းလွတ်ပါသည်။

အနတ္တကဒေါသ မသင့်အောင် ပြင်ဆင်ချက်

* ဘိုး စဉ်မှဆက် ဘေးလက်ထက်၌၊
* မြင့်မိုရ်နှင့်သာ တောင်တကာသို့ နှိုင်းရာမဲ့ဘူး သွယ်မြင့်ဖြူးမျှ လူပြည်မှာပင် တုမမြင်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ပါဒပကေ်ံ ရှဟ်၏ အရ နှင့် အလင်္ကာ

* ပါဒပကေ်ံရှဟ်၏ အရကား = မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်အစုံကို သဒ်သူပစာအားဖြင့် ရပါသည်။
* အလင်္ကာကား = ရူပက အလင်္ကာရပါသည်။

ဤတွင် ပဒေါသရှစ်ပါး ပြီး၏ ။

* * * * *

"ဝါကျ ဒေါသ နိဒ္ဒေသ"

(၄၀) သဒ္ဒတော အတ္ထတော ----------ပ---------- ဝါရိဒေါ အယံ။ ။

သဒ္ဒတော စသည် မိန့်ဆိုရပုံ

ပဒေဒေါသတို့ကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ ဝါကျဒေါသတို့ကို ပြရာဝယ် မာတိကာစဉ်ခဲ့သည် အတိုင်း ဧကတ္ထဒေါသကို ပြလိုသောကြောင့် သဒ္ဒတော စသည်ကို မိန့်ဆိုပါသည်။

၁။ ဧကတ္ထဒေါသ အဓိပ္ပါယ်

သဒ္ဒါအနက် နှစ်ချက် တူနေသောပုဒ်ကို ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါပင်မတူ သော်လည်း အနက်တူပုဒ်ကို ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဧကတ္ထဒေါသမည်၏။

ဆောင် ။ ။ သဒ္ဒါအနက်တူ ထပ်ဆိုမှု မှတ်ယူ ဧကတ္ထ။

မှတ်ချက် ။ ။ ဤဂါထာ၌ ဧကတ္ထဒေါသနှင့် ပုနရုတ္တိဒေါသဟူသည် အတူတူပင်ဖြစ်၏။

ဧကတ္ထဒေါသအပြား

၁။ သဒ္ဒဧကတ္ထဒေါသ။ ၂။ အတ္ထဧကတ္ထဒေါသ အားဖြင့် နှစ်ပါး။

(သဒ္ဒတော အတ္ထတော – ကိုထောက်)

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒကေတ္တ ဒေါသသင့်ပုံ

ဘာတိဝါရိဒေါ ဝါရိဒေါအယံ ဟူသော ပုံစံ၌ ဝါရိဒေါ ဝါရိဒေါဟု သဒ္ဒါအနက်တူ ပုဒ်ကို နှစ်ခါထပ်၍ ဆိုသောကြောင့် ယင်း ဝါရိဒေါပုဒ်နှင့်တကွ တစ်ဝါကျလုံးသည် ကေဒေသ ပစာရအားဖြင့် သဒ္ဒကေတ္တ ဒေါသသင့် ပါသည်။

သဒ္ဒကေတ္တ ဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

- ရေပေးပေတတ် ရေပေးနတ်လျှင် ရေတတ်ဆွတ်ဖျန်း တောက်ပထွန်းသည် ပြောင်ရှန်း ထိန်ထိန် ဝေသတည်း။
- မွေးသဖခင် ပိတာရင်ကို ဘဝင်အထိ ချစ်ဘိ၏။
- သိကြား သိကြားသာ မြင်နိုင်သည်။
- ဘုရား ဘုရားသာ ထင်နိုင်သည်။ စသည်။

* * * * *

(၄၁) တိတ္ထိယကိုရ ----------ပ---------- မဟာဒေနေ။ ။

အတ္ထကေတ္တ ဒေါသသင့်ပုံ

ဤပုံစံ၌ ပသာဒေတိပသန္နေ–ဝယ် ကြည်ညိုသူတို့ကို ကြည်ညိုစေ၏။ ဟု ကြည်ညိုခြင်း အနက်ကို ထပ်၍ဆိုသောကြောင့် ပသာဒေတိ ပသန္နေပုဒ်နှင့်တကွ တစ်ဝါကျလုံးသည် အတ္ထကေတ္တ ဒေါသသင့်ပါသည်။

အတ္ထကေတ္တ ဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

- ဒိဋ္ဌိယူမှား သူအများတို့ အောင်ငြားတော်မူ မြတ်ဘုန်းသူကို ကြည်ဖြူကော်ရော် ပူဇော်သူအား ညွှတ်တွားစေ၏။
- ခြေနှစ်ချောင်း ရှိသောလူ။
- ကျဲ , နွား တိရစ္ဆာန် ဆေးကုဆရာ။
- အမိကဖွား အမယ်သားလျှင်။
- အများပြည်သူ။
- ဆင်းဝါနုပိ လုလင်ဖျို။

http://www.dhammadownload.com

* ပြောက်သားငယ်လည်း ဇနီးကျွမ်းဝင် ဆွေအိမ်ရှင်ကို၊
* ချစ်ခင်စုံမက် ကြင်နာရက်သား ပွားတက် ထူပြော ရမက်ဇောဖြင့် မက်မောမှောင်တည့် တစ်ထောင်ကိဟု ချစ်မိချစ်ရာ ကြင်နာစွာလျှင်။
* ကျီးသူငှေး မီးသွေးငိုသည် ကျီးမွေးကို ရှုံးတဲ့ခင်လေး။
* ထုံးသို့ ဖွေးဖြူ ဗျိုင်းမွေးတူသည် ဂွမ်းဖြူသွင်လှ ခင်နှမ။ – စသည်။

* * * * *

(၈၆) ဘယကောဝ ----------ပ---------- ကတ္တတာ ကတော။

ဇေတ္တဒေါသမှ ကင်းလွတ်ရပုံ

ဘယကောဝ စသော အာမေဋိတ်အရာ၌လည်းကောင်း၊ ဂါမေ ဂါမေကဲ့သို့သော ဝိစ္ဆာ၌ လည်းကောင်း၊ ကမလ် ကမလ် စသည်တို့ကဲ့သို့သော ယမကတို့၌ လည်းကောင်း နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် ထပ်၍ ပြောရမြဲ ဖြစ်သောကြောင့် ဇေတ္တဒေါသမသင့်ပါ။

ဇေတ္တဒေါသ မသင့်ရာဌာန

အနက်ထူးကို သိစေရာ၌ သဒ္ဒါအနက်နှစ်ချက် တူသော်လည်း ဇေတ္တဒေါသမသင့်၊ ယောနိသယ – ဇေတ္တဒေါသ၌ သဒ္ဒါကွဲဖြစ်သော ပရိယာယ်ပုဒ်များဖြင့် ဝိသေသန ကူမလျှင် ဇေတ္တဒေါသမရောက်)

ဤဂါထာ ပသံသာဒီ–၌ အာဒီ၏ အာဒီဝန်

အဆောတလျှင်ပြုခြင်း စသော ခြောက်ပါးကို ယူအပ်၏။ ဝါ – ဝိစ္ဆာကို ယူအပ်၏။

ဘယစသော အာမေဋိတ်အပြား (၉)ပါး

* ဘယေကောဝေ ပသံသာယ်၊ တုရိတေ ကောတုဟလေ ဆ္ဆရေ။
ဟာသေ သောကေ ပသာဒေစ၊ ကရေ အာမေဋိတं ဗုဓော။ (ဘီ – ၁၀၇)

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၈၇) သပ္ပေါသပ္ပေါအယ် ----------ပ---------- တမုပသပ္ပတိ။

ဂါထာပါပုံစံ ရှင်းလင်းချက်

အထက်ပါ သပ္ပေါ သပ္ပေါ ဟူသော ပုံစံ၌ မြွေမြွေဟု နှစ်ကြိမ်နှစ်ခါ ထပ်ဆိုပါသော်လည်း ကြောက်ခြင်းဘယ အာမေဋိတ်၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုရသောကြောင့် ဧကတ္ထဒေါသမသင့်ပါ။

(၁) ဧကတ္ထဒေါသ မသင့်သော ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်း ဘယအာမေဋိတ်ပုံစံ

* သပ္ပေါ သပ္ပေါ – မြွေဟောက် မြွေဟောက် အသေပေါက်လိမ့်။
* မြွေကြီး မြွေကြီး။ သူခိုး သူခိုး၊ သူပုန် သူပုန်၊ ဆင်ကြီး – ဆင်ကြီး – စသည် –

(၂) အမျက်ထွက်ခြင်း ကောဓအာမေဋိတ်ပုံစံ

* ဝိဇ္ဇ ဝိဇ္ဇ – သတ်လော့ သတ်လော့ နေ့ရက်မလျှော့နဲ့။
* ရိုက် ရိုက်၊ ထိုး ထိုး၊ ခုတ် ခုတ်၊ ထစ် ထစ်၊ ပစ် ပစ် – စသည်။

(၃) ချီးမွမ်းခြင်း ပသံသ အာမေဋိတ်ပုံစံ

* သာဓု သာဓု – ကောင်းစွ ကောင်းစွ ဤဘဝ၌၊
* ဟုတ်ပေစွ ဟုတ်ပေစွ။
* ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ – စသည်။

(၄) အဆောတလျင်ဖြစ်ခြင်း တုရိတ အာမေဋိတ်ပုံစံ

* ဂစ္ဆ ဂစ္ဆ – မြန်မြန်ချဉ်းကပ် ဆရာမြတ်ထံ၊
* သွားသွား၊ လာလာ၊
* ဖယ်ဖယ်၊ မှန်မှန်ပြော – စသည်။

(၅) အုတ်အုတ်ကျွက်ကျွက်ဖြစ်ခြင်း ကောတူဟလ အာမေဋိတ်ပုံစံ

* လေယာဉ်ပျံ လေယာဉ်ပျံ၊ ရထား ရထား၊ ကား ကား၊ လှည်း လှည်း စသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၆) အံ့ဘွယ်သရဲဖြစ်ခြင်း – အစ္ဆရ အာမေဋိတ်ပုံစံ

* ရဟန္တာ ရဟန္တာ၊ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားသခင် ဘုရားသခင်။
* ဘုရား ဘုရား၊ တရား တရား၊ သံဃာ သံဃာ – စသည်။

(၇) မြူးတူးမျော်ရှင်ခြင်း ဟာသ အာမေဋိတ်ပုံစံ

* ရှေ့ကိုကြွပါဘုရား၊ ရှေ့ကိုကြွပါဘုရား၊ ဟီး ဟီး ဟား ဟား ရယ်ဘွယ်လား ဟေ့–
* ဟေ့ ဟေ့ ကရော် ကရော် – စသည်။

(၈) စိုးရိမ်ခြင်း သောကအာမေဋိတ်ပုံစံ

* အမေ အမေ သေခဲ့လေရဲ့၊ အမလေး အမလေး၊ သေပါပြီ သေပါပြီ၊ မင်းလတ် မင်းလတ် ငါ့သည်းပွတ် – စသည်။

(၉) ကြည်ညိုခြင်းပသာဒ အာမေဋိတ်ပုံစံ

* ချမ်းသာလေစွ ချမ်းသာလေစွ၊ အေးမြပေစွ အေးမြပေစွ၊ သြော် ဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓ တုမရပေ၊ စသည်။

(၁၀) ပြန့်နှံ့ရာ ဝိဏ္ဏာအာမေဋိတ်ပုံစံ

* ဂါမေ ဂါမေ ဇလံ အတ္ထိ – ရွာတိုင်း ရွာတိုင်း ရေရှိ၏။
* ဂါမောဂါမောရမဏီယော – ရွာတိုင်း ရွာတိုင်း မွေ့လျော်ဘွယ်ကောင်း၏။
* သေလေ သေလေ နမာကိဏ္ဏံ – တောင်တိုင်း တောင်တိုင်း ပတ္တမြား မရှိ။
* ဂဇေ ဂဇေ နမုတ္တိကံ – ဆင်တိုင်း ဆင်တိုင်း အမြှုတေမရှိ။
* ဝနေဝနေနစန္ဒနံ – တောတိုင်း တောတိုင်း စန္ဒကူးမရှိ။
* ဌာနေ ဌာနေ နပဏ္ဍိတံ – အရပ်တိုင်း အရပ်တိုင်း ပညာတတ်မရှိ။

ထိုဝိဏ္ဏာနှင့် အလားတူသော အဖန်ဖန်ဖြစ်ခြင်း၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အာဘိဂ္ဂညဥ်လည်း ဧကတ္ထဒေါသမသင့်ပုံ

* ပစတိပစတိ – ချက်၏ ချက်၏ – အလွန်ချက်၏။
* လုနာဟိ လုနာဟိ – ရိတ်လော့ ရိတ်လော့ – အဖန်ဖန် ရိတ်လော့ – စသည်။

http://www.dhammadownload.com

အာမေဋိတ် ဝိစ္ဆာမဟုတ်ကြားသော်လည်း ကေတ္တဒေါသမသင့်သော စကားအချို့

- ဘုရား ပုထိုး – ရဟန်းသံဃာ၊ ဩဇာအာဏာ၊ အိမ်ရှင်ဇနီး၊ ခမည်းခမက်၊ စသည် စကားဖို စကားမ အစွမ်းဖြင့် ဆိုရာစကားများ။
- ပါပေါ ပါပေါ – လူယုတ်မာ လူယုတ်မာ၊ စသည် ဂရဟာကဲ့ရဲ့သောအားဖြင့် ဆိုရာစကားများ။
- အဘိရူပက အဘိရူပက – တယ်လှပါကလား တယ်လှပါကလား – စသည် အဲသမာန အတုမရှိခြင်း အစွမ်းဖြင့် ဆိုရာ စကားများ။
- ဈာတိသဠာတိ – စသည် ပရိယာယ်ပုဒ်များကို ထပ်ဆိုသော စကားများ စသည်တို့၌ ကေတ္တဒေါသမသင့်ကြ။

ပါဠိတော်တို့၌ ကေတ္တဒေါသမသင့်ကြောင်း

ထိုထို ပါဠိတော်တို့၌ ဈာတိ သဠာတိ စသည်ဖြင့် ပရိယာယ်သဒ္ဒါများကို ထပ်၍ ဟောခြင်းသည် ဒေသနာဝိလာ သ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝေနေယျဇ္ဈာသယ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ကေတ္တဒေါသမသင့်။

အာမေဋိတ်နှင့်ဝိစ္ဆာ အဓိပ္ပါယ်အထူးနှင့် ပုံစံ

- ဒြပ်အနက် တစ်ခုတည်းကိုပင် နှစ်ကြိမ်ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် အာမေဋိတ်မည်၏။

ပုံစံ ။ ။ သပ္ပေါ သပ္ပေါ– မြွေမြွေ – စသည်။

- ဒြပ်အနက်ပြားသော ပုဒ်များကို ကြိယာဂုဏ်ဒြပ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် နှစ်ကြိမ်ထပ်၍ ဆိုခြင်းသည် ဝိစ္ဆာ မည်၏။

ပုံစံ ။ ။ ဂါမေဂါမေဇလေအတ္ထိ – စသည် –

* * * * *

(၄၂) အာရဒ္ဓဏ္ဍမ ----------ပ---------- အဟောတဝ

၂။ ဘဂ္ဂရိတီဒေါသအဓိပ္ပါယ်

အားထုတ်အပ်ပြီးသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်စသည်တို့ အစဉ်ကျိုးပျက်ခြင်း ရှိသောဝါကျသည် ဘဂ္ဂရိတီ ဒေါသ သင့်သော ဝါကျမည်၏။

ဆောင် ။ ။ ပုဒ် သဗ္ဗနာမ် စဉ်ကျိုးပြန် မှတ်ရန် ဘဂ္ဂရိတီက။

http://www.dhammadownload.com

ဂါထာပါပုံစံ ရှင်းလင်းချက်

ကာပိ ပညာ၊ ကောပိ ဂုဏော၊ ပကတိပိ အဟောတဝ–ဟူသော ပုံစံ၌ ကာပိပညာဟုလည်းကောင်း၊ ကောပိ ဂုဏောဟုလည်းကောင်း၊ အားထုတ်ပြီး ဆိုပြီးမှ တတိယစကားရပ်၌ ပကတိပိ အဟောဟု ဆိုခြင်းသည် ရှေ့စကား နှစ်ရပ်၌ ဆိုအပ်ခဲ့သော ကာပိ ကောပိဟူသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်အစဉ်ကို ဖြတ်တောက်ရာရောက်သောကြောင့် ထို ပကတိပိ အဟောတဝဟူသော ဝါကျသည် ဘဂ္ဂရိတိဒေါသသင့်ပါသည်။

အစဉ်ကျိုးပျက်၏ဟူသည် သဗ္ဗာနာမ်ပုဒ်၌သာမဟုတ်

ဘဂ္ဂါ + ရိတိ အသ ဇော်ဌာဝါတိ–ဘဂ္ဂရိတိ – အစဉ်ကျိုးပျက်သောဝါကျ။

အစဉ်ဟူရာ၌ – ကာပိ ကောပိကိုကြည့်၍ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ် အစဉ်ဟုသာ မမှတ်သင့်၊ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်သာမက သုဒ္ဓနာမ်၊ အာချာတ်ကြိယာပုဒ်၊ နိပါတ် ဥပသာရပုဒ်များ အစဉ်ကျိုးပျက်လျက် ပါဝင်သော ဝါကျများသည်လည်း ဘဂ္ဂရိတိဒေါသသင့်၏ဟုမှတ်။

ဘဂ္ဂရိတိဒေါသသင့်သောပုံစံအချို့

* ဘယ်တောင် ဘယ်ကမ်း ဘယ်လမ်းမဆုံ မြေပြင်နှံ့မျှ တိုက်အံ့ဘယ်ညာ ချီတက်လာသည်။
* ဘယ်တောင် ဘယ်ကမ်း သည်စခန်းသို့ ရည်မှန်းကာဝင်။
* ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ရွာမြေမိုး ဒို့ဆွေမျိုးတို့ ကောင်းကျိုး ရည်ငံ။
* သည်တွင်ရွှေမြို့ သည်သို့စေတီ သည်ဆီရွှေနန်း ဒို့စခန်းဝယ်။
* ဤခေတ် ဤခါ မင်းရာဇာနှင့် ဤမှာသောင်းကျန်း မောင်သရမ်းတို့ ငြိမ်းချမ်းဘို့ရာ ဝေးဝေးကွာလိမ့်။
* မြတ်စွာဘုရား၏ ဥဏ္ဍလုံ့မွေးရှင်တော်သည် ဖြူ၏။ ထိုဖွေးသော ဥဏ္ဍလုံ့မွေးရှင်တော်ကို ရှိခိုးပါ၏။
* လွမ်းပါသလေ ဖာချည်တဲ့ကြိုး၊ မယ့်ထံမောင်မရောက်တယ် တောင်းဖေါက်တဲ့စူး။
* လင်းကြက်ကဆော် စည်တော်ကဒိန်းဒိန်း ဗျိုတို့မောင် ကြက်ပြာပိုက်တယ် ပြည်ထီးက ကုတ်ကုတ်။

http://www.dhammadownload.com

* ထမင်းစားမယ်၊ မုန့်စားမယ်၊ ဟင်းရေသောက်မယ်။
* (ပြည်ထောင်စု မပြုကွဲရေး။ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး၊ အချုပ်အခြာ အာဏာ တည်တံ့ ခိုင်မြဲရေး။)

* * * * *

(၈၈) ယောကောပိ ----------ပ---------- မဟောဒယော။

ဘဂ္ဂရိတိဒေါသမှ လွတ်မြောက်ပုံ

ဤပုံစံ၌ ကောပိ ကာပိ ကောပိဟု သဗ္ဗနာမ်ပုဒ် အစဉ်မကျိုးပျက်သောကြောင့် ဘဂ္ဂရိတိဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

အစဉ်မကျိုးပျက်သော ပုံစံအချို့နှင့် ပြင်ဆင်ပုံ

* ကိဏ္ဍောမနုဿပဋိလာဘော၊ ကိစ္ဆ မစ္စာန ဇီဝိတံ။
  ကိဏ္ဍော ဗုဒ္ဓါန မုပ္ပါဒေါ၊ ကိစ္ဆံသဒ္ဓမ္မ သဝနံ။
* မြေမှန်မျိုးမှန် စိုက်နည်းမှန် ရာသီမှန်အောင်စိုက်။
* ဤခေတ် ဤခါ ဤရာဇာနှင့် ဤမှာသောင်းကျန်း ဤသရမ်းတို့ ငြိမ်းချမ်းဘိုရာ ဝေးဝေး ကွာလိမ့်။
* သည်မင်း သည်စိုး သည်သူခိုးနှင့် သည်မိုးသည်လေ သည်လူတွေနှင့်။
* သူတော်မထေရ် ငါ့အရည်နှင့် ငါသည်တွေးဆ ငါ့စိတ်ကမူ ဒုက္ခမချုတ် ဤဝင့်တွင်းမှာ။

ဤပုံစံများ ဒေါသမသင့်ကြခြင်းအကြောင်း

ဤပုံစံများတွင် ကိဏ္ဍောကိစ္ဆ ကိဏ္ဍောကိစ္ဆ ဟူ၍ ကိစ္ဆသဒ္ဒါ၏ အစဉ်၊ ပထမ ဝိဘတ် အစဉ်မကျိုးပျက်သော ကြောင့် လည်းကောင်း၊ မှန်, ဤ, သည်, ငါဟူသော ကြိယာ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့ကို ဆိုသင့်သည့်အတိုင်း ပြည့်စုံအောင် ဆိုထားသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အစဉ်မကျိုးပျက်ရကား ဘဂ္ဂရိတိဒေါသမှ လွတ်ကြပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၄၃) ပဒါနံ ဒုဗ္ဗီ ----------ပ---------- ဟရကဲယထာ။ ။

၃။ ဗျာကိုဏ္ဍဒေါသအဝိပ္ပါယ်

ဝါကျတစ်ခုခ္ဍ နာမ်ပုဒ်အာချာတ်ပုဒ် စသည်တို့ကိုအစပ်ဝေ:၍ ရှုပ်ထွေ:အောင် ထား:ခြင်: ကြောင့် အနက်မရှင်: လွန်စွာတွေဝေရခြင်:ရှိသော ဒေါသသည် ဝါကျဗျာကိုဏ္ဍဒေါသ မည်၏။ ဆောင် ။ ။ ရောနှောရှုပ်ထွေ: ပုဒ်စပ်ဝေ: မည်ပေ:ဗျာကိုဏ္ဍ။

* * * * *

(၄၄) ဗဟုဂုဏော ----------ပ---------- သမနုဿရံ။

ဂါထာပါပုံစံဖြင့် ရှင်:လင်:ချက်

ဤဂါထာပါပုံစံ၌ –

၁။ ဗဟုဂုဏောကို သမနုဿရံ၌ က-ကဲ၏ ကြိယာအဖြစ်ဖြင့် အလည်ကပုဒ်ပေါင်:များ:စွာကို ခုန်ကျော်၍ စပ်အပ်၏။

၂။ ဒုဒ္ဓနာနံပိကို ဟိတံ၌ သ-သာမိ အဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။

၃။ ဟိတံကို သုဂတံ၌ ဝိသေသန-ဝိသေသျအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။

၄။ အယံ ဇိနောကို ပဏမတိ၌ ကတ္တား:ကြိယာအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။

၅။ သမနုဿရံကို ပမုဒိတောဌ ဟိတ်-ဟိတ်၏ ဖိုလ်အဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။

၆။ နိစ္စံကို ပဏမတိ၌ ကြိယာဝိသေသန ကြိယာဝိသေသျ အဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။

၇။ သုဂတံကို ပဏမတိ၌ က-ကဲ၏ ကြိယာအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။

ဤသို့ အစပ်ဝေ:သောကြောင့် ဗျာကိုဏ္ဍဒေါသသင့်ပါသည်။

အလား:တူ ပုံစံအချို့နှင့် အကြောင်:ပြ

* ဘုရား: တရား: ပြဒါ: သံဃာ ဤလေ:ဖြာကို မကွာနိစ္စ ဓာရဏဖြင့် အတ္ထအနက် လွန်သီခက်သည်၏ အဖြစ် လည်:ကောင်:။

* မြတ်စွာဗုဒ္ဓ ဦ:နှိမ်ချ၍, ဝမ္မရှစ်ဖြာ ရှိပန်ထွာကာ, သံဃာ ဆယ်ပါ: သဒ္ဓါပွါ:လျက်။

* ဇမ္ဗူနဒရွှေသိင်္ဂနှင့် နဝရတနာ စပ်ပြာခဲမ ကြိမ်ခွေစသည် လောကဘာသာ ဆင်စရာ လည်: တန်ဆာမကင်: ရောင်ဆင်:ပြီသ မိန်:မလှသို့။

http://www.dhammadownload.com

* အရှေ့ဆို တောင်ပေါ်ထိပ်က လိပ်ခွပ်လို့သမင်သေ ချေမိုးမျှော်လို့နေ– စသည်
* ဤပုံစံတို့၌ ဇမ္ဗုနဒ–စသောလင်္ကာပုံစံမျိုးသည် အဆိုးအကောင်း နှစ်မျိုးဖြင့် စုပေါင်း ရောနှောရှု ဆိုထားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊
* အရှေ့ဆို တောင်ပေါ်ထိပ်က စသောလင်္ကာပုံစံမျိုးသည် အဆက်အစပ် မရှိထင်ရာ မြင်ရာရောပြွန်း ရေးစပ် ထားသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဗျာကိတ္တဒေါသသင့်ပါသည်။

ဗျာကိတ္တဒေါသ, သံကိတ္တဒေါသ, ဝါကျဂမ္ဘီတဒေါသတို့အထူး

* ဝါကျတစ်ခုတည်း၌ ပုဒ်တို့ကို ရှုပ်ထွေးအောင်ထားလျှင် ဗျာကိတ္တဒေါသ။
* ဝါကျအချင်းချင်း ရောယှက်လျှင် သံကိတ္တဒေါသ။
* ဝါကျတစ်ခုအတွင်းသို့ အခြားဝါကျတစ်ခုဝင်နေလျှင် ဝါကျဂမ္ဘီတဒေါသ။

ဆောင် ॥ ॥ * ဝါကျတစ်ခု ပုဒ်စုစု ရှုပ်မှုဗျာကိတ္တ။
* ဝါကျချင်းချင်း ရောယှက်လျှင်း မယွင်းသံကိတ္တ။
* ဝါကျအတွင်း ဝါကျချင်း မယွင်း ဂမ္ဘီတ။

* * * * *

(၈၉) အဗျာမောဟ ----------ပ---------- ကဝိသရာ။ ॥

အဗျာမောဟကရဲ့ ဂါထာဖြင့်သိစေချက်

အဗျာမောဟကရဲ့ ဗန္ဓ – စသည်ဖြင့် ဗျာကိတ္တဒေါသမှ လွတ်မြောက်ရန် ရှောင်လွှဲဖြေဆိုပုံ နည်းဥပဒေကို ပြပါသည်။

ဗျာကိတ္တသ ယထာဟု မထည့်ရခြင်းအကြောင်း

ဗျာကိတ္တဒေါသ့သင့်ပြီးသော ဝါကျကို ပြေအောင်ဖြေ၍မရသောကြောင့် ဗျာကိတ္တသ ယထာဟု မထည့် ဆိုပဲ ဗျာကိတ္တဒေါသမသင့်အောင် စီကုံးနည်းကိုသာ ပြလိုသောကြောင့် အဗျာမောဟကရဲ့ ဗန္ဓ စသည်ကို ဆိုသည်။

မှတ်ချက် ॥ ॥ အခြားသော အဖြေသဘောကို ပြသည့် ယထာဟူသော စကားရပ်မပါရာ တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင်သိပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဗျာကိုဏ္ဍဒေါသမသင့်အောင်ရေးသားစီကုံးနည်း

၁။ အဒုရပဒဝိနျာသ = စပ်သင့်ရာပုဒ်များကို နီးနီးကပ်ထား၍ စီကုံးခြင်း။

၂။ အဗျာကိုဏ္ဍ = မစပ်သင့်သောပုဒ် တစ်ပါးတို့နှင့် ရောယှက်ခြင်း မရှိအောင် စီကုံးခြင်း။

၃။ မနောဟရ = ပညာရှိစိတ်နှလုံးကို ယူကြုံးဆွဲဆောင်နိုင်သော အဖွဲ့ မန္တဖြစ်အောင် စီကုံးခြင်း။

၄။ အဗျာမောဟကရ = အနက်အဓိပ္ပါယ်ယူရာ၌ ဇဝေဇဝါ ယုံမှားတွေးတောမှု မရှိသော အဖွဲ့ မန္တဖြစ်အောင် ရေးသားစီကုံးခြင်း။ ပေါင်း ၄ပါး။

ဆောင် ။ ။ စပ်သင့်သောပုဒ်များ နီးစွာထား၍ နက်များပေါ်လွင် ရေးသားလျှင် ကင်းစင် ဗျာကိုဏ္ဍ။

* * * * *

(၉၀) နီလုပ္ပလာဘံ ----------ပ---------- ပိယဒဿနော။

ဗျာကိုဏ္ဍဒေါသမှ လွတ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာပါ နီလုပ္ပလာဘ်သည် နယနံ၌၊ မန္တကရုစိရောသည် အဝေါ၌၊ နာသာသည် ဟေမကိုသော၌၊ တေနအယံဒိနောသည် ပိယဒဿနော၌ စပ်ရသည်၊ ဤသို့စပ်သင့်သော ပုဒ်ချင်း အလွန်နီးကပ်စွာ ထားသောကြောင့် ဗျာကိုဏ္ဍဒေါသမှ လွတ်မြောက်ရပါသည်။

ဗျာကိုဏ္ဍဒေါသလွတ်မြောက်သောပုံစံနမူနာ

* မျက်လုံးအစုံ ကြည်ညိုပုံတည်း၊ အစုံနှုတ်ခမ်းမိုးစွေပန်းသို့၊ နီမြန်းတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်သာ၊ နှာခေါင်း မှာမူ ရှေ့ရှုန်းတူသား၊ အကြောင်းများကြောင့် ဘုရားဖိနောရှင်ပုံတော်သည် ဖူးမျှော်မဝ ရှိတော့သည်။

* ဘုရား တရား သံဃာများနှင့် ပြဒါးမည်ရာ ဤလေးဖြာကို မကွာနိစ္စ တရဏဖြင့် အတ္တ အနက် လွန်သိခက်၏။

http://www.dhammadownload.com

အရာဌာနတိုင်း ဗျာကိုဏ္ဍ ဒေါသမသင့်

ဥက္ကန္တာပဟေလီသို့ သွင်းလိုသဖြင့် သီကုံးနှုန်းဖွဲ့သောအရာ ဌာနတို့ဝယ် ဗျာကိုဏ္ဍဒေါသ မသင့်ပါ။

ဗျာကိုဏ္ဍ၏ ပဟေလီအရာ

ဗျာကိုဏ္ဍဒေါသကို ပဟေလီအရာ၌ အသုံးပြုမူ ဥက္ကန္တာ ပဟေလီအရာ၌ အသုံးပြုရပါသည်။

ပသာဒဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်

ဗျာကိုဏ္ဍဒေါသသည် ပသာဒဂုဏ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ပသာဒဂုဏ်ရောက်လျှင် ဗျာကိုဏ္ဍဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

ဥပစာတင်သမျှ မူလလိင်ဝုစ်မပျက်စေရ

နာသောဟေမကုံသော ဟူသောပါဠိ၌ နာသာကိုင်း၍ ဟေမကုံသာဟု ကျွတ်ဆိုလိုင်ရှိရ်မည်ကဲ့သို့ ထင်ရ၏၊ သို့သော် ဥပမာ တဒ္ဓိတ်ပုဒ်မဟုတ်၊ ရှေ့ဆုန်းနှင့် တူသည်ကို တူသည်ဟုမဆိုဘဲ သဒ်သူပစာတင်ထားသော ပုဒ် ဖြစ်၍ မူလလိင်အတိုင်း ဟေမကုံသော ဟုပင်ရှိရသည်။ ဥပစာတင်သမျှ မူလလိင်ဝုစ်မပျက်စေရ။

* * * * *

(၄၅) ဝိသိဋ္ဌဝစနာ ----------ပ---------- ကိ ဒ္ဓိ ဒ်။ ။

၄။ ဂါမ္ဗဒေါသအဝိပ္ပါယ်

ချောမောပြေပြစ်သော စကားမှကင်းသော ရိုင်းပြသောစကား၊ ဝါကျသည် ဂါမ္ဗဒေါသသင့်သော စကား ဝါကျမည်၏။

ဆောင် ။ ။ ရိုင်းပြ စကား, သုံးနှုန်းထား, မှတ်သားဂါမ္ဗ, ပြစ်ဒေါသ။

http://www.dhammadownload.com

ဂါထာပါပုံစံ ရှင်းလင်းချက်

ကညေကာမယမာနံ မံ၊ နကာမယသိ ကိ နွံဒ ဟူသောပုံစံ၌ ငါကနင့်ကိုကြိုက်ပါလျက် နင်ကငါ့ကိုမကြိုက် ဟူသော စကားသည် ချောမောပြေပြစ်ခြင်းမှ ကင်း၍ အလွန်ရိုင်းပြသော ကြောင့် ဂါမ္ဗဒေါသသင့်ပါသည်။ ။

ဂါမ္ဗဒေါသသင့်သောပုံစံအချို့

* အို–ဟေ့အယ်ကို နင့်ကိုငါချစ် နင်မချစ် အဖြစ်ဘယ်လိုဟာတဲ့တုန်း။
* နင့်ကိုငါချစ်တယ် ငါ့ကိုနင်ချစ်မလား။
* အသားနုလျက် ညိုပြာညက်နှင့် ရမက်ငွါးငွါး မောင့်ရည်းစား။
* သည်းဖိုလှိုက်လှိုက် နင့်ကိုကြိုက်လို့ ဖွေ့ပိုက်ဖက်ရမ်း နမ်းလိုသည်။
* ငါလည်းနှစ်ခြိုက် ရှင်လည်းကြိုက်၏၊ မလိုက်မနာ ရှင့်ခြင်းရာသည် ဘယ်မှာ ညွှန်ပြန်ဘီ ၏သို့။
* မြွက်ကြိုက်မရှက် စုံမက်မေ့မူး ကိလေပူး၍ ကြိုက်ရှူး ချစ်ရူး အမှောင်ပူးလျက် မုန်ဦးယိုကျ ချစ်နှမကြောင့်။
* ချီးယိုချင်တယ်။ သေး ပေါက်ချင်တယ်။

ဂါမ္ဗဒေါသသင့်သောစကားရပ်များ

၁။ တောသူတောင်သားတို့ အရပ်ဒေသ၌ ပြောဆိုအပ်သောစကား။
၂။ တောသူတောင်သားတို့ ပြောဆိုအပ်သော စကားကဲ့သို့ ရိုင်းစိုင်းရိုးတာခြင်း ရှိသောစကား။
၃။ ပုဒ်ခြင်းရောစပ်က မကောင်းသဖြင့် သိအပ်သောအနက်ရှိသော စကားတို့ ဖြစ်ပါသည်။

* * * * *

(၄၆) ပဒသန္ဓာန ----------ပ---------- ဘဝတော ပိယာ

ပဒသန္ဓာန ဂါမ္ဗအဓိပ္ပါယ်

ပုဒ်တစ်ခုကို တစ်ခုသောပုဒ်နှင့် စပ်လိုက်သောအခါ မကောင်းသောအနက်ကို သိအပ်သော ဝါကျသည်လည်း ဂါမ္ဗဒေါသသင့်သော ဝါကျမည်၏။

ဆောင် ။ ။ ပုဒ်ချင်းစပ်ဖက် မကောင်းနက်, ပေါ်ထွက် ဂါမ္ဗ, တစ်နည်းပြ။

http://www.dhammadownload.com

ဂါထာပါပုံစံ ရှင်းလင်းချက်

ယာဘဝတော ပိယာ၌ယာ+ဘဝတောပိယာ ဟုယာနှင့် ဘကို မပေါင်းစပ်မူ၍ ရွတ်လျှင် အပြစ်လွတ် သော်လည်း ယာနှင့်ဘကို ပေါင်းစပ်၍ ယာဘဝတောဟု ပေါင်းစပ်ရွတ်လျှင် ယာ–မေထုနေ–ဟူ၍ တတ်နက် ရှိရကား မေထုန်ရှိသူ ဟူသော မကောင်းသဖြင့် သိရသော အနက်ကို သိအပ်သောကြောင့် ဂါမ္ဗဒေသ သင့်ပါသည်။

အလားတူပုံစံအချို့

* တို့သမီးထွေး ငယ် + ပါသေး၍ ချစ်ရေးဆိုကြား ရှင်တို့သား နှင့် ထိမ်းမြားခြင်းငှာ မသင့်ပါ။
* လက်တစ်အုပ်လောက် ကျင်းအပေါက်နှင့် တွင်းစောက်+ပတ်လည် ရှိဘိသည်။
* နက်ရှိုင်းကျယ်စောက် + ပတ်လည်လျှောက်လည်း။
* လင်းဒပဏီစောက်+ ဆံနီထမင်းချောက်။
* နှမထံနီ: တစ်ကိုယ်တည်းလျှင် သွားပြီးကာလ + ချောင်းထရသည်။
* အလိုစောက် + ပတ်ကြားအက်ထဲက ဖါးကလေး။
* ဟိုမှာ မတွေ့ဘူးလား ငါ့လီ: + တောင်တန်: နေတာပဲ။ ။ စသည်။

* * * * *

(၉၁) သမတိက္ကန္တ ----------ပ---------- အတိဝတ္ထတိ။ ။

ဂါမ္ဗဒေါသမသင့်အောင်ရေးသားစီကုံးနည်း

နှစ်သက်ဘွယ် ယဉ်ကျေးသော စကားလုံးတို့ဖြင့် ရေးသား စီကုံးရပါသည်။

* * * * *

(၉၂) ဒုနောတိ ----------ပ---------- မုပေက္ခသေ။ ။

ဂါမ္ဗဒေါသမှ လွတ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ သနားကြင်နာ ကရုဏာမရှိသော ကာမတဏှာ ဒွန်:စဏ္ဍါသည် ငါ့ကိုနိပ်စက်၏ဟူသော စကားဖြင့် မိမိခင်ပွန်:သည် ယောကျ်ားအပေါ်၌ အလွန်ချစ်ကြိုက်၍

http://www.dhammadownload.com

နေကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသော သင်သည် ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်နေသော ငါ့ကို အဘယ်ကြောင့် မကြည့်ရှုသနည်းဟူသော စကားရပ်ဖြင့် မိမိခင်ပွန်းသည် ယောကျ်ားသည် မိမိကို စွန့်ပစ်၍ တစ်ပါးသော မိန်းမနှင့် ချစ်ကြိုက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍ ပြောဆိုသောကြောင့် ဂါမွေဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပါသည်။

ဂါမွေဒေါသ မသင့်သောပုံစံအချို့နှင့် အကြောင်းပြ

* လိမ္မာယဉ်ကျေး မြူလေးမာန်ကွာ၊ မခိုတရို့ ကိုကို့သက်လျှာ၊
  သင့်အတွက်ကြောင့် နေ့ရက်ရှည်ကြာ၊ ကျိုးမပြီး ကိုကြီးသေလိမ့်မှာ။
* မယ်ကိုမြင်ရ ယဉ်စစမို့ ဘဝမကွာ ကြည်အေးစွာဖြင့် မေတ္တာရေစင် နှောလိုက်ချင်၏။
  စသည်။

အထက်ပါပုံစံမျိုးတို့၌ ချစ်ကြိုက်ခြင်းကို တိုက်ရိုက်တည့်တိုး မဆိုဘဲ ကျိုးမပြီး ကိုကြီးသေလိမ့်မှာ၊ မေတ္တာ ရေစင် နှောလိုက်ချင်၏ စသည်ဖြင့် ယဉ်ကျေးစွာ သွယ်ဝိုက်၍ဆိုသောကြောင့် ဂါမွေဒေါသမှ လွတ်မြောက်ပါသည်။

ဤဂါထာ၌ ရနိုင်သောဂုဏ်နှင့် ရနိုင်သောရသများ

ဤဂါထာ၌ မိမိသည် လင်၌ ချစ်ကြိုက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချစ်ကြိုက်လျက် ကွေကွင်း၍ အောက်မေ့ပူဆွေး ရခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပြသောကြောင့် သုခုမာလတာ ဂုဏ်မြောက်၍ ကရုဏာရသများ ရနိုင်ပါသည်။

* * * * *

(၄၇) ဝုဏ္ဏေသု ----------ပ---------- ဟီနန္တိ သာပန။ ။

၅။ ယတိနှင့် ယတိဟီနဒေါသအဓိပ္ပါယ်

ဆန်းခ်ဉ် ညွှန်ပြအပ်သော နေရာဝယ် ပုဒ်ကိုဖြတ်ခြင်း၊ ရပ်တန့်ခြင်းသည် ယတိမည်၏။

တနည်း ။ ။ သျှာချန္ဒာ၊ တျှာချန္ဒာ ပုဒ်တို့ကိုဖြတ်၍ ထားခြင်းသည် ယတိမည်၏။
ထိုသို့ ယတိရှိရမည့်နေရာ၌ ယတိမရှိအောင် သိကုံးထားသော အဖွဲ့.
အနွဲ့.ရှိသောဝါကျသည် ယတိဟီနဒေါသသင့်သော ဝါကျမည်၏။

ဆောင် ။ ။ ဆန်းနှင့်ညီညှိ ဖြတ်ရဘိ ယတိခေါ်လေကြ။
ဖြတ်သင့်ညွှန်ဘိ မဖြတ်ဘိ ယတိဟီန ပြစ်ဒေါသ။

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒါကျမ်းလာ ပဒစ္ဆေဒနှင့် အလင်္ကာကျမ်းလာ ပဒပစ္ဆေဒအထူး

* သဒ္ဒါကျမ်းလာ ပဒစ္ဆေဒဟူသည် – သန္ဓိပုဒ် ဖြတ်ခြင်းတည်း။
* ဤအလင်္ကာကျမ်းလာ ပဒစ္ဆေဒဟူသည် – အပန်းဖြေသောအားဖြင့် ရပ်တန့်နားနေခြင်းတည်း။

* * * * *

(၄၈) ယတိသမ္ဘဒ္ဓ —— ပ —— ပိ ကတ္ထစိ။ ။

ဤဂါထာပါ ယတိသုံးဌာနေ

၁။ ပါဒန္တသာမည ယတိ = အလုံးစုံဂါထာ၏ ပါဒအဆုံး၌ ယတိဖြတ်ရခြင်း။
၂။ ဝုတ္တမှ ဝိသေသယတိ = အထူးအားဖြင့် ဂါထာ၏ ထက်ဝက်၌ ယတိဖြတ် ရခြင်း။
၃။ အနေကဝဏ္ဏ ပဒမဇ္ဈယတိ = အချို့အရာဝယ် ပထမပါဒ၏ အဆုံးနှင့် ဒုတိယပါဒ အစ၌လည်းကောင်း။ တတိယပါဒ၏ အဆုံးနှင့်စတုတ္ထ ပါဒအစ၌လည်းကောင်း၊ လေးလုံးထက်မနည်းသော ရှေ့နောက်အားဖြင့် များသော အက္ခရာရှိသော မှတ်၏ အလည်၌ လည်းကောင်း ယတိဖြတ်ရခြင်း။ သုံးဌာန။

* * * * *

(၄၉) တံနမေ ----------ပ---------- ရသေဟိ ယော်။ ။

၃ – နံပါတ်ယတိကို အလျော် – ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် ပုံစံဖြင့်ရှင်းလင်းချက်

အလျော်ပုံစံ = ဤဂါထာ၌ စာမိ–ကရဝဏ္ဏ–ပုံစံဝယ် မိနှင့် က၏ အကြားသည် ပါဒန္တပင်ဖြစ်သော်လည်း များသောအက္ခရာရှိသောပုဒ် အလည်ဖြစ်သောကြောင့် ယတိဟိန ဒေါသမသင့်ပါ။

အလျော်ပုံစံ ဒေါသလွတ်ရာ မြန်မာကဗျာ

* ဒုမရာဇ်နှင့် ရင်နှစ်တူပေါက် ခုနှစ်ယောက်တွင် နောင်းပေါက်မနော်ဟရီခေါ်ရှင့်။

ဆန့်ကျင်ဘက်ပုံစံ = သီဌတိပုဒ်၌ကား သီဌဟုသာ ယတိဖြတ်ခြင်းသည် ရှေ့၌သာ အက္ခရာများ၍ တိဟူသော နောက်ပုဒ်၌ကား များအက္ခရာမရှိ၊ တိဟု အက္ခရာတစ်လုံးသာ ကြွင်းကျန်သောကြောင့် ယတိဟိနဒေါသ သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ယတိဟိနဒေါသသင့်သောပုံစံအချို့

* လောမဟံ + သောနဟောသ္မတိ။
* ကာယဝိညာ ဒွတ္တိ သာကား နှစ်ဖြာဝိညတ် + ကိုလည်းတတ်၏။
* တင့်တယ်ထွန်းပ နေရောင်သ + ဖွယ်၊ ကြကီသ + ရေမျိုး နေ့စဉ်တိုးသား၊ တချို့ယှဉ်ပင် မယှဉ်စေလို + ၍သာဆိုး၏။
* အေးကြိုင်စန္ဒ + ကူး မည်ရသား။
* သင်းကြိုင်ထုံနံ့ + သာနှင့်ဆန့်၍။
* လျှောင်းဃိဒ္ဓတ်မင်း + သား သေနင်းလည်း။
* လက်ငင်း မြောက်မျက် + နှာရပ်ထက်သို့ လှမ်းတက်ခုနှစ်ဖဝါး။
* လောဘမူစိတ်မာန် မုန်ယိုရ် ချွန်းညိုနှင့်ချိတ်သော်လည်း ဆိုပိတ်မရ,တကာမ စောအုံ မာဂဏ္ဍိရပ်ပုံ တရံ ကြုံမတွေ့.ဘူး။

ပိုဒ်ဆုံးယတိများ

* အထွတ်ရှင်ပင် မယှဉ်စေလို + ၍သာဆိုသည်။

မြန်မာမှဝယ် ယတိမှတ်ဘွယ်

မြန်မာယတိသည် = ၁။ ပိုဒ်တွင်းယတိ။ ၂။ ပိုဒ်ဆုံးယတိဟု ၂ပါးရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သဒ္ဒါနည်း အနက်နည်းနှင့် ဆန့်ကျင်လျက် အနက်ပျက်အောင် ဖြတ်များက အဖြတ်အရပ်များ အပြစ် ယတိဟိနဒေါသသင့် ပါသည်။

* * * * *

(၅၀–၅၁) သရောသ္ဒန္ဓိမှ ----------ပ---------- ပရေနတု။ ။

အညထာတ္ထညထာ၌ တုသ္ဒါ အညထာသ္ဒါတို့၏ သိစေချက်များ

* တုသ္ဒါဖြင့် ပကွန္ဒရဟောတက နိပါတ်ပုဒ် အဖြစ်ကို သိစေသည်။
* ရှေ့အညထာသ္ဒါဖြင့် ဝိဘတ္တိယာလောပေ ကိုအပါဒါန်ပြု၍ ဝိဘတ်ကြွေခြင်းမှတပါး ဝိဘတ်ကြွေခြင်းမရှိ သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဟုဆိုလိုခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

မဂ္ဂင် – အလကၾာမှတ်စု – ပထမ + ဒုတိယပိုင်း ၇၅

* နောက်အညထာသဒ္ဒါဖြင့် ပုဗ္ဗဇ္ဇောဝိယကို အပါဒါနိ်ပြု၍ ရှေ့ပုဒ်၏အဆုံးကဲ့သို့ ရွတ်ဆိုခြင်းမှတပါး (နောက်ပုဒ်၏အစကဲ့သို့) သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဟုဆိုလိုခြင်းတို့ကို သိစေပါသည်။

ယတိဌာနများ

၁။ ဝိဘတ္တိလောပသန္ဓိယတိ = ရှေ့ပုဒ်ဝိဘတ်ကိုချေ၍ သန္ဓိစပ်ထားရာ၌ ရပ်တန့်ခြင်း။
၂။ ဝိဘတ္တိအလောပသန္ဓိယတိ = ရှေ့ပုဒ်နောက်ပုဒ် စပ်ထားရာဝယ် ဝိဘတ်မကြေသော အရာ၌ရပ်တန့်ခြင်း။
၃။ ယာဒေသာဒိယတိ = ယပြုရာဌာန စသည်၌ ရပ်တန့်ခြင်း။
၄။ စာဒိယတိ (နိပါတယတိ) = နိပါတ်အရာ၌ဖြစ်သော ရပ်တန့်ခြင်း။
၅။ ပါဒိယတိ (ဥပသဂ္ဂယတိ) = ဥပသာဂအရာ၌ ရပ်တန့်ခြင်း။

အလကၾာလာယတိ (၈)မျိုး။ တနည်း – ယတိ (၆)မျိုး

* ဂါထာနံပါတ် (၄၈)ယတိ ၃မျိုးနှင့် ပေါင်းလျှင် ယတိ (၈)မျိုးရှိ၏။ အထက်ပါ (၅)မျိုးတွင် (၁–၂–၃) နံပါတ် လာယတိ(၃)မျိုးကို သန္ဓိယတိအနေအားဖြင့် ပေါင်း၍ တစ်ခုတည်းယူလျှင် ယတိ (၆)မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

ယာဒေသာဒိ၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းယူသင့်သော အာဒေသများ

ဥသြကို ပြုအပ်သော ဝ အကွာရာ၊ ဗွလကို ပြုအပ်သော ဣယဥ၀၊ နိဂ္ဂဟီတ်ကို ပြုအပ်သော မ ဒ ဥ စသည် တို့ကိုယူရပါသည်။

ဖြစ်ရပ်ထုံး နည်းဥပဒေ (ယတိ)

ဆောင် ။ ။ ၁။ ကြေပျက် ဝိဘတ် ပုဒ်ချင်းစပ် ရွတ်ဖတ် ပုဗ္ဗပဒန္တ။
၂။ ဝိဘတ်မကြေ ပုဒ်စပ်လေ နောက်နေပုဒ်အစ။
၃။ ယ ဝ အာဒိ ပြုတုံဘီ နောက်ရှိပုဒ်အစ။
၄။ နိပါတ်ကုန်လုံး ရှေ့ပုဒ်ဆုံး။
၅။ ကုန်လုံး ဥပ နောက်အစ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၅၂–၅၃) နမေတံ ————————ပ———————— ဝိစမ္ဘတိ။ ။

ဂါထာပါ ဒေါသမှ လွတ်ရာယတိတို့ကို ရှင်းလင်းချက်နှင့် အလားတူ ပုံစံအချို့

၁။ သမ္ဘော + ပမာ ဟူသော ပုံစံ၌သမ္ဘဟူသော ရှေ့ပုဒ်၏ ဝိဘတ်ကိုချေ၍၊ ဥပမာ ဟူသော နောက်ပုဒ်နှင့် သန္ဓိစပ်ရာဝယ် ဥပမာဟူသော နောက်ပုဒ်၏ အစဖြစ်သော ဥသရကို ရှေ့ပုဒ်၏ အဆုံးကဲ့သို့ပြု၍ သမ္ဘော,ပမာဟု ယတိ ဖြတ်၍ ရွတ်ဆိုအပ်သောကြောင့် ယတိဟီန ဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

သမ္ဘာ +,ဥပမာယော – သမ္ဘောပမာယော (သမာသ်တွဲစဉ် သမ္ဘာ၌ ယောဝိဘတ်၊ သန္ဓိစပ်သောအခါကြောင့် သမ္ဘောပမာယော ဟုဖြစ်၏။)

ပုံစံတူ ။ ။ ဝိဟိ သူ + ပရတ္တိယာ – စသည်။

၂။ ပတ္တ + သောပမာ – ဟူသောပြယုဂ်၌ ပတ္တသဟူသော ရှေ့ပုဒ်၏ ဝိဘတ်ကိုမချေမူ၍ ဥပမာဟူသော နောက်ပုဒ်နှင့် သန္ဓိစပ်ရာဝယ် ပတ္တသဟူသော ရှေ့ပုဒ်၏အဆုံးဖြစ်သော သအက္ခရာကို ဥပမာဟူသော နောက်ပုဒ်၏အစကဲ့သို့ပြု၍ ပတ္တ,သောပမာဟု ယတိဖြတ်၍ ရွတ်ဆိုအပ်သောကြောင့် ယတိဟီနဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပါသည်။

ပုံစံတ ။ ။ တီ + ထိမာနိ – စသည်။

၃။ ဝန္ဒနာမျှနန္ဒ – ဟူသောပုံစံ၌ ဝန္ဒာမိဟူသောပုဒ်ရှိ ဣသရ၏ အပြုဖြစ်သော ယအက္ခရာကို အနန္ဒဟူသော နောက်ပုဒ်၏အစကဲ့သို့ပြု၍ ဝန္ဒနာ,မျှနန္ဒဟု ယတိဖြတ်၍ ဆိုအပ်သောကြောင့် ယတိဟီနဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

ပုံစံတူ ။ ။ တောသ + မောပမတာ၊ ခေါ + မျာယံဝမ္မော၊ ဗဟွာဗာဟော၊ အထ + ခွသ၊ သ္ဝသ၊ ယ + ဒနိစ္စံ၊ တ + ဒနတ္ထာ၊ ဧတ + ဒဝေါစ၊ တ + ဒနုပရောဝေန၊ တ + မဟံ၊ ပစ္ဆတ္ထ + ညေဝ၊ သ + ညောဂေါ – စသည်။

၄။ ပညာစ မေတ္တာစဟူသော ပြယုဂ်၌ ရှေ့ပုဒ်ကိုမှီသော စနိပါတ်ပုဒ်တို့ကို ပညာ မေတ္တာ ဟူသော ရှေ့ပုဒ်၏ အဆုံးကဲ့သို့ပြု၍ ပညာစ မေတ္တာစဟု ယတိဖြတ်၍ ရွတ်ဆိုအပ်သောကြောင့် ယတိဟီနဒေါသမှ ကင်းလွတ် ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံတူ ။ ။ သတ္တာစ သာရိပုတ္တောစ၊ စက္ခုစ သောတဉ္စ စသည်။

၅။ နိဿိမာဟူသောပုံစံ၌ နောက်ပုဒ်ကိုမှီသော ဥပသာရပုဒ်ကို ဿိမာဟူသော နောက်ပုဒ်၏အစကဲ့သို့ပြု၍ ယတိဖြတ်ကာ ရွတ်ဆိုအပ်သောကြောင့် ယတိဟိန်ဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပါသည်။

ပုံစံတူ ။ ။ ပကာရော၊ ပရာဘဝေါ၊ နိက္ခမတိ – စသည်။

* * * * *

(၅၄) မဟာမေတ္တာ ----------ပ---------- ဂုဏာလယ်

နိပါတယတိ ဥပသဂ္ဂယတိန္ဒင်စပ်၍ ဒေါသသင့်ပုံ

* မဟာမေတ္တာ မဟာပညာ စယတ္ထပရမောဒယာ ဟူသောပုံစံ၌ မဟာမေတ္တာ မဟာပညာဟူသော ရှေ့ပုဒ် ကိုမှီသော စနိပါတ်ပုဒ်ကို ယတ္ထပရမောဒယာဟူသော နောက်ပုဒ်၏ အစကဲ့သို့ပြု၍ မဟာမေတ္တာ မဟာပညာ စယတ္ထပရမောဒယာဟု ယတိဖြတ်ကာ ရွတ်ဆိုအပ်သောကြောင့် ယတိဟိန်ဒေါသသင့်ပါသည်။

* ပဏာမိ ဇိနံ တံ ပ၊ ဝရံ ဝရဂုဏာလယံ – ဟူသော ပြယုဂ်၌ ဝရံဟူသော နောက်ပုဒ် ကိုမှီသော ပ ဟူသော ဥပသာရကို တံ ဟူသော ရှေ့ပုဒ်၏ အဆုံးကဲ့သို့ပြု၍ တံပ ဝရံ ဟု ယတိ ဖြတ်ကာ ရွတ်ဆိုသောကြောင့် ယတိဟိန် ဒေါသ သင့်ပါသည်။

* * * * *

(၅၅) ပဒတ္ထက္ကမတော ----------ပ---------- သောဘနံ။

၆။ ကမရူတဒေါသအဓိပ္ပါယ်

လောကခ်ိန်ဆုံးခွဲပြီးဖြစ်သောကြောင့် တောင်းရိုးတောင်းစဉ် ပြောရိုးပြောစဉ်အတိုင်း မသုံးနှုန်း မပြောဆိုခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အပြစ်သည် ကမရူတဒေါသမည်၏။

ဆောင် ။ ။ လောကဆိုရိုး စဉ်ဖျက်ကျိုး သင့်ရိုး ကမရူတ။

http://www.dhammadownload.com

ဂါထာပါပုံစံ ရှင်းလင်းချက်

ခေတ္တဲ့ ဝါ ဒေဟီ ဂါမ်ဝါ ဒေသ်ဝါ မမသောဘနံ – ဟူသောပုံစံ၌ လယ်ကိုဖြစ်စေ၊ ရွာကို ဖြစ်စေ၊ နယ်ကို ဖြစ်စေ၊ ပေးပါဟု အနည်းကစ၍ အများကိုတောင်းခြင်းသည် တောင်းရိုး တောင်းစဉ် အစဉ်မကျသောကြောင့် ကမစ္စတ ဒေါသသင့်ပါသည်။

လောကတွင် ပြောဆိုသုံးစွဲရိုး အစဉ်နှင့်ပုံစံ

၁။ အမြတ်အယုတ်တို့တွင် အမြတ်ကို ရှေ့.ကထား၍ ဆိုရသည်။
ပုံစံ ။ ။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ မိဘဆရာ – စသည်။

၂။ ကျေးဇူးရှိသောသူတို့ကို ဆိုရာ၌ ကျေးဇူးအများဆုံး ရှိသည်မှစ၍ ဆိုရသည်။
ပုံစံ ။ ။ အမိ အဖ၊ မျက်စိ နှာ၊ နှာ – စသည်။

၃။ အရေအတွက်ကို ဆိုရာ၌ နည်းသောအရေအတွက်ကစ၍ ဆိုရသည်။
ပုံစံ ။ ။ လေးရက် ငါးရက် – စသည်။

၄။ ကုသိုလ်ကိုဆိုရာ၌ ယုတ်သောကုသိုလ်ကစ၍ ဆိုရသည်။
ပုံစံ ။ ။ ဒါန သီလ ဘာဝနာ၊ သီလ သမာဓိ ပညာ စသည်။

ဆောင် ။ ။ တောင်းရမ်းသောခါ များရာကစ။
ဝယ်တုံ့ကမူ နည်းမှစကာပေးကြရာ၏။
သချိုတို့၊ မြတ်မူ ရှေ့.လာ၊ ကုသလာမှာ ယုတ်ရာလက်ဦး။
ကျေးဇူးကဲလွန် ဦးစွာညွှန်ရ။
ဤသို့စသား ဆိုစဉ်များမှ ဖျက်ပြားစေမူ ကမစ္စသင့်မူပြစ်ဒေါသ။

ကမစ္စတသင့်သော ပုံစံအချို့

* ကောင်းမြတ်တင့်တယ်လယ်ကိုပေးပါ၊မပေးပါကရွာကိုမျှလော့၊ မမျှနိုင်မူ တိုက်နယ်ယူ မည်၊ မြှုဆံ့ချသ်မျှ မလျှော့တည်း။
* ဌေကြေးကြေပ၍ တစ်ကျပ်တစ်ရာ မပါတစ်ထောင် ပြောမနောင်ခဲ့၊

http://www.dhammadownload.com

* မျက်နှာသုတ်ပုဝါလေးစွန့်ပါ။ အဲဒါမစွန့်နိုင်လျှင် သင်းပိုင်တစ်ထည်လောက်စွန့်ပါ။ အဲဒါမစွန့်နိုင်လျှင် ဇကသီတစ်ထည်စွန့်ပါ။
* ဘုရား သံဃာ ရတနာနှင့် ကိုးဖြာဂုဏ်ထိုက် တရားမြိုက်ကို။
* ဗုဒ္ဓ ဘုရား သံဃာများနှင့် တရားဆယ်ထွေ ပရမေရှင့်။
* မိဘဆရာ မြတ်သံဃာနှင့် ဘဂဝါဒိန မြတ်ဝမ္မကို နေ့ညမပြတ် ရှိခိုးအပ်၏။
* ဗိုလ်ခြေများမြောင် သောင်းထောင်ရာမျှ။
* ဥသ္သောင်လည်ဆစ် ရင်ဝယ်နှစ် အဖြစ်ဆိုးလေစွ။
* ရှင်ချစ်ချေးမ မိဘဘော်ရှေ မျိုးဆွေသိသူ လူလည်းမမြင်။ မေးလျှင်တုန့်ခေါက် တစ်ယောက်မဲအောင် ငွေတောင်ဂိရိဝေးလေဘိသို့။
* မင်းတို့ မောင်တို့ အကို ညီနောင် နှမမောင်လေး ငါးယောက်ဘမိ ရိုသေကြ။

မှတ်ချက် ။ ။ ရှင်ချစ်ချေးမ စသောစက

၅ အမျိုးအဆွေထက် အဘော်အရွှေကို ချစ်ခင်ကောင်း သကဲ့သို့ မိဘဘော်ရှေ မျိုးဆွေဟု အစဉ်ထားမှကြောင့် ဒေါသသင့် ရပါသည်။

* * * * *

(၉၄) ဥဒါရစရိတော ----------ပ---------- သောဘနံ။

ကမစ္ဆရတဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပုံ

ဤပုံစံ၅ အများကစ၍ တောင်းရကား တောင်းနည်းကို နားလည်သူတို့၏ ထုံးစံကျသော ကြောင့် ကမစ္ဆရတ ဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပါသည်။

ကမစ္ဆရတဒေါသမှ ကင်းလွတ်သော ပုံစံအချို့

* ဣဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏာ ဗျလာ။
* ဒါနံ သီလဉ္စ နိက္ခမ်၊ ပညာဝိရိယ ပဉ္စမ်။
  ခန္တီ သစ္စ မဝိဋ္ဌာနံ၊ မေတ္တာပေကၖာတိ မာဒသ။
* ဘုရား တရား သံဃာအားလျှင် ညွှတ်တွားသဒ္ဓါ၊ ဆရာ မိဘ ဟူသမျှကို ဒ္ဓါရမနော သဒ္ဓါစောလျက်။
* ရင်လည် ဦးရစ် တိုင်အောင်နစ်သား။
* ရှင်ချစ်ချေးမ မိဘမျိုးဆွေ ဘော်ရှေသိသူ။ စသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၅၆) လောကီယတ္တ ---- ပ ---- ထနဇမ္ဘနေ။

၇။ အတိဝုတ္တ ဒေါသအဓိပ္ပါယ်

လောကဋ္ဌ သိအပ်သော အနက်သဘောကိုလွန်၍ ဆိုအပ်သောဝါကျသည် အတိဝုတ္တ ဒေါသသင့်သော ဝါကျမည်၏။

ဆောင် ။ ။ ပိုလွန်ဝါကြွား ပြောစကား မှတ်သား တိဝုတ္တ။

ဂါထာပါပုံစံ ရှင်းလင်းချက်

အတိသမ္ဘာဝမောကာသမေတိသာ ထနဇမ္ဘနေ ဟူသော ပုံစံ၌ မိန်းမ၏ သားမြတ်နှစ်ခုကို ဆွဲဖြန့်လိုက်သည် ရှိသော် ကောင်းကင်မဆန့်ဟု ဆိုခြင်းသည် လောကသိအပ်သော အနက်သဘောကိုလွန်၍ ဆိုသောကြောင့် အတိဝုတ္တဒေါသသင့်သော ဝါကျဖြစ်ပါသည်။

အတိဝုတ္တဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

* သားသည် မိခင် သားမြတ်ပြင်ကို ဖြန့်လျှင်အာကာ ထောက်တည်ရာ ဘယ်မှတစိ ရှိအံ့နည်း။
* ချမ်းပုံမှာ ကမ်းကုန်ရစ်တာမို့ မန်း တုန်အောင် လမ်းဆုံက ဟစ်ချင်တော့ သည်ခေတ်မှာ
- သည်လိုဟာဖြင့် သည်ကိုယ်မှာသေ သေလုပါပေါ့ ကမ္ဘာကိုမြဟွာ်တို့ပြုခဲ့တယ် ဆောင်းရတုပွဲ။
* လူမို့သာ လျှလျှကျွန်တယ် – ရေနံတောင်ခဲသည့်သည်ဆောင်း။
* လောကတခွင် ချစ်သက်ခင်ထက် ရှုပ်သွင်လှပ မရှိရတည့်။
* အာကာကို လွှာပုံပြုပါလို့ မေရှကိုတဲ့ စုပ်တံသွင်၊ သမုဒ်မှင်ရေဖျော်လို့ မေတ္တာတွေ စာစီကုံးရလျှင် ဆုံးစမထင်။
* ဖေါင်တိန်ကောင်းလို့သာ စာမေးပွဲအောင်သည်။
* ကျောက်ဖြာဝက်တူးစားသည်။
* ဆင်ထက်ကြီးမား ကြွက်မျှားပေါ်စွာ၊ လိပ်ထက်ကြီးဖြိုး ကြမ်းပိုးတွေပါ။
ပီသာထောင်မှ ချီမနိုင်ပါ၊ သို့ဆိုက ဒေါသတိဝုတ္တာ – စသည်။

http://www.dhammadownload.com

အာကာသကို ဆရာတို့အဆို

ဤနေရာ၌ အာကာသဆိုသော စကားအရကို မိန်းမ၏ သားမြတ်နှစ်ခုအကြားကိုယူသော် ယုတ္တိရှိဖြစ်နိုင်၍ အတိဝုတ္တ ဒေါသမသင့်ဟု ဆရာတို့ဆိုကြ၏။

အတိဝုတ္တတို့ဖြစ်နိုင်ရာနှင့် စကားလုံးအမျိုးအစား

အတိဝုတ္တိဒေါသသည် အပြောကြီးသူတို့၌ ဖြစ်၏။

ဥပမာ ။ ။ ချိုပါသား၊ ပခန်းသား၊ လှတောသား စသူတို့ ပြောဆိုသော လေလုံးထွားထွား ဝါကြွားသော စကားလုံးများ ဖြစ်ကြ၏။

* * * * *

(၉၅) မုနိန္ဒ စန္ဒ ----------ပ---------- ဝိဇမ္ဘနေ။

အတိဝုတ္တ ဒေါသမသင့်ပုံ

ဤပုံစံ၌ ဘုရားတည်းဟူသော လမင်းမှ ကောင်းစွာဖြစ်သော ကျော်စောခြင်းအစုဟူသော အရောင်တို့၏ ကျယ်ပြန့်ပုံကတော့ဖြင့် ဤကောင်းကင် တစ်ခုလုံးလည်း မဆန့်တော့ဟု ဆိုခြင်းသည် ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော်များကား အပွမေယျဖြစ်သောကြောင့် ယုတ္တိရှိဖြစ်နိုင်၍ အတိဝုတ္တ ဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပါသည်။

အတိဝုတ္တဒေါသမသင့်သော အရာများ

၁။ ဘုရားရှင်ကို ချီးမွမ်းရာ – ၀ါ – ဂုဏ်ကျေးဇူးရှိ၍ ထင်ရှားသူကို ချီးမွမ်းရာ။
၂။ တရားအားထုတ်ခြင်း၏ အကျိုးကို ချီးမွမ်းရာ။
၃။ ဥပမာဆောင်၍ တိုက်တွန်းတော်မူရာ။
၄။ ချစ်ပုံကိုပြသောအရာ။
၅။ ကြိုးဝါးသောအရာ။

တနည်း ။ ။ ၁။ ချီးမွမ်းသင့်သောသူကို ချီးမွမ်းသောအရာ။
၂။ နှစ်သက်ဘွယ်သော စကားကိုဆိုသော အရာတို့၌ အလွန်အကြူး ဆိုသော်လည်း အတိဝုတ္တ ဒေါသမသင့်ဟု သက္ကဋကျမ်းများ၌ ဆို၏။

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံနှင့်တွဲပုံ

* ဗုဒ္ဓေါပိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဏေယျ ဝဏ္ဏံ၊ ကပ္ပမ္ပိ စေ အညမ ဘာသမာနော။
  ခိယေထကပ္ပေါ စိရဒီဃမန္ဒ္ဓရေ၊ ဝဏ္ဏော နခီယေထ တထာဂတဿ။
* ဒန္ဒော ဘိက္ခဝေ သတုပ္ပါဒေါ၊ အထခေါသော သတ္ထောခိပ္ပမေဝ ဝိသေသ ဂါမိ ဟောတိ။
* အောင်ဆန်းဗိုလ်ချုပ် ဂုဏ်ထိုထုတ်သော် အဟုတ်မြန်ပြည် မဆန့်ပြီတည်။
* လစ္ဆဝီ လစ္ဆဝီ မရိသတ်ကို တာဝတိ သာ နတ်ပရိသတ်နှင့် ထုပ်တူကြည့်ကြ။
* အာကာကို လွှာပုံပြုပါလို့ မေရုကိုတဲ့စုတ်တံချီ၊ သမုဒ်ကိုမင်ရေဖျော်လို့ ချစ်တာတွေ စာစီကုံးရယင် ဆုံးအံ့မထင်။
* ကမ္ဘာတွင် နေဇာတုန်းမှ မောင်မုန်းပါ့မယ်။
* တစ်နေ့ တစ်ရက် အတွေ့ခက်ဟော့ ဆယ်သက်ဆယ်ကမ္ဘာထင်တယ်ခင်။
* တစ်နေ့ တစ်ရက် အတွေ့ခက်လျှင် လွမ်းရက်ရာထောင် ဝေတယ်ခင်။
* စိုးပါနဲ့မေရယ် မိုးကြယ်မို့လား။
* သည်တောင်ကို မောင်ဖြိုပါ့မယ် မြင့်မိုရ်မို့လား။
* တစ်နေ့တစ်လ ပုဂ်ဘယ်ပြေးမလဲ။

အဗျတ္တဒေါသနှင့် အတိဝုတ္တဒေါသ အထူး

* ဝိသေသနအနက်များ လွန်တက်အောင် အပြောကြီးခြင်းသည် အဗျတ္တဒေါသ – ဝါ – ဝိသေသျ – ဂုဏော ဒြမ်ငယ်၍ ဝိသေသန ဂုဏ်ကြီးခြင်းသည် အဗျတ္တ။
* တစ်ဝါကျလုံး အပြောကြီးရာရောက်အောင် အပြောကြီးခြင်းသည် အတိဝုတ္တ ဒေါသမည်၏။

– ဝါ – သူတပါးကို အလွန်အကျူး ချီးမွမ်းပြောဆိုခြင်းသည် အတိဝုတ္တဒေါသမည်၏။

ဆောင် ။ ။ * ဝိသေသန,ပုဒ်ခ်ဒ်မျှသာ သင့်ခဲ့ပါက အဗျတ္တ။
(ဝိသေသနပုဒ်ကြီးလွန်းခြင်းသည် အဗျတ္တ)
* ဝါကျလုံးမှာ သင့်တုံပါက တိဝုတ္တ၊ ထူးကြဉ်သို့သာ။
(ဝိသေသန ဝိသေသျ နှစ်ပါးစုံကြီးလွန်းခြင်းသည် အတိဝုတ္တ)

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၅၇) သမုဒါယတ္ထတော ----------ပ---------- ပိဝိ ဇလ်။

၈။ အပေတတ္ထ ဒေါသအဓိပ္ပါယ်

အပေါင်းအားဖြင့် သိအပ်သော တစ်ခုတစ်ခုသော အနက်ထူးမှကင်းသော ဝါကျသည် အပေတ္ထဒေါသသင့်သော ဝါကျမည်၏။

ဆောင် ။ ။ တစ်ပုဒ်စီမျှ အနက်ရလည်း ဝါကျအတွက် ပိဏ္ဍတ်နက်က ကောက်မရ အပေတတ္ထခေါ်။

ဂါထာပါပုံစံရှင်းလင်းချက်

ဂါဝိပုတ္တော ဗလိဗဒ္ဓေါ၊ တိကဏ် ခါဒီ ပိဝိ ဇလ် – ဟူသောပုံစံ၌ နွားမ၏ သားဖြစ်သော နွားလားသည် မြက်ကို စား၏၊ ရေကိုသောက်၏ ဟုဆိုခြင်းသည် နွားဟူက နွားမ၏သားဖြစ်ပြီး မြက်ကိုစားမြဲရေကိုသောက်မြဲဖြစ်၍ အပေါင်းအားဖြင့် သိအပ်သော တစ်ခုတစ်ခုသော အနက်ထူးမှ ကင်းသောကြောင့် အပေတတ္ထဒေါသ သင့်ပါသည်။

အပေတတ္ထဒေါသသင့်သောပုံစံအချို့

* နွားမ၏သား ထိုနွားလားကား မြက်များစားပြီ၊ ရေသောက်ပြီ။
* နွေတွင်နေပူ နိုရည်ဖြူ၏၊ တောထူတောင်ထပ်များပေသည်။
* မိုးရေရွာသွန်း သားလှတွန်းသည် ကင်ပွန်းခြုံနွယ်များပေသည်။
* စပါးလုံးထဲမှာ ဆန်ရှိသည်။ * ခြေနှစ်ချောင်းရှိသော လူသည်သွား၏။
* သင့်မိခင်သည် သင်နှင့်ဆွေမျိုးတော်စပ်၏။
* ခြေလေးချောင်းရှိသောမြင်းသည် အိပ်၏။
* ရွာမရမ်း တောင်ထန်းရယ်တဲ့ ပတ်လည်၊ ကျွဲတွေက မြက်တွေစား၊ ဘုရားတည် နှစ်ဆူနှင့် လောင်လိုက်လေ ကိုရှေမီးရယ် ကုန်းမြင့်သာမော။
* အရှေ့ဆို တောင်ပေါ်ထိပ်က လိပ်မကြီးတင်ပလ္လင်ခွေ၊ ဗိုင်းငင်လို့နေ၊ မျောက်ကိုက်လျှင် ရှေချ၊ အမေက ရိုက်တယ် မူးသီးမှ အရီးတော်မယ် ကြီးတော်ရယ် မြင်လှည့်ပါဦး။
* ကျွဲပျောက်လို့နွားကိုရှာ ဆင်ခြေရာ သည်မှာတွေ့၊ မမေ့နဲ့ ချစ်တဲ့သူရယ် အလိုမျှ ပေးပါ့ကျွေးပ်မြင်း။

http://www.dhammadownload.com

* ဆောင်းခါအေးချမ်း ကြာပန်းဝေဆာ၊ ဥယျာဉ်ကကြီး၊ မြင်းစီးနိုင်ပါ။
* ထုံးဟာဖြူဖွေး မီးသွေးမည်းတယ်၊ သကြားချိုကာသံပုရာချဉ်တယ်၊ ရေဟာမြင့်ရာမှ နိမ့်ရာစီးတယ်။
* တန်ကူးကုန်လျှင် ကဆုန်ဆန်းလတ္တံ့။
* ဆောင်းမှာမြောက်လေ၊ နွေမှာတံလျှပ် ဤကွေတာရပ်ဝန်း၊ နေဟာ ပူလွန်းတယ်။
* ယုံမလားတော့မသိဘူး နံပြားကို ကျုံ့နဲ့လုပ်ထားတယ်။
* ထမင်းကို ဆန်နဲ့ချက်ထားတယ်။

အနတ္တဒေါသနှင့် အပေတတ္တဒေါသအထူး

* တစ်ပုဒ်တည်းသော စကားရပ်၌ အဓိပ္ပါယ်ယူဆ၍ မရခြင်းကြောင့်သင့်သောဒေါသသည် အနတ္တကဒေါသမည်၏။
* ဝါကျတစ်ခုလုံး ယူဆ၍မရခြင်းကြောင့် သင့်သောဒေါသသည် အပေတတ္တကဒေါသ မည်၏။

ဆောင် ။ ။ * တစ်ပုဒ်တည်းမျှ သင့်တုံက ဒေါသအနတ္တာ။
* တစ်ဝါကျလုံး အပြစ်ဖုံး သင့်ထုံးပေတတ္တာ။

* * * * *

(၉၆) ဝါကျာဗျာပန္န ----------ပ---------- ဒုဿတိ။

အပေတတ္တမသင့်သောစကားများ

၁။ အရှုံးစကား။ ၂။ ကလေးသူငယ်စကား။
၃။ ပညာမဲ့သော မိန်းမစကား ၄။ မှားရှိဆိုသောစကား။
၅။ မေ့လျော့ရှိ ဆိုသောစကားများ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဆောင် ။ ။ အရှုံးစသား ပြောစကား လွတ်ကြားပေတတ္တ။
*အရှုံးတသွယ် သူငယ်တဝ မိန်းမတပါး – ပြောစကားတည့်၊
တရားမဲ့ရှိ ဤသုံးမျိုး အကျိုးအပြစ် မစိစစ်ရာ။ (မဃ)

http://www.dhammadownload.com

ဥမ္မတ္တကာဒိဋ္ဌ အာဒီအရ

ကလေးသူငယ်, သဘင်သည်, ပညာမဲ့သော မိန်းမတို့ကိုယူ။

* * * * *

(၉၇) သမုဒ္ဒေါ ----------ပ---------- ရာဝဏော ပိယော။

ဤဂါထာ၌ အပြစ်သင့်ပုံ မသင့်ပုံ

ဤဂါထာ၌ သမုဒ္ဒရာရေ သောက်ကောင်း၏၊ ယနေ့ငါအဖျားတက်၏၊ ဒီမိုးတွေ ချုံးလိုက်ကြတာ၊ သိကြား မင်း၏ ဧရာဝဏ်ဆင်ဟာ ချစ်စရာကောင်းတယ်၊ ဤသို့ဝါကျ လေးဝါကျ ရှိရာတွင် သူ့ဝါကျနှင့်သူအဓိပ္ပါယ် ရသော်လည်း လေးဝါကျလုံးပေါင်း၍ အဓိပ္ပါယ်ယူသောအခါ စိတ်မကောင်းသော အရှုံးစကား (သို့) ကလေးပြောသောစကား (သို့) တောကြွေအုံကြားက လူရိုင်းပြောသောစကားဟုဆိုလျှင် ကြားရသူတိုင်းမှာ ပြုံးစရာဖော်စရာပင် ကောင်းသေးသည့် အတွက် အပေတတ္ထဒေါသမသင့်ပါ။

- လူကောင်းသူကောင်းတစ်ယောက်၏ ပြောစကားဖြစ်လျှင်ကား အပေတတ္ထဒေါသ သင့်ပါသည်။

အပြစ်မသင့်သောပုံစံအချို့နှင့် အကြောင်းပြ

- ညောင်ဦးက ကမ္ဘာ့ပြို စမ္ပါနဂိုရ်က နွားမပေါင်ကျိုး။
- လုံ့ဖျားပုဇင်းနှာ ကျိုးကန်း ချေးပါ။
- လိပ်ခွပ်လို့ သမင်မှီ စိုင်အသက်ထွက်သည်။
- လိပ်လင်းတက္ကမ္ဘောက်အုန်းသီးရသည်။

ဤစကားရပ်များသည် အပြစ်တင်လို၍ပြောခြင်း၊ ပြောင်လှောင်လို၍ ပြောခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် အပေတတ္ထဒေါသမသင့်ပါ။

* * * * *

(၅၈) ဗန္ဓေ ဗရသတာ ----------ပ---------- ဗလတျလံ။

၉။ ဗန္ဓဗရသဒေါသအဓိပ္ပါယ်

အရွတ်ခက်သော ဝနိတအက္ခရာ (ယောသအက္ခရာ) များစွာပါရှိသောဝါကျသည် ဗန္ဓဗရသ ဒေါသသင့်သော ဝါကျမည်၏။

ဆောင် ။ ။ ဝနိတ အက္ခရာ,များစွာပါ,သင့်ရာ ဗန္ဓ,ဗရသ။

http://www.dhammadownload.com

ဂါထာပါပုံစံရှင်းလင်းချက်

ခရာခီလာ ပရိကို့ကာ ခေတ္တေခိတ္တ ဖလတျလ – ဟူသောပုံစံ၌ ခ အက္ခရာငါးလုံး၊ ဖ အက္ခရာငါးလုံးပါ၏ ဤကဲ့သို့ အရွတ်ဖတ်ခက်သော ဝန်တအက္ခရာများစွာ ပါသောကြောင့် မန္တဖရုသဒေါသ သင့်ပါသည်။

မန္တဖရုသတာ၌ ဖရုသအရ

ဝဂ်တို့၏ ဒုတိယ စတုတ္ထအက္ခရာ (၁၀)လုံးကို ယူပါ။

မန္တဖရုသ ဒေါသသင့်သောပုံစံအချို့

* ခိုးလိုး ခုလု ခုခုခါခါ ခေါ်ခေါ်သံကြား ဖန်များမကွာ ဆိုဆိုဆဲဆဲ ခက်ခဲသူပါ၊ ဘာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဇွတ်နှစ်လုပ်တော့မှာ။
* ထက်ခေါင်နဘ ဒိန်းဒိန်းသံဖြင့် ဆူညံထိုးခတ် လောကတတ်လုံး ခြိမ့်ခြိမ့်ချုန်းအောင် ဂျုံးဂျုံးသည်းထစ် မာနတ်စစ်တို့။
* ဒေါင်ဒေါင်သံကြီး ဒိန်းဒိန်းတီးလျက်။
* ခွေးရူးပြန်သော် ကုရန်မခက် ခါးအထက်ကို ချက်နင့်တိုင်းကာ အောက်ပင့်ခွါလျက်။
* ကောက်ကောက်ကျစ်ကျစ် စိတ်မိုက်ညစ်နှင့် အပြစ်ဝန်တက် ငရဲနက်ဟု လေးချက်ဘုံရပ် တိုက်ရိုက်ကပ်သား မအိပ်မစပ် အထပ်ထပ်လျှင် သုံးသပ်မိုက်မိုက် ဒုစရိုက်ကို အလိုက် ဘာသာ ပြုကျင့်ရာလည်း။
* ဖြောင်းဖြောင်းဖျဖျ မေးပါ့ခါခါ ခေါ်ခဲ့ခေါ်ခဲ့ ဖေါ်မဲ့ဝေးကွာ။
* အေးအေးဆေးဆေး လုပ်ကျွေးလေပါ။ သို့ဆိုက မန္တဖရုသာ။

ဂါမ္ဘဒေါသနှင့် မန္တဖရုသဒေါသအထူး

* ဂါမ္ဘဒေါသ၌ အနက်အဓိပ္ပါယ် ကြမ်းတမ်း၏။
* မန္တဖရုသဒေါသ၌ကား အက္ခရာ (အသံ) ကြမ်းတမ်း၏။

ဆောင် ။ ။ * အနက်ကြမ်းရာ ဂါမ္ဘသာတည်း။

* အက္ခရာသုတိ ကြမ်းတမ်းဘိ မှတ်သိ မန္တဖရုသ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၉၈) သုခုမာလာ ----------ပ---------- သံဒူသယေယျ တံ။

ဗန္ဓဖရုသဒေါသမသင့်အောင် စီကုံးနည်းနှစ်မျိုး

၁။ သုခုမာလာ ဂုဏ်နှင့်မဆန့်ကျင်အောင် စီကုံးခြင်း။

၂။ ဌာန်တူ အက္ခရာများကို နီးနီးကပ်ကပ်ထား၍ စီကုံးခြင်း။

ဤဂါထာ၌ သုခုမာလာ ဝိရောဓိ စသည်အရ

(က) သုခုမာလာဝိရောဓိအရ = သုခုမာလတာဂုဏ်ကိုရ၏။

(ခ) သုခုမာလာဝိရောဓိတ္တအရ = သုခုမာလတာဂုဏ်နှင့်မဆန့်ကျင်ခြင်း ကြိယာကို ရ၏။

(ဂ) သုခုမာလာဝိရောဓိတ္တ ဒိတ္တအရ = သုခမာလတာဂုဏ်နှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပြတတ်သောသုခုမာလတာဂုဏ်ရှိသော ဝါကျကိုရ၏။

(ဃ) သုခုမာလာဝိရောဓိတ္တ ဒိတ္တဘာဝအရ = သုခုမာလတာဂုဏ်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိသော အဖြစ်ကိုပြတတ်သော ဝါကျ၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော သုခုမာလတာဂုဏ်ကိုရ၏။

ဆောင် ။ ။ သုခုမာလ, ပြည့်စုံက, ဂုဏ်း ထ ဖရုသာ။

* * * * *

(၉၉) ပဿန္ဓာ ----------ပ---------- ပရမ္ဘုခါ။

ဤဂါထာဒေါသမှ လွတ်မြောက်ပုံနှင့် ဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ပထမပါဒဝယ် ဝနိတအက္ခရာ ဘ တစ်လုံး၊ ဒုတိယပါဒ၌ ဝနိတအက္ခရာ ဝ တစ်လုံး၊ တတိယ ပါဒ၌ ဝနိတအက္ခရာ ဝ နှစ်လုံး၊ စတုတ္ထပါဒ၌ ဝနိတအက္ခရာ ခ တစ်လုံးသာ ပါ၏။

ဤသို့ဝနိတအက္ခရာနည်းခြင်း၊ သိထိလအက္ခရာများခြင်း၊ ဌာန်တူအက္ခရာလည်း နီးကပ်လျက် များစွာပါဝင် ခြင်းကြောင့် ဗန္ဓဖရုသ ဒေါသမှလွတ်၍ သုခုမာလတာဂုဏ် နှင့်ပြည့်စုံ ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အပြစ်လွတ်၍ ဂုဏ်မြောက်ရာ မြန်မာပုံစံ

* ကျက်မှတ်စဉ်းစား၊ ကြိုစည်းများ၍၊ မေးကြားသူထံ ကျေပွန်ဖျက်ဖျက် သင်လေ့ကျက်မှ တိုးတက်ပညာ တတ်ကြွစွာလိမ့်။

* * * * *

ဝါကျတွဲဒေါသနိဒ္ဒေသ

(၅၉) ဥယျံ လက္ခဏ ----------ပ---------- သန္ဓသယာမျဟံ။

ဝါကျတွဲဒေါသ(၆)ပါး တို့၏ လက္ခဏာကို မပြရခြင်းအကြောင်း

အနက်အတိုင်း မှည့်ထားအပ်သော အနွတ္တနာမည်ကိုကြည့်၍ သဘောကို သိနိုင်သော ကြောင့် သဘောကို ပြသော (လက္ခဏ) သုတ်ကိုမပြတော့ပဲ (လက္ခ) ဥဒါဟရဏ်ကိုသာ ပြပါသည်။

* * * * *

(၆၀) ဘာဝနာဒါန ----------ပ---------- သံသယော။

၁။ အပက္ကမဒေါသအဓိပ္ပါယ်

ရှေးဦးစွာဆိုအပ်သောစကားနှင့် နောက်မှဆိုအပ်သော စကားတို့၏ အကြောင်းအကျိုး အစဉ်မှကင်းသော ဝါကျသည် အပက္ကမဒေါသသင့်သော ဝါကျမည်၏။

ဆောင် ။ ။ ရှေ့နောက်နှစ်ချက် အစဉ်ဖျက် အပက္ကမဖြစ်ဒေါသ။

ဂါထာပါပုံစံရှင်းလင်းချက်

ဤပုံစံ၌ ဘာဝနာနှင့်စည်းစိမ်, ဒါနနှင့်နတ်ပြည်ဖြစ်ခြင်း စသောအကျိုး၊ သီလနှင့်နိဗ္ဗာန် စီစဉ် ဆွဲစပ်ခြင်းသည် ဆိုရိုးအစဉ် အကြောင်းအကျိုးအစဉ်မှ ကင်းသောကြောင့် အပက္ကမ ဒေါသသင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အပဏ္ဏမဒေါသသင့်သောပုံစံအချို့

* ဘာဝနာ ဒါနသီလတရား အကျိုးများဖြင့် ခံစားရိပ်ငြိမ် စည်းစိမ်ဥစ္စာ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန် ရမလွန်တည်း။
* နောက်ကျွန်းဥတ္တင် ရှေ့ရပ်ခွင်မှာ ခုနှစ်ရာ ထောင်, ငါး ရာ ထောင် တည်း, ယခေါင် မလွဲရှည်စမြဲတည်း။
* အရှင်၏ကျော်စောခြင်း၊ တန်ခိုးကြီးခြင်းတို့သည် နေလတို့နှင့်တူကုန်၏။
* ခွေးနှင့်ဆိတ်တို့သည် မြက်နှင့်အမဲသားကို အသီးသီး စားကြကုန်၏။
* တပို့တပေါင်း ရှေးနှောင်းအညီ လေးရက်စီမှတ် အန္တရဋ္ဌဟု–စသည်။

ကာဗျဒဿဒ္ဓိပြသောပုံစံနှင့် သဘာဝအမှန်

* ဌိတံ နိမ္မာန သံဟရ၊ ဟေတဝေါဂဇေဘေတေ။
  သံမ္ဘူတနာရာယ နမ္ဘောဇ၊ ယောနယော ပါလယန္တ္ဝ ဝေါ။
* လောက၏တည်ခြင်း၊ ဖန်ဆင်းခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်းအကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော ထိုမဟာဒေဝ ဗိဿနိုးဗြဟ္မာတို့သည် သင်တို့အား စောင့်ရှောက်ပါစေကုန်သတည်း။

သဘာဝအမှန် = လောကကို ဗိဿနိုးကတည်း၏။ ဗြဟ္မာကဖန်ဆင်း၏၊ မဟာဒေဝက ဖျက်ဆီး၏။

ကမဓွတဒေါသနှင့် အပဏ္ဏမတို့အထူး

* အမြတ်အယုတ် အကြီးအငယ် အများအနည်းစသော လောကဝေါဟာရအတိုင်း စဉ်သင့်ပါ လျက် မစဉ်ခြင်းသည် ကမဓွတဒေါသ။
* ရှေ့စကား နောက်စကားအကျိုးအကြောင်း အစဉ်အတိုင်း မကျခြင်းသည် အပဏ္ဏမ ဒေါသ။

ဆောင် ။ ။ * စဉ်ရိုးလောက စဉ်မကျ မှတ်ကြကမဓွ။
* ရှေ့နောက်ကြောင်းကျိုး အစဉ်ကျိုး မှတ်ရိုး ပဏ္ဏမ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၀၀) ဘာဝနာ ဒါန ---- ပ ---- နံ သံသယော။

အပဏ္ဏမဒေါသမှလွတ်မြောက်ပုံ

ဒါနနှင့်စည်းစိမ်၊ သီလနှင့်နတ်ပြည်၌ဖြစ်ခြင်း စသောအကျိုး၊ ဘာဝနာနှင့် နိဗ္ဗာန် ဤသို့ဆိုရိုးအစဉ် အကြောင်းအကျိုး အစဉ်ကိုက်ညီသောကြောင့် အပဏ္ဏမဒေါသမှ လွတ်မြောက်ပါသည်။

ကင်းလွတ်ပုံ ပုံစံအချို့

* ယခုဘဝ ပြုလုပ်ရသည့် ဒါနသီလါ ဘာဝနာတို့ ဥစ္စာစည်းစိမ် ရိပ်ငြိမ်နတ်ဘုံ ရွှေဘုံနိဗ္ဗာန် ရအောင်ဖန်၏။
* ရှေ့ကျွန်း ဂေါရာ ဥတ္တရာတို့, ခုနှစ်ရာ ထောင်, ငါး ရာ ထောင် တည်။
* လောကဓါတည်ခြင်း၊ ဖန်ဆင်းခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဗီဿနိုးဗြဟ္မာ မဟာဒေဝ တို့သည် – ။
* စိတ်စေတသိတ် ရုပ်နိမ် တို့မှာ, သိခြင်းမိုခြင်း၊ ဖေါက်ထွင်းထွက်ရာ, အာဝေဏိက ပြည့်ဝစုံစွာ သို့ဆိုက ကင်းထပဏ္ဏမာ။

မှတ်ချက် ။ ။ ဣဝဏ္ဏုဝဏ္ဏာ ဗျလာ, သုဘ်သည် ရှေ့နောက်အစဉ်တည့်သောကြောင့် အပဏ္ဏမဒေါသမှ ကင်းလွတ်သည်ဟု ဘာ–ဌ ၌ဆိုသည်။

သဂ္ဂါဒီ၌ အာဒီဝန် = အာဒီဝန်ကားအသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း စသည်ယူ။

* * * * *

(၁၀၁) ဥဒ္ဒီဋ္ဌဝိသယော ----------ပ---------- ဝိလယံနေ။

အစဉ်မတည့်သော်လည်း အပဏ္ဏမဒေါသမသင့်ပုံ

ရှေးဦးစွာဆိုအပ်သော အနက်နှင့် နောက်ထပ်ဆိုအပ်သောအနက်သည် အစဉ်မကျသော်လည်း တစ်စုံ တစ်ရာ ထူးခြားချက်ကို ဖေါ်ပြစရာရှိ၍ ရှေ့နောက်အစဉ် မတည့်ရာ၌ အပဏ္ဏမဒေါသမသင့်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင် ။ ။ * တစ်စုံတစ်ရာ ကျိုးရှိပါ၍ ရှေ့လာနောက်ထား ပြဆိုကြား လွတ်သွား ပဏ္ဍမ။

* ရှေ့စကား၌ မှတ်သားဘွယ်ရာ အထူးသာလျှင် နောက်မှာရရှိ စဉ်ကျော်ဘီ ကင်း၏ ပဏ္ဍမာ။

ဤဂါထာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌ – အနုဒ္ဒိဋ္ဌ အရ

* ရှေးဦးစွာ ညွှန်ပြအပ်သော အနက်သည် ဥဒ္ဒိဋ္ဌ။
* နောက်ထပ်ညွှန်ပြအပ်သော အနက်သည် အနုဒ္ဒိဋ္ဌ။

* * * * *

(၁၀၂) ကုသလာကုသလံ ----------ပ---------- ပထမဒွယံ။

ဂါထာပါပုံစံရှင်းလင်းချက်

ဤပုံစံ၌ အဗျာကတ၏ အကျိုးမပေးခြင်းနှင့် ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးပေးပုံ ထူးခြားချက်ကို ပြလိုယောင်ကြောင့် ရှေ့ဝါကျ၌ ကုသလ အကုသလ အဗျာကတဟုစဉ်ပြီး နောက်ဝါကျဝယ် အဗျာကတ ကုသလ အကုသလ ဟု ဆိုခြင်းသည် အစဉ်မတည့်သော်လည်း အပဏ္ဍမ ဒေါသမသင့်ပါ။

အနက်ထူးကို သိစေလိုရာ၌ အပဏ္ဍမဒေါသမသင့်ကြ

ယေကေစိ ကုသလာမ္မာ၊ သမ္ဘေတေ ကုသလမူလာတိ – ဟူသော ပဏ္ဍာဝါကျ၌၊ ကုသလာ ဓမ္မာကို ရှေ့၊ ကုသလမူလာကို နောက်ထား၍ တိထောဝ ကုသလာမူလာနိ၊ အဝသေသာကုသလာ ဓမ္မာ၊ နကုသလမူလာ–ဟူသော အဖြေဝါကျ၌ ကုသလဓမ္မနှင့် ကုသလမူလအထူးကို ပြလို သောကြောင့် ကုသလမူလကိုရှေ့၊ ကုသလ ဓမ္မကို နောက်ထားခြင်းသည်– အပဏ္ဍမဒေါသ မသင့်ပါ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၆၁) ပူဇနီယတရော ----------ပ---------- သမုဒ်တာ အဟုံ။

၂။ ဩဝါဒတျဟီနဒေါသအဓိပ္ပါယ် (အင်္ဂါများ)

၁။ မိမိဂုဏ်ကို မိမိပလွှား ဝါကြွား လေထွား ပြောဆိုခြင်း။

၂။ နှုတ်အပြောနှင့် ကိုယ်အလုပ် မကိုက်ညီခြင်း။

၃။ ရှေ့နောက်မညီညွှတ် တိမ်းပါးရွှတ်ချော်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း။

၄။ အသင့်ယုတ္တိမရှိသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းတို့ကြောင့် သင့်ရောက်သောအပြစ်သည် ဩဝါဒတျ ဟီနဒေါသမည်၏။

ဆောင် ။ ။ ရှေ့ပြုနောက်ပြု ကိုယ်နှုတ်မှုတို့ နှစ်ခုမလျော် ကိုယ့်ဂုဏ်ဖေါ် မှည်ခေါ် ဩဝါဒတျဟီနက။

ဂါထာပါပုံစံရှင်းလင်းချက်

ဤပူဇနီယတရောလောကေ – စသောပုံစံ၌ ဂုဏ်ဟူသမျှတို့ ငါ့မှာအားလုံး စုနေသောကြောင့် ငါသည်အမြဲ ပူဇော်အခံထိုက်ဆုံး ဖြစ်သည်ဟုဆိုခြင်းသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ချီးမြှောက်လွန်းရာ (ကြွားလွန်းရာ) ရောက်သောကြောင့် ဩဝါဒတျဟီန ဒေါသသင့်ပါသည်။

မှတ်ချက် ။ ။ အကြွားလွန်ကဲသောကြောင့် အတိဂုတ္တဝါကျလည်း ဖြစ်နိုင်ပါ၏။

ဩဝါဒတျ ဟီနဒေါသသင့်သောပုံစံအချို့

* တစ်မိုးလုံးအောက် ငါတစ်ယောက်၌ စုရောက်ဂုဏ်ပေါင်း ပြည့်နှက်အောင်း၏။
* သောင်းသောင်းဖြဖြ ပူဇော်ကြရန် ငါသာတန်သည်ကဲလွန်ဂုဏ်ထူးရှင်ပေမို့။
* သည်လောကတွင် ပညာရှင် ငါလျှင်ဖြစ်သတတ်။
* ငါနှင့်ငါသာနှိုင်းစရာတည်း။
* မိုးထက်မိုးပြင် မိုးတစ်ခွင်ဝယ် နတ်မယ်တမျှ နတ်မက သည်,အလှကြာ ဝတ်နေတို့လော။
* ချစ်ခဲ့သမျှ နှစ်ကာလ သချီသချီ ကြာခဲ့ပြီ။
* စကားခွန်းစ မျှော်ပါရသည် ကမ္ဘာ့ကမ္ဘာ ကြာခဲ့ပြီ။
* ခါချဉ်ကောင် မာန်သီးလို့ တောင်ကြီးဖြိုမယ်ကြ ခါးကမသန်။
* ရာဟုဖမ်း၍ ညှိုးနွမ်းမကြည် နေမင်းသည်လျှင် ချမ်းကြည်အေးမြ မပါစေ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၆၂) ယာစိတောဟ် ----------ပ---------- ဟဒယ် မမ။

ဤဂါထာရှေ့နောက်အညီ စကားမပီသောကြောင့် ဩစိတျဟိန်သင့်ပုံ ရှင်းလင်းချက်

ဤဂါထာစကား၌ အသက်ကိုပင် ပေးလှူမည်ဟူသော ရှေ့စကားနှင့် အသက်မကြီးကျယ်သေးသော သားသမီး ကို လှူရသောကြောင့် စိတ်နှလုံးတုန်လှုပ်၏ဟူသော နောက်စကားသည် ရှေ့နောက်မညီသောကြောင့် ဩစိတျဟိန ဒေါသသင့်ပါသည်။

ရှေ့နောက်မညီသောပုံစံအချို့

* ရွှေလသာ မှောင်မိုက်ထဲ ဖန်ဂတုံးနဲ့ ရောင်ကြီးမွေ့။ * နောက်လိုက်တွေ့ဖိုလ်ခြေနှင့် ရွှေကိုယ်တော် တစ်ယောက်တည်း၊ * မြင်းစီးလို့ ခြေလျှင်လာ။
* ဝါးနဲ့ထိုး ဝါးကျိုးပါလို့ လုံ့မှာခွေ၊ ဟျိုတို့မောင် ရွှေရောင်ငိုက် ဖြူတ်ကိုက်မှသေ။
* ရန်သူမတွေ့မီကြိုးဝါး၍ တွေ့သော် ပုန်းရှောင်သူ။
* ဆွေမျိုးချင်း နီးလျှင် တကျက်ကျက် ဝေးလျှင်တသက်သက်။
* ကျွန်တော်ပါရှင်၊ ကျွန်မပါခင်ဗျား။
* ရေမရှိမြစ်လယ်ခေါင်၊ နှမမရှိ သုံးယောက်မောင်၊ ထင်းမရှိ တောသုံးတောင် – စသည်

အတိဝုတ္တဒေါသနှင့် ဩစိတျဟိန်ဒေါသအထူး

* အတိဝုတ္တ ဒေါသ၌ သူတစ်ပါးအတွက် အလွန်ပြောခြင်း။ (ကြွားခြင်း) ဖြစ်၏။
* ဩစိတျဟိန်ကား မိမိဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းခြင်း၊ (ကြွားခြင်း) ဖြစ်၏။ ဤသို့ထူး။

ဆောင် ။ ။ * သူများအတွက် အပိုစွက် ကြွားချက်တိဝုတ္တ။
* ကိုယ့်ဂုဏ်ကိုယ်ဖေါ် ကြွားလေသော် ခေါ်ဝေါ်ဩစိတျ။

* * * * *

(၁၀၃) သဂုဏာ ----------ပ---------- ဘူတတ္ထ သံသိနာ။

အကျိုးရှိရာမှာ ဂုဏ်ဖေါ်ပါ

နားထောင်သူများ အကျိုးပွါးမည့် အကြောင်းရှိခဲ့သော် ဟုတ်မှန်ထင်ရှားသော မိမိဂုဏ်ကို ထုတ်ဖေါ် ပြောဆိုက ဩစိတျ ဟိန ဒေါသအပြစ်မရှိပါ။ (ဤဂါထာကိုထောက်၍သိအပ်၏။)

http://www.dhammadownload.com

ဆောင် ။ ။ ဟုတ်မှန်အယူ ဆိုတတ်သူ ကြောင်းမူရှိသောခါ ကိုယ်ဂုဏ်ဖေါ်ပြ စိတ္တ ဟီနကင်းသည်သာ။

ဩစိတ္တဟီနဒေါသမသင့်သောပုံစံများ

* နမေ အာစရိယော အတ္ထိ၊ သဒ္ဓိသော မေ နာ ဝိဇ္ဇတိ။
  သဒေဝကသ္မိं လောကသ္မိं၊ နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလော။
* ပညာသိဂ္ဂ ပြည့်ဝစုံပါ မယုံရှိက စမ်းကြခါခါ၊
  သီလဂုဏ်လည်း မည်းညစ်ကင်းကွာ၊ ငါ့စွပ်စွဲ မလွဲအပါယ်ရှာ။

မှတ်ချက် ။ ။ ဤပုံစံတို့၌ ပြောဆိုသင့်သောအရာဝယ် ပြောဆိုခြင်းကြောင့် ဩစိတ္တ ဟီနဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

* ရေ၌ပေါက်သော ပဒုမ္မာကြာပန်းသည် ရေနှင့်မရော။
* လောက၌ မီးရှူးသန့်စင် ပွားမြင့်သောဘုရားသည် လောကနှင့်မရော။
* ရွှေလသာ ဝါဝါဝင်း၊ ဖလ်ဂတုံးနဲ့ ဘုန်းကြီးတွေ၊ *နောက်လိုက်တွေ ဗိုလ်ခြေနှင့် ရွှေကိုယ်တော် ထွက်လာပြန် မြင်းစီးလို့အပြန်။
* အစကောင်းမှ အနောင်းသေချာသည်။
* နဂိုရ်ရှိမှ နဂိုဏ်းထွက်သည်။ * အရင်းကြီးမှ အမြတ်အစွန်းကြီးပွားသည်။
* အရင်းလဲက အဖျားထင်းဖြစ်သည်။
* ကြေးမရှားပဲ ကျောင်းဆောက်သည်။ – စသည်

မှတ်ချက် ။ ။ ဤစကားရပ်တို့၌လည်း ရှေ့နောက်အသင့် ယုတ္တိရှိသောကြောင့် ဩစိတ္တ ဟီနဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

ဤဂါထာ၌ ဥစိတ စသည်အရ

(က) ဥစိတအရ = မှတ်ယူအပ်သော စကားစသည်ရ၏။
(ခ) ဩစိတ္တအရ = မှတ်ယူအပ်သော စကား၏ဖြစ်ကြောင်း သဘာဝရ၏။
(ဂ) ဩစိတ္တဟီနအရ = မှတ်ယူအပ်သော အကြောင်းမှကင်းသော စကားရ၏။
(ဃ) ဩစိတ္တ ဟီနတာအရ = ဩစိတ္တဟီနဒေါသရ၏။
(င) ဩစိတ္တဟီနတာပတ္တိအရ = ဩစိတ္တဟီနဒေါသသို့ ရောက်ခြင်းကြီယာရ၏။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၀၄ – ၅) ဩဒိတ္ဓနာမ ----------ပ---------- သိယာ ကတေ။

ဩဒိတ္ဓနာမစသည်ဖြင့် သိစေချက်

ဩဒိတ္ဓနာမ ----- ပ ----- အာဒရာ နှစ်ပါးဖြင့် ဩဒိတ္ဓဂုဏ်ကိုသိအောင်ပြု အပ်၏ဟု တိုက်တွန်းချက် ဥယျောဇဉ်ကို သိစေပါသည်။

ဤဩဒိတ္ဓအရာ၌ မှတ်သားဘွယ်

၁။ မိမိဂုဏ်ကျေးဇူးကို အကျိုးထူးမရှိလျှင် မဖေါ်ပြရ၊

၂။ ရှေ့စကားနှင့် နောက်စကား အပြောနှင့်အလုပ်ကို ညီစေရမည်၊ သို့မှသာ ဒေါသမှ လွတ်၏။

ဤဩဒိတ္ဓဒေါသကို ကလေးကစသိကြ၍ ကိုယ့်ဂုဏ်ကိုမဖေါ်ပြသင့်ပဲ ဖေါ်ပြလျှင် ကိုယ့်အမည်ကိုယ်ဖေါ် မသူတော် ခုနှစ်ပါးထဲကလူပဲဟု အပြောခံရတတ်ပေသည်။

* * * * *

(၁၀၆) ယောမာရသေန ----------ပ----------ဒယံဓိနော။

ဩဒိတ္ဓဟီနဒေါသမှ လွတ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ အာသန္နဝိဇယုသဝဘွဲ့ထူးရ၍ ကိုယ်တွင်းမာန်လေးပါးကို အောင်တော်မူ လတဲ့သော မြတ်စွာဘုရားသည် သာမာန်ပြင်ပရန်ဖြစ်သော မာနတ်စစ်တပ်ကို မြက်မှိုက် လောက်မျှ မအောက်မေ့ဟူသော စကားသည် အသင့်ယုတ္တိရှိသောကြောင့် ဩဒိတ္ဓဟီန ဒေါသမှ လွတ်မြောက်ပါသည်။

ဤစကား၌ ရနိုင်စော ဂုဏ် အလက်ာ ရသ

ဤစကားသည် ဩဒိတ္ဓဂုဏ် ကန္ဓိဂုဏ်မြောက်၍ ရဂ္ဂာဟက်ာရ အလက်ာနှင့် ပြည့်စုံပြီး၊ ယုဒ္ဓဝီရ ရသနှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်။

ထိုရန်သူအပေါင်းကို အောင်မြင်ကာနီးဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် သင်တို့အား အောင်ဆုကို ပေးပါစေ သတည်း တူသော စကားသည်လည်း အသင်ယုတ္တိရှိသောကြောင့် ဩဒိတ္ဓ ဟီနဒေါသမှ လွတ်မြောက်ပါသည်။

ဤစကားသည်လည်း ဩဒိတ္ဓဂုဏ် ကန္ဓိဂုဏ်မြောက်၍ အာသီအလက်ာနှင့် ပြည့်စုံပါ သည်၊

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၆၃) ဣတ္ထိနံ ----------ပ---------- ကုလမိုစ။

၃။ ဝါကျတ္ထ ဘဂ္ဂရိတီဒေါသအဓိပ္ပါယ်

ကျိုးပျက်သော ဝိဘတ်အနက် အစဉ်ရှိသော ဒေါသသည် ဝါကျတ္ထဘဂ္ဂရိတီ ဒေါသမည်၏။

ဆောင် ။ ။ နာမ်ဝိဘတ္တိ စဉ်ပျက်ဘိ ရိတိဘဂ္ဂ ဝါကျတ္ထ။

ဂါထာပါပုံစံရှင်းလင်းချက်

ဤဂါထာ၌ ဣတ္ထိနံ ဒုဗ္ဗနာနံဟူ၍ သမ္ဗန်အနက်၌သက်သော ဆဋ္ဌီဝိဘတ်ကိုဆိုပြီးမှ ဝိသေသဂ်ီမှ စသည်ဖြင့် အာဓာရအနက်၌သက်သော သတ္တမီဝိဘတ်ကို ဆိုခြင်းသည် နာမ်ဝိဘတ်အနက် အစဉ်ပျက်သောကြောင့် ဝါကျတ္ထဘဂ္ဂရိတီ ဒေါသသင့်ပါသည်။

ဤဂါထာ၌ စ နိပါတ်ပုဒ်ကို ဣတ္ထိနံဟူသော အစပုဒ်၌လည်း မထိုင်စေပဲ ဒုဗ္ဗနာနဟူဟူသော အလည်ပုဒ် ရာဇကုလမိုစ ဟူသောအဆုံးပုဒ်တို့၌သာ ထိုင်စေ၍ သဒ္ဒါအစီအစဉ်ပျက်သောကြောင့် (သဒ္ဒ) ဝါကျဘဂ္ဂရိတီ ဒေါသသင့်ပါသည်။

စ သဒ္ဒါထားရပုံ စည်းကမ်းနှင့်ဒေါသ

၁။ အစပုဒ်အဆုံး၌သော်လည်းကောင်း၊

၂။ နောက်ဆုံးပုဒ် အဆုံး၌သော်လည်းကောင်း၊

၃။ ပုဒ်တိုင်းပုဒ်တိုင်း၏ အဆုံး၌သော်လည်းကောင်း ယှဉ်စပ်ထားရပါသည်။

ဆောင် ။ ။ အစအဆုံး ပုဒ်အားလုံး စွဲသုံး စ သဒ္ဒါ။

* ဤစည်းကမ်းချက် သုံးချက်တို့တွင် တစ်ချက်ချက်နှင့် မညီခဲ့သော် (သဒ္ဒ) ဝါကျဘဂ္ဂရိတီ ဒေါသသင့်၏။

ဝါကျတ္ထ ဘဂ္ဂရိတီ ဒေါသသင့်သော ပုံစံအချို့

* လူသေလူယုတ် ဒုဿီဝန္ဓား မိန်းမများအား လားလား ခင်မင် ကျွမ်းဝင်နှင့်၊ အလျှင်ထန်စီး မြစ်ကြီးကိုရှောင် သားကောင်ချိုပါ ရောဂါဆိုက တွေ့သမျှကို မကျွမ်းလိုနှင့်။

http://www.dhammadownload.com

* ကိုယ်ကြောင့် သူကြောင့် ဘယ်သူကြောင့်ဟု စိုးနှောင့်ဆင့်ဆင့် မယားဖြင့်လည်း အေးခွင့်မပြီ: သမီးနှင့်သား: စီးပွားတို့၌ စိတ်အိုက်မသာ ပူဆာသောက ဗျာပါဒဟု။
* ငယ်မယား၏ ကြင်သားအလိုက် ကြီးပေါင်း၌လည်း နှစ်ခြိုက်သက်ပုံ ကြင်မောတုံ့ရှင့်။
* အမေ၌လည်း ရှိသေ၊ အဖေ့အားလည်းရှိသေ၊ ဘိုးဘွားကိုလည်းရှိသေ။
* ဆီလည်းရှိသည်၊ ဆားရှိသည်၊ ဆန်လည်းရှိသည်။
* ဘေးလည်းနန်းရိုး ရွှေနန်းစိုး၏၊ ဘိုးလည်းနတ်ရှင် ဘခင်မင်းခေါင် ဘုန်းစက်ရောင်ဖြင့် ပြည်ထောင်အလုံ: တုတ်ခွန်ကျုံ:၏။
* ဂေါ်ဝတ်မွှေးရည် သင်းတော့သည်နှင့် တိမ်နီလာခြုံ – စသည်။

အသတ်မညီလင့် ဘဂ္ဂရီသင့်

ည သတ်နှင့် နှ သတ်, တ သတ်နှင့် ပ သတ်, နှ သတ်နှင့် မ သတ်တို့ကို ယှဉ်စပ်၍ဆိုခြင်: သည်လည်: ဘဂ္ဂရီတိဒေါသသင့်၏။

* * * * *

(၁၀၇) အာရဒ္ဓကတ္တု ----------ပ---------- ကွာပိ ဝိနှတိ

အတိက္ကမနလယံ ကောဖြင့် သိစေအပ်သော အနက်

ဒွိပဒိသေတော ပကတျတ္ထော – ပဒိသေဝ နှစ်ချက်ပြက ပကတိအနက် ထွက်မြဲဟူသည် နှင့်အညီ– အတိက္က မန လယံနဟု ခုန်ကျော်ခြင်: အနက်နှစ်ခုကို ပြသဖြင့် မခုန်ကျော်ခြင်: ဟူသော ပကတိအနက်ကိုပင် ပြန်ရသည်ဟု သိစေ၏။

* * * * *

(၁၀၈) သုဇနညာန ----------ပ---------- ကုလဿစ။

ဘဂ္ဂရီတိဒေါသမှ လွတ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ သုဇနညာနံ ဣတ္ထိနံ စသည်ဖြင့် ဆဋ္ဌိဝိဘတ်၏ သမ္ဗန်အနက်ချည်: စီစဉ်၍ ပြသောကြောင့် အတ္ထ ဘဂ္ဂရီတိ ဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပါသည်။

ဆောင် ။ ။ အာထုတ်အပ်စဉ် မကျိုးလျှင် ကင်းစင် ပြစ်ဘဂ္ဂ။

http://www.dhammadownload.com

စသဒ္ဒါကိုလည်း ရာဇကုလသမစဟု အဆုံးတစ်နေရာ၌သာ အန္တဒီပကနည်းအားဖြင့် ထားသောကြောင့် သဒ္ဒ (ဝါကျ) ဘဂ္ဂရိတိဒေါသမှ လည်းလွတ်ပါသည်။

* * * * *

(၁၀၉) ဘေသဇ္ဇေ ----------ပ---------- သ ဂုဏေပိစ။

သတ္တမီအနက်ဖြင့် ဘဂ္ဂရိတိဒေါသမှ လွတ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ဘေသဇ္ဇေ ဝိဟိတေ စသည်ဖြင့် သတ္တမီဝိဘတ်၏ အဝိကရဏ အနက်ချည်း စီစဉ်၍ပြသောကြောင့် အတ္ထဘဂ္ဂရိတိဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

စသဒ္ဒါကို သဂုဏေ ပိစ ဟု အဆုံးတစ်နေရာ၌သာ အန္တဒီပကနည်းအားဖြင့် ထားသောကြောင့် သဒ္ဒ(ဝါကျ) ဘဂ္ဂရိတိဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

ဝိဘတ်နှစ်မျိုး ပုံစံအချို့

ဒေါသခန်း၌ ဆဋ္ဌီ သတ္တမီ အစီအစဉ်နှစ်မျိုးပျက်ပုံကို ပြသောကြောင့် ဤပရိဟာရ အခန်း၌လည်း ဆဋ္ဌီအနက် အစီအစဉ်မပျက်ပုံ၊ သတ္တမီအနက် အစီအစဉ်မပျက်ပုံ ဥဒါဟရဏ်နှစ်မျိုးကို ပြသည်။

ဝါကျဘဂ္ဂရိတိ ဝါကျတ္ထ ဘဂ္ဂရိတိ အထူး

* ဝါကျတစ်ခုစီ တစ်ခုစီ၌ သဒ္ဒါ၏အစဉ်ပျက်ခြင်းသည် ဝါကျဘဂ္ဂရိတိ ဒေါသ။

* ဝါကျအများကို တပေါင်းတည်းဆိုရာ၌ အနက်အဓိပ္ပါယ် အစဉ်ပျက်ခြင်းသည် ဝါကျတ္ထ ဘဂ္ဂရိတိဒေါသ။

ဆောင် ။ ။ * ဝါကျတစ်မှာ စဉ်ပျက်ပါက ဝါကျဘဂ္ဂရိ ခေါ်တွင်သည်။

* ဝါကျများမှာ စဉ်ပျက်ပါက ဝါကျတ္ထဘဂ္ဂရိတိ ခေါ်ဟွင်သည်။

တနည်းအထူး

* ရှေးဦးအစ ပထမဆိုအပ်သော ပုဒ်တတ်ပစ္စည်းတို့နှင့် နောပ်ထပ်ဆိုအပ်သော ပုဒ်တတ်ပစ္စည်းတို့ မညီညွှတ်ခြင်း အစဉ်ပျက်ခြင်းကြောင့် သင့်သောဒေါသသည် ဝါကျဘဂ္ဂရိတိ ဒေါသ။

http://www.dhammadownload.com

* ရှေးဦးအစ ပထမဆိုအပ်သော ကတ္တား၊ ကံ စသော ဝိဘတ်အနက်နှင့် နောက်ထပ်ဆိုအပ်သော ကတ္တား၊ ကံ စသော ဝိဘတ်အနက်တို့ မညီညွှတ်ခြင်း၊ အစဉ်ကျိုးပျက်ခြင်းကြောင့် သင့်သော ဒေါသသည် ဝါကျတွင် ဘဂ္ဂရိတိဒေါသ။ ဤသို့ထူး၏။

ဆောင် ॥ ॥ * ပုဒ်ပစ္စည်းတတ် စဉ်ကျိုးပြက် သင့်လတ်ဝါကျ ရိတိတည်း။
* ဝိဘတ်အနက် အစဉ်ပျက် သင့်ချက် အတ္ထရိတိတည်း။

မှတ်ချက် ॥ ॥ ကမစ္ဆတ အပဏ္ဏမ ဝါကျဘဂ္ဂရိတိ – ၄ –မျိုးတို့၏ အထူးကိုရေးပါဟု မေးလျှင်လည်း ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ၄မျိုးပေါင်း၍ ရေးရန်သာ ဖြစ်သည်။

* * * * *

(၆၄) မုနိန္ဒ စန္ဒိမာ ----------ပ---------- ပိဏ်တောေ။

၄။ သသ်သယဒေါသအဝိပ္ပါယ်

တစ်ပုဒ်တည်း၌ အနက်နှစ်ချက် ထွက်သည်ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းရှိသော ဝါကျသည် သသ်သယ ဒေါသမည်၏။

ဆောင် ॥ ॥ ယုံမှားဖို့ရန် နက်ပါပြန် သသ်သယ ပြစ်ဒေါသ။

ဂါထာပါပုံစံရှင်းလင်းချက်

ဤပုံစံ၌ ဂေါသဒ္ဒါသည် ရောင်ခြည်တော်ဟူသော အနက်၊ နွားဟူသော အနက်ကို ဟောစ်။ ထိုတွင် ရောင်ခြည်ဟူသော အနက်၌ မထင်ရှား၊ နွားဟူသော အနက်၌သာ ထင်ရှား၍ နွားကိုမြင်သောကြောင့် နှစ်သက် ရှင်လန်း ဝမ်းမြောက်လေသလားဟုယုံမှားဘွယ်ရှိသောကြောင့် သသ်သယဒေါသသင့်ပါသည်။

သသ်သယဒေါသသင့်သောပုံစံအချို့

* ကြိုကြိုတင်တင် ဘေးကိုမြင်သော် အိမ်တွင်ထားရန် သူစီမံ၏။
* သားနှင့်သမီး ချစ်ဇနီးတို့ ဘေးကြီးရန်ကွာ တားဆီးပါအုံ့။
* ဝန်ကြီးချုပ်သည် သဘော်ပေါ်၌ အစွမ်းကုန် သန့်ရှင်းရန် တရားဟောစ်။

http://www.dhammadownload.com

* ဤသို့ကျင့်လမ်း မဂ်စခန်းကို ရဟန်းတကာ ကျင့်မြဲသာတည်း။
* အချက်မသိတော့ သားမက်သူခိုးထင်၊ ငှက်မသိတော့ ဆက်ရက်ကျိုးထင်၊ အဆက်မသိတော့ လက်အကျိုးထင်။
* တွေဝေညှိုးငယ် မျက်စိလည်၍ ပြင်ကျယ်မြစ်ထဲ ကူးနိုင်ခဲသား ဆင်းရဲယောကျ်ား လှေသမားလည်း မားမားမလှုပ် ကျွန်းမြို့ဆုပ်ကို မိုးချုပ်လုနီး နေဝင်ပြီးမှ သီးသီးခြားခြား တွေ့မြင်ငြားရ၍ ဝမ်းပါးတသာ။
* ခွေးဖြူတောမတိုး * ကြောင်ကိုမြင်သော် လိုချင်၏။
* ချစ်ခြင်း ခင်ခြင်း မကင်းခဲ့ပါ၊ ဆက်ဆံပေါင်းသင်း မယွင်းရှည်ကြာ။ လည်ချင်းတွဲလို့ နွဲ့တဲ့သူပါ၊ သို့ဆိုက ဒေါသသံ့သယာ။
* အလွမ်းတွေ ဝေမယူချင်ပါနဲ့ * မဖောက်ထုံးရောင်းသည်။ စသည်–

* * * * *

(၁၁၀) မုနိန္ဒ စန္ဒိမာ ----------ပ---------- ပိဏ်တော။

သသံ့သယဒေါသမှ လွတ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ အရောင်အနက်ကို ဟောကြောင်း ထင်ရှားသော ရံသိသဒ္ဒါကိုဆိုသောကြောင့် သသံ့သယဒေါသမှ ကင်းလွတ်ပါသည်။

သသံ့သယဒေါသလွတ်ရန်ပြင်ပုံ

* ဝန်ကြီးချုပ်သည် အစွမ်းကုန် သန့်ရှင်းရန် သဘော်ပေါ်၌ တရားဟောစ၏။
* ဤသို့ ကျင့်လမ်း မဂ်စခန်းကို ရဟန်းများစွာ ကျင့်မြဲသာတည်း။
* တွေဝေညှိုးငယ် မျက်စိလယ်၍ ပြင်ကျယ်မြစ်ထဲ ကူးနိုင်ခဲသား ဆင်းရဲယောကျ်ား လှေသမားလည်း မားမားပေါ်လွင် မြေကျွန်းခွင်ကို နေဝင်လုနီး မိုးချုပ်ပြီးမှ သီးသီးခြားခြား တွေ့မြင်ငြားရ၍ ဝမ်းပါးတသာ။
* ဖြူတော ခွေး မတိုးဝံ့။ * အလွမ်းတွေ ဝေပြီး မယူချင်ပါနဲ့။
* မဖောက်ရသေး သောထုံး ရောင်းသည်။
* မေတ္တာဆက်နွယ်း ချစ်ခြင်းဖြင့်သာ ဆက်ဆံပေါင်းသင်း မယွင်းရှည်ကြာ။ လည်ချင်းတွဲလို့ နွဲ့တဲ့သူပါ၊ သို့ဆိုက ကင်း ထ သံ့သယာ – စသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၁၁) သံသယာ ယေ၀ ----------ပ---------- သမ္ပိတော။

ယုံမှားစရာရှိတိုင်း သသံသယဒေါသမသင့်

၁။ ကိဉ္စာ = စကား:ထာ၀ုက်တမ်: ကစား:သောအားဖြင့် ပျော်ရွှင် မြူး:တူး:ခြင်း။
၂။ အာကိဏ္ဍသမ္ဘန္ဓ = လူပြွန်:သောအရပ်၌ တိုင်ပင်နှီ:နှော ပြောဆိုခြင်း။
၃။ ပရမဗျာမောဟန = သူတပါ:ကို ပြင်:စွာ တွေ၀ေစေလိုခြင်း။

ဤအကြောင်: သုံ:ပါ:ကြောင့် သူတပါ:တို့ ယုံမှား:သံသယဖြစ်အောင် တမင်ကလာ စီကုံ:ရေ:သား:လျှင် သသံသယ ဒေါသမသင့်ပါ။

ဆောင် ။ ။ ကိဉ္စာ မန္ဓန ဗျာမောဟ သုံ:၀ကြောင့်ဖြင့်သာ၊
သသံသယ ယှဉ်တုံက ကင်: ထ ယင်: ဒေါသာ။

* * * * *

(၁၁၂) ယာတေ ဒုတိယ ----------ပ---------- မဗ္ဗာယနာဒီနာ။

ဤဂါထာ၌ သသံသယ ဒေါသမသင့်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ဂရုသဒ္ဒါသည် ကောဇာကြာသပတေးဂြိုလ်ဟူသော အနက်၊ ပညာသင်ပေ:သော ဆရာဟူသော အနက် နှစ်မျိုး:ကိုဟော၏။

နိလယသဒ္ဒါသည်လည်: နေရာအိမ်ဟူသော အနက်၊ ရာသီဟူသော အနက်နှစ်မျိုး:ကို ဟော၏။ ဤသို့ ဆရာအနက်၌ ယုံမှား: သံသယဖြစ်စေနိုင်သော ဂရုသဒ္ဒါ၊ နေအိမ်အနက်၌ ယုံမှား:သံသယ ဖြစ်စေနိုင်သော နိလယသဒ္ဒါဖြင့် တမင်ကလာ ယုံမှား: သံသယဖြစ်အောင် စီကုံ:အပ်သော ၀ဋ္ဋိတာပဟေလီ ဖြစ်သောကြောင့် သသံသယဒေါသမှ ကင်:လွတ်ပါသည်။

* * * * *

(၆၅) ၀ါကျတ္ထတော ----------ပ---------- ဟ်ဏ္ဍန ဝိဿမိ။

၅။ ၀ါကျတ္ထ ဂါမ္ဘဒေါသအဝိပ္ပါယ်

၀ါကျအနက်အား:ဖြင့် မကောင်:သဖြင့် သိအပ်သော အနက်ကိုပြသော၀ါကျသည် ဂါမ္ဘဒေါသသင့်သော ၀ါကျမည်၏။

ဆောင် ။ ။ ၀ါကျလုံ:၀ယ် တစ်သွယ်အကောင်: မကောင်:အနက် နှစ်ချက်ထွက်
မှတ်ချက် ဂါမ္ဘ ၀ါကျတ္ထ။

http://www.dhammadownload.com

ဂါထာပါ ပေါသောစသော စကားရပ်၌ ဂါမ္ဗဒေါသသင့်ပုံ

ဤပုံစံ၌ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိသော ယောက်ျားသည် (ရဲစွမ်းသတ္တိရှိသောကြောင့် – ဝါ – အားကောင်းသောကြောင့်ပင်) ရန်သူကို သတ်ပြီး၍ မောပန်းခြင်းမရှိ ဟုဆိုလျှင် ရှိင်းပြသော စကားရပ်မပါသောကြောင့် ဝါကျတွင်ဂါမ္ဗ ဒေါသမသင့်ပါ။

မျှားစွာသုတ်သွေးရှိသော ယောက်ျားသည် (သုတ်အားကောင်းသောကြောင့်ပင်) အလွန်အကျူး ကာမသွားလာပြီး၍ မောပန်းခြင်း မရှိဟုဆိုလျှင်ကား လူကောင်းသူကောင်းတို့ မကြားကောင်း မနာသာ အလွန်ရှိင်း ပြသော စကားဖြစ်သောကြောင့် ဝါကျတွင် ဂါမ္ဗ ဒေါသသင့်ပါသည်။

ဂါမ္ဗဒေါသသင့်သောပုံစံအချို့

* ယောက်ျားတို့အား စွမ်းပကားနှင့် မယားအတွက် လုပ်နိုင်လျက်သား။
* ညဉ့်ခါကာလ လုံးကြွ၍သာ ဖြာဖြာစီးစီး သက်ကြီးရှိက်ကာ၊ မျက်တောင်စင်းစင်း ရိုးတွင်းစိမ့်လာ သို့ဆိုက ဂါမ္ဗပြစ်ဒေါသ–စသည်။

မှတ်ချက် ။ ။ ယောက်ျားတို့အား– စသောစကားရပ်၌ စွမ်းပကားဟူသော စကားအရ စီးပွားရှာခြင်း – ဟူသော ပကတေ့သောအားအင်ကို ယူလျှင် သင့်မြတ်၍ ဒေါသမသင့်ပါ၊ ကာမဂုဏ်၌ စွမ်းနိုင်သောအားအင်ကိုယူသော် ရှိင်းပြသောကြောင့် ဂါမ္ဗဒေါသသင့်ပါသည်။

ဝါကျတွင် ဂါမ္ဗဒေါသ၌ သုတ်ကိုဖေါ်ပြရပုံ

ဂါမ္ဗဒေါသ၌ နာမည်ကြီးရုံမျှဖြင့် အနက်ကို မသိနိုင်သောကြောင့် ဝါကျတွင်တော ဒုပ္ပတိတိ ကရုံဂါမ္ဗံ မတ်–ဟု (လကၠဏ) သုတ်ကို ဖေါ်ပြရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဆောင် ။ ။ အနွတ္တအား မထင်ရှား ရေးသားလကၠဏ။

ဂါမ္ဗဒေါသ ၂ပါးအထူး

❁ မကောင်းသောအနက် တစ်မျိုးတည်းသာထွက်သော ဝါကျ၌ ပါသောပုဒ်သည် ဝါကျဂါမ္ဗ ဒေါသမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

❁ သင့်လျော်သောအနက်ကို ဟောကြားသော်လည်း မသင့်လျော်သောအနက်ကို ဟောလိမ့်မည်ဟူ၍ မှတ်ထင် ရသောဝါကျ၌ ပါသောပုဒ်သည် ဝါကျတွင် ဂါမ္ဘ ဒေါသမည်၏။

* * * * *

(၁၁၃) သုဘဂါ ဘဂိဏီ ---- ပ ---- သကလေဟိပိ။

ဝါကျတွင် ဂါမ္ဘ ဒေါသမသင့်ပုံ

(သုဘဂါ – ကောင်းသော အဂ်ါဇာတ်ရှိသော အမျိုးသမီး၊ ဘဂိနီ – အဂ်ါဇာတ်ရှိသူ၊ ဤသို့ သဒ္ဒတွင် အနက် ရှိသော်လည်း) သုဘဂါ – လှပတင့်တယ်ဟူသော ဝေါဟာရတွင် ပြောရိုးအနက်သာလျှင် ထင်ရှားသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဘဂိနီသဒ္ဒါသည်လည်း နှမအစ်မဟူသော ဝေါဟာရတွင်သာလျှင် ထင်ရှားသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ယဉ်ကျေးသော အသုံးအနှုန်းဖြစ်၍ ဂါမ္ဘဒေါသမသင့်တော့ပါ။

အလားတူ ဒေါသမသင့်သော ပုံစံအချို့နှင့် အကြောင်းပြချက်

* တလဂါတကေ ပါစိတ္တိယံ – * ဇတုမဋ္ဌကေ ပါစိတ္တိယံ၊

မှတ်ချက် ။ ။ ဤပါဠိတော်များသည် ကရဏာပြဋ္ဌာန်း၍ ဘုရားရှင်ဟောကြားတော်မူသောကြောင့် ဂါမ္ဘ ဒေါသမသင့်ပါ။

* မျက်နှာပွင့်လန်း ရှေပန်းဆင်ကာ တင့်တယ်ယဉ်ကျေး ဖြူဖွေးဝင်းဝါ၊ သတို့သမီးပြည်ကြီးသူပါ၊ သို့ဆိုက ဂါမ္ဘ ကင်းသည်သာ။

မှတ်ချက် ။ ။ ဤပုံစံ၌ မျက်နှာပွင့်လန်းခြင်းဟူသော စကားဖြင့် ရှေပန်းကို မယုံမှားတော့၍ ဒေါသ မသင့်ပါ။

* * * * *

(၆၆) ဒုဋ္ဌာလက်ိရဏံ ---- ပ ---- ဘဝိဿတိ။

၆။ ဒုဋ္ဌာလက်ိရဏ ဒေါသအဓိပ္ပါယ်

၃၅ ပါးသော အတ္ထာလက်ိရတို့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော အနက်ပါရှိရာ ဝါကျသည် ဒုဋ္ဌာလက်ိရဏ ဒေါသ သင့်သော ဝါကျမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင် ။ ။ အတ္ထာလက်ာရ ဖျက်ဆီးက မှတ်ကြ ဒုဋ္ဌာလက်ာရာ။

ဤ၌ သရုပ်သကောင် ပုံစံမပြရခြင်းအကြောင်း

နောက်၌ပြမည့် အလက်ာများ ပျက်လျှင် ဤဒုဋ္ဌာလက်ာတိဒေါသချည်း ဖြစ်ပြီး အတ္ထာလက်ာရ များသလောက် ပျက်ပုံလည်းများရကား ဒုဋ္ဌာလက်ာတိဒေါသကို သီးခြား ပြနေဘွယ်မလို၊ အလက်ာတို့ကိုပြရာ စတုတ္ထပိုင်း၌ ထင်ရှား လတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌ သရုပ်သကောင်ပုံစံကို မပြရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဒုဋ္ဌာလက်ာရ အပြားအကျဉ်း

၁။ ဥပမာ ဥပမေယျ လိင်မတူပဲဆိုခြင်း၊
၂။ ဥပမာကို အယုတ်အားဖြင့်ဆိုခြင်း၊
၃။ ထပ်မံဆိုခြင်း၊
၄။ ကျိုးပျက်ခြင်း၊ ပေါင်း (၇)ပါး ရှိ၏။
၅။ ဝုစ်မတူပဲဆိုခြင်း၊
၆။ အလွန်အားဖြင့်ဆိုခြင်း၊
၇။ တည်ရာကိုထပ်၍ဆိုခြင်း၊

ဥဒ္ဒေသ နိဒ္ဒေသ မဆန့်ကျင်ပုံ

ဥဒ္ဒေသ၌ ဒုဋ္ဌာလက်ာတိ ဟုဆို၍၊ ဤနိဒ္ဒေသ၌ ဒုဋ္ဌာလက်ာရဏဟု ဆိုပါသော်လည်း အလက်ာတိသဒ္ဒါနှင့် အလက်ာရဏ သဒ္ဒါတို့သည် တူသောအနက်ရှိသောကြောင့် ဥဒ္ဒေသ နိဒ္ဒေသ မဆန့်ကျင်ပါ။

တသာလက်ာရနိဒ္ဒေသေ၌ အလက်ာရနိဒ္ဒေသအရ

သဒ္ဒါလက်ာရများကို အလက်ာရဟု မသုံးပဲ ဂုဏ်ဟုသာသုံး၍ အတ္ထာ လက်ာရတို့ကိုသာ အလက်ာရဟု သုံးစွဲသောကြောင့် အလက်ာရ ရနိဒ္ဒေသအရ အတ္ထာလက်ာရတို့ကို ပြရာ စတုတ္ထပိုင်းကို ယူရပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၁၄) ဒုဋ္ဌာလက်ာရ ---- ပ ---- ဂမိသတိ။

ဤနေရာ၌ အဖြေပုံစံ မပြရခြင်းအကြောင်း

ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော အလက်ာ၏ကင်းခြင်ဟူသည် ဆိုအပ်လတ္တံ့သော အလက်ာများ မပျက်ခြင်း ဖြစ်၏။ အလက်ာမပျက်လျှင် ကောင်းသောအလက်ာများ ဖြစ်တော့သည်၊ ထိုကောင်းသော အစဉ်သည် အလက်ာတို့ကိုပြုရာ စတုတ္ထပိုင်း၌ ထင်ရှားလတ္တံ့ဖြစ်၏။ ဤ၌ပြနေလျှင် စတုတ္ထပိုင်း၌လည်း ထပ်ပြုရမည်ဖြစ်၍ ထပ်နေမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌မပြရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

* * * * *

(၆၇) ကတောတြ ---- ပ ---- ခေဒကရံ ပရမ္မိ။

ဤဂါထာ၌ ဂါထာပါဒတို့ဖြင့် အသီးသီးသိစေချက်

ပထမ နှစ်ပါဒဖြင့် သက္ကဋ အလက်ာကျမ်းကြီးများကဲ့သို့ အကျယ်မချဲ့ပဲ အကျဉ်းနည်းအားဖြင့် ကောင်းမြတ်သော ဒေါသအပြားကို ပြုအပ်ပြီဟု နိဂုံးကို သိစေပါသည်။

နောက်နှစ်ပါဒဖြင့် စာသင်သားတို့ ပင်ပန်းမှုကိုပြုတတ်သော အခြားဒေါသများ ရှိသေးသော်လည်း ဤပြအပ်ခဲ့ပြီးသော ဒေါသအပြားသည် ထိုတိုက်ရိုက်မဆိုအပ်ပဲ ကျန်သေးသော ဒေါသအားလုံးကို ကဗျာတတ်သိ ပညာရှိ တို့အား သိဇာ စွမ်းနိုင်လောက်ပါပြီဟု အမှာစကားကို သိစေပါသည်။

* * * * *

(၁၁၅) ဒေါသေ ပရိဟရိတေ ---- ပ ---- ယသောဘိလာသီ။

ဒေါသေပရိဟရိတေ စသောပါဒတို့ဖြင့် သိစေချက်

ဤ၌ ဒေါသေပရိဟရိတေ ---- ပ ---- ကတောမယေဝ ဟူသော နှစ်ပါဒဖြင့် ငါသည် ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် အပြစ်ဒေါသတို့ကို ရှောင်ကွင်း၍ ရေးသားစီကုံးတတ်ဘို့ရာ ဤကောင်းသော နည်းဥပဒေသကို ရာမ သမ္ဘကာဗျဒဿ စသော ကျမ်းဂန်တပါးသို့ အစဉ်လိုက်၍ ပြုအပ်သည်ကား ပြီးဆုံးပြီဟု နိဂုန်းကိုသိစေပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝိညာယိမ် ——— ပ ——— ယသောဘိလာသီ – ဤနှစ်ပါးဖြင့် အပြစ်နှင့် ဂုဏ်ကိုအလုံးစုံ သိပြီးသော ဆရာမြတ်တို့၏ (အဓိကပွသာဒါ) အလွန်ကျေနပ်ဝမ်းမြောက် ချီးမြှောက်သင်ပြခြင်းကြောင့်ပြုခဲ့သော နည်းဥပဒေသကို သိရ၍ စာအရေးအသား၌ ကျော်ကြားလိုသော စာသင်သားသည် အပြစ်မှ ဝေးစွာရှောင်ရှား ရေးသားစီကုံး ကြပါလေဟု တိုက်တွန်းမှု ဥယျောဇဉ်ကို သိစေပါသည်။

တိုက်တွန်းချက်

* အဂ်ါ ငါးဝ ပြည့်စေခါ၊ ဆရာ့ထံကပ် အတတ်သင်ရာ။
  ဆရာကြည်နူး အထူးသင်မှာ၊ အကောက်ပြထောက်ဆ ချင့်ချိန်နှိုင်းပါ။

ဤတွင် ပထမ – ဒုတိယပိုင်းပြီးပါပြီ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၁၆) သမ္ဘဝန္တီ ----------ပ---------- သမ္ဘူ သယန္တီယေ။ ။

ဤသမ္ဘဝန္တီ ဂါထာ၏ သဘော

ဤဂါထာသည် ရှေ့နှစ်ပိုင်းနှင့် ဤတတိယပိုင်း၏ ဆက်သွယ်ပုံ အနုသန္ဓေကိုလည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါလက်ာရဂုဏ်ကို ပြအုံ့ဟူသော ပဋိညာဉ်ကိုလည်းကောင်း ပြသော ဂါထာ ဖြစ်ပါသည်။

တတိယပိုင်း၌ ပြဆိုမည့် အလက်ာ

သဒ္ဓေ သမ္ဘူသယန္တီ-ကို ထောက်၍ သဒ္ဓါတို့ကို တန်ဆာဆင်တတ်ဟု ဆိုသောကြောင့် ယခုပြမည့် တတိယပိုင်း ၌ သဒ္ဓါလက်ာရ ဟူသော ဂုဏ်တို့ကို ပြဆိုပါမည်။

ဤနေရာ၌ ဂုဏ် ဟူသည်

မိမိတို့မှိရာ အဖွဲ့ဗန္ဓကို (ကြားနာဖို့ရန်) ပညာရှိတို့ကို ခေါ်စေတတ်သောကြောင့် ဂုဏ်ဟု ခေါ်ပါသည်။

သဒ္ဓေသမ္ဘူသယန္တီယေ-ဖြင့် သိစေချက်

သဒ္ဓေအလက်ာရောန္တီ သမ္ဘူသယန္တီတိ သဒ္ဓါလက်ာရာ-ဟူသော ဝိဂ္ဂဟကို သိစေပါသည်။

သဒ္ဓါလက်ာရ-ဟူသည်

သဒ္ဓါတို့ကို တန်ဆာဆင်တတ်၊ တင့်တယ်စေတတ်သော ဂုဏ်များသည် သဒ္ဓါလက်ာရ တို့ .မည်ကြပါသည်။

* * * * *

(၁၁၇) ပသာဒေါ စော ----------ပ---------- သမာဒယော။

ပသာဒေါ စော ဂါထာသိစေချက်

ဤဂါထာကား သဒ္ဓါလက်ာရမည်သော ဂုဏ် (၁၀)ပါး၏ မာတိကာ ခေါင်းစဉ်ကိုပြသော ဂါထာ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

တတိယပိုင်းလာဂုဏ် (၁၀)ပါး အကျဉ်း

၁။	ပသာဒဂုဏ်	= ကြည်လင်ဖွယ်ရှိဂုဏ်။
၂။	သြဇဂုဏ်	= ချဉ်းစပ် + ချုံး + ချဲ့. (ဆီနှစ်ပြည့်) ဂုဏ်။
၃။	မဓုရတာဂုဏ်	= သာယာနာပျော်ဖွယ်ရှိ (နှားဝင်ချို) ဂုဏ်။
၄။	သမတာဂုဏ်	= အသံတူ (အချီအချည်ပျ) ဂုဏ်။
၅။	သုခုမာလတာဂုဏ်	= အဖတ်လွယ် (စကားယဉ်) ဂုဏ်။
၆။	သိလေသဂုဏ်	= စပ်ဖက် တွဲကပ် ဂုဏ်။
၇။	ဥဒါရတာဂုဏ်	= ဂုဏ်ထူးပြ ဂုဏ်။
၈။	ကန္တိဂုဏ်	= နှစ်သက်ဖွယ်ရှိ ဂုဏ်။
၉။	အတ္ထဗျတ္တိဂုဏ်	= စကားရှင်းလင်း အနက်လွယ် ဂုဏ်။
၁၀။	သမာဓိဂုဏ်	= တင်စား ဂုဏ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဤဂါထာ၌ သမာဓိစ ဟု စကေဝစ်ဖြင့် မဆိုဘဲသမာဓယောဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ဆိုရခြင်း

ထိုသမာဓိဂုဏ်၏ များသောအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြလိုသောကြောင့် ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရပါသည်။

ဆောင်။ အပြားများဘိ သမာဓိ ဆိုဘိ ဗဟုဝစနာ။ ။

ဂုဏ် (၁၀)ပါးကို သဒ္ဒ အတ္ထ သဒ္ဒတ္ထ ခွဲပုံ

ဆောင်။ ။ *ဂုဏ်သြဇနှင့် ဥဒါရတာ- သဒ္ဒါအတ္ထ နှစ်ချက်ရ၏။

*သမာဓိတွက် အတ္ထနက်သာ၊ တစ်နည်းမှာမူ ဥပစာလျှင် တင်သော် သဒ္ဒ,ဂုဏ်လည်းရသတဲ့။

*သေသအများ (၇)ပါးမှု, မပြား သဒ္ဒ, ဂုဏ်သာရသည် မှတ်ကြ အချုပ်အခွဲတည်း။

သြစိတျဂုဏ်ကိုသီးခြား မဆိုရခြင်းအကြောင်း

ကန္တိ ဂုဏ်နှင့် သြစိတျဂုဏ် တူသောကြောင့် ဤဂါထာ၌ သီးခြား မဆိုပါ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၁၈) ဂုဏေဟေ ----------ပ---------- မစ္ဆ ခ ဒီမွလ်။ ။

ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောအဖွဲ့.အနွဲ့.၏ အကျိုး

ဂုဏ် (၁၀)ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အဖွဲ့.အနွဲ့.သည်-

၁။ ပညာရှိတို့.၏ စိတ်နလုံးကို နှစ်သိမ့်စေနိုင်ခြင်း။

၂။ အဖွဲ့.အနွဲ့.ကို ရေးသားသော ကဗျာဆရာတို့.၏ အလွန်စင်ကြယ်သော ကျော်စောကိတ္တိ (နာမည်ကြီးခြင်း)ကို ပြီးစေနိုင်ခြင်းအကျိုး။ နှစ်ပါးကို ရနိုင်ပါသည်။

ဤဂါထာဖြင့် တိုက်တွန်းချက်

ထို့ကြောင့် ဤဂါထာဖြင့် ဤပြလတ္တံသော ဂုဏ် (၁၀)ပါးကို နားလည်အောင်ကြိုးစား၍ ဂုဏ်ပါသော ဂါထာ ကာဗျကိုသာ ဖွဲ့.နွဲ့.သီကုံးကြပါလေဟု တိုက်တွန်းခြင်းကိုပြုပါသည်။ ဝါ-တိုက်တွန်းပါသည်။

* * * * *

(၁၁၉) အဒ္ဓရာဟိတ ----------ပ---------- စနယေ ယထာ။

၁။ ပသာဒဂုဏ်၏ လက္ခဏာနှင့်အဓိပ္ပာယ်

၁။ အဒ္ဓရာဟိတသမ္ဘန္ဓ = စပ်သင့်သော ပုဒ်ချင်း နီးကပ်စွာ ထားခြင်း။

၂။ သုပ္ပသိဒ္ဓါဘိဝေယျ = အလွန်ထင်ရှားသော အနက်ရှိခြင်း။

ဤလက္ခဏာနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဂုဏ်သည် ကြည်လင်ဖွယ်ရှိသော ပသာဒဂုဏ်မည်၏။

ဆောင်။ ။ စပ်အပ်ပုဒ်ချင်း နီးကပ်ခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းသိသာ နက်ရှိပါ ဂုဏာပသာဒ။

သုပ္ပသိဒ္ဓါဘိဝေယျာဒ် သုပ္ပသိဒ္ဓအရ

သုပသိဒ္ဓအရ = သဒ္ဒါနက်ကိုယူ။ အဓိပ္ပာယ်နက်ကိုမူကား ပကတိအားဖြင့် နက်နဲသောကြောင့် မယူရ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၂၀) အလက်ရောဏ္ဍာ ----------ပ---------- မ္ဘုရောရေ။

ဤဂါထာ ပသာဒဂုဏ်မြောက်ပုံ

အချင်းချင်း စပ်သင့်သော ဝဒနံ ဟူသော ကံပုဒ်နှင့် အလက် ရောဏ္ဍာ ဟူသော ကြီယာ၊ မုနိနော ဟူသော သမ္မန်၊ ဝဒနံ အဓရရံသိယော ဟူသော- သမ္မန်၊ အဓရရံသိယော ဟူသော ကတ္တား၊ သောဘဏ္ဍေ ဟူသော ကြီယာ၊ အမ္ဘုရောဓရေ ဟူသော အာဓာရ၊ အရုဏရံသိယော ဟူသော အာဓယ်၊ သမ္ဘတဏ္ဍာ ဟူသော ဝိသေသန- အရုဏရံသိယော ဟူသော ဝိသေသျ၊ ပုဒ်တို့ နိုးကပ်ခြင်း၊ သိလွယ်သော အနက်ရှိခြင်းတို့ကြောင့် ကိလိဋ္ဌ ဒေါသ, ဗျာကိဏ္ဏ ဒေါသတို့မှ လွတ်၍ ပသာဒဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

အလားတူဂုဏ်မြောက်သော ပုံစံအချို့

* နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။
* မုနိဂိဝ သုံးလူ့ဘကား မဆွစွာစွာ ဝါဆိုခါ၌ ဗာရာဏသီပြည်ကိုမှီ၍- ဝဂ္ဂိုင်းယောက်ရှင်တို့မှောက်ဝယ်။
* ပရိက္ခရာ ဥစ္စာအိမ်ထောင် ကုန်အောင် ခြွေရွေ စွန့်ခဲ့ပေ၍ မနေလူ့ရပ် တောသို့ကပ်လည်း။
* သောက်ဝါတက်ဆဲ ကြာငုံထဲ၌ ရဲရဲဝင်းပ ရောင်ခြည်ကျသို့။
* လူ့ဘောင် မျက်မြင် ယခုပင်လည်း ကြီးထင်အားထု လုလ္လကူမှ သူမတူအောင် များမြောက်အကျိုး ပြည့်စုံတိုး၏။
* မကြိုးစားလျင်း လွန်ရိပျင်းမှ ကံရင်းရှိလှည့် လိုမပြည့်တည်း။ စသည်။

ဒေါသပျောက်က ဂုဏ်မြောက်ကြ

ဆောင်။ ။ ဗျာကိဏ် ကိလိဋ္ဌ လွန်မြောက်က ဂုဏ ပသာဒါ၊ ကြင်းသည့်ဂုဏရံခါမှ ဖြစ်ကြလျော်ရုံသာ။

* * * * *

(၁၂၁) ဩဘောသမာသ ----------ပ---------- ကာမီယတော ယတ္တား။ ။

သဒ္ဒ ဩဘဂုဏ်၏ လက္ခဏာနှင့် အဓိပ္ပာယ်

၁။ သမသ ဗာဟုလ = သမာသ်ရှည်လျား များပြားခြင်း။
၂။ အနာကုလ = မရှုတ်ထွေးဘဲ ရှင်းလင်းခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

ဤလက္ခဏာ နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဂုဏ်သည် သဒ္ဓ သြဇဂုဏ် မည်၏။

ထောင်။ ။ * သမာသ်များခြင်း၊ မရှုတ်ခြင်း ဟု ကြောင်းရင်းနှစ်လီ အဂ်ါညီ,ရပြီ သြဇဂုဏ်။
* များသမာသ ပါရှိကမူ သဒ္ဓသြဇာ၊ ချုံးချဲ့.ခါ မှတ်ပါ သြဇဂုဏ်။

စုဏ္ဍိယ ဗန္ဓ၏ အသက်သွေးကြောဖြစ်သောဂုဏ်

သော ဂဇ္ဇသ ဒီဝိတ်- ကိုထောက်၍ သြဇဂုဏ်သည် စုဏ္ဍိယဗန္ဓ၏ အသက်သွေးကြော သဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤဂုဏ်ကို ဂါထာ၌လည်း အလိုရှိအပ်ပုံ

ပဒ္ဓေပိ ကိုထောက်၍ မရှုတ်ထွေးလျှင် သြဇဂုဏ်ကို ဂါထာ၌လည်း အလိုရှိအပ်ပါသည်။

* * * * *

(၁၂၂) မုနိန္ဒမန္ဒ ----------ပ---------- ဓရပလ္လဝေါ။

ဤဂါထာ၌ သဒ္ဓသြဇဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌မုနိန္ဒ မန္ဒသဠာတ ဟာသစန္ဒန လိမ္ဗိတာ-တစ်ပုဒ်တည်းမှာပင် သမာသ် (၇)မျိုး အဆင့်ဆင့်တွဲရအောင် သမာသ်များသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပုဒ်နေရှုတ်ထွေးခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း သဒ္ဓသြဇာဂုဏ်မြောက် ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။အနက်ထင်ရှားသောကြောင့် ပသာဒဂုဏ်လည်းမြောက်ပါသည်။

မုနိန္ဒမန္ဒ သဠာတ ဟာသစန္ဒန လိမ္ဗိတာ-သမာသ်(၇)မျိုး

၁။ မုနိနံ + ဣန္ဒော = မုနိန္ဒော။ ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ် သမာသ်၊
၂။ သမ္မာ + ဓာတော = သဠာတော။ ကမ္မဓာရဲသမာသ်။
၃။ မန္ဒံ + သဠာတော = မန္ဒ သဠာတော။ ဒုတိယာ တပ္ပုရိသ်သမာသ်။
၄။ မန္ဒသဠာတောစ + သော + ဟာသောစာတိ = မန္ဒသဠာတဟာသော။ ကမ္မဓာရဲ
၅။ မန္ဒသဠာတဟာသသခ်ါတံ + စန္ဒနံ-မန္ဒ-ပ-စန္ဒနံ။ ကမ္မဓာရဲ။
၆။ မုနိန္ဒသ + မန္ဒ-ပ-စန္ဒနံ = မုနိန္ဒ-ပ-စန္ဒနံ = ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်။
၇။ မုနိန္ဒ-ပ-စန္ဒနေန + လိမ္ဗိတာ = မုနိန္ဒ-ပ-လိမ္ဗိတာ။ တတိယာတပ္ပုရိသ်။

http://www.dhammadownload.com

မြန်မာလင်္ကာ သမာသ်ပါ သြဇဂုဏ်လင်္ကာ

* ပါဏာတိပါတ် မသတ်သူ.သက် ခိုးဝှက်မမှု မယူသေစာ အိမ်ရာမမှား မုသားမဆို ကိုယ်ကို နိမ့်ချ စောင့်သိလဖြင့် = ဤလင်္ကာသည် ကို၊ သို့၊ အား၊ ဌာစသော ကာရကဝိဘတ်မပါပဲ သမာသ်ပုဒ်ဖြင့်သာ အများဆုံး သီကုံးထားသောကြောင့် သြဇဂုဏ်သို့ရောက်သော အလင်္ကာ ဖြစ်ပါသည်။

ဤဂါထာ၌ တဿပုဒ်နှင့် စပ်၍ ယ, တ, ဧတ, ဣမစသောသမ္ဗန္ဓနာမ်ပုဒ်တို့၏ စွဲရာ ဝိသယနာမည် ၃-မျိုး။ တစ်နည်း ၄-မျိုးနှင့် ပုံစံ

❄ ၁။ လွန်ခဲ့ပြီးသော စွဲရာဒြပ်နက်ရှိသော တ သည် ပဏ္ဍိတ ဝိသယ တ မည်၏။

* ပဏ္ဍိတော ဝိသယော ယဿတိ ပဏ္ဍိတ ဝိသယော။
* ပုံစံ = တတ္ထ ဝုတ္ထာ ဘိဝမ္ဘတ္ထာ-စသည်။

❄ ၂။ တိုက်ရိုက်ထင်ရှားသော စွဲရာ အနက်ရှိသော တ သည် ပသိဒ္ဓဝိသယ တ မည်၏။

* ပသိဒ္ဓေါ ဝိသယော ယဿိတိ ပသိဒ္ဓဝိသယော။
* ပုံစံ = နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

❄ ၃။ ခံစားပြီး တွေ့ကြုံပြီး လွန်ခဲ့ပြီးသော ကြိယာကို ပြန်၍ စွဲရသော တ သည် အနုဘူတ ဝိသယတ မည်၏။

* အနုဘူယိတ္ထ ဣတိ အနုဘူတော၊ အနုဘူတော-ဝိသယော ယဿတိ အနုဘူတ ဝိသယော။
* ပုံစံ = အတီတံ နာနုသောစာမိ၊ နု ပဇပ္ပါမိ နာဂတံ။
  ပစ္စုပ္ပန္နေန ယာပေမိ၊ တေန ဝဏ္ဏော ပသီဒတိ။

❄ ၄။ အနိယမ ယ သဒ္ဒါစွဲသော အနက်ကို ပြန်၍စွဲရသော တသဒ္ဒါသည် နိယမ တမည်၏။

* ပုံစံ = ယောပနေသ ဖဿဝေဒနာဒိနံ ဓမ္မာနံ ပုဗ္ဗော၊ သောဣဓ သမ္ဘဟောတိ ဝိဘာဝိတော။

ဆောင်။ ။ ပဏ္ဍိတ် ပသိဒ္ဓ နုဘူတ သုံးဝဝိသယာ။
နိယမ ဂိသယ ထည့်ပြန်က လေးဝဝိသယာ။
၁။ လွန်ပြီးဒြပ် သုံးသပ်စွဲက ပဏ္ဍိတ်မည်။
၂။ တကွစွဲရာ ပါရိုပါက ပသိဒ္ဓ။

http://www.dhammadownload.com

၃။ စွဲကြကြိယာ နဘူတာ၊
၄။ အနိယတ်ယ စွဲသမ္ပန္နင့် ထိုယကြိယာ ယင်းနှစ်ဖြာကို ဆောင်ကာစွဲရ တသဒ္ဒ မှတ်ကြ နိယမာ။

ဤဂါထာပါ တသဒ္ဒါ၏ ဝိသယ

ဤမုနိန္ဒမန္ဒသဠာတ စသောဂါထာဝယ်ပါသော သဒ္ဒါသည် လွန်ခဲ့ပြီးသော မုနိန္ဒစသော ဒြမ်ကို ပြန်၍စွဲရသောကြောင့် ပက္ကန္ဓ ဝိသယမည်၏။

* * * * *

(၁၂၃) ပဒါဘိဓေယ္ယ ------ပ------ဩဒေဝတ်ယထာ။

၂။ အတ္ထဩဒုဏ်၏ လက္ခဏာနှင့် အဓိပ္ပါယ်

၁။ အကျယ်ဖြစ်သော အနက်ကို အကျဉ်းချုံးခြင်း။
၂။ အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်ကို အကျယ်ချဲ့ခြင်း။
ဤလက္ခဏာနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသောဂုဏ်သည် အတ္ထဩဒုဏ်မည်၏။

ဆောင်။ ။ ပုဒ်အနက်များ ချုံးချဲ့ခြား မှတ်သား ဂုဏ်ဩ။

အတ္ထဩဒုဏ်အပြား (၂)ပါး

၁။ သမာသ အတ္ထဩဒုဏ် = အကျယ်အနက်ကို အကျဉ်းချုံးခြင်း။
၂။ ဗျာသအတ္ထဩဒုဏ် = အကျဉ်းအနက်ကို အကျယ်ချဲ့ခြင်း။ ပေါင်း ၂-ပါး။

* * * * *

(၁၂၄) ဩတယိတ္ထာန ------ပ------သ သာဝကော။

ဤဂါထာ၌ သမာသ အတ္ထ ဩဒုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာဖြင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ၄၅ ဝါပတ်လုံး ဖြစ်တော်မူစဉ် (ဗုဒ္ဓဝင်)အားလုံးကို တစ်ဂါထာတည်းဖြင့် ပြည့်စုံအောင် ချုံး၍ပြထားသောကြောင့် သမာသ အတ္ထဩဒုဏ်မြောက်ပါသည်။

သမာသအတ္ထဩဒုဏ်မြောက်သော ပုံစံအရှိုးနှင့်အဓိပ္ပာယ်

* ဘုန်းတော်တုကျွန်း တို့ထိပ်ပန်းကား ထွန်းစေတရား လူအများကို များပြားဒုက္ခ သံသာရမှ ဆောင်မကယ်တင် မီးပုံသွင်သို့ လူ့ခွင်ညီးညီး ထွန်းလင်းပြီး၍ ပြည်ကြီးရိပ်မြို့ ခိုစံလှုံသည် ဝိုင်းအုံတပည့်တူကွတည်း။

http://www.dhammadownload.com

* ဟန္ဒဒါနိ ဘိက္ခဝေ----ပ----အပ္ပမာဒေန သမ္ပါဒေထ။

ဤပါဠိတော်၌ ၄၅ ဝါပတ်လုံး ဟောထားအပ်သော သီလသမာဓိ ပညာအကြောင်းအရာ အားလုံးကို အပ္ပမာဒ တစ်ပုဒ်တည်းဖြင့် အကျဉ်းချုံးထားသောကြောင့် သမာသအတ္ထသြဇ ဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

* သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရောသပညော -ပ- စိတ္တံပညဉ္စ ဘာဝယံ။

ဤဂါထာ၌ သီလ သမာဓိ ပညာတို့ကို အကျဉ်းချုံးပြထားသောကြောင့် သမာသ အတ္ထသြဇဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

* ထကြိသိမ်းဆည်း မျှသုံးစွဲပေါင်းမြဲ မိတ်ဆွေကောင်း။

ဤကဗျာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျယ်ဟောတော်မူခဲ့သော သမ္ဘဒါလေးပါးကို အကျဉ်းချုံး၍ အနက်အဓိပ္ပာယ် မပျက်စီးအောင်ဖွဲ့ဆိုထားသောကြောင့် သမာသ အတ္ထသြဇဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

* မြေ-သီရ၊ မှန်-ဘ က၊ နောက်ဇေ-ပ အံ၊ ရှေ့ဇေ-ဟံ သင်၊ ဗြီ-ဂဇ၊ လေသင်ပန်၊ တောင်စ ဓိ-ရေ၊မြောက် စ, မ, ပေါက်။

* သု၊ စိ၊ ပု၊ ဘာ၊ ဝိ၊ လိ၊ သိ၊ ဓာအကွရာစွဲသုံး ဤရှစ်လုံးကို သီကုံးပန်းသွင် နေ့တိုင်း ဆင်လော့။

* တစ်မှန့်မြေစာ တစ်လွှာပန်းခြောက်၊ တစ်ပေါက်ရေစက် ငါတို့လက်မှ ရန်သူရလျှင် မြန်မာ့ သမိုင်း ရိုင်းမတော့ မယ်။

* တောင်တောရယ်သာ မာလာကင်ဖူး တစ်ပင်ကို နှစ်ပင်ယှက်တယ် ကျေးဇူးက်ကမြူး။

* * * * *

(၁၂၅) မဗ္ဗကဋ္ဌ ------ပ------ ပါဒမ္ပေ ဒွယော။

ဤဂါထာ၌ ဗျာသအတ္ထသြဇဂုဏ်မြောက်ပုံ

ငါသည် အဘယ်နည်းဖြင့် ဘုရားရှင်၏ အသရေရှိသော ခြေတော်တို့ကို အမြဲဦးတိုက်၍ နေရပါအုံ့နည်းဟူသော သူ၏အလိုဆန္ဒကို ဤဂါထာဖြင့် အကျယ်ချဲ့၍ ဖွဲ့နွဲ့စီကုံးထားသောကြောင့် ဤဂါထာသည် ဗျာသအတ္ထသြဇဂုဏ်မြောက် ပါသည်။

ဗျာသအတ္ထသြဇဂုဏ်မြောက်ပုံပြုပုံစံနှင့်အဓိပ္ပါယ်

* နတ္ထိစာတိ ဇရာဗျာဓိ၊ မရဏဉ္စ မဟာမုနေ။
  အဇရာ မရဏံ ပုရေ၊ ဂမိဿာမိ အသံခ်တံ။ ။

http://www.dhammadownload.com

ဤဂါထာ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပါတော့အုံ့ဟူသော အနက်အကျဉ်းကို အကျယ်ချဲ့ထားသော ကြောင့် ဗျာသအတ္ထသြဇဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

ဒေါသယျောက်ကဂုဏ်မြောက်ကြ

ဆောင်။ ။ ကိလိဋ္ဌ ဗျာကိဏ် နှစ်ကြိမ်ဒေါသ လွန်မြောက်က ပသာဒဂုဏ်သြဇာ။

* * * * *

(၁၂၆) ဣဒ္ဓတြ------ပ------မဘိယောဂတော။ ။

သြဇဂုဏ်မြောက်အောင် စီကုံးနိုင်သူ

ပင်ကိုယ်ဉာဏ်ထက်မြက်ပြီး ဆိုင်ရာစာပေကျမ်းဂန် ဗဟုသုတပြည့်စုံသူများသာလျှင် သြဇဂုဏ်မြောက်အောင် စီကုံးနိုင်ပါသည်။

ဗျာသအတ္ထသြဇဂုဏ်ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း

ထက်မြက်သောပညာရှိတို့၏ လွန်ကဲသော လုလ္လဝိရိယကြောင့် ဖြစ်၏။

(စာယတေယ်----ပ----ယောဂတော-ကိုထောက်။)

* * * * *

(၁၂၇) မဒုရတ္ထ------ပ------ပရောယတာ။ ။

၃။ မဒုရတာဂုဏ်အဓိပ္ပါယ်

ဌာန်တူ အက္ခရာတို့ကို နီးနီးကပ်ကပ်ထားခြင်းဖြင့် သာယာနာဖျော်ဖွယ်ကောင်းသော ဂုဏ်သည် မဒုရတာဂုဏ်မည်၏။

မဒုရတာဂုဏ်အပြားနှင့်အဓိပ္ပါယ်

၁။ ပဒါသတ္တိ မဒုရတာဂုဏ် = သမသုတိ ဌာန်ကရိုဏ်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဒီဃချင်း ရဿချင်း၊ သိထိလချင်း ဓနိတချင်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သံယုတ်အားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နီးကပ်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၂။ အနုပ္ပါသမဝုရတာဂုဏ် ဝဏ္ဏဝုတ္တိဌာန်စသည်အားဖြင့် တူရုံသာမကဘဲ အလားတူ အကွာရာတို့ကို ထပ်ဆိုခြင်း။

ဆောင်။ ။ ဒီဃ ရဿ ဓနိတနှင့် သိထိလမှန် ဌာနံ သံယုတ်ပုဒ်ချင်းနီးက မဝုရ မှတ်ကြ ပဒါသတ္တိတည်း။

* ဌာန်စသည်မျှ တူရုံမကဘဲ ဝဏ္ဏအတူ,ထပ်ဆိုမှု ဂုဏ်ယူအနုပ္ပါသတည်း။

မြန်မာအသံ (၁၀)ပါး

* ပုဒ်စပ်ချောမြေ့ သန္ဓေခြားဖြတ် သံလွတ်ဖွင့်ဆို ရှည်တိုလေးပေါ့၊ တင်းလျော့နိဂ္ဂဟိတ်၊ အစိတ်အဖြာ အင်ါဆယ်ခု ဖတ်မှုမကျွမ်း နားမချမ်းမှု တတ်စွမ်းသောလျှာက် အကောက်အင်င် မသင်ပြင်ပဲ မဖင့်နွဲ့နှင့်။ (ကိုးခန်း)

စပ်အင်ကာရန်မှန်ရာ ပဒါသတ္တိ မဝုရတာ

အချုပ်အားဖြင့် ကာရန်မှန်ကန်စွာ ရေးသားစီကုံးထားသော ကဗျာ လက်ာမှန်သမျှကို ပဒါသတ္တိ မဝုရတာဂုဏ်ရောက် သည်ဟု မှတ်ပါ။

* * * * *

(၁၂၈) ပဒါဒေသော-----ပ-----မဟုဿဝေါ။ ။

ဤဂါထာပဒါသတ္တိ မဝုရတာဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ ယဒါဒေသော၌ ဒေသြဟု ဒီဃချင်း မတြာချင်းတူညီနီးကပ်၏။ ယနှင့်ဒေတို့သည် တာလုဌာန်၏ အစွမ်း ဖြင့် နီးကပ်၏၊ အဘိသမ္ဘောဓိ သမ္ဘတ္ထော-ဝယ်မ္ဘော-ပ္ပတ္ထော ဟု သံယုတ်ချင်းနီးကပ်၏။ ဘိမိ ဟု ဓနိတအကွာရာချင်း နီးကပ်၏။ သနှင့် တတို့သည် ဌာန်ချင်းတူကြ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဌာန်စသည်တူညီကြသောကြောင့် ပဒါသတ္တိ မဝု ရတာဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

ပဒါသတ္တိမဝုရတာဂုဏ်ပုံစံအချို့

* အကြင်ကာလ ရဟန်းဘသည် ဗုဒ္ဓစင်စစ် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုခေတ်မှစ သုံးလောကဌ် ဓမ္မသဘင်ပွဲကြီးယင်သည် နေ့စဉ်တိုး၍ တိုး၍တည်း။

* ဆူလှယ်နမ်းကာဖက်ရမ်းကာနှင့် ရိုက်ကာငါတို့ ငိုကြသည်။

http://www.dhammadownload.com

* ရွှေစည်တီး တီး,ရွှေလီးဆောင်းဆောင်း, ရွှေပေါင်းသွယ်သွယ် ရွှေစလွယ်နှင့်။
* တောင်တောရယ်သာ မာလာကင်ဖူး တစ်ပင်ကို နှစ်ပင်ယှက်တယ် ကျေးဇူးက်ကမြှူး။
* ချိုးနှစ်ကောင် ထနောင်းပင်ညီနောင်က လွမ်းအောင်ကူရွှဲ၊ ပန်းတော်ဖြူ မြက်နေဇာထူလှ ဖိုးတောင်သူတဲ့။

* * * * *

(၁၂၉) မုနိန္ဒ မန္ဒ ----------ပ---------- စန္ဒကန္တိယော။ ။

အနုပွါသမဇ္ဈရတာဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ နွေါးလုံး, ခ္ဍလေးလုံး ထပ်လျက်ပါရှိ၏။ ထိုသို့အက္ခရာတူကို ထပ်ထပ် ဆိုသောကြောင့် အနုပွါသမဇ္ဈရတာဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

အနုပွါသမဇ္ဈရတာ ဂုဏ်မြောက်ပုံပြ ပုံစံအချို့

* ဖြူဖြူဝင်းဝင်း ကြူကြူသင်းသည့် ပန်းမင်းသင်းခွေ တင့်တယ်လေသို့ ကုဒ္ဒေကဌာ မရေသာအောင် ဂုဏ်ဝါ သင်းသင်း မင်းမင်းထပ်ထပ် ပူဇော်အပ်သား မြတ်ဘုရား၏ သွားများဖြူမွေး ဖြေးဖြေးညှင်းညှင်းပြုံးရယ်ခြင်းသည့် လမင်းရောင်ကို လှောင်သလိုလျှင် ထိုထိုရပ်နယ် ကွန့်မြူး၏။
* ဣန္ဒနီလ ဒလဒ္ဓန္ဒ၊ သုန္ဒရံ သိရိမန္ဒိရံ။
  မုနိန္ဒ နယနဒ္ဓန္ဒ၊ ဝိန္ဒတိန္ဒိဝရဒ္ဓုတိ။
* ပဿတိ ပဿော ပဿန္ဆံ၊ အပဿန္ဆံစ ပဿတိ။
  အပဿန္ဆော အပဿန္ဆံ၊ ပဿန္ဆံစ နပဿတိ။
* သိမှသိ၊ မသိကိုသိသည်၊ မသိလျှင် သိမသိကိုမသိ။
* သူ့ဂုဏ် သူ့သိရ် သူ့အရှိန်နှင့်။ * ငါ့အိမ် ငါ့သား၊ ငါ့ဥစ္စာ ငါငါစွဲလန်းကုန်။
* တိုင်းအတည်တည်ပြည်အစိုးစို့ မြို့အခမ်းခမ်း, နန်းအသီးသီး ထီးအသူဆူ။
* ကာမစည်းစိမ် တဏှာအိမ်၌ ကြိမ်ကြိမ်မွန်းနစ်တရစ်ရစ်နှင့် ဖြစ်ဖြစ်သမျှ အဝဝကို။
* တသန္ဓေ တပေလျှဉ်းလျှဉ်း တညှင်းဆိုးဆိုး, တညိုးလျလျ တတလွမ်းလွမ်း တသမ်းဟယ်ဟယ် တတွယ်တာတာ တဟာလှိုက်လှိုက် တရှိုက်ငင်ငင် တပင်ပန်းပန်း တဝမ်းလျားလျား ရဟတ်ခြားသို့။ (ကိုးခန်း)
  (ထိုတွင် နာမ်ကိုပင် ကြိယာပြု၍ ကျစ်လစ်သိပ်သည်းစွာ ဖွဲ့ဆိုထားသောကြောင့် သမာသဿဇဂုဏ်လည်း ရောက်၏။)

http://www.dhammadownload.com

* ပပချပ်ချပ် လုပ်လုပ်လွှာလွှာ ဆာဆာလှိုက်လှိုက် ရှိုက်ရှိုက်ရဲ့ရဲ့ လှုပ်လဲ့လဲ့နှင့် ကန္ဓ. ကနောင်း ရသေ့ကျောင်းသို့ သမ်းပြောင်းမူးဝေ ကြွဝင်လေသည် ညွှတ်ခွေတိမ်းပါး တိမ်းပိုတည်း။ (သူဇာ)။
* ရွှင်ပျလူးလာအသာအယာ ခေါင်းတမော့မော့ မျှော်တလင့်လင့်-
* ခေါက်ရှာဂုက်ပျံ ခင်ပုပ်ပျံနှင့် ဘုတ်ပျံ ရှူးပျံ လောကခမ်။ စသည်-
* ကရင်မကရင်မကရင်က မကရင်ကရင်ကြီးကရိုက်လိမ့်မယ်

* * * * *

(၁၃၀) သမ္ဘကောမလ ----------ပ---------- မာလိနီ။

ပညာရှိများ မချီးမွမ်းထိုက်သော မဇ္ဈရတာဂုဏ်နှင့် ချီးမွမ်းထိုက်သော မဇ္ဈရတာဂုဏ်

ဓနိတအကွရာလုံးဝမပါပဲ နူးညံ့သော အကွရာတို့ဖြင့်သာ စီကုံးအပ်သော အနုပ္ပါသမဇ္ဈရတာဂုဏ်ကို သိလေသဂုဏ်နှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် ပညာရှိများမချီးမွမ်း၊ အထက်၌ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကုန်သော သိလေသအလက်ာ သမတာအလက်ာတို့နှင့် ရောနှောသော မဇ္ဈရတာဂုဏ်ပါသော အပ္ပဒ.ကို့ကား ပညာရှိတို့ အထူးပင်နှစ်သက်ချီးမွမ်းကြပါသည်။

ပညာရှိများမချီးမွမ်းကြသောပုံစံ

- အယ်မာလတိ မာလာ,လိနဲ လောလာနိမာလိနီ-ဟူသော ဤပုံစံ၌ အကွရာတူများကို ထပ်၍ဆိုသော်လည်း ဓနိတအကွရာတစ်လုံးမျှ မပါဝင်မူ၍ သိလေသဂုဏ်နှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် ပညာရှိများ မချီးမွမ်းကြပါ
  * ဤမြတ်လေးပန်း စဉ်အတန်းဝယ် ပန်း၌နားကာ ပန်းဝတ်လွှာကို ပန်းမှာယူစား ပိတုန်းများတို့ ပျံလွှားအုံးအုံး ဟျော်ရှင်ပြိုးသည် စုရုံးဒီဒီ မည်လို့ကို။
  * (မောင်မိုက်မှာ မီးမိုတ်မှ မိုက်မိုက်မဲ မောင်မေးမယ်။)

ဓနိတအကွရာမပါသော်လည်း ပညာရှိများ၏ နှစ်သက်သော အနုပ္ပါသမဇ္ဈရတာဂုဏ်ပုံစံ

* ပေါ်လွင်မပြ ကောင်းရာတုလျက် ကောင်းမှုမြတ်နိုး ကောင်းအောင်ကြိုး၍ ကောင်းကျိုး ကိုယ်၌တည်စေမင်း။ (လောကသာရဝို့)

http://www.dhammadownload.com

ဒေါသပျောက်က ဂုဏ်မြောက်ကြ

ဆောင်။ ။ ဂါမ္ဘဝရသ လွန်မြောက်က ဂုဏမဂုရာ။

* * * * *

(၁၃၁) မုဒုဟိ၀ါ ----------ပ---------- သမတာယတာ။

၄။ သမတာဂုဏ်အဓိပ္ပါယ်

မုဒုဖြစ်သော သိထိလအကွရာသက်သက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဖုဋ္ဌဖြစ်သော ဓနိတ အကွရာသက်သက်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ မုဒု ဖုဋ္ဌရောသော အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အချိုအချဉ်ခန်တူမျှသော ဂုဏ်သည် သမတာဂုဏ်မည်၏။

သမတာဂုဏ်ပုံစံအချို့

* တောင်ငွေ့ဝေဝေ အထွေထွေနှင့် လေလည်းရောရာ မိုးမပါပဲ သံ၀ါဖြောက်ဖြောက် ဆီးနှင်းပေါက်လည်း မိုးလောက်ပြင်းထန် သွန်းချပြန်သော်။

* ရွှေမှမြတ်တော့သည်ဘုရား၊ ကွေးမှ ခတ်တော့သည်ဘုရား၊ ထွေးမှတတ်တော့သည်ဘုရား။

* ခက်လက်ဝေဆာ ဖွားပွင့်လာ ခိုင်ညှာသင်းထုံထုံ။

သမတာဂုဏ်အပြား (၃)ပါး။

၁။ အချိုအချဉ်ခန်တူသော သိထိလအကွရာချည်းပါရှိသော သမတာဂုဏ်သည် ကေ၀လ မုဒုသမတာဂုဏ်မည်၏။

၂။ အချိုအချဉ်ခန်တူမျှပြီး ဓနိတအကွရာချည်းပါရှိသော သမတာဂုဏ်သည် ကေ၀လ ဖုဋ္ဌသမတာ ဂုဏ်မည်၏။

၃။ အချိုအချဉ်ခန်တူသိထိလ ဓနိတရောနှောပါရှိသော သမတာဂုဏ်သည် မိဿသမတာဂုဏ် မည်၏။

ဆောင်။ ။ မုဒု ဖုဋ္ဌ မိဿဟူပြီ ယင်းသုံးလီဖြင့် အချိုအချဉ်ရုံမျှနှင့် ပါ၀လေးခု-

သမတာဂုဏ်သုံးမျိုးပြားရကြောင်း

သုတိ(အသံ) သုံးမျိုးပြားသောကြောင့် သမတာဂုဏ်သုံးမျိုးပြားရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သိထိလနှင့် ကောမလတို့ဟူသည်

သိထိလဟူသည် ဝဂ်၏ ပထမ တတိယအက္ခရာများသာတည်း။ ကောကိလာလာ ပသ်ဝါဒီ အစရှိသော မုဒု သမတာပုံစံ၌ ထိုသိထိလအက္ခရာများသာမက ဝဂ်၏ပဌမနှင့် အဝဂ်များလည်း ပါဝင်သောကြောင့် ဓနိတမဟုတ်လျှင် ကောမလဟုချည်းမှတ်။

* * * * *

(၁၃၂) ကောကိလာ ----------ပ---------- ဓ နိဗ္ဗုတိ။

မုဒုသမတာဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ လေးပါဒလုံး မုဒုအက္ခရာတို့ဖြင့် အညီအမျှစီကုံးထားသောကြောင့် မုဒုသမတာ-ဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

ဤဂါထာဓနိတအက္ခရာတစ်လုံးထည့်ထားရခြင်း

ဒုတိယပါဒ ဝိဗ္ဗမောဝယ် ဓနိတ ဘအက္ခရာတစ်လုံး ပါနေခြင်းသည် သိလေသအလက်ာနှင့် မဆန့်ကျင်ရုံမျှ ထည့်ဆိုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မုဒုသမတာဂုဏ်မြောက်သောပုံစံအရှိ

* ဗာလ် နပသေ နသုဏော၊ နစဗာလေနသံဝသေ။
ဗာလေနာလ္လာပသလ္လာပံ၊နကရေ နစရောစယေ။

* သမုဒ်နက်ကျယ်, ပင်လယ်ကမ်းဘေး,နယ်ကျေးရံပိတ်, ပဋိဂ္ဂရားမင်းကြီးအားလျှင်။

* ပေါ်လွင်မပြ,ကောင်းရာတုလျက်, ကောင်းမှုမြတ်နိုး, ကောင်းအောင်ကြိုးစား, ကောင်းကျိုးကိုယ်ခံ, တည်စေမင်း။

* ကိုယ့်ကိုသနား တရားဆောင်ပါ၊ ကိုယ့်ကိုကိုယ်ငဲ့ ကျင့်ကွဲ,ကောင်းစွာ၊ ကိုယ်သနားမှ ကိုယ်ကားချမ်းသာ ကိုယ့်အကျိုးကို ကိုယ်တိုးစေသင့်ပါ။

* * * * *

(၁၃၃) သမ္ဘာဝနိယ ----------ပ---------- သမ္ဘာဝယောဓိဘုံ။ ။

ဖုဋသမတာဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ပထမ, ဒုတိယ, စတုတ္ထပါဒတို့ဝယ် ဖုဋဖြစ်သော ဘ-အက္ခရာ ၂-လုံးစီ ထည့်၍၊ တတိယပါဒ၌ ဖုဋဖြစ်သော ဘ-ထ-ခ သုံးလုံးထည့်ထား၏။ ထိုသို့ လုံးရေမညီမျှသော်လည်း ပါဒတိုင်း၌ ဖုဋဓနိတအက္ခရာပါချင်း ညီမျှသောကြောင့် ဖုဋသမတာဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဖုဋ္ဌသမတာဂုဏ်မြောက်သော ပုံစံအချို့

* ချီးမွမ်းရိုသေထိုက်လှပေသည့် စိတ်နေဆန္ဒ မြင့်မြတ်လှသား ဘုန်းခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်ငြားစုံလင် နိဗ္ဗာန်ဝင်လတ် ဘုရားမြတ်ကို ကင်းပြတ်ခုကွ လွန်အေးမြသည့် သုခရိပ်မြှိ နိဗ္ဗာန်ဘုံသို့ ခိုလှုံလိုငြား ဝေနေများသည် မှန်းထား ကျွတ်တမ်း ကြွေ.ကြွေ.ရမ်းလျက် ချီးမွမ်းရိုသေ ပြုသင့်ပေ၏။

* ချစ်ခင်သောအား စိတ်ထားဖြောင့်စွာ ဆက်ဆံပေါင်းသင်း သားချင်းပမာ ဝေဖန်မျှတ ထောက်မလျက်သာ နေထိုင်သင့် အခွင့်ရသည့်ခါ။

* * * * *

(၁၃၄) လဒ္ဓစန္ဒန ----------ပ---------- မုခမာရုတာ။ ။

မိဿသမတာဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ပါဒတိုင်းဝယ် ဖုဋ္ဌတစ်လုံးစီ (၃ ၃ ၁ ခ) ပါ၍ မုဒု အကွရာလည်း ပါသော ကြောင့် မုဒုဖုဋ္ဌ ညီမျှ၍ မိဿသမတာဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

မုဒုဖုဋ္ဌ ညီမျှရမည်ဟူသည်

ဤမိဿသမတာဂုဏ်၌ မုဒုအကွရာနှင့် ဖုဋ္ဌအကွရာတို့ လုံးရေ ညီမျှရမည်ဟု မဆိုလို၊ ပါဒတိုင်း၌ မုဒု အကွရာ ဖုဋ္ဌ အကွရာ ပါဝင်သောအားဖြင့် ညီမျှရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဒေါသမျောက်က ဂုဏ်မြောက်ကြ

ဆောင်။ ။ ဗန္ဓဖရသ လွန်မြောက်က ဂုဏသမတ္တာ။

မိဿသမတာဂုဏ်မြောက်သောပုံစံအချို့

* ခင်ခင်မွတ်မွတ် လိုက်လံတတ်သား ထူးပွတ်မဆိုင်း စိတ်ဆင်ရိုင်းကို။
* တရားဝမ္မ ဟောပြတုံပါ ပါပဗာလ ဆန္ဒကင်းကွာ ပြန်စွပ်စွဲလို့ ဆဲတတ်သေးပါ၊ ထို့ကြောင့်ပ တွေးဆ ဟောသင့်ပါ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၃၅) အနိဋ္ဌရက္ခ ----------ပ---------- သုခုမာလတာ။

၅။ သုခုမာလတာဂုဏ်၏ လက္ခဏာနှင့် အဓိပ္ပာယ်

၁။ နူးညံ့သော ကောမလ အကွာရာများစွာပါ၍ ကြမ်းတမ်းသော အကွာရာ အနည်းငယ်သာ ပါရှိခြင်း။

၂။ အရွတ်ခက်သော (သန္ဓီ သမာသ် သံယုတ်) ပုဒ်ဗျည်းများ မပါရှိခြင်း။

ဤလက္ခဏာ နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဂုဏ်သည် သုခုမာလတာဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

ဆောင်။ ။ နူးညံ့အကွာရာ များစွာပါလျက် အရွတ်ခက်သား မပါခြား မှတ်သားသုခုမာ။

သုခုမာလတာဂုဏ် ၂-ပါး။

၁။ သဒ္ဒသုခုမာလတာဂုဏ်။ ၂။ အတ္ထသုခုမာလတာဂုဏ်- ပေါင်း ၂-ပါး။

* * * * *

(၁၃၆) ပဿန္ဓာ ----------ပ---------- ကေဠိပရံမုခါ။ ။

သဒ္ဒသုခုမာလတာဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ပထမ ဒုတိယ စတုတ္ထပါဒတို့ဝယ် ၀, ဘ, ခ ဟု ဆိုအပ်သော ဝနိတ အကွာရာ တစ်လုံးစီသာ ပါရှိခြင်း၊ တတိယ ပါဒဝယ် ၀ဒ္ဓ ဟူသော ဝနိတ အကွာရာ (ဖရုသ အကွာရာ) နှစ်လုံးသာ ပါရှိခြင်း၊ ၄ ပါဒလုံး၌ ကြွင်းကျန်ရစ်သော အကွာရာများသည် နူးညံ့သော ကောမလအကွာရာများ ဖြစ်ခြင်း၊ အရွတ်ခက်သော သံယုတ် ဗျည်းများ မပါရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဤဂါထာသည် သဒ္ဒသုခုမာလတာဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

သဒ္ဒသုခုမာလတာဂုဏ်လက္ခဏာ

ဆောင်။ ။ များပြားသိထိ ဝနိနှည်းလတ် ဖတ်ရွတ်လွယ်လှ အင်နှစ်ဝ သဒ္ဒ သုခုမာ။

သဒ္ဒသုခုမာလတာဂုဏ် ပုံစံအချို့

* မြတ်စွာဘုန်းကြွယ် လက်ထက်ဝယ်ကား ပြည့်ကြွယ်နုံလင် ရှင့်ရှပ်သွင်ကို ဖူးမြင်ကြကာ လွန်ချီသာသည့် သြဘာပြည့်လျှံ့ တရားသံကို နာခံမှတ်သား ပျော်ပွဲများမှ လွှဲထား မျက်နှာ ကျင့်ကြပါသည် များစွာ သူတော်အပေါင်းတည်း။

http://www.dhammadownload.com

* ခန္ဓာ ငါးဝ နိုစွကင်းကွာ သုခ ဟူက မြုပ်ပျောမပါ။
အတ္တနှင့်ဝေး စစ်ဆေးကြပါ သုဘကင်း မယွင်းရှုဖွယ်ရာ။

* * * * *

(၁၃၇) အလက်ာရ ----------ပ---------- တဒုဇ္ဇလာ။

သုခုမာလတာ၏ ဂုဏ်ထူး

ဤသုခုမာလတာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော အဖွဲ့.အနွဲ့.သည် အတ္တာလက်ာရနှင့် မပြည့်စုံပါသော်လည်း ပညာရှိများကို နှစ်သက်စေနိုင်၏။ အတ္တာလက်ာရတို့နှင့် ပြည့်စုံပါမူကား နှစ်ဘက်နှစ်မျိုး စုံသော (စွယ်စုံ) အဖွဲ့.အနွဲ့.မျိုး ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုဖွယ်ရာမရှိ၊ အလွန်အကျူး အထူးအားဖြင့် နှစ်သက်စေနိုင်ပါသည်။

ဆောင်။ ။ သုခုမာလ ပြည့်စုံကမူ အတ္တာလက်ာရာ ယွင်းသွေးခွာလည်း ပညာရှိတို့ လွန်နှစ်ပြို့.၏။ အရှို့.အလက်ာ ပါဝင်ပါမူ မခွာရက်ရက် လွန်နှစ်သက်သည် နှစ်ဘက်နှစ်မျိုး စုံသောကြောင့်-။

အတ္တာလက်ာရ ကင်းလျက် နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသောဂုဏ်

အတ္တာလက်ာရ ကင်းလျက် နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသောဂုဏ်သည် သုခုမ်ာလတာ ဂုဏ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

* * * * *

(၁၃၈) ရောမဋ္ဌပိဋ္ဌ----------ပ---------- သာဓုသီခါဝလာ။ ။

ရောမဋ္ဌ ဤဂါထာကို မြန်မာမှုပြုခြင်း

* မွေးညှင်း ကြက်သီး အတောင်ပြီးကို ထီးသို့. ဖြန့်.က ရှင်ပျပျဖြင့်,ခေါ်ကြ သာဓု ခေါ်သံပြုလျက် သုံးလှ.ဆရာ ဖိုးဒေဝါကြောင့် ယစ်ကာမွေ.လျော် ဤသူတော်ကောင်း ၄ဦးခေါင်းတို့ သောင်းသောင်းဖြဖြ မြူးခုန်ကြသည် ဓမ္မစည်တော် ရှမ်းစဉ်ကို-။

http://www.dhammadownload.com

ဤဂါထာ ဂုဏ်နှင့် အလင်္ကာမြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ နိဗ္ဗုရအက္ခရာ (ကြမ်းတမ်းသော အက္ခရာ ၆-ခု-၃-ယု-ခု-ခါ ၆-လုံးသာ ပါသဖြင့်) နည်းပါး၍ ကောမလအက္ခရာများသောကြောင့်လည်းကောင်း အရွတ်ခက်သော အက္ခရာမပါပဲ၊ အရွတ်လွယ်သောအက္ခရာချည်းသာ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဤဂါထာသည် သဒ္ဒသုခုမာလတာဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

တူနိုင်သမျှအားလုံးကို အကြွင်းမရှိအောင် ရှုပ်ပုံပြုထားသောကြောင့် ဤဂါထာသည် အသေသဝတ္ထု ဝိသယရှုပက အလင်္ကာ ဖြစ်ပါသည်။

သဒ္ဒသုခုမာတာဂုဏ် ပုံစံ

* ဘုရား လူ.ဘ မုနိန္ဒလျက် မိန်းမယောက်ျား လူ.စကားဖြင့် မကြားစကောင်း မဆိုကောင်းကို အကြောင်းဆောင်သွေး ဆိုတုံသေးရှင့် ဆိုရေးရှိက ဆိုအပ်လှ၏။ ။ ဆိုစများလျှား ထားပချေဘီ ငါ့ဝန်ရှိခဲ့။

* * * * *

(၁၃၉) သုခုမာလတ္တ ----------ပ---------- သာဒီ ကိတ္တနံ။

ပဒတ္ထဝိသယသုခုမာလတ္တ အဓိပ္ပာယ်

အနက်အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုကို ပြောရာ၌ ပြောရိုးအတိုင်းကဲ့သို့ မပြောဘဲ သိမ်မွေ့ယဉ်ကျေးသော စကားလုံးတို့ကို သုံးစွဲ ပြောဆိုခြင်းသည် ပဒတ္ထဝိသယ သုခုမာလတ္တ (အတ္ထသုခုမာလတ္တ) မည်ပါသည်။

ဂါထာပါ ပုံစံရှင်းလင်းချက်

မတာဒီ သတ္တေသု ကိတ္တိသေသာ ဒီကိတ္တနံ-ဟူသော ပုံစံ၌ သေသည်ကို သေသည်ဟု ရိုးရိုး တည်တိုး မပြောဘဲ သူ၏ ဂုဏ်သတင်းသာ ကြွင်းရစ်တော့သတဲ့ ဟု ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့စွာ သုံးနှုန်းသောကြောင့် အတ္ထ သုခုမာလတာဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤသို့ အနက်ပေါ်တည်သော်လည်း စကားအသုံးအနှုန်း ယဉ်ကျေးနုနယ်မှုဖြစ်သော ကြောင့် အတ္ထာလင်္ကာရမဟုတ် သဒ္ဒါလင်္ကာရ ဂုဏ်သာ-ဟု ဘာဒီဆရာဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မတာဒီ စသည်၌ အာဒီအရ

* ကိတ္တိသေသာဒီ၌ အာဒီ၏ အာဒိဝန်ကား = ဒိဝ်ဂတော၊ သဂ္ဂကာယ်၊ အလက်ရှိ၊ ပရိနိဗ္ဗုတော- စသည်ကိုယူ။
* မတာဒီ၌ အာဒိဖြင့် = မွေးဖွား၏၊ စသည်ကိုယူ။
* ကိတ္တိသေသာဒီ၌ အာဒိဖြင့် = မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်၏ စသည်ကို ယူ။

အရှုပ်မှာ = ဝါကျ ဒေါသ၌ ပြခဲ့သော ဂါမ ဒေါသမဖြစ်စေဘဲ၊ ဂါမ ဒေါသ အဖြေ၌ ပြခဲ့သော ဝါကျမျိုး သည် သုခုမာတာဂုဏ် ရောက်၏ ဟု မှတ်။ ။

အတ္ထသုခုမာတာဂုဏ် ပုံစံအရှိ

* ယမန်သာတည် နရာမိပ လောကကြာန်း မိထိပ်ပန်းလျှင် လျှင်လွန်း နိဗ္ဗာန်ဝင်ခဲ့တွန်၍ ပူပန်ပြင်းစွာ။
* ထိုပြိကာလ မိဘဆွေတော် နတ်ပြည်ပျော်လည်း။ * ဗုဒ္ဓစောလူ ပြည်နိဗ္ဗု ဆွတ်ရှု ကြွမြန်းလှ။
* လေးစားကော်ရော် တိုင်းလုံးကျော်သည် ထေရ်တော်မြတ်လှ အမည်မျှသာ ကြွင်းရစ်ရှာခဲ့။
* သေစေလိုသော စိတ်မနောဖြင့် သဘောယုတ်စွသည်ဗာလကိုမထစေသား အိပ်စေသားဟု။
* နောင်ညီလေးပါး နောင်ဖွားရှယ်လှ ငယ်နမတို့ ဝံသမပြား မျိုးမခြားအောင် စုလျှား ပတ်နောင် ပြည်တည်ထောင်ပြီး။
* ရှင်ဘုရင်နတ်ရှာစ်ပြီ၊ ကံတော်ကုန်ပြီ၊ ဘုန်းကြီးပျံတော်မူပြီ၊ နတ်ပြည်ကြွပြီ၊ ဘုရားရဟန္တာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီ၊
* ဆုံးရှာပြီ၊ ကွယ်လွန်ရှာပြီ၊ အနိစ္စရောက်ပြီ၊ ခရစ်တော်၌အိပ်ပျော်ပြီ၊ အလှာအရှင်မြတ် အမိန့်တော်ခံယူပြီ။
* ဖွားမြင်သည်၊ မျက်နှာမြင်သည်၊ မီးရှူးသန့်စင်သည်။
* ရေမြေသနင်း မြတ်မင်းရာဇာ ကျော်စောခြင်းမျှ ကြွင်းရစ်တော့ပါ။
* မိဖုရားလည်း ပတ္တမြားပြည့်ကာ မရှင်ပြ နေရတော့သည်သာ။

ဒေါသပျောက်ကာ ဂုဏ်မြောက်ကြ

ဆောင်။ ။ * ဗန္ဓဖရုသ လွန်မြောက်က သဒ္ဒသုခုမာ။
* ဩစိတ် ဂါမ လွန်မြောက်က အတ္ထသုခုမာ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၄၀) သိလိဋ္ဌပဒ ----------ပ---------- နာမ တံယထား။ ။

၆။ သီလေသဂုဏ်၏ လက္ခဏာနှင့် အဓိပ္ပာယ်

၁။ အလုံးအဆင့် သံယုတ် အကွာရာတို့ကို နီးနီးကပ်ကပ် ထားခြင်း၊ ၀ါ-ဌာန်တူပုဒ်များ နီးနီးကပ်ကပ်ထားခြင်း။

၂။ ဒီဃဓိတအကွာရာ ဟူသော ဗန္ဓဂါရ၀ အကွာရာပါရှိခြင်း။

ဤလက္ခဏာနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဂုဏ်သည် သီလေသဂုဏ်မည်၏။

ဆောင်။ ။ လုံးဆင့် ဒီဃ ဓိတ ပါကသီလေသာ။

ပဒါသတ္တိမဓုရတာနှင့် သီလေသဂုဏ် အထူး

* ပဒါသတ္တိမဓုရတာဂုဏ်၌ ဌာန်တူအကွာရာတို့၏ နီးကပ်ခြင်းသည် လိုရင်းလက္ခဏာတည်း။
* သီလေသဂုဏ်၌ကား ဌာန်တူ နီးကပ်ခြင်းသည် လိုရင်း မဟုတ်။ ဗန္ဓ ဂါရ၀ အကွာရာ ပါခြင်းသာ လိုရင်းတည်း။

ဆောင်။ ။ * ဌာန်တူအကွာရာ နီးကပ်စွာကို ပဒါသတ္တိ လက္ခဏာ မည်လော၊
* ဤသီလေသာ လက္ခဏာကား ဗန္ဓဂါရ၀ပဓာနသည်၊ မှတ်ကြ နှစ်မျိုး အထူးတည်း။

ဗန္ဓဂါရ၀၌ ဂါရ၀အကွာရာအရ မုဒု-ဥပစာ

* မုဒုအရ - ဒီဃ အကွာရာများ ရှိ၏။
* ဥပစာအရ - ဓိတအကွာရာများ ရှိ၏။

(သံယောဂ၀ဏ္ဏ အကွာရာတို့ကို သိလိဋ္ဌပဒ သံသဂ္ဂလက္ခဏာ၌ ယူပြီး ဖြစ်၏။)

* * * * *

(၁၄၁) ဗာလိန္ဒ ----------ပ---------- ဝလိတာ၀တံ။

ဤဂါထာ သီလေသဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ သံယုတ်အကွာရာများစွာ ပါရှိခြင်း၊ စတုတ္ထပါဒမှတစ်ပါးသော ပါဒတို့၌ ဓိတ(ဒီဃ) အကွာရာ ပါရှိခြင်း။ ဤနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ဤဂါထာသည် သီလေသဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သီလေသဂုဏ်မြောက်သော ပုံစံအရှိ

* ရွှင်ရွှင်ပျပျ ကကသီသီ ချီချီကျူးကျူး ထူးထူး ဆန်းဆန်း။
* နုနုထွတ်ထွတ် မွှတ်မွှတ် မွေ့.မွေ့. မြေ့.မြေ့.ချော်ချော်၊ လွန်လှမော်၍။
* ရင်ကြောစိမ်းစိမ်း ရှိန်းရှိန်းရွမ်းရွမ်း လန်းလန်းလတ်လတ် စွတ်စွတ်စွေးစွေး မြရိပ်ပြေးလျက်။

အမှာ။ ။ ဤကဗျာများသည် အနုပ္ပါသမဓုရတာဂုဏ် ဖြစ်သင့်သည်။

* * * * *

(၁၄၂) ဥက္ကံသဝန္တော ----------ပ---------- ဗန္ဓပဒ္ဓတိ။ ။

၇။ ဥဒါရတာ ဂုဏ်၏ လက္ခဏာနှင့် အဓိပ္ပာယ်

အများဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် ဂုဏ်ထက် လွန်ကဲခြင်းရှိသော စာဂါတိသယ စသော ဂုဏ်သည် (ပထမ) ဥဒါရတာ ဂုဏ်မည်၏။

ဆောင်။ ။ ထူးချွန် လွန်မြတ် ဂုဏ်ပါလတ် သိမှတ်ဥဒါရာ။

ဥက္ကံသဝန္တော ၌ ဥက္ကံသအရ

စာရုက္ကံသ၊ သီလုက္ကံသ၊ ပညုက္ကံသ၊ ဝိရိယုက္ကံသ၊ သဒ္ဓါက္ကံသ စသော ဂုဏ်လွန်ကဲခြင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

* * * * *

(၁၄၃) ပါဒမ္ဟေ ----------ပ---------- နိရုတ္ထိ။ ။

ဤဂါထာ ပထမ ဥဒါရတာ ဂုဏ်မြောက်ပုံ

လောကဌ် မြူလိမ်းကျဲအပ်သော ကိုယ်ရှိသူသည် မြူကင်းသူ မဖြစ်နိုင်သော်လည်း ဘုရားရှင်၏ ခြေတော်မှ မြူဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံး လိမ်းကျဲထားသည် ဟု ဆိုရလောက်အောင် အမြင်ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်နေသူတို့မှာ ဘုရားရှင်၏ သီလသမာဓိ ပညာတော် မေတ္တာကရုဏာတို့၏ တန်ခိုးရှိန်စော် အာနုဘော်တော်ကြောင့် အမှန်ပင် ကိလေသာမြူတို့ လုံးဝ သန့်ရှင်းနိုင်ပါသည်။

ဤသို့ ဤဂါထာသည် ဘုရားရှင်၏ တန်ခိုးအာနုဘော် လွန်ကဲပုံကို ပြဆိုသောကြောင့် (ပထမ) ဥဒါရတာဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

• ကာမ် သိဝယော- စသော ဂါထာ ဂုဏ်နှင့်ရသ

* ကာမ် သိဝယော သမ္ဘေ၊ ပဗ္ဗာ- ဇေ္ဇ၊ ဟနုန္ဒ၊ဝါ။
  နေဝ ဒါနာ ဝိရမိသ်၊ ကာမ် ဆိန္ဒန္တု သတ္ထဓာ။ ။

ဤဂါထာသည် စာဂါတိသယဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ဥဒါရတာဂုဏ် ရောက်၏၊ ဒါနဝိရရသနှင့် ပြည့်စုံပါသည်။ ။

* * * * *

(၁၄၅) ဥဒါရော သောဝိ ----------ပ---------- ဟေမင်္ဂဒါဒယော။ ။

ဒုတိယဥဒါရတာရာဂုဏ်၏ လက္ခဏာနှင့် အဓိပ္ပာယ်

၁။ အနည်းဆုံး ဂုဏ်ပြဝိသေသနပုဒ် တစ်ခု ပါရှိခြင်း။
၂။ ဗန္ဓဖရသ ဒေါသ ဂါမ္ဘ ဒေါသတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်း။

ဤအင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံပြီး ရိုးရိုး ဝိသေသနမဟုတ်ဘဲ ချီးမွမ်းခြင်းကိုပြသော အမှန်းတင် ဝိသေသနပုဒ်များ ပါရှိခြင်းကြောင့် မြောက်သောဂုဏ်သည် ဒုတိယ ဥဒါရတာဂုဏ် မည်ပါသည်။

ဂါထာပါပုံစံတို့ ရှင်းလင်းချက်

ကိဠာသရောလီလာ၊ ဟာသော ဟေမင်္ဂဒါ- စသည်တို့၌ ကိဠာ-လီလာ ဟေမ တို့သည် သောက်ရေအိုင်,ချိုး ရေအိုင်၊ မပြိုးဘဲနှင့် ဝါးလုံးကွဲ ရယ်ခြင်း၊ ငွေကြေးစသည်တို့မှ အထူးပြု၍ ဆိုသောကြောင့် ဒုတိယဥဒါရတာဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

ဟေမင်္ဂဒါဒယော-၌ အာဒီ၏ အာဒိဝန်

အာဒိဖြင့် ပတ္တမြား နာဃောင်း ရွှေလက်ကောက် ရွှေလက်ကြပ် ရွှေလက်စွပ် စသည်ကိုယူ။

ဒုတိယဥဒါရတာဂုဏ် မြောက်သော ပုံစံအချို့

* ဣတိဝိ သောဘဂဝါ အရဟံ --- ပ --- ဘဂဝါ။
* ရေကစားဖို့ ရေအိုင်၊ မင်္ဂလာကန်တော်။
* ကစားမြူးတူး ပျော်ရွှင်မြူးဖို့ ကြည်နူးဘွယ်ရာ ဥယျာဉ်သာ။

http://www.dhammadownload.com

* ကြားရရုံမျှ ဟဒယ ရွှင်ပျစေရာ ရယ်ခြင်းသာ။
* ရွှေခြေကျင်း၊ စိန်နားကပ်၊ စိန်လက်စွပ်၊ ပတ္တမြား ခါးစည်းကြိုး။
* စိန်ကြောင် နီလာ မြသန္ဓာ စိကာဖွဲ့ယှက် မြဘယက်။
* စိန်နားကပ်ကြိုး ပန်ရမလို။
* အက်စ်အီးကားပေါ်ဝယ် ဇိမ်နဲ့ နေမယ်။
* ထက်မြက်ဉာဏ်ရှင် ကြိုးကုတ်သင် လျှင်လျှင်အတတ်စုံ။

အမှန်းတင်သမျှ ဝိသေသနဒုတိယဥဒါရာ

ဝိသေသျှကို အမှန်းတင်သော (ထိုသို့ အမှန်းတင်ရာ၌ စကားလုံးလည်း မကြမ်း၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်လည်းမရိုင်း ဝိသေသျှနှင့် ကိုက်ညီ၍ အသင့်ယုတ္တိလည်း ရှိသော) ဝိသေသန ဟူသမျှ ဥဒါရတာဂုဏ်ရသည်ချည်း ဟု မှတ်ပါ။

ဒေါသ ယျောက်က ဂုဏ်မြောက်ကြ

ဆောင်။ ။ ဗန္ဓဖရုသ ဂါမ္ဘတစ်လီ လွန်မြောက်ပြီ ဒုတိ ဥဒါရာ။

* * * * *

(၁၄၆) လောကီယတ္ထာန ----------ပ---------- ပရိဟာရတောဿ ။

၈။ ကန္ဓီဂုဏ်၏ လက္ခဏာနှင့် အဓိပ္ပာယ်

၁။ လောဌ် ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်သော အကြောင်းအရာကိုမကျော်ခြင်း။

၂။ လူအပေါင်းက ပညတ်သင့်ပါပေသည်၊ ဖြစ်သင့်ပါပေသည်ဟု လက်ခံနိုင်၍ နှစ်သက်စရာ ကောင်းခြင်း။

ဤလက္ခဏာနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဂုဏ်သည်ကန္ဓီဂုဏ် မည်၏။

ဆောင်။ ။ လောကဖြစ်ပေါ် လွန်မကျော်ဘဲ သူတော်နှစ်လို ထိုဂုဏ်ကို- ခေါ်ဆို ကန္ဓီတဲ့။ ။

ကန္ဓီဂုဏ်မြောက်ပုံပြ လက္ခဏာထာနှင့် ကန္ဓီဂုဏ်မြောက်ပုံ

(၉၅။ မုနိန္ဒ ----------ပ---------- ဝိစမ္ဘေန။)

ဤဂါထာ၌ ဘုရားတည်း ဟူသော လမင်းမှ ကောင်းစွာဖြစ်သော အကျော်ဩအစု၏ အရောင် (ဂုဏ်သတင်း)သည် ကောင်းကင်တစ်ခုလုံး မဆန့်နိုင်ဟု ဆိုခြင်းသည် လောကဌ် ဖြစ်နိုင်

http://www.dhammadownload.com

သော သဘောကို ကျော်လွန်မသွားဘဲ အပြော ကြီးသော စကားမဟုတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့၏ နှစ်သက်ဘွယ်ကောင်းသောစကား (အဖွဲ့အနွဲ့) ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဤဂါထာသည် ကန္ဓိဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

ကန္ဓိဂုဏ်မြောက် ပုံစံအချို့

* ထက်ဆိုဘဝဂ် ကောင်းကင်ထက်ဖြင့် ချင့်တွက်မနိုင် ဥာဏ်မဏ္ဍိုင်။
* အောင်ဆန်း ဗိုလ်ချုပ် ဂုဏ်ကို ထုတ်သော် အဟုတ် မြန်ပြည် မဆန့်ပြီတည်း။
* ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဂုဏ်လျှမ်းလျှမ်း စာတမ်းရေးမကုန်။
* ဓမ္မာသောက မင်းမြတ်လှ၏ ဂုဏခြင်းရာ ကျေးဇူးမှာကား ကျွန်းသာစမ္ဘူ နှုံ့သော ဟူ၏။
* စကြာမင်း၏ ကျေးဇူးသည် စကြာဝဠာတိုက်မလောက်။
* ခုနှစ်နှစ်ရွယ် သတို့သမီးငယ်ကလေးများသော်မှ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်နိုင်ကြ၏။

လွန်မြောက်ဒေါသ မြောက်ဂုဏ။

ဆောင်။ ။ တိဝုတ် ဂါမ္ဘ လွန်မြောက်က ဂုဏကန္ဓိပါ။

* * * * *

(၁၄၇) အတ္ထဗျတ္တာ ----------ပ---------- ပဒသိတာ။ ။

၉။ အတ္ထဗျတ္တိဂုဏ်၏ လက္ခဏာနှင့် အဓိပ္ပာယ်

သဒ္ဒါအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သဒ္ဒါ၏ ဟောစွမ်းနိုင်သော သာမတ္ထိယအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားပုဒ်တစ်ခုကို ဆောင်ယူဘွယ် မလိုလောက်အောင် ထင်ရှားနေခြင်းသည် အတ္ထဗျတ္တိဂုဏ် မည်၏။

ဆောင်။ ။ * သဒ္ဒအတ္ထ မဆောင်ရ အတ္ထဗျတ္တိကာ။
* ဗျာကိရဏနှင့် နေယျစရိ ပြစ်မင်ြမ ဆိုလိုသည်နှက် ထင်ရှားထွက် မှတ်ချက် အတ္ထဗျတ္တိတည်း။

အတ္ထဗျတ္တိဂုဏ် သရုပ်နှင့် အဓိပ္ပာယ်

၁။ အနက်ကို သဒ္ဒါအားဖြင့် ဆောင်ယူဘွယ်မလိုဘဲ သဒ္ဒါအားဖြင့်အနက်ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်သည် သဒ္ဒအတ္ထဗျတ္တိ ဂုဏ် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၂။ အနက်ကို အနက်အားဖြင့် ဆောင်ယူဘွယ်မလိုဘဲ အနက်တစ်မျိုးအားဖြင့် အနက်တစ်မျိုး ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်သည် အတ္တ အတ္တဗျတ္တိဂုဏ် မည်၏။

အတ္တဗျတ္တိဂုဏ်မြောက်ပုံပြ လက္ခဏာထာနှင့် ဂုဏ်မြောက်ပုံ

(၈၁) မရိစိစန္ဒနာ ----------ပ---------- နိဗ္ဗာန်။

* အေးကြည်ထပ်ထပ် လရောင်ဟပ်၍ ရပ်ဆယ်မျက်နှာ ဘော်သာဓွာသွေး ဖြူဖြူဖွေးသည် စုဝေး တင့်တယ်လွန်ဘိသည်။

ဤဂါထာ၌ အရပ်မျက်နှာ မွေးဖြူရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော မရိစိစန္ဒနာလေပ လာဘာသိတမရိစိနော- ဟူသော အကြောင်း သဒ္ဒါ တိုက်ရိုက်ပါရှိ၍၊ အကြောင်း သဒ္ဒါ ဆောင်ထည့်ဖွယ် မလိုပဲ သဒ္ဒါအားဖြင့် အရပ်မျက်နှာ မွေးဖြူရခြင်းတည်း ဟူသော အနက်ထင်ရှား သောကြောင့် သဒ္ဒအတ္တဗျတ္တိဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

သဒ္ဒအတ္တဗျတ္တိဂုဏ် ပုံစံတူ

* ဟောဓိသတ္တ လုလင်လှလည်း မွေးဘနှင့်မင်း ရသေ့ဆင်းကို မြင်လျှင်း လက်ဦး တရံဘူးသော် မိုးနှုးသစ်ပင် လန်းလန်းရွင်သို့ ဝမ်းရွင်ဝမ်းသာ ကြည်ညွှတ်စွာ၍ ကပ်ခါ ရှိခိုး ဝပ်ဝပ်ကျိုးလျက် မြတ်နိုးတနှာ သုံးဂါထာဖြင့် ထိုခါခဏ ရွတ်သတည်း။

* * * * *

(၉၀) နိလုပ္ပလာဘံ ----------ပ---------- ဝိယာဒသေနော။

ဤဂါထာသည်လည်း သဒ္ဒအတ္တဗျတ္တိဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

အတ္တဗျတ္တိဂုဏ်မြောက်ပုံပြ လက္ခဏာထာနှင့် ဂုဏ်မြောက်ပုံ

(၈၂) မနောနု ----------ပ---------- ဟဒယာနုလေ။

ဤဂါထာ၌ မာနတ်မင်း စိတ်ပူပန်သည် ဟူသော အနက်တစ်မျိုးတည်းဖြင့်ပင် သမီးများ ဘုရားမှ ရှုံးပါသည်ဟု အနက် တိုက်ရိုက် မပါစေကာမူ ရှုံးကြောင်း ထင်ရှားသိသာသောကြောင့် အတ္တ အတ္တဗျတတိဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၄၈) သဘာဝါ ----------ပ---------- ဟေန္ဓိနော။

ဤဂါထာ အတ္ထဗျတ္တိဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ မကိုင်ရောင်တို့ကို မစွန့်ကုန်ဟူသော အနက်ဖြင့်ပင်လျှင် အတိုင်းမသိသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို အမြဲရှိခိုးဦးတိုက်နေကြသည် ဟူသော အနက် တိုက်ရိုက်မပါစေကာမူ ထင်ရှားသိသာသောကြောင့် အတ္ထ အတ္ထဗျတ္တိဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

အတ္ထအတ္ထဗျတ္တိဂုဏ် မြောက်သော ပုံစံအချို့

* အဆွေ၌မှာ သက်တစ်ရာလျှင် မနာမဖျား မြင်လိုကြား၏။
* အနှစ်တစ်ရာ အနာကင်းကွာ သင့်ချမ်းသာကို မြင်ရပါလို ငါဆုဆို၏။
* တိုက်ခန်းဆောင်ဝယ် ကိုယ်ရောင်သာမျှ ပပစလောက် ဆင်း စံ မြောက်သား။
* သား ရွှေအိုး ထမ်းလာတာ ငါတို့ မြင်လိုကြတယ်။

အပြစ် ပျောက်လျှင် ဂုဏ်သို့ဝင်

ဆောင်။ ။ ဗျာကိုဏ် နေယျ စသည်မှ လွတ်က အတ္ထဗျတ္တိက။

* * * * *

(၁၄၉) ဗန္ဓသာရောတိ ----------ပ---------- ယံ ဂုဏော။ ။

အဖွဲ့.အနွဲ့.အားလုံးတို့၏ အသက်သဖွယ်ဖြစ်သော ဂုဏ်

စုဏ္ဍိယ ဂါထာ ကဗျာ ဟူသမျှ သော အဖွဲ့.အနွဲ့. အားလုံးတို့၏ အသက်သွေးကြောသဖွယ် ဖြစ်သော ဂုဏ်မှာ သမာဓိ ဂုဏ် ဖြစ်ပါသည်။

(ဗန္ဓသာရောတိမည်ရှိ ယံ သမဂ္ဂါဝိ ဝိညုနော-ကိုထောက်)

* * * * *

(၁၅၀) အညမ္ဘော ----------ပ---------- နိဂ္ဂုဠ္ဠတိ။ ။

၁၀။ သမာဓိဂုဏ် အဓိပ္ပာယ်

မုချဖြစ်သော အရာဝတ္ထုတို့၏ ထင်ရှားသောသဘောကို မုချ မဟုတ်သော ဥပစာ အရာဝတ္ထုတို့၌ လောက ဝေါဟာရ ထုံးတမ်းစည်းကမ်းနှင့် မဆန့်ကျင်သောအားဖြင့် တင်စား ပြောဆိုရေးသားအပ်သောဂုဏ်သည် သမာဓိဂုဏ် မည်ပါသည်။

ဆောင်။ ။ ဝတ္ထုတပါး သဘောများကို တခြားဝတ္ထုတင်စားမှု မှတ်ရှု သမာဓိ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၅၁-၂) အပါဏ ----------ပ---------- ကမာ သိယာ။

သမာဓိဂုဏ်အပြားနှင့် အဓိပ္ပာယ်

၁။ သက်ရှိသတ္တဝါတို့မှာသာ ရကောင်းသော အိပ်မှု ငိုက်မှုသွားလာမှု စသော သဘောတို့ကို သက်မဲ့ ဝတ္ထုတို့အပေါ်၌ တင်စားပြောဆိုသော အပါဏပါဏိဝမ္မသမာဓိဂုဏ်။

၂။ အဆင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော ဝတ္ထုတို့မှသာ ရကောင်းသော ငုပ်လျှိုးရမှု ကြည့်မြင်ရမှု၊ စမ်းသပ်တွေ့ထိရမှု စသော သဘောတို့ကို အဆင်းသဏ္ဌာန်မရှိသော ဝတ္ထုအပေါ်၌ တင်စားပြောဆိုသော နိရူပေ ရူပယုတ္တ သမာဓိဂုဏ်။

၃။ အရသာသဘောရှိစကောင်းသော ဝတ္ထုတို့၏ ချိုသောအရသာ ချဉ်သောအရသာ စသည်တို့ကို အရသာမရှိသော ဝတ္ထုတို့အပေါ်၌ တင်စားပြောဆိုသော နိရသေ သရသ ဓမ္မ သမာဓိဂုဏ်။

၄။ အရည်ဖြစ်သော ဝတ္ထုတို့၏ သောက်၍ရစကောင်းသော သဘောကို အရည်သဘောမရှိသော ဝတ္ထုတို့၌ တင်စား ပြောဆိုသော အဒြဝေဒြဝယုတ္တသမာဓိဂုဏ်။

၅။ ပြွလုပ်တတ်သော ကတ္တားဖြစ်သော လူစသည်တို့၏ ရှက်ခြင်းကြောက်ခြင်း စသော သဘောကို မပြွလုပ်တတ်သော အကတ္တားဖြစ်သည့် လက်နက် စသည်တို့၌ တင်စားပြောဆိုသော အကတ္တရိ ကတ္တုဓမ္မ သမာဓိဂုဏ်။

၆။ အစိုင်အခဲဖြစ်သော အထည် ဒြပ် ရစကောင်းသော ဖောက်ခွဲခြင်း စသော သဘောကို အစိုင်အခဲ အထည်ဒြပ် မဟုတ်သော ဝတ္ထုတို့၌ တင်စားပြောဆိုသော ကဋ္ဌနသာ သရီရဓမ္မ သမာဓိဂုဏ်။

* * * * *

(၁၅၃) ဥဏ္ဏာဝုဏ္ဏိနှုနာ ----------ပ---------- ကုမုဒိနီ တဝ။ ။

ဤဂါထာ ပါဏိဝမ္မ သမာဓိဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ သက်ရှိသတ္တဝါတို့၌သာ ရစကောင်းသော ပေါင်းဆုံခြင်း၊ အိပ်ငိုက်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း တို့ကို ဥဏ္ဏလုံ့ မွေးရှင်တော်နှင့် ကြာပန်း ဟု ဆိုအပ်သော သက်မဲ့ဝတ္ထုတို့အပေါ်၌ လောကထုံးတမ်းစည်းကမ်းကို မလွန် ဓေပဲတင်စား၍ ပြောဆိုထားသောကြောင့် အပါဏပါဏိဝမ္မ သမာဓိဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁။ ပါဏိမမ္မ သမာဓိဂုဏ် ပုံစံအရှိ

* စန္ဒရကန် ကျောက်မျက်မှန်နှင့် ဌေစန္ဒိမာ လရောင်ဝါတို့ မျက်နှာချင်းကပ် ရင်ချင်းထပ်လျက် စပ်ဟပ်ပိရိ ပေါင်းဖော်မိ၍ ပိတိရွှင်လန်း နှစ်သက်လွန်းသည် ရွှန်းရွှန်း အရည်ယိုသတည်း။
* ဗေဒါပျံ အံကိုခဲ ပန်းပန်လျက်ပဲ။
* နှင်းဆီကယဉ် သဇင်ကပ္ပြီး၊
* ကြာပန်း တို့သည် ပျက်ရယ်ဖြွဲကုန်၏။
* ပဒုမ္မာကြာတို့သည် နေ့အခါ၌ အိပ်ကုန်၏။
* တက်ခဲ့လို့ ခေါ် မောမြေမြှင့် တောင်တန်း။
* ဝသုန်ဤမြေ သက်သေအရာ တည်ပါစေသား။
* ဤမြေပ်သု သက်သေပြု ကောင်းမှု ခိုင်ခိုင်လုံ။
* လေပြင်းထန်၍ တောမြိုင်ယဲလည်း ဒေါသမာန်ထ ဟူးဟူးကြွ၏။
* ရွှေရွှ လေဟုန် စီးကာစုန်သည် ကခုန်သည့်လား ရွက်ဝါများ။
* အောင်လံတွေ ရောင်ပျံ မြူးကာပါ့။
* ဒီကလောင် ရောင်ခြည်လွတ် ဦးညွှတ်တယ်လေး။
* မင်းလွင်မြှုခိုး စိုးမိုးရွှေသဘင်။
* မြှုးကြွ မြောက်လေထန်။
* ပျဉ်းမင့်တော်တို့ သက်ကြားအို
* လေပြင်းခိုက်လျက် မငိုက်ဦးခေါင်း။
* ကြောက်ဖွယ်မုန်တိုင်း လေအရိုင်းလျှင်၊
* လမ်းဟောင်းကြီးလျှင် ငိုချင်းရှည်ကြီး ဆိုခဲ့သည်။
* ဖိုလမင်းလည်း သူ့အဆင်းနှင့် အလင်းနှင့်။
* သူ့ဂုဏ် သူ့သိရ် သူ့အရှိန်နှင့်။
* သန်းခေါင်ဝယ် ညီလာကျင်းသည့် ကြယ်မင်းများ ဆင်းသရေသူချစ်လိမ့်လေ။
* အကြော်သည်မ ဖိုအဝ၌ ထင်းစရေနံ ယမ်းတစ်ဆံနဲ့ မီးလျှံ နဂါး နိုးပြီပေါ့။
* အုန်း ထန်း ပေလက် တမာရွက်တို့ ရွှေစက်ရွှေပြောက် ရွှေရည်သောက်၏။
* ပွင့်ငုံကို လင့်ကုန်ကြတော့လို့ ခေါင်းကြွကာ ဆာဝေဆေနဲ့ သူလည်းလေ လောကီသားလိုပေါ့ ကြွားချင်လှပေလိမ့်မယ်။
* မောင်တို့က ရေတွေသွန် ဧတီငယ်မွန်းရချည် လွမ်းစရာ သည်နေရာ။

http://www.dhammadownload.com

* လေချမ်းလည်းကူ မိုးလည်းမြူသော် ဘယ်သူဆီးတား တတ်နိုင်အားလိမ့်။
* သီးကင်းနုစ အချို့ကမ္ဘ မြတ်ရှင်တော်ကို ပူဇော်လို့ဌာ သီးကြ၍ကျ။
* မဟာလေ့ကား တို့ဘုရားကို ညွတ်တွား သဒ္ဓါ ပူးပွင့်လာ။
* သောင်အခြေ ခေါင်ရေ လေမြူးတော့ ရေရွှေးတွေ ဖွေး။
* ကျူရိုးရှင် ပီပီဟိန်း ဓိန်းဟောင်းသံ တေး။ ။

* * * * *

(၁၅၄) ဒယာရသေသူ ----------ပ-- ------- ပါဒမ္ဘုစာနုတာ။

၂။ ရူပယုတ္တ သမာဓိဂုဏ်မြောက်ပုံ

အဆင်းသဏ္ဌာန် ပုံဟန်ရှိသော ရေ၌စကောင်းသော ဌပ်လျှိုးခြင်းကို အဆင်းသဏ္ဌာန် ပုံဟန်မရှိသော ကရုဏာတော်တည်း ဟူသော ဂုဏ်၌ တင်စား၍ ဆိုထားသောကြောင့် နိရူပေ ရူပယုတ္တ သမာဓိဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

အလားတူပုံစံအချို့

* မန္ဒာတာဒိ နရိန္ဒာနံ၊ ယာ မာတာ သာ ဘဝဏ္ဍဝေ။
* နိမုဂ္ဂါဟံ တယာတာတ၊ တာရိတာ ဘဝသာဂရာ။
* သံသာရ သောတံ ဆိန္နိတ္တာ။
* ဓမ္မတာသွန်းသည့် ကရုဏာ ရေ သွန်း လေလေတည်း
* သဒ္ဓါမြှိုခိုင် ပင်ရိပ်မြိုင်၌ မဏ္ဍိုင်ပွင့်ခိုက်။
* အကိုက်သွန်းသွန်း ဉာဏ်ညွှန့်လန်းလျှင် ထွန်းလှသောခါ။
* ဟောဓိသမ္ဘာပဒေသာ၏ ပညာခိုင်ဖြီး အမြိုက်သီးကို။
* သစ္စာလေးခိုင် မြတ်ပန်းခိုင်ကို။
* သီလမြေဝယ် ဝိရိယခြေကိုချ၊ သဒ္ဓါလက်ဖြင့် ပညာပုဆိန် ကိုင်ရွယ်ချိန်ပါစ။
* သံသရာဝဲ ညြဟ်ထဲ အမြီကျင်လည်ကုန်။
* တရားစည်ကြီး ရိုက်တီးကြသလေ။
* အချစ်ဆိုတာပူလောင်တဲ့ မီးတောက်ငယ်တစ်ခု။
* မေတ္တာဟာအေးမြတဲ့ စမ်းချောင်းငယ်တစ်ခု။
* သားတို့ရုပ်ရည်သီတာမည်သား ရေကြည်ချမ်းမြ တစ်ပေါက်ကျက မိဘတို့ဝမ်း ငြိမ်းစတမ်း။

http://www.dhammadownload.com

ရူပယုတ္တသမာဓိဂုဏ်ကဲ့သို့ ဂန္ဓဝမ္မသမာဓိဂုဏ်ရှိနိုင်ပုံ- အဓိပ္ပါယ်နှင့် ပုံစံ

* အနံ့မရှိသော သီလစသည်၌ အနံ့ရှိသကဲ့သို့ တင်စားပြောဆိုခြင်းသည် ဂန္ဓဝမ္မသမာဓိဂုဏ် မည်၏။
* စန္ဒနံ တဂရံ ဝါပိ၊ ဥပ္ပလံ အထ ဝဿိကီ။
  ဧတေသံ ဂန္ဓ ဇာတာနံ၊ သီလဂန္ဓော အနုတ္တရော။ ။
* ယောစ သီလဝတံ ဂန္ဓော၊ ဝါတိဒေဝေသု ဥတ္တမော။

မြန်မာပုံစံ

* နံ့သာသုံးမည် မြနင်းရည်ဟု သင်းကြည်ကြွေင်ပျ. မေတ္တာနံ့ကို နှုးညံ့လိမ်းသပ် ဆက်ကပ်လေ့ရှိပါသော။ စသည်။

* * * * *

(၁၅၅) မခုရေပိ ----------ပ---------- ဂုဏာနံဘော။

၃။ ရသဝမ္မ သမာဓိဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ချိုသောအရသာမရှိသော မဟာကရုဏာ ပညာစသော ဂုဏ်တော်များ၌ အရသာရှိသော ထောပတ်များရည် စသည်တို့၏ ချိုစိမ့်သော ဂုဏ်သဘောကိုလည်းကောင်း၊ ဆားငန်အရသာမရှိသော အဗျာသယ ဆန္ဒအပေါ်၌ ငန်သော အရသာရှိသော ဆပ်ပြာ ဆားတို့၏ ငန်သောဂုဏ်သဘောကိုလည်းကောင်း၊ တင်စား၍ ဆိုထားသောကြောင့် နိရသေ သရသဝမ္မသမာဓိဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

ရသဝမ္မသမာဓိဂုဏ်မြောက်ပုံစံအချို့

* ချိုစိမ့်ရသာ ဒေသနာကို လိမ္မာမပွန် လူ.ဆားငန်တို့ အလွန်ကြောက်ရ. ကြည်ညိုတွန့်သည် စွန့်သွားထုံးတီတပါတည်း။
* မျက်နှာချိုချို မူပိုပိုနှင့်၊ * တေးသံကတမြမြချို၊ * သီချင်းဆိုက ချိုမြမြ ကြွေ်ဇွ သင်းထုံထုံ။
* ရတုချို စိတ်ကို သွေးလေတော့။ အို-အကြင်နှာတရာ.လည်း ခါးနေရဲ့။
* သုံးလူ.မင်းမြတ် လူနှင့် နတ်အား ဟောကြားလေသည် တရားသံချိုမြမြတည်း။

http://www.dhammadownload.com

* ဒေါ်ချိုချို ပြောဆိုရှုတ်လေပေါ့။ * ချိုသာအေးမြ မွေးကြိုင်လှသည့် ဓမ္မရသာမြတ်သြဇာ။
* ချိုမြစိမ့်စိမ့် ဘဝင်ငြိမ့်သည့် နှစ်သိမ့်မေတ္တာအရသာ။
* ဓမ္မကွန်ရာ ငါ့ညာဟု အင်္ဂါကိုးမည် ရင်နှီရည်ကို ချမ်းကြည်သောက်ငြား တက်စီးပွားဏ်။
* မောင်မင်းစကားကြားရသည်မှာ ခါးသည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ငါပင် သင့်ကိုမြင်ရ စိတ်ချဉ်လှ၏။

* * * * *

(၁၅၆) သဗ္ဗတ္ထသိဒ္ဓ ----------ပ---------- သလက္ခဏာ။ ။

၄။ ဒြဝဓမ္မ သမာဓိဂုဏ်မြှောက်ပုံ

မကိုင်ဉည့ျောင်တည်းဟူသော လက်ခုပ်ဖြင့် ခပ်၍ သောက်ခြင်းသည် ရေစသည်တို့၌သာ ရစကောင်းသော ဒြဝဓမ္မဖြစ်သည်၊ ထိုဒြဝဓမ္မသဘောကို အရည်မဟုတ်သော ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်၌ တင်စား၍ ဆိုထားသောကြောင့် အဒြဝေဒြဝယုတ္တဓမ္မသမာဓိဂုဏ်မြှောက်ပါသည်။

ဒြဝဓမ္မသမာဓိဂုဏ်ပုံစံအချို့

* မုဟုတ် တဏှာသမဏ၊ ဒီရံတွဲ ပါယိတော မယာ။
  တယာဟံ သန္တမစ္ဆန်၊ ဓမ္မဓီရံ ဟိ ပါယိတာ။
* လရောင်ဆမ်း၍ ရွာလမ်းမြေမှာ ဝင်းဝင်းဝါ၏၊
* တရားရေအေး အမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေးတော်မူသည်။
* သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနယာဟု မည်သာကျော်ဟိုး တရားမိုးကို သောက်ချိုးစေကာ။
* ပညာရည်နှီ သောက်စို့မကုန်။
* မေတ္တာဆွတ်ဖြန်း ရန်မသန်း။ * စေတနာမိုး ဝေဆာဖြိုးသည်။
* ရွှေမဋ္ဌ။ နှုတ်ချိုခွန်းရယ်နဲ့ သွန်းလိုက်မိပါ။
* ဘဝကို အသက်သွင်းသည့် ဝမ်းမြှောက်ခြင်း ပီတိရည်ဖန်တီးဆောက်တည်။
* မေတ္တာရေစင် တသွင်သွင် နေ့စဉ်ဆွတ်ဖြန်းကုန်။ စသည်။

ဒယာရသနှင့် ဒြဝအထူး

* ရူပယုတ္တပုံစံ၌ ပါသော ဒယာရသဟူသည် = ကရုဏာရေတည်း။ ဝါ။ ရေရိုးရိုးရ၏။
* ဒြဝယုတ္တ၌ ဒြဝအရကား = ရေမှတစ်ပါးသောအရည်ရ၏။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၅၇) မာရာ့ရီ ----------ပ---------- နတာ တ၀။ ။

၅။ ကတ္တုဓမ္မ သမာဓိဂုဏ်မြှောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ရှုက်တတ်သော ကတ္တုသတ္တိ၊ အခြားအသွင်တစ်မျိုး ပြောင်းလွဲတတ်သော ကတ္တုသတ္တိ၊ ခြေတော်ဦးခိုက် တတ်သော ကတ္တုသတ္တိ မရှိသော လက်နက်များ၌ ထိုကတ္တုသုံးမျိုးကို တင်စား၍ ဖွဲ့.နွဲ့.စီကုံးထားသောကြောင့် အကတ္တရိ ကတ္တုဓမ္မသမာဓိဂုဏ်မြှောက်ပါသည်။ ။

ကတ္တုဓမ္မသမာဓိဂုဏ်ပုံစံအချို့နှင့် ဂုဏ်မြှောက်ပုံ

* စောဒိတာ ဒေ၀ဒူတေဟိ၊ ယေ ပမ္ဘုဇ္ဇိ မာဏ၀ါ၊
  တေ ဒီဃရတ္တံ သောစဇ္ဇိ၊ ဟိနုကာယူပဂါနရာ။ ။

ဤဂါထာ၌ တိုက်တွန်းတတ်သော ကတ္တုသတ္တိမရှိသော သူအိုသူနာသူသေကလေးတို့၌ တိုက်တွန်းတတ်သော နတ်တမန်တို့၏ ကတ္တားသဘောကို တင်စား၍ ဖွဲ့.နွဲ့.စီကုံးထားသောကြောင့် အကတ္တရိ ကတ္တုဓမ္မသမာဓိဂုဏ်မြှောက်ပါသည်။

* သာသနာသုံးထွေ သုံးမြှုတေ ဟု ကျက်သရေဆောင်လတ်။

ဤပုံစံ၌ ကတ္တားသဘောသာ ရထိုက်သော ကျက်သရေဆောင်ခြင်းကို ကတ္တားသဘော မရှိသော သာသနာသုံးပါး၌ တင်စား၍ ဆိုထားသောကြောင့် အကတ္တရိကတ္တုဓမ္မသမာဓိဂုဏ်မြှောက်ပါသည်။

* ရွှေရူးလေဟုန် စီးကာစုန်သည် ကခုန်သည်လား ရွက်ဝါများ။
* နေအရုဏ် အောင်လံစိုက်တော့။
* ရှုလှဲ့.ယူလှဲ့. မှုနွဲ့.နွဲ့. ကြူတဲ့နှင်းဆီရုံ။

* * * * *

(၁၅၈) မုနိန္ဒဘာဏုမာ ----------ပ---------- မန္ဒတမံ ပရံ။ ။

၆။ ကဠိန ဓမ္မသမာဓိဂုဏ်မြှောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ အစိုင်အခဲဖြစ်သော တောင်မြေစသည်တို့၏ ဖောက်ခွဲအပ်သောသဘောကို ဖောက်ခွဲဘို့ရာ အစိုင်အခဲ မဟုတ်သော ပရမတ္ထသဘာ၀ အသရီရဖြစ်သည့် မောဟအမှောင်၌ တင်စား၍ ဆိုထားသောကြောင့် ကဠိနဿာသရီရ ဓမ္မသမာဓိဂုဏ်မြှောက်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ကဋ္ဌနဓိမ္မသမာဓိဂုဏ်ပုံစံအချို့

* သံသာရသောတံ ဆိန္နိတ္တာ၊ ဝိဠဲသေတ္တာ တယော ဘဝေ။
  ဓမ္မာနာဝံ သမာရုယှ၊ သန္ဒာရေသံ သဒေဝကံ။
* သံသရာစက် ကန့်အကွက်ကို ပယ်ဖျက်ခုတ်ထွင် သုတ်သင်ပြီးကာ။
* နတ်ရွာတက်ရန် စောင်းတန်းမှန်လျက် နိဗ္ဗာန်ဘုံရတံခါးမလည်း သီလသံကောက် ဖွင့်တိုင်းပေါက်၍။
* တရားလှေကို တက်ကာစီးလို့ မဂ်ဖေါင်ကြီးနဲ့ကူးစို့ကွယ်။
* တရားမဂ်ဖိုလ် သံမ္ဘိနှက်ပြီး အောင်စည်တီး၍။
* သံယောဇဉ်မြေတလင်းမှာ လေညှင်းနဲ့အတူ ကြွေဆင်းတဲ့သူ ခရေပြူရေ။
* အိပ်မက်ဝတ်မှု မှောင်ဝတ်ရုံနဲ့။ * ပြိုးရိပ်ဆင်မြန်း။
* သံယောဇဉ်ဆိုတာကရော ရဲ့ မြစ်ဖျားခံရာ ရေသောက်မြစ်တစ်ခု။
* မြင့်မိုရ်တောင်ဦး မကကြူး ကျေးဇူးမိဘဂုဏ်။

သံသာရသောတံ စသောဂါထာ ရူပယုတ္တသမာဓိဂုဏ်လည်းရောက်ပုံ။

ပကတိရေ၏ ဖြတ်ကူးသွားကောင်းသော သဘောကို အရေမရကောင်းသော သံသရာ၌ တင်စားအပ်သောကြောင့် ရူပယုတ္တ သမာဓိဂုဏ်လည်း ရောက်နိုင်ပါသည်။

* * * * *

(၁၅၉) ဝမနုဋ္ဌိ ----------ပ----------ဝိန္ဒတိဂါမ္ဘတံ။

ဝမနုဋ္ဌိ ဤဂါထာဖြင့် သီဓေချက်

ဤဂါထာဖြင့် ပြခဲ့ပြီးသော ပါဏိဝမ္ဘစသည်တို့တွင် မုချမဟုတ်ပဲ ဥပစာတင်စားလျှင် ချီးမွမ်းဖွယ်ကောင်း၍ ဥပစာမလုပ်ပဲ မုချအရာ၌ သုံးစွဲလျှင်မကောင်း၊ ဥပစာတင်စားအပ်သော အနက်မှတပါး တကယ်ပျို့ခြင်း၊ တကယ်လေတက် ခြင်း၊ တကယ်ဝမ်းလျှောခြင်းအနက်ကို ဟောသော ပုဒ်ဖြစ်လျှင်ကား ဧကန်ဂါမ္ဘဒေါသသင့်၏ဟု သိစေပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၆၀) ကန္တီနံ ----------ပ---------- ကရေန္တီ ယော။ ။

ကန္တီနံ ဤဂါထာသီစေချက်

ဤဂါထာသည် ကတ္တားအဝိညာဏက(အစိတ္တ)၊ က-အပဓာန(အမုချ)အဖြစ်ကို ပြသော ပုံစံပြဂါထာဖြစ်သည်။

ဤဂါထာ၌ ဒေါသယျောက်၍ ဂုဏ်ရောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ဂုဏ်ဥပစာသဘောအနှိတ်သော ကတ္တုသတ္တိမရှိပဲ ကတ္တုသတ္တိသဘောရှိသကဲ့သို့ တင်စား၍ ပြောဆိုထားသောကြောင့် အကတ္တရိကတ္တုဧမ္မသမာဓိဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

တစ်နည်း။ ။ အဝိညာဏကဖြစ်သော ခြေသည်းတော်အစဉ်၌ တင်စား၍ ဆိုထားသောကြောင့် ပါဏိဧမ္မ သမာဓိဂုဏ်, ကန္တီဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

အနှိုတ်ခြင်းစကားဂါမ္မဒေါသမှ လွတ်ရကြောင်း

အနှိုတ်ခြင်းဟူသော စကားသည် ပဓာန(မုချ) မဟုတ်ပဲ၊ အပဓာန(အမုချ)ဖြစ်သောကြောင့် ဂါမ္မဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

ထပ်၍ပြသော ကတ္တုဧမ္မသမာဓိဂုဏ်ပုံစံအချို့

* ဝမနံ ပဒိုပန္ဓာနံ၊ ဖလဌာနံ ဝိရေစနံ။
  သြသဓံ ဖလလာဘိနံ၊ ပုညခေတ္တံ ဂဝေသိနံ။
* ကိလေသာသေွး အော့အန်ထွေး မဂ်လေးမြတ်ပုဂ္ဂိုလ်။
* တရားဆေးကို သောက်ကာမျိုမဂ်ဖိုလ်ရောက်သကို။

ဒေါသလုန်မြောက်ဂုဏ်သို့ရောက်

ဆောင်။ ။ ဂါမ္မလွန်ဘီ သမာဓိ ကန္တီဂုဏာဖြစ်တတ်ပါ။

ဤနေရာ၌ ကတ္တုဧမ္မ သမာဓိဂုဏ်ပုံစံထပ်ပြရခြင်း

ကတ္တုဧမ္မသမာဓိပုဏ်ပုံစံဖြစ်သော်လည်း ဝမနံ(ပျိုအန်ခြင်း)ကို တကယ်အန်ခြင်းအရာ၌ မသုံးဘဲ ဂုဏ်ဥပစာအရာ၌ သုံးစွဲထားခြင်းကြောင့် ဂါမ္မဒေါသမရောက်ကြောင်း သမာဓိဂုဏ်-ကန္တီဂုဏ်ရောက်ကြောင်းပြလို၍ ထပ်ပြရပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၆၁) အစိတ္တကတ္တုကံ ----------ပ---------- ယဒုတ္တမံ။ ။

အစိတ္တကတ္တုကံဤဂါထာဖြင့် သိစေအပ်သောအဓိပ္ပါယ်များ

ပျို့အန်ခြင်းစသည်ကို တင်စား၍ဆိုရာ၌ ကတ္တားသည်-

(၁) အဝိညာဏက(အစိတ္တ)ကတ္တား၊ (၂) သဝိညာဏက(သစိတ္တ)ကတ္တားဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။

ကံသည်လည်း= (၁) ပဓာန(မုချ)ကံ၊ (၂) အပဓာန(အမုချ)ကံဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။

ထိုတွင်(၁)ကတ္တားက အဝိညာဏက(အစိတ္တ)ကတ္တား၊ ကံက အပဓာန(အမုချ)ဖြစ်ခဲ့ပါမူ ဂါမ္ဘဒေါသမသင့်။ ကန္ဓီဂုဏ်သမာဓိဂုဏ်ရောက်ပါသည်။

(၂) ကတ္တားက သဝိညာဏက(သစိတ္တ)ကတ္တားပင်ဖြစ်စေကာမူ၊ ကံကအပဓာန(အမုချ)ကံ ဖြစ်လျှင် ကောင်းသေး၏။ ဂါမ္ဘဒေါသမသင့်။ ကန္ဓီဂုဏ်သမာဓိဂုဏ်ရောက်ပါသည်။

(၃) ကတ္တားကလည်း သဝိညာဏက(သစိတ္တ)ကတ္တား။ ကံကလည်း ပဓာန(မုချ)ကံဖြစ်ပါမူ ကား မကောင်းတော့၊ ဂါမ္ဘဒေါသသင့်တော့ပါသည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်တို့ကို သိစေပါသည်။

<u>ဆောင်</u>။ ။ ပျို့အန်စသားစကားများမှာကတ္တားအဝိညာ ဂုဏာကမူ ဖြစ်တုံကမူ ဂါမ္ဘဒေါသာ လွတ်မြောက်ပါ၏။ သဝိညာကတ္တားဖြစ်ပေကြားလည်း ကံကားဂုဏ ဖြစ်တုံကမူ ကောင်းလှသေးပါ၊ မုချကမူ ဖြစ်တုံကလျှင် ဂါမ္ဘ ဒေါသာ သင့်လေပါသည် သေချာပိုင်းခြား စစ်လေလော့။

* * * * *

(၁၆၂) ဥဋ္ဌိရန္ဟော ----------ပ---------- နသမ္ဘိဏယေနံ။

ဥဋ္ဌိရန္ဟောဤဂါထာသိစေချက်

ဤဂါထာသည် ကတ္တားသဝိညာဏက(သစိတ္တ)၊ ကံအပဓာန(အမုချ)အဖြစ်ကိုပြသော ပုံစံပြဂါထာအဖြစ် သိစေ ပါသည်။

ဤဂါထာ၌ ဒေါသမျောက်၍ ဂုဏ်မြောက်ပုံ

* အရည်၏အန်ထုတ်ထိုက်သော ရူပယုတ္တသဘောကို အရည်မဟုတ်သော မေတ္တာတော်၌ အရည်သဘောမျိုး တင်စားပြောဆိုထားသောကြောင့် ရူပယုတ္တသမာဓိဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

* ဤဂါထာ၌ ဓိနဝရော-(သမ္ဘည္ဘသည်)ဟူသော ကတ္တားသည် သဝိညာဏက(သစိတ္တ)ပင် ဖြစ်သော်လည်း သေ္ဟဟရသံ(ကရုဏာမေတ္တာအရသာကို)ဟူသော ကံကအပဓာန(အမုချ) ဖြစ်သောကြောင့် ဂါမ္ဘဒေါသမှ လွန်မြောက်၍ ရူပယုတ္တသမာဓိဂုဏ်-ကန္ဓီဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၆၃) ယောသဒ္ဒ----------ပ---------- မနုရူပ်။

ကဗျာဆရာခေါ်ကိုက်သူ

၁။ သဒ္ဒါကျမ်း၊ ၂။ အဘိဓာန်ကျမ်း၊ ၃။ ဆန်းကျမ်း၊ ၄။ အလင်္ကာကျမ်းတို့၌ ကျမ်းကျင်တတ်မြောက်ရုံသာမက ထိုကျမ်းတို့ကို အမြဲအစွဲအားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို- ကဝိဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

<u>ဝေါဟာရ</u>။ ။ သဒ္ဒါကျမ်း ဘိဓာန်ဆန်းအလင်္ကာလေးကျမ်းပင် ကျမ်းကျင်လတ် မြိမပြတ်လေ့လာ၊ လျစ်လျူရှု ရေးသားမှု ပြုကိစ္စာပင် ရှောင်ခွာကြဉ်ထား၊ ကဗျာရှင် ပညာရှင်မြတ်ကဝိရယ်လို့ မှတ်သိကာ ဂုဏ်ရှိန်မောက်လို့ရယ် ထွန်းတောက်ထင်ရှား။

ကဗျာတတ်အင်္ဂါ-၃-ပါး

ထိုလေးကျမ်းကို တတ်မြောက်ရုံမျှဖြင့် ပြည့်စုံကုံလုံသော စာရေးဆရာဟု မဆိုနိုင်မဖြစ်နိုင်သေး၊ (၁) ပင်ကိုယ် ဉာဏ်ထက်မြက်ခြင်း၊ (၂) အကြားအမြင် ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံကြွယ်ဝခြင်း၊ (၃) လွန်ကဲသော လုံ့လဝီရိယရှိရှခြင်း၊ ဟူသော ကျမ်းရင်းစကားဦးအဖွင့်က ပြဆိုခဲ့သော အင်္ဂါ၃-ပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံမှ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဂုဏာဝဟော တတိယပရိစ္ဆေဒ ဤတွင်ပြီးပါပြီ။

* * * * * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၆၄) အတ္ထာလင်္ကာရ ----------ပ---------- တတောဝုနာ။ ။

အတ္ထာလင်္ကာရ ဤဂါထာသိစေချက်

ဤဂါထာသည် ဆိုအပ်လတ္တံ့သော အတ္ထာလင်္ကာရတို့နှင့် စပ်၍ စကားပျိုးနှင့် ပဋိညာဉ်ကို သိစေပါသည်။

ဤဂါထာဆိုလိုချက်

ဆိုခဲ့ပြီးသော ပသာဒစသောဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံပြီးသော အဖွဲ့အနွဲ့တို့သည် ယခုဆိုအပ်လတ္တံ့သော အတ္ထာလင်္ကာရတို့နှင့် တန်ဆာဆင်ပြည့်စုံပါမူကား ပို၍နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်း၏။

ဥပမာအားဖြင့်-နှုနာစသည်ဖြင့် အပြစ်ကင်း၍ ပင်ကိုချောမောလှပအချိုးကျသော အမျိုးသမီးသည် ပုတီးလက်ကောက် လက်စွပ်လက်ကြပ်စသော တန်ဆာတို့ဆင်လိုက်ပါမူကား ပို၍ ချောမောလှပအချိုးကျကာ ရှုချင်စဖွယ်ကောင်းလာသကဲ့သို့ ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ယခုအခါ၌ အဆင်တန်ဆာနှင့်တူသော အတ္ထာအလင်္ကာရတို့ကို ပြဆိုပေအုံ-ဟု ဆိုလိုပါသည်။

* * * * *

(၁၆၅) သဘာဝဝဏ်ဝုတ္တိနံ ----------ပ---------- ဝိဘာဝိနီ။ ။

ဤဂါထာဖြင့်ပြသော အတ္ထာလင်္ကာရ (၂)ပါးနှင့်အဓိပ္ပါယ်

၁။ ဇာတ်ဂုဏ် ကြိယာ ဒြဗ်တို့၏ အထူးထူး အပြားပြား ဆန်းကြယ်သော အခိုက်အတန့်ကို သာယာနာပျော်ဖွယ်ရှိအောင် မသွယ်မဝိုက် တိုက်ရိုက်ထင်ရှားစွာပြသော အလင်္ကာသည် သဘာဝဝုတ္တိအလင်္ကာမည်၏။

၂။ ဇာတ်ဂုဏ်ကြိယာဒြဗ်ဟုဆိုအပ်သော ဝတ္ထုတို့၏ အထူးထူးအပြားပြား ဆန်းကြယ်သော အခိုက်အတန့်ကို သာယာနာပျော်ဖွယ်ရှိအောင် မှုချတိုက်ရိုက်ဆိုခြင်းမှတစ်ပါး အတိသယဥပမာရှုပကစသော အခြားအရာဖြင့် သွယ်ဝိုက်၍ပြသော အလင်္ကာသည် ဝဏ်ဝုတ္တိအလင်္ကာမည်၏။

သဘာဝဝုတ္တိအလင်္ကာ(၄)မျိုးနှင့်အဓိပ္ပါယ်

၁။ ဇာတ်၏ ထူးထွေဆန်းကြယ်သော အခိုက်အတန့်သဘောကို သာယာနာပျော်ဖွယ်ရှိအောင် မသွယ်မဝိုက် တိုက်ရိုက်ပြဆိုသော အလင်္ကာသည် ဇာတိသဘာဝဝုတ္တိအလင်္ကာမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ဂုဏ်၏------ပ------ဂုဏသဘာဝဝုတ္တိအလက်ာမည်၏။
၃။ ကြိယာ၏-----ပ------ကြိယာသဘာဝဝုတ္တိအလက်ာမည်၏။
၄။ ဒြဗ်၏------ပ------ဒဗ္ဗသဘာဝဝုတ္တိအလက်ာမည်၏။

မှတ်ချက်။ ။ နာမသဘာဝဝုတ္တိအလက်ာထည့်၍ ၅-ပါးဟုလည်း ဆိုကြသေး၏။
ဆောင်။ ။ ဇာတ်ဂုဏ်ကြိယာ ဒဗ္ဗာနာမ သဘာဝ၄ို တိုက်ရိုက်ဆို ခေါ်ဆိုသဘာဝ။

* * * * *

(၁၆၆) လိလာဝိကန္ဓိ ----------ပ---------- ဝါစမာသဘိ။

ဒဗ္ဗသဘာဝဝုတ္တိ အလက်ာမြောက်ပုံ

ဤဂါထာသည် ဖွားမြင်ကာစဖြစ်သော ဘုရားလောင်းတော် ဒြဗ်ဝတ္ထုကို-
၁။ တင့်တယ်စမ္ပါယ်စွာ ခုနစ်ဖဝါးလှမ်းကြွပုံ အခိုက်အတန့်။
၂။ အရပ်မျက်နှာတို့၌ ခန့်ခန့်ငြားငြား ရှစားတော်မူပုံအခိုက်အတန့်။
၃။ ရဲဝန့်စွာ မိန့်ခြွက်တော်မူပုံ အခိုက်အတန့်။
ဤသုံးမျိုးသော အခိုက်အတန့်ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားရာ မသွယ်မဝိုက် တိုက်ရိုက်ဆိုထားသောကြောင့် ဒဗ္ဗသဘာဝဝုတ္တိ အတ္ထာလက်ာရဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။အကြောင်းအရာတစ်မျိုးကို မသွယ်မဝိုက်ပဲ တိုက်ရိုက်အားဖြင့် ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် ဖွဲ့နွဲ့စီကုံးအပ်သမျှကို သဘာဝဝုတ္တိအတ္ထာလက်ာရချည်းဟုမှတ်ပါ။

အလက်ရိယစသည် (၃)ပါး

၁။ တန်ဆာဆင်အပ်သော အလက်ရိယ။
၂။ ဇာတ်စသည်တို့၏ ထူးထွေဆန်းကြယ်သော အခိုက်အတန့်သဘောဟုဆိုအပ်သော သဘာဝဝုတ္တိ။
၃။ တန်ဆာဆင်ကြောင်းဖြစ်သောအလက်ာ။ ပေါင်း၃-ပါး။

ဤဂါထာ၌ အလက်ရိယာစသည် ၃-မျိုးခွဲပုံ

၁။ ဘုရားလောင်းဒြဗ်သည် ပြုအပ်သောသွားခြင်းအစရှိသည်တို့သည် တန်ဆာဆင်ယင်အပ်သော သဘောဖြစ်သောကြောင့် အလက်ရိယ။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ဘုရားလောင်းဒြပ်တော်၏ တင့်တယ်သောသွားခြင်း၊ အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့ကို ကြည့်ရှုခြင်း၊ မကြောက်မရွံ့ ကြွေးဝါးမြွက်ဆိုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အနိုက်အတန့်ကို ထင်စွာပြတတ်သော ၎င်းအဖွဲ့သည် ဒဗ္ဗသဘာဝဝုတ္တိမည်၏။

၃။ ထိုအဖွဲ့သံည်ပင်လျှင် ဘုရားလောင်းဒြပ်တော်သည် ပြုအပ်သောသွားခြင်းစသော ဆန်းကြယ်သော သဘောကို တန်ဆာဆင်သောကြောင့် အလက်ာမည်၏။

ဤပုံစံ ဒဗ္ဗသဘာဝဝုတ္တိအလက်ာခေါ်ပုံ

အထက်ပါစကားသုံးရပ်တွင် နောက်စကားနှစ်ရပ်ကို ပေါင်း၍- ဤပုံစံကို ဒဗ္ဗသဘာဝဝုတ္တိ အလက်ာဟု ခေါ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ဇာတိ-ဂုဏ-ကြိယာ-နာမ-သဘာဝဝုတ္တိတို့ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် ခွဲစိတ်ဝေဖန်ပါလေ။

ဆောင်။ ။ ဒြပ်ပြုထား သွားခြင်းကြည့်ခြင်း မြွက်ဆိုခြင်းပင် အလက်ရှိ၊ မြဲမှတ်သိလေ၊ ပြဘိ ထိုထို ဝုတ္တိဆိုလျှင် ထိုပင်အလက်ာ မည်ရပါမည် စိတ်ဖြာဤနည်း နှင်နှင်တည်း။

ဇာတိသဘာဝဝုတ္တိပုံစံ

* တို့ရပ်တို့ရွာ တို့ခန်းဝါ၌ ခန္ဓာယှက်ဆိုင်း နေမြဲတိုင်းသာ သက်ပိုင်းယိုယွင်း ကဲကုန်ခြင်းနှင့် ထမင်းရေစာ အခါလွန်လျက် မာန်ပြိုင်တက်၍ မျက်ထွက်တုံ့ငြား ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးကြောင်းချာ စုတိရာတွင် = (ဝ-၄)

ဤပုံစံသည် နတ်ဇာတ်၏ ထူးခြားဆန်းကြယ်သော သေရခြင်းလေးမျိုးအကြောင်းသဘောကို သာယာနာပျော်ဖွယ် ရှိအောင် မသွယ်မဝိုက် တိုက်ရိုက်ဆိုသောကြောင့် ဇာတိသဘာဝဝုတ္တိမည်၏။

(**အမှာ။** ။ ဂုဏ-ကြိယာ-ဒဗ္ဗ-နာမသဘာဝဝုတ္တိတို့ကို အလက်ာပန်းကုံး မေဒိနီစသော စာအုပ်တို့၌ ရှုကြပါလေ။ ဤ၌ ကျယ်မည်စိုး၍ မရေးတော့ပြီ။)

* * * * *

(၁၆၇) ဝုတ္တိဝတ္ထု ----------ပ---------- ဗီဇောပဒသမံ။ ။

ဝက်ဝုတ္တိအလက်ာအဓိပ္ပါယ်

ဇာတ်ဂုဏ်ကြိယာ ဒြပ်ဟူသော ဝတ္ထု၏ ပင်ကိုယ်ရှိသော သဘောကို လောကသဘောကိုလွန်၍ ဖြစ်စေ၊ ဥပမာရှုပက စသည်တို့ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တစ်မျိုးတစ်ဖုံကြဆသွယ်ဝိုက်သောအားဖြင့် ဆိုသော အလက်ာသည် ဝက်ဝုတ္တိအလက်ာမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

မှတ်ရန်။ ။ ဓာတ်စသည်တို့၏ ထိုထိုအနိုက်အတန့်ကို ကြဲဆသွယ်ဝိုက်သောအားဖြင့်ဆိုသော **အလင်္ကာ** သည် ဝင်္ကဝုတ္တိအလင်္ကာမည်၏။

ဤ၌ ဝင်္ကဝုတ္တိကို ပိုင်းခြားမပြရခြင်း

အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ များပြားသောကြောင့် ဝင်္ကဝုတ္တိကို ပိုင်းခြား၍ မပြ၊ အကြောင်းကို သိနိုင်ရုံမျှသာ ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဝင်္ကဝုတ္တိအလင်္ကာပုံစံအချို့ = * ပညာရည်နှို့ သောက်ကာစို့ မှတ်ဘို့ပုံစံလာ။
* မေတ္တာရေချမ်းဆွတ်ကာဖျန်း ရှင်လန်းကိုယ်စိတ်မှာ။
* တရားရေအေး အမြိုက်ဆေး တိုက်ကျွေးမြတ်ဗုဒ္ဓါ။

* * * * *

(၁၆၈-၁၇၁) တတ္ထာတီသယ ----------ပ---------- မာသီရသီဏ္ဍတီ။

ဝင်္ကဝုတ္တိအပြား

ဆောင်။ ။ အတိ ဥပမာ ရူပကာနှင့်၊ အာဝုတ် ဒီပကံ အကွေ့ပ်တည်၊ အတ္ထန်ဗျတိရေ၊ ဝိယောကမ၊ ဝိယတရာ၊ သမာပရိ၊ သမာဟိတာ၊ ပရိယာယ၊ ဗျာဓောပ ဝိသေ၊ တထွေရဋ္ဌ၊ သျလေသနှင့်၊ တုလျယောဂိ၊ နိဒဿန၊ မဟန္တ ဝဋ္ဌနာ၊ အပ္ပကာပြင်၊ ကောအည၊ သဟဝုတ္တိ ဝိရောဓိတည်၊ ပရိဝုတ်ဘမ၊ ဘာဝတဖြာ၊ မိဿာ အာသီ၊ ရသိနောက်ဖျား၊ သုံးဆယ့်ငါးသည် အပြားဝင်္ကဝုတ္တိတည်း။

(**မှတ်ချက်။** ။ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်တို့ကို **အလင်္ကာပန်းကုံးစသည်**တို့၌ရှုပါ။)

* * * * *

(၁၇၂) တောဘောဒါ ----------ပ---------- သိရိ**ပရံ**။ ။

ဤ၂ါထာဖြင့် သိစေချက်

ဤ၌ ပထမပါဒဖြင့် နိဂုံးကိုပြ၏။ ကျန်သုံးပါဒပြင့် ဘာဝနှင့် သိလေသ၏ ထူးခြားသောဂုဏ်ကို ပြ၏။

http://www.dhammadownload.com

အမ္ပဋ္ဌ.အန္ဓ.၏ အသက်နှင့်တူသော ဥပမာ

* ဘာဝအလက်ာဖြစ်ပါသည်။ (ဘာဝေါဓိဝိတမုစ္ဆတေ-ကိုထောက်)

ကျက်သရေတိုးပွားစေတတ်သော အလက်ာ

* သီလေသအလက်ာဖြစ်ပါသည်။ (ဝက်ဝုတ္တိသုပေါသေတိ သီလေသော တုသိရိ"ပရ-ထောက်)

ဆောင်။ ။ ထိုတွင်ဘာဝ ပါဝင်မှသာ ဖိုဝသက်ဝင် ကဗျာရှင်တည်း၊ ထိုပြင်သီလေ ပါဝင်လေမှ သရေပြည့်ဖြိုး လွန်.လွန်.တိုးသည် နှစ်မျိုးထူး၍ မှတ်ရာသော်။

စတုတ္ထပိုင်းလာ ဘာဝအလက်ာနှင့် ပဌမပိုင်းလာ ဘာဝတို့၏အထူး

* စတုတ္ထပိုင်းလာ ဘာဝအလက်ာသည် တစ်ခုတစ်ခုသောအကြောင်းဖြင့် ပညာရှိတို့၏ အလိုကို သိစေတတ်သော နာမ် အာချာတ်ပုဒ်စသည်တို့ကိုဆိုခြင်း အထူးဖြစ်၏။
* ပဌမပိုင်းလာ ဘာဝ(၉)ပါးတို့သည် တရားကိုယ်အားဖြင့် စိတ်စေတသိက်တို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းအထူး၊ ကိုယ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်းအထူး၊ နှုတ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်း အထူး ဖြစ်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

* * * * *

(၁၇၃) ပကာသကာ ----------ပ---------- လောကီယာတိစသာဒ္ဓိတာ။

ဤဂါထာဖြင့်သိစေချက်

ဤဂါထာ၌ ရှေ့နှစ်ပါဒဖြင့် အတိသယဝုတ္တိ၏ လက္ခဏာကိုပြ၍၊ နောက်နှစ်ပါဒဖြင့် အတိသယဝုတ္တိနှစ်မျိုး အပြားကိုပြပါသည်။

(၁) အတိသယဝုတ္တိ၏အဓိပ္ပါယ်

လောကရှိသော ဇာတ်ဂုဏ်ကြီယာဒြစ်ဟူသော ဝတ္ထုတို့၏ မထင်ရှားသော အနုဂ်သဘော တို့ကို ထင်ရှားပေါ်လွင် စေခြင်း၊ တစ်ပါးသောပစ္စည်းဝတ္ထုတို့၏ ဂုဏ်သဘောကို ထူးခြားလွန်ကဲစွာ ရေးသားပြောဆိုမှု.နှ.ခြင်းသည် အတိသယဝုတ္တိ အလက်ာမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်။ ။ လွန်ကဲပိုမို အထူးဆို ခေါ်ဆိုတိသယ။

တစ်နည်း။ ။ မထင်မရှား အနက်များကို ထင်ရှားစေ၄ လွန်ကဲသာသည့် ဂုဏ်ဖော်ဘို ခေါ်၏တိုသယဝုတ်။

အတိသယဝုတ္တိအလက်ာမြောက်ပုံစံအရှိ

* ပျော့ရာမှာဖယောင်း၊ * မာရာမှာ သံချောင်း၊
* ထက်ရာမှာရေစောင်း၊ * တုံးရာမှာ ဓါးမဟောင်း၊
* လေးရာမှာကျောက်မောင်း၊ * ပေါ့ရာမှာ ပူပေါင်း၊
* မြင့်မိုရ်တောင်စုတ် မင်သမုဒ် စက္ကုဂ်(စက္ကု)အာကာသ။
* ကြမ်းပိုးကိုလိပ် ဆင်ကိုဆိတ် ကဲသိပ် ပိုလျှော့ပြ။
* ညောင်စေ့ညောင်ပင် ပမာတင် စာတွင်မြတ်ဒါန။

ဒွိဓာအရအတိသယဝုတ္တိအလက်ာအပြား(၂)ပါး

၁။ လောကဌ် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ကို လွန်သော အကြောင်းအရာ၊ လွန်ကဲထူးဆန်းသောဂုဏ်ကို ဖွဲ့ဆိုခြင်းသည် လောကာတိက္ကန္တ ဝိသယအတိသယဝုတ္တိအလက်ာမည်၏။

၂။ လောကဌ် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ဖြစ်သော လွန်ကဲထူးဆန်းသောဂုဏ်ကို ဆိုခြင်းသည် လောကိယာတိသယဝုတ္တိအလက်ာမည်၏။

ဆောင်။ ။ လောကထင်ရှား သဘောများထက် ကျော်လွှားလွန်ကာ ပြောဆိုပါမူ လောကာတိက္ကန္တ တိသယတည်း၊ လောကထင်ရှားသဘောများကို လွန်စွာဆိုက လောကိယ မှတ်ကြ တိသယာ။

ဒေါသပြေပျောက်ဂုဏ်အလက်ာမြောက်

ဆောင်။ ။ တိဝုတ်ကင်းပျောက် ဥဒါမြောက် သက်ရောက်တိသယာ။

* * * * *

(၁၇၄) လောကိယာတိသ ----------ပ---------- တိက္ကန္တ ဂေါစရာ။ ။

လောကိယာတိသယဝုတ္တိအပြား (၅)ပါး

၁။ စာတိလောကိယာတိသယဝုတ္တိ၊ ၂။ ဂုဏ---ဝုတ္တိ၊ ၃။ ကြိယာ---ဝုတ္တိ၊
၄။ ဒဗ---ဝုတ္တိ၊ ၅။ နာမ---ဝုတ္တိ။ ပေါင်း ၅-ပါးဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဤနေရာ၌ လောကီယာကို မပြပဲ လောကာတိက္ကန္တ ကိုသာပြရခြင်း

ဆောင်။ ။ လောကာတိသယ သဘာဝတို့ ဘေဒတူညီ၊ ငါးပါးစီတည့်၊ သွေဖိသဘာဝ နည်းငယ်မျှ ထူးကြလေတော့သည်။

* * * * *

(၁၇၅) ပိဝန္ဓိ----------ပ---------- တဏှာဟရောပိကိ။

ဤဂါထာ လောကာတိက္ကန္တ အတိသယအလက်ာမြောက်ပုံ

ဤပြရပ်၌ ရုပ်ပုံတော်ရေကို ဖူးမြော်သောအားဖြင့် သောက်ကြရပါလျက် ဖူးမြော်လိုသော အာသာမပြေဟု ဆိုခြင်း သည် လောကထုံးစံကို လွန်သောကြောင့်- လောကာတိက္ကန္တ ဖြစ်၏။

ဘုရားရှင် ခန္ဓာကိုယ်တော်၏ သူတစ်ပါးထက်ထူးခြားသပွါယ်တော်မူပုံကို ချီးမွမ်းဖွဲ့.ခဲ့. သောကြောင့် အတိသယ အလက်ာဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

ထိုချီးမွမ်းရာ၌ အလွန်သပွါယ်သည်ဟု တိုက်ရိုက်မဆိုဘဲ ဖူးမြော်လိုသော တဏှာကို မပယ်နိုင်ဟု ဆိုသဖြင့် ကိုယ်တော်၏ သပွါယ်ပုံမှာ ဖူး၍မဝ ဖူးပြီးရင်း ဖူးချင်ရင်း ဖြစ်လောက်အောင် အလွန်.အလွန် သပွါယ်ကြောင်းကို သွယ်ဝိုက်၍ ချီးမွမ်းထားသောကြောင့် ဝက်ဝတ္ထုလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤဂါထာ၌ အလက်ရိယအလက်ာရခွဲပုံ

- မြတ်စွာဘုရား ခန္ဓာကိုယ်တော်၏ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ဂုဏ်သည် (၀၊) ရောင်ခြည်တော် တို့သည် တန်ဆာဆင်အပ်သောကြောင့် အလက်ရိယမည်ကုန်၏။
- ထိုနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ပုံကို သွယ်ဝိုက်၍ ဖွဲ့.ဆိုထားသော တဏှာကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ပါလျက် ဖူးမြော်သောအားဖြင့် သောက်သူတို့၏ တဏှာအင်တမ်းမဖျောက်နိုင်ဟူသော စကားသည် အလက်ာရမည်၏။
- တန်ဆာဆင်ခံရခြင်းသည် အလက်ရိယ။
- ပြင်ဆင်ဖွဲ့.ဆိုထားခြင်းသည် အလက်ာရ။

ဆောင်။ ။ လွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရောင်ခြောက်သွယ်မှ မှတ်ယူလက်ရှိ၊ ညွှန်ဘိထိုထို သွယ်ဝိုက်ဆိုသား စကားများမှာ အလက်ာသည် ခွဲပါဤနည်းနှင်နှင်တည်း။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၇၆) ဥပမာနော ----------ပ---------- သာတိမာ။ ။

ဥပမာနော ဤဂါထာသိစေချက်

ဤဂါထာရှေ့နှစ်ပါဒဖြင့် ဥပမာအလက်ာ၏ လက္ခဏာကိုပြ၍၊ နောက်နှစ်ပါဒဖြင့် ဥပမာအလက်ာအပြားကို သိစေပါသည်။

၂။ ဥပမာအလက်ာအဓိပ္ပါယ်နှင့်ပုံစံ

ဥပမာနု ဥပမေယျဟူသော ဝတ္ထုနှစ်ခုတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ တူမျှခြင်းဂုဏ်သည် ဥပမာအလက်ာမည်၏။

ပုံစံ။ ။ ကြောင်သည်ကျားကဲ့သို့၊ ဝက်သည်ဆင်ကဲ့သို့။ စသည်။

သာတိမာ၌ တိမာအရ ဥပမာအလက်ာ ၃-မျိုး

၁။ သဒ္ဒါအားဖြင့် သိအပ်သော သဒ္ဒဂမ္ဘဥပမာ။
၂။ အနက်အားဖြင့် သိအပ်သော အတ္ထဂမ္ဘဥပမာ။
၃။ အဖွဲ့ဝါကျတစ်ခုလုံး၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်သော ဝါကျတ္ထဝိသယ ဥပမာ။

ဆောင်။ ။ ပမာ ပမေနှစ်ထွေတူမျှ သမ္ဗန္ဓမှာ ဥပမာတည်း။ တဖြာထိုမှ- သဒ္ဒဂမ္ဘာ အတ္ထာဂမ္ဘ ဝါကျတ္ထ ဝိသယာ ခွဲထွက်လာသည် မှတ်ပါသုံးမျိုးဦးစွာတည်း။

* * * * *

(၁၇၇) သမာသပစ္စယော ----------ပ---------- စန္ဒိမာနနော။ ။

ဝသာတိမာ၌ တိမာအရ သဒ္ဒဂမ္ဘဥပမာအပြား၃-ပါး။

၁။ သမာသ်ပုဒ်ဖြင့်သိအပ်သော သမာသသဒ္ဒဂ မ္ဘဥပမာ။
၂။ ပစ္စည်းဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော ပစ္စယသဒ္ဒဂ မ္ဘဥပမာ။
၃။ ဣဝစသော သဒ္ဒါတို့ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော ဣဝါဒိသဒ္ဒဂ မ္ဘ ဥပမာ။

http://www.dhammadownload.com

မုနိနှောစန္ဒိမာနနော သမာသသဒ္ဒဂမ္ဗူပမာဖြစ်ပုံ

မုနိနှောစန္ဒိမာနနောဟူသော ပုံစံ၌-စန္ဒိမာဝိယ အာနနောယသ္သာတိ-စန္ဒိမာနနော-ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ပြီးသောအခါ စန္ဒိမာနနော-ဟူသော သမာသ်ပုဒ်သည် ဝိယသဒ္ဒါ၏ ဥပမာအနက်ကို (အမြေခံသောအားဖြင့်)ဟောရစ်၏။ ဤသို့- သမာသ်ပုဒ်က ဥပမာအနက်ကို ဟောသောကြောင့် စန္ဒိမာနနောပုဒ်သည် သမာသသဒ္ဒဂမ္ဗူပမာဖြစ်ပါသည်။

ဥပမာစသော အစိတ်(၆)ပါးခွဲပြချက်

၁။ ဥပမီယတေ အနေနာတိ ဥပမာနံ-နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းဖြစ်သော အရာဝတ္ထု(အနှိုင်းဝတ္ထု)သည် ဥပမာနမည်၏။

၂။ ဥပမီယတေတိ ဥပမေယျံ-နှိုင်းယှဉ်အပ်သောအရာ (အနှိုင်းခံဝတ္ထု)သည် ဥပမေယျမည်၏။

၃။ သမာနော ဧကော သဓမ္မော -ဥပမာန ဥပမေယျတို့၏ တူသောဂုဏ်သည် သဓမ္မမည်၏။

၄။ သဓမ္မသ ဘာဝေါ သဓမ္မတ္တံ-တူမျှသော ဂုဏ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဖြစ်သော အစပ်သမ္ဘန်သည် သဓမ္မတ္တမည်၏။

(ဥပမာနနှင့် ဥပမေယျတို့ တူမျှကြောင်းကို ပေါင်းကူးတံတားသဖွယ် ဆက်သွယ်ပေးတတ်သောသဘောကို ဆိုလိုသည်။)

၅။ ဥပမီယတေဥပမာ-နှိုင်းယှဉ်ခြင်းသည် ဥပမာမည်၏။

(ဂင်းသည် သဓမ္မတ္တနှင့် အရကောက်တူ၏၊ သမ္ဘန်,သဓမ္မတ္တ,ဥပမာ, သဒိသဘာဝ, သာဒိသျ-တို့သည် ဤနေရာ၌ ထပ်တူထပ်မျှပင်ဖြစ်ကြ၏။ အမည်မျှသာကွဲကြ၏။)

၆။ ဥပမံ ဟောတေတိတိ ဥပမာဟောတကော- ဣဝ(ကဲ့သို့) စသော သဒ္ဒါတို့သည် ဥပမာကို ထွန်းပြတတ်သောကြောင့် ဥပမာဟောတကမည်၏။

ဆောင်း။ ။ နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းမှာ ဥပမာန၊ နှိုင်းအပ်ကလျှင် ဥပမေယျာ၊ တူစွာဂုဏ သဓမ္မမှန်၊ သမ္ဘန်ဓမ္မတ္တ၊ ကောက်ယူကြလော့၊ ဓမ္မတ္တဥပမာတူမျှပါ၏။ ထိုသာထွန်းဘိ ဣဝါဒိမှာ ဟောတကာသည် ခွဲပါအစိတ် ၆-ပါးတည်း။

စန္ဒိမာနနော ဤပုံစံ၌ ဥပမာစသည်အစိတ် ၆-ပါးခွဲပုံ

၁။ လသည် နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဥပမာန။

၂။ မျက်နှာတော်သည် နှိုင်းယှဉ်အပ်သောကြောင့် ဥပမေယျ။

၃။ နစ်သက်စဖွယ် ကြည်လင်တင့်တယ်သော ဂုဏ်သည် သဓမ္မ။

http://www.dhammadownload.com

၄။ လဋ္ဌိရှိသော တင့်တယ်ကြည်လင်သော ဂုဏ်သည် လဋ္ဌသာရှိသည်မဟုတ်၊ မျက်နှာတော်ဋ္ဌ လည်း ရှိသည်၊ မျက်နှာတော်ဋ္ဌရှိသော တင့်တယ်ကြည်လင်သောဂုဏ်သည် မျက်နှာဋ္ဌသာ ရှိသည်မဟုတ်၊ လဋ္ဌလည်းရှိသည် ဟူသော ဂုဏ်တို့၏ တစပ်တည်းဖြစ်ခြင်းသမ္မန်သည် သဓမ္မတ္တ။

၅။ ထိုသဓမ္မတ္တမည်သော သမ္မန်သည်ပင် ဥပမာ။

၆။ ဝိယ(ကဲ့သို့)သဒ္ဒါသည် ဥပမာဧာတက။

ဤဂါထာ၌ အလက်ရိယ + အလက်ာရခွဲပုံ

* ဘုရားရှင်၏ မျက်နှာတော်သည် လတည်းဟူသော ဥပမာဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ကြောင့် အလက်ရိယမည်၏။
* လသည် ဥပမာအလက်ာရ၊ ထိုအနက်များကိုပြသော မုနိနှောစန္ဒိမာနနှော ဟူသော အဖွဲ့.အနွဲ့.လည်း အကျိုးအနက်၏အမည်ကို တင်စား၍ ဖလူပစာအားဖြင့် ဥပမာ အတ္ထာလက်ာရအဖွဲ့.အနွဲ့.မည်၏။
* ဘုရားမျက်နှာတော်၏ လှပကင့်တယ် သပ္ပါယ်ခြင်းကို တိုက်ရိုက်မဆိုပဲ လနှင့်တူ၏ဟု သွယ်ဝိုက်၍ဆိုသောကြောင့် ဝက်ဝုတ္တိအဖွဲ့.လည်း မည်၏။

* * * * *

(၁၇၈) အာယာဒီပစ္ဆယာ ----------ပ---------- ဒလီယတိ။ ။

ပက်ဧယတော၌ ပစ္ဆယသဒ္ဒဂမ္ဗူပမာဖြစ်ပုံ

ဝဒနံပက်ဧယတော-ဟူသော ပုံစံ၌(ပက်ဖ ဝိယ ရုစိရံအာစရတိ ပဝတ္တတိ တိ=ပက်ဧယတော) ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ပြီးသော အခါ-ပက်ဧယတေဟူသော အာချာတ်ပုဒ်သည် ဝိယသဒ္ဒါ၏ ဥပမာ အနက်ကို အမြေခံသောအားဖြင့် ဟောရစ်၏။ ဤသို့ ပက်ဧတေဟူသော အာချာတ်ပုဒ်ဝယ် အာယပစ္ဆည်းက ဥပမာအနက်ကို ဟောသောကြောင့် ပက်ဧယတေသည် ပစ္ဆယသဒ္ဒဂမ္ဗူပမာ ဖြစ်ပါသည်။

ပက်ဧယတော၌ အစိတ် ၆-ပါးခွဲပြချက်

၁။ ကြာသည် ဥပမာန မည်၏။

၂။ နှစ်သက်စဖွယ်ဖြစ်ခြင်း (အာစရဏ)ကြီယာ၏ ကတ္တားဖြစ်သော မျက်နှာသည် ဥပမေယျမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၃။ နှစ်သက်ဖွယ်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော တူမျှသောဂုဏ်သည် သဓမ္မမည်၏။
၄။ တူမျှသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထိုဂုဏ်တို့၏ တစပ်တည်းဖြစ်ခြင်း သမ္မန်သည် သဓမ္မတ္တ မည်၏။
၅။ ထိုသမ္မန်သည်ပင်လျှင် ဥပမာမည်၏။
၆။ ဝါကျအနိုက်ခ်ရှိသော ဝိယ(ကဲ့သို့)သဒ္ဒါသည် ဥပမာဇောတကမည်၏။

(မှတ်ချက်။ ။ မုနိန္ဒနယနဒ္ဓန်၊ နိုလုပ္ပလဒလိယတိ။ ပုံစံကိုလည်း အထက်ပါအတိုင်း နည်းမှီ၍ သိပါ။)

အာယာဒိပစ္စယာခ် အာဒိအရ ပစ္စယအရ

အာယာဒိခ် အာဒိဖြင့် ဤယ-ကပစ္စည်းများကိုလည်းကောင်း၊ အာယနာမတော ကတ္တုပမာနာဒါစာရေ၊ ဤ ယူပမာနာစသုတ်တို့ဖြင့် သက်သော အာယကျ္ဍယပစ္စည်းများကိုလည်းကောင်း၊ ယဒနုပပန္နာနိပါတနာသိဒ္ဓိ့ သုတ်ဖြင့် သက်သော ဥပမာအနက်ဟော ကပစ္စည်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပမာအနက်ခ် သက်အပ်သော အာယိတတ္တစသော တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့ကိုလည်းကောင်း ယူရပါသည်။

* * * * *

(၁၇၉-၁၈၄) ဣဝါဒိ ----------ပ---------- ကရောတိ ဃ။ ။

(မှတ်ချက်။ ။ ဣဝါဒိစသော ၆-ဂါထာဖြင့် ပြသော ဣဝါဒိအကျယ်ကို ဂါထာအနက်အတိုင်း ရေတွက်ပါလေ။)

မြန်မာဣဝါဒိဂိုဏ်းသဒ္ဒါများ

ဆောင်။ ။ ကဲ့သို့-ထင်းပန်း-နှင်းပန်း၊ တရုတ်ည်၊ တရည်၊ သေတ္တူ၊ တန္ဒူ၊ ကိုယ်စား၊ တပြေး၊ လား၊ ရှိ၊ နှိုင်းစက်၊ ညှိ၊ မှ၊ မခွ၊ သဖွယ်၊ ဘက်ပြိုင်၊ နှယ်၊ သို့၊ နည်း၊ ဆွယ်၊ မခြား၊ ယိုးမှား၊ ဆ၊ ယောင်၊ ထင်ယောင်၊ ပမာ၊ မသာလှည့်ကျင်၊ အသွင်၊ သဏ္ဌာန်၊ နှုန်းနှုန်း၊ ဟန်၊ လို၊ နှိုင်းတန်၊ နှင်းနိုး၊ မယွင်း၊ နိုး၊ တု၊ ကန၊ ထပ်တူ၊ နှိုင်း၊ တူ၊ နှုန်း၊ မပြား၊ မထူးခြား၊ သွင်၊ နီးနီး၊ ဆင်၊ စံ၊ နှင်နှင်၊ မလွန်ပြီ၊ တညီ၊ မလွဲ၊ တမဲစသား၊ အလွန်များသည် ဤကားဥပမာဇောတက။ ။

http://www.dhammadownload.com

ဥဒါဟရဏ်အပြောက်

ကဲ့သို့-ခြေလက်ကျိုးပဲ့၊ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ (ငရဲ- ၂၆)စသည်။
(မှတ်ချက်။ ။ ကျန်ပုံစံတို့ကို အလင်္ကာပန်းကုံး ၂၅၃စသည်၌ရှုပါ။)

(၁ဝ၆-၁၉၅) ဤ(၁ဝ)ဂါထာဖြင့် ပြအပ်သော သဒ္ဒဂါမ္ဘီရပမာအပြား(၁၁)ပါး

၁။	ဓမ္မောပမာ	= ဂုဏ်ပုဒ်တိုက်ရိုက်ပါသော ဥပမာ။
၂။	ဓမ္မဟီနောပမာ	= ဂုဏ်ပုဒ်တိုက်ရိုက်မပါသော ဥပမာ။
၃။	ဝိပရိတောပမာ	= ဥပမာန ဥပမေယျတို့ ရှေ့နောက်ပြန်သော ဥပမာ။
၄။	အညမညောပမာ	= အပြန်အလှန် နှိုင်းခိုင်းသောဥပမာ။
၅။	အဗ္ဘုတောပမာ	= အံ့သြဖွယ်ကောင်းသော သဘောကိုပြတတ်သောဥပမာ။
၆။	သိလေသောပမာ	= ဥပမာန ဥပမေယျ ၂-ပါးလုံးဌ် ကပ်ငြိသက်ဆိုင်သော ဂုဏ်ပုဒ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဆိုအပ်သော ဥပမာ။
၇။	သန္ဓာနောပမာ	= သမာသ်တွဲစပ်ထားသော အသံတူ အနက်ကွဲပုဒ်အစဉ်ဖြင့် ဆိုအပ်သောဥပမာ။
၈။	နိန္နောပမာ	= ဥပမာနကို ကဲ့ရဲ့လျက် နှိုင်းခိုင်းသောဥပမာ။
၉။	ပဋိသေဓောပမာ	= တားမြစ်အပ်သော ဥပမာနဖြင့် နှိုင်းခိုင်းအပ်သောဥပမာ။
၁ဝ။	အသာဓာရ ဏောပမာ	= အတုမရှိသော ဥပမေယျဖြင့်ပင်ပြန်၍ နှိုင်းခိုင်းသောဥပမာ။
၁၁။	အဘူတောပမာ	= ထင်ရှားမရှိသော ဥပမာနဖြင့် နှိုင်းခိုင်းသော ဥပမာ။

* * * * *

(၁ဝ၆) ဝိကာသီ ----------ပ---------- နိဒဿနာ။

* သုံးလူ.ဆရာ စောမြတ်စွာ၏ လွှံ့နှစ်ခွာ ရှင်လန်း မျက်နှာဝန်းကား ပွင့်လန်းကြာနှယ် လွန်တင့်တယ်၏။

ဓမ္မောပမာဖြစ်ပုံ

ဝိကာသိပဒုမ် ဝါတိ သုနွှဲ့ သုဂတာနုံ ဟူသော ပုံစံ၌ပွင့်နေသော ပဒုမ္မာကြာနှင့် ဘုရားရှင်မျက်နှာတော်၏ အလွန်လှပတင့်တယ်ခြင်းအားဖြင့် တူမျှသော ဂုဏ်ကို အတိသုနွှဲ့ရပ်ဖြင့် ထင်ရှားပြသောကြောင့် ဓမ္မောပမာဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဇမ္ဗောပမာဌ် ဓမ္မအရ

ဓမ္မောပမာဌ် ဓမ္မသဒ္ဓါလည် ဂုဏ်ဟူသောအနက်ကို ဟောပါသည်။

* * * * *

(၁၈၇) ဓမ္မဟီနာ ----------ပ---------- နမ္မုစ် တဝ။

* ရဟန်းတို့ဘ မုနိနှဟု မြတ်စွာမျက်နှာ ပဒုမာနှင့် ပမာတမူ တူတော်မူ၏။

ဓမ္မဟီနောပမာဖြစ်ပုံ

မုဓမ္ဘောဇသဒိသ်မုနိနောဟူသော ပုံစံ၌ တူမျှသော ဂုဏ်ကို ပြတတ်သော အတိသုန္ဒရ်စသော ဂုဏ်တော်ဟောသ်ဒ္ဓါ မပါရှိသောကြောင့် ဓမ္မဟီနောပမာဖြစ်ပါသည်။

* နေအရုဏ်သင့် ကားကားစွင့်လျက် ပွင့်သည့်ရွှေကြာ ပဒုမာသည် မြတ်စွာဘုန်းပွင့် မျက်နှာနှင့်လျှင် လွန်တူဆင်၏။

ဝိပရိတောပမာဖြစ်ပုံ

တုလျှမာနနေနမ္မုစ်တဝ ဟူသော ပုံစံ၌ မျက်နှာသည် ကြာပန်းနှင့်တူ၏ဟူသော နှိုင်းနိုင်းပြောဆိုရိုးမှ ပြန်လှန်၍ ကြာပန်းသည် မျက်နှာနှင့်တူ၏ဟုဆိုသောကြောင့် ဝိပရိတောပမာဖြစ်ပါသည်။

ဤပုံစံ၌ ဂုဏ်ပုဒ်မပါရှိသော်လည်း ဓမ္မဟီနာမဆိုပဲ ဝိပရိတခေါ်ရပုံ

ဤဝိပရိတောပမာပုံစံ၌လည်း ဂုဏ်ပုဒ်မပါရှိသောကြောင့် ဓမ္မဟီနာပင်ခေါ်ဆိုသင့်သော်လည်း ပြန်၍ဆိုသ်အားကောင်း သောကြောင့် ဝိပရိတပင် ခေါ်ရပါသည်။

ဆောင်။ ။ ဓမ္မဟီနာ မည်သင့်ပါလည်း ပြန်ကာဆိုဘိ လွန်အားရှိ၍ ဝိပရိတ-အမည်ရ ကြိုကြ နောက်မှာ နည်းတူသာ။

* * * * *

(၁၈၈) တဝါနန ----------ပ---------- ပမာနတော။

* ယှက်ရုံအိုင်တွင်း ကြူကြူသင်းသည့် ပွင့်လင်းရွှေကြာပဒုမာသည် မြတ်စွာဗုဒ္ဓမုခတရှိ တူပေဘိ၏။ စိန် မြတ်စွာ ရွှေမျက်နှာလည်း ကြာနှင့်တမူ အလားတူ၏။

http://www.dhammadownload.com

အညမညောပမာဖြစ်ပုံ

ဤဂါထာဝယ် တဝါနနမိဝမ္ဘောဇ ၌ မျက်နှာတော်ကို ဥပမာန၊ ကြာပန်းကို ဥပမေယျအဖြစ် ဖြင့်ပြ၏။ အမ္ဘောဇ မိဝတေမုခံ ၌ ကြာပန်းကို ဥပမာန၊ မျက်နှာတော်ကို ဥပမေယျအဖြစ်ဖြင့်ပြ၏။ ဤသို့ မျက်နှာတော်နှင့်ကြာပန်းတို့ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ဥပမာနဖြစ်သောကြောင့် အညမညောပမာဖြစ်ပါသည်။

သဒ္ဒဂါမ္ဘအညမညောပမာအလင်္ကာပုံစံ

* ဝမ်းဘဲဟသ်ာ မြောင်းကိုပစ်၍ မြစ်ကိုရှာ ရေသာများ၍ ငါးမတွေ့။
* အပျိုကညာ အဟောင်းပစ်၍ အသစ်ရှာ နေရာများ၍ ကြားမစေ့။

* * * * *

(၁၈၉) ယဒိကိဠိ ----------ပ---------- အဗ္ဗုတောပမာ။

* မျက်လုံးမျက်ခုံး ရွှင်ပြုံးတင့်တယ် ပြည့်စုံကြွယ်သည့် အုံ့ဖွယ်ထူးဆန်း ရွှေကြာပန်းလျှင် ဖြစ်ထွန်း ကောင်းစွာပေါ်ပေါက်လာက ထိုကြာရှင်တော် မျက်နှာတော်၏ နှိုင်းလျော်ရန် ကင်း လုပခြင်းကို ဆောင်ခြင်းကောင်းစွာ စွမ်းနိုင်ရာ၏။

အဗ္ဗုတောပမာဖြစ်ပုံ

ဤဂါထာပါ ဥပမာသည် အုံ့သြဘွယ်ကောင်းသော သဘောဂုဏ်အထူးကို ပြတတ်သော ကြောင့် အဗ္ဗုတောပမာ ဖြစ်ပါသည်။

အဗ္ဗုတောပမာ ပုံစံတစ်မျိုး

* လိပ်ကန်း ထမ်းပိုး ပင်လယ်ရိုး၌ တိုးရန်ခဲစွာ ပုံပမာသို့၊ အောက်ရွာလည်ရှာ သတ္တဝါလည်း၊ လူမှာမလွဲ ဖြစ်ရန်ခဲ၏။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၉၀) သုဂန္ဓိသောဘာ -------ပ-------ပမာမတာ။ ။

* ဝမ္မသာမိ မာရဓိဟ့ မုနိထွတ်တင် ဘုရားရှင် ရှင်ပင့်မျက်နှာ ပဒုမာသို့ ကောင်းစွာ ငြိမ့်အေး ကြူကြူမွှေး၍ ညစ်ကြေးမ,ဝင် ရောင်ရှင်ရွှန်းရွှန်း အပြည့်ထွန်းသည် လဆန်းရောင်နှင့် ဆန့်ကျင်၏။

သီလသောပမာဖြစ်ပုံ

ဤဂါထာ သုဂန္ဓိသောဘာသမ္မန္ဓိ သိသိရံ သုဝိရောဓိ ဟူသော ဝိသေသနသုံးပုဒ်တို့သည် ဥပမေယျနှစ်ပုဒ်လုံးကို ကပ်ငြိ ထိစပ်တတ် ဟောတတ်၏။ ထိုသို့ ဥပမာန ဥပမေယျ အနက်နှစ်ပါးလုံး၌ ကပ်ငြိထိစပ်သောဂုဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုအပ်သောကြောင့် သီလသောပမာ ဖြစ်ပါသည်။

* * * * *

(၁၉၁) သရူပသဒ္ဒ ----------ပ---------- နန သောဘိနီ။ ။

* ဝေနေအများ ကျိုးတိုးပွားတို့ ကိုးစားမှီရာ မြတ်ဗုဒ္ဓါသည် ရွှေဝါဝင်းပြောင် ဟသ်ာမောင်သို့ ရွှေတောင်ရှိ ကိုယ် တင့်တယ်ပုံ၏။ (နော)

သန္ဓာနောပမာဖြစ်ပုံ

ဗာလာဝုယျာန မာလာယ သာလကာနနသောဘိနီ ဟူသော ပုံစံ၌ သုတိတူသော(အသံတူသော) သဒ္ဒါအစဉ်ဖြင့် ဆိုအပ်သော ဥပမာဖြစ်သောကြောင့် သန္ဓာနောပမာ ဖြစ်ပါသည်။

သီလသောမဟုတ်- သန္ဓာနော ပမာအမည်ထူးရပုံ

ပြခဲ့သောနည်းအတိုင်း အနက်နှစ်ထပ်ရသဖြင့် သီလသောပမာဟုဆိုသင့်သော်လည်း သမာသ်ဗုဒ်အစဉ်တို့ဖြင့် ဆိုအပ်သောကြောင့် သန္ဓာနောပမာဟုသာ အမည်ထူးရပါ့သည်။

သီလသောပမာနှင့် သန္ဓာနောပမာအထူး

* သီလသော ပမာ၌ အသံတူ အနက်တူသည်၊ ဝိသေသနပုဒ်များကို သမာသ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အသီးသီး(ဝါကျဖြင့်)ဖြစ်စေဆိုနိုင်သည်။

http://www.dhammadownload.com

* သန္ဓာနှောပမာ၌ကား အသံတူအနက်ပြားသည်၊ ဝိသေသနပုဒ်ကို သမာသ်ဖြင့်သာ ဆိုနိုင်သည်။

တနည်း။ ။ * ဝါကျ၌ အနက်နှစ်ပါးကပ်ငြိနေလျှင် သိလေသောပမာ၊

* သမာသ်ပုဒ်၌ အနက်နှစ်ပါး ကပ်ငြိနေလျှင် သန္ဓာနှောပမာမည်၏။

* * * * *

(၁၉၂) ဓယီစနှော ----------ပ---------- နိနှောပမာမတာ။ ။

* ဒေါင်းအိမ်စကြာ ပုဏ္ဏမာသည် ကလာတစ်ဆုတ် နေ့စဉ်ယုတ်၏ ကုမုဒ်ရွှေကြာ ပဒုမာလည်း လယ်မှာဝတ်ဆံ အပြည့်လျှံ၏။ သယမ္ဘူနတ် ရှင်တော်မြတ်၏ တုလွတ်မျက်နှာ ထိုလကြာနှင့် ရောင်ဝါဂုဏ်ဖြင့် တူပေသင့်လည်း ကဲတင့်ဂုဏ်ဝါဝိတောဂ်၏။

နိနှောပမာဖြစ်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ဘုရားရှင်၏ မျက်နှာတော်သည် ထိုလဆန်းကြာပန်းတို့နှင့် လုပတင့်တယ်ခြင်း ကောင်းသောအနံ့ရှိခြင်း အားဖြင့် တူသည်ဟု ဥပမာပြုမိသော်လည်း(ဓယ-အဖြစ်၊ ဗဟုရစအဖြစ်မှ ကင်းသောကြောင့်)ထိုလဆန်းကြာပန်းတို့ထက် လွန်ကဲသော ဂုဏ်ရှိပါသည်။ ဤသို့ ဥပမာနဖြစ်သောကြောင့် လဆန်းကြာပန်းတို့ကို ကဲ့ရဲ့နှိမ့်ချ၍ ဥပမာပြုသောကြောင့် နိနှောပမာဖြစ်ပါသည်။

ဂုဏ်မပါ၍ ဓမ္မဟီနာမဆိုသင့်

ဂုဏ်ပုဒ်မပါသောကြောင့် ဓမ္မဟီနာဆိုသင့်သော်လည်း ကဲ့ရဲ့ခြင်းကပြောနေသောကြောင့် နိနှောပမာပင်မည်ပါသည်။

* * * * *

(၁၉၃) အသမဏ္ဍော ----------ပ---------- ပဒီသောဝေပမာသိယာ။ ။

* ခြောက်သွယ်ရောင်ညွှန့် ပြောင်ပြောင်ကွန့်သား ဘုန်းဝန့်ကြီးလှ၊ ဆို-ဓိန လုံးဝမစင် အရေးထင်သည့် ယုန်ရှင်စန္ဒ ဘော်ငွေလကား ရှင်ဗျာ့မျက်နှာ-တူသည်သာဟု သံဝါထောင်လွှား မကြိုးဝါးသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ပဋိသေဓောပမာဖြစ်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ဧဠောကဋ္ဌကိ (လုံးဝမစင် အရေးထင်သည်)ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်ဖြင့် ဥပမာနဖြစ်သော လက်ကိုကဲ့ရဲ့ ၏။ ပဋိဂန္ဓိတုံအသမတ္ထောဖြင့် လနှင့် မျက်နှာကြည်လင်ထွန်းပသော ဂုဏ်အားဖြင့် တူမျှပုံကိုပြပြီး၍ လနှင့်မျက်နှာကြည်လင် ထွန်းပသောဂုဏ်အားဖြင့် တူသော်လည်း အလုံးစုံတူပုံကို တားမြစ်၏။

လိုရင်း။ ။ ထိုသို့ ထားမြစ်ခြင်းကို ပဓာနထားလျက် မြစ်အပ်သောလတည်းဟူသော ဥပမာနဖြင့် နှိုင်းခိုင်းအပ်သောကြောင့် ပဋိသေဓောပမာဖြစ်ပါသည်။

ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချပေမင့် နိဒ္ဒေါပမာမဆိုသင့်

ဧဠောကဋ္ဌကိ–ဟူသော ဝိသေသန နှစ်ပုဒ်တို့ဖြင့် ဥပမာနဖြစ်သောလကို ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချရာ ရောက်၍ နိဒ္ဒေါပမာဟုဆိုသင့်သော်လည်း (အသမတ္ထောပဋိဂန္ဓိတုံ)ဟု ဥပမာနအဖြစ်ကို တားမြစ်ထားသောကြောင့် ပဋိသေဓောပမာသာ ဆိုသင့်ပါသည်။

* * * * *

(၁၉၄) ကဏ္ဍ စန္ဒာ ----------ပ----------. သာဓာရဏောပမာ။ ။

* မုနိထွတ်တင် ဘုရားရှင် ရှင်ပင့်မျက်နှာ လနှင့်ကြာ၏ ရောင်ဝါတင့်ဟန် ကဲမိုးလွန်၍ နှိုင်းရန်ကိုယ်သာရှိတော့ပါ၏။

အသာဓာရဏောပမာဖြစ်ပုံ

ဘုရားရှင်၏ မျက်နှာတော်သည် ဘုရားရှင်၏ မျက်နှာတော်နှင့်သာတူ၏– ဤကဲ့သို့ အတုမရှိသော ဥပမေယျဖြစ်သော မျက်နှာတော်ဖြင့်ပင် ပြန်၍ နှိုင်းခိုင်းခြင်းကို ပြဆိုသောကြောင့် အသာဓာရဏောပမာ ဖြစ်ပါသည်။

အသာဓာရဏောပမာ သိမှတ်ရန်

* မိမိတည်းဟူသောဥပမာဖြင့်နှိုင်းယှဉ်ခြင်း ဥပမာသည် အသာဓာရဏောပမာ။
* တခြားသောဥပမာဖြင့် မဆက်ဆံသောဥပမာသည် အသာဓာရဏောပမာမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

အသာဓာရဏောပမာ ပုံစံအချို့

* သဒ္ဒါလက်သုံးကျမ်းရိုးထုံး၌ သီးရုံးသီးပွင့် တူယှဉ်မြင့်သော် ငါနှင့်ငါသာနှိုင်းစရာဟု။ (ကိုးခန်းပျို့နိဂုမ်း)
* လမ်းပေါက်ခရီးသိဒ္ဓိပြီး၍ အုံ့ချိုးထောမနာ တည်ဘာဖြင့် ငါသာငါနှိုင်း ပမာခိုင်းသည် ပြိုင်တိုင်းအောင်စိမ့်ကျော်သဲတည်း။ (မယ)

* * * * *

(၁၉၅) သမ္ဘေဇ္ဇောဇ ----------ပ---------- ဘူတောပမာအယံ။ ။

* ပစ္စုပ်သံ့သရာ ကျိုးနှစ်ဖြာကို ကောင်းစွာသိမြင် မြတ်ရှင်ပင်၊ ရှင်ပင့်မျက်နှာ တစ်နေရာ၌ ယူကာဥသုံ့ အလုံးစုံကို စုပုံထား၍ ကြာပန်းများ၏ ကောင်းငြားရောင်လို ဖိတ်ဖိတ်ယိုသည် ထိုထိုကွန့်မြူး တောက်ချက်ထူး။

အဘူတောပမာဖြစ်ပုံ

ဤပုံစံ၌ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ အနံ့အပြားရှိနေသော ကြာပန်းအားလုံးတို့သည် တစ်နေရာတည်း၌ မစုဆုံနိုင်ရာချေ၊ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှလည်း စုပုံခြင်းငှာ မတတ်နိုင်၊ ထိုသို့ ထင်ရှားမရှိသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့် နှိုင်းနိုင်းသောကြောင့် အဘူတောပမာဖြစ်ပါသည်။

အဘူတောပမာအလားတူပုံစံ

* ရှေ့နောက်မြောက်တောင် ရပ်လေးဘောင်မှ ကျောက်တောင်မိုးပါး-ကြိတ်လာငြားသို့ အများသတ္တဝါလူတကာ၌၊ စရာမရဏ၊ မဝေးလှပဲ နောက်ကကြိတ်လာ ခွဲမခွာသည် နီးကာနီးကာကပ်ခဲ့ပြီ။

အမှာ်။ ။ ဝမ္မောပမာမှစ၍ အဘူတောပမာတိုင်အောင်သော ဥပမာ(၁၁)မျိုးကို ဣဝါဒိသဒ္ဒဂမ္ဘူပမာ(၁၁)မျိုးဟု မှတ်ပါ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၁၉၆) ပတိယတေတ္ထ ----------ပ---------- ဝိနာ အပိ။ ။

အတ္ထဂမ္ဘူပမာအဓိပ္ပါယ်

ဥပမာန ဥပမေယျဝတ္ထုတို့၏ အစပ်သမ္ဗန်ဟူသော ဥပမာကို ထွန်းပြတတ်သော သမာသ်ပုဒ်၊ အာယစသောပစ္စည်း၊ ဣဝါဒိဂိုဏ်း-ဤသဒ္ဒါသုံးမျိုးမပါပဲ ဖွဲ့ဆိုထားသော သဒ္ဒါများ၏ ဥပမာကိုပြစွမ်းနိုင်သော အစွမ်းသတ္တိအားဖြင့် သိနိုင် သော ဥပမာသည် အတ္ထဂမ္ဘူပမာမည်၏။

အရှုပ်မှတ်ရန်။ ။ သမာသ်ပုဒ် အာယစသောပစ္စည်း ဣဝဝစသောသဒ္ဒါဖြင့် ယှဉ်ခြင်းကိုကြဉ်၍ ဥပမာန ဥပမေယျသဒ္ဒါတို့၏အစွမ်းဖြင့် သိရသောဥပမာကို အတ္ထဂမ္ဘူပမာ ဟုခေါ်။ ။

အတ္ထဂမ္ဘူပမာအပြား (၄)ပါး

၁။ သရူပေါပမာ = တူမျှသောသဘောရှိသောဥပမာ။
၂။ ပရိကပ္ပေါပမာ = ကြံဆသဖြင့် သိအပ်သောဥပမာ။
၃။ သံသယောပမာ = ယုံမှားခြင်းဖြင့် နှိုင်းခိုင်းသောဥပမာ။
၄။ ပတိဝတ္ထုပမာ = အတူဝတ္ထုကို နောက်မှပြ၍ ခိုင်းနှိုင်းအပ်သောဥပမာ။

* * * * *

(၁၉၇) ဘိဂ်ါနေမာနိ ----------ပ---------- သရူပေါပမာ မတာ။ ။

* လှပ်လှပ်ရှားရှား ဤဟာများကား ဟုတ်ငြားမထင် ပိတုန်းလျှင်တည်း။

တို့ရှင်မြတ်စွာ မျက်လုံးပါပေ၊ ဤဟာရွန်းရွန်း ရွှင်လန်းလန်းလည်း ကြာပန်းမထင် မျက်နှာပင်တည်း။

သရူပေါပမာအဓိပ္ပါယ်

* အလွန်ထင်ရှားစွာတူသော ဥပမာဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ခြင်းသည် သရူပေါပမာမည်၏။

သရူပေါပမာဖြစ်ပုံ

ဤပုံစံ၌ မျက်လုံးတော်နှင့် ပိတုန်းတို့၏ တူမျှသော လှပ်ရှားခြင်းသဘော၊ မျက်နှာတော်နှင့် ကြာပန်းတို့၏ တူမျှသော ရွှင်လန်းခြင်းသဘောရှိသောကြောင့် သရူပေါပမာဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဥပမာစသည်ခွဲချက်

၁။ ပိတုန်းလေးနှစ်ကောင်သည် ဥပမာန။
၂။ မျက်စေ့နှစ်လုံးကား ဥပမေယျ။
၃။ မည်းနက်သော အဆင်းအရောင်နှင့် လှုပ်ရှားပုံအားဖြင့် တူမျှသော အစပ်သမ္မန်မှာ ဥပမာ။

သရူပအတ္ထဂမ္ဘာပမာခေါ်ရပုံ

အလွန်သိသာထင်ရှားစွာတူသော သဘောရှိသောကြောင့် သရူပေါပမာမည်၏။ ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ဥပမာန ဥပမေယျသဒ္ဒါတို့၏ အနက်အားဖြင့်ပင် ဆက်သိအပ်သောကြောင့် အတ္ထဂမ္ဘာလည်းမည်၏။ ထိုနှစ်ခုကိုပေါင်း၍ ဤ ဥပမာကို သရူပ အတ္ထဂမ္ဘာပမာဟုခေါ်သည်။

အမှာ။ ။ နာမ္မုဇ် မုခမေဝိမ်-ပုံစံ၌လည်း အထက်ပါနည်းအတိုင်း နည်းမှီသိပါ။ ။

* * * * *

(၁၉၈) မယေဝ မုခ ----------ပ---------- ပရိကပ္ပေါပမာအယ်။

ပရိကပ္ပေါပမာအဓိပ္ပါယ်

* ကြံဆသောအားဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ခြင်းသည် ပရိကပ္ပေါပမာမည်၏။
(ပရိကပ္ပနာယ ဝုတ္တာ ဥပမာ = ပရိကပ္ပေါပမာ။)

ပရိကပ္ပေါပမာဖြစ်ပုံ

ဤဂါထာ၌ လတည်းဟူသော ဥပမာနက မိမိကိုယ်ကို မချီးမွမ်းပါပဲ ချီးမွမ်းသကဲ့သို့ ကြံစည်၍ ဆိုအပ်သောကြောင့် ပရိကပ္ပေါပမာမည်၏။

* * * * *

(၁၉၉) ကိ၀ါမ္ဘုဇ္ဇော ----------ပ---------- သံသယောပမာ။ ။

သံသယောပမာအဓိပ္ပါယ်

* ယုံမှားဖွယ်ရှိသော ဥပမာဖြင့် နှိုင်းခိုင်းခြင်းသည် သံသယောပမာမည်၏။
(သံသယေန ဝုတ္တာဥပမာ = သံသယောပမာ)

http://www.dhammadownload.com

သံသယောပမာဖြစ်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ဥပမာန ဥပမေယျနှစ်ပါးတို့၏ တူပုံကို ယုံမှားဘွယ်ဖြစ်ခြင်းဖြင့် ပြဆိုအပ်သောကြောင့် သံသယော ပမာဖြစ်ပါသည်။

* * * * *

(၂၀၀) ကိဠိဝတ္ထု ----------ပ---------- ပတိဝတ္ထုပမာ ယတာ။

ပတိဝတ္ထုပမာအဓိပ္ပါယ်

အလိုရှိအပ်သော ဥပမေယျကို ရှေးဦးစွာပြဆိုပြီး၍ ဥပမာနကို ဆိုသောအားဖြင့် ဥပမာန ဥပမေယျတို့၏ တူသည်၏ အဖြစ်ကို သိရသောအားဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ခြင်း ဥပမာသည် ပတိဝတ္ထုပမာမည်၏။ (ပတိဝတ္ထုနှာဥပမာ ပတိဝတ္ထုပမာ)

* * * * *

(၂၀၁) စေသု ----------ပ---------- တသ္သပါဒပေါ။ ။

ပတိဝတ္ထုပမာဖြစ်ပုံ

ဤဂါထာ၌ အလိုရှိအပ်သော မြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော ဥပမေယျကို ဦးစွာဆိုပြီးမှ ယင်းဥပမေယျဝတ္ထုနှင့်အတူ မရှိသောဂုဏ်အားဖြင့် တူမျှသော ပင်လယ်ကသစ်ပင်တည်းဟူသော ဥပမာနဝတ္ထုကို နောက်မှဆိုသောကြောင့် ဥပမာန ဥပမေယျဝတ္ထုတို့၏ ဂုဏ်ရည်တူမျှမှုပုံကို သိရသောကြောင့် ပတိဝတ္ထုပမာဖြစ်ပါသည်။

ပတိဝတ္ထုပမာဖြစ်သောအခြားပုံစံအချို့

* ကုလားကလယ်၊ ငါးငယ်။ * ကျွန်ကုလား မယားတောသူ။

ဤဥပမာတူမျှခြင်းသာမျှဟူသည်

တူမျှခြင်းသာမျှ ဟူသည်- ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏ သစ်ပင်တို့ထက်မြတ်ခြင်း၊ ဘုရား၏ အခြားသတ္တဝါတို့ထက် မြတ်ခြင်းသည် ဥပမာန၊ ဥပမေယျဝတ္ထုနှစ်ပါး တူမျှခြင်း (သာမျှ)ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဤဂါထာပါဒတို့ဖြင့် သိစေရာ

* ဤဂါထာ ရှေ့နှစ်ပါဒဖြင့် ဘုရားရှင်ဟူသော ဥပမေယျကိုပြ၏။
* နောက်နှစ်ပါဒဖြင့် ပင်လယ်ကသစ်ပင်ဟူတော ဥပမာနဝတ္ထုကိုပြ၏။

* * * * *

(၂၀၂) ဝါကျတ္ထေနေဝ ----------ပ---------- ပမာဒီစ။ ။

ဝါကျတ္ထောပမာအဓိပ္ပါယ်

ဝါကျတစ်ခုလုံး၏ အနက်ဖြင့်သာ ဥပမာပြုအပ်သော ဥပမာသည် ဝါကျတ္ထောပမာမည်၏။ (ဝါကျတ္ထေနဥပမာ-ဝါကျတ္ထောပမာ။)

ဝါကျတ္ထောပမာ(၂)မျိုး

၁။ ဣဝသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်သော ဣဝယုတ္တ ဝါကျတ္ထောပမာ။
၂။ ဣဝသဒ္ဒါနှင့် မယှဉ်သော ဣဝဝိယုတ္တ ဝါကျတ္ထောပမာ။

မှတ်ချက်။ ။ ဂါထာနံပါတ် ၂၀၃-၂၀၄-၂၀၅-၆-၇-၈-အဓိပ္ပါယ်များ သိသာပြီ။

ဥပမာန-ဥပမေယျတို့သဘော

ဆောင်။ ။ ဥပမာန-ဥပမေယျ ပဒနှစ်ပါး လိင်ဝုစ်ပြားလည်း ဝိဘတ်ကားမူ တူမြဲဟူ၏။

ဒုဋ္ဌာလက်တီ ဒေါသသင့်သောဥပမာများ (ဥပမာပျက်) ၇-ပါး။

၁။ ဘိန္နလိင်္ဂေါပမာ	=	လိင်ချင်းမတူသောဥပမာ။
၂။ ဝိဓာတိဝစနာဥပမာ	=	ဝုစ်မတူသောဥပမာ။
၃။ ဟီနောပမာ	=	ယုတ်ညံ့သောဥပမာ။
၄။ အဓိကောပမာ	=	ကြီးကျယ်လွန်ကဲသောဥပမာ။
၅။ အဖုဋ္ဌောပမာ	=	အနက်ထူးမရှိသောဥပမာ။
၆။ ဥပမာပေက္ခိနီဥပမာ	=	ဥပမာပုဒ်ကိုငဲ့သောဥပမာ။
၇။ ဓဇ္ဇိတောပမာ	=	ဥပမာကျိုးသောဥပမာ။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်။ ။ လိုင်ကွဲ ဝုစ်ကွဲ ယုတ် လွန်ကဲဘီ၊ နက်မထိနှင့် ငဲ့ဘီဥပမာ၊ ကျိုးပါပမာန ပေါင်းသတ္တာကို ကဗျာအရာ လိမ်မာမြင်သိ ပညာရှိတို့ မနှစ်မြို့ချေ၊ တချို့နေရာ ဥပမာဆို လက်ာကိုပင် ဖျက်ဖြိုခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ပါသည် ဒုဋ္ဌာလက်ာတိ အပြစ်ငြီ။

* * * * *

(၂၀၆) ဟံသီဝါယံ ----------ပ---------- ဘရောဒီဟေ။ ။

* ယုန်ပျံစကြာ စန်းသော်တာသည် ဟသ်ာမလျှင် လွန်တူဆင်၏။

(၁) ဘိန္ဓလိင်္ဂါပမာဖြစ်ပုံ

ဤ၌သသီ လသည် ပုလိင်ဖြစ်၍ ဟံသောဝ (ဟသ်ာနှင့်လျှင်လွန်တူဆင်) ဟု နှိုင်းခိုင်းသင့်ပါလျက် မနှိုင်းခိုင်းပဲ ဟံသီဝ (ဟသ်ာမလျှင် လွန်တူဆင်)ဟု ဣတ္ထိလိင်ဖြင့် ဥပမာပြု၍ နှိုင်းခိုင်းခြင်းသည် လိင်မတူသောကြောင့် ဘိန္ဓလိင်္ဂါ ပမာဖြစ်ပါသည်။

(၂) ဝိဇာတိဝစနာပုံစံနှင့်ရှင်းချက်

* အာကာသ်သရာနိုဝ- ကောင်းကင်သည်ကား ရေအိုင်များနှင့် မခြားတမူ အလားတူရှင့်။

* ကောင်းကင်သည် ရေအိုင်များနှင့်တူ၏ဟု ဥပမာပြုရာ၌ အာကာသ်ကားဇကဝုစ်။ သရာနိုကားဗဟုဝုစ် ဖြစ်သောကြောင့် ဝိဇာတိဝစနာဥပမာ (ဥပမာပျက်)ဖြစ်၏။

(၃) ဟီနောပမာပုံစံနှင့်ရှင်းချက်

* သာဝဘတ္တော ဘရော ဓိပေ- * ဤလူခစား သခင်နှားခ်ဉ် ခစားခွေးတူ။

* အခစားယောကျ်ားသည် ခွေးနှင့်တူ၏ဟု ဥပမာပြုရာ၌- ဥပမေယျဖြစ်သော အခစားယောကျ်ားက လူဇာတ်ရှိ မြင့်မြတ်ပြီး၊ ဥပမာနဖြစ်သောခွေးက တိရိစ္ဆာန်ဇာတ်ရှိ ယုတ်ညံ့၏။ ဤသို့မြင့်မြတ်သောလူကို ယုတ်ညံ့သော တိရစ္ဆာန်နှင့် နှိုင်းခိုင်းသောကြောင့် ဟီနောပမာမည်၏။

* ဤဥပမာ ဟီနတ္ထ ဒေါသသင့်၏။

အချို့အရာ ဟီနောပမာ မဖြစ်

၁။ ကဲ့ရဲ့သောအရာမျိုး။ ၂။ နည်းယူသင့်သောအရာမျိုးတို့၌ ဟီနောပမာမဖြစ်။

http://www.dhammadownload.com

(၄) အဓိကောပမာပုံစံနှင့်ရှင်းချက်

* ခဒ္ဓောတောဘာဝကုမာလီဝဝိဘာတိ။
* ပိုးစုန်းဖြူသည် နေတူမယွင်း ထွန်းတောက်လင်း၏။
* ပိုးစုန်းကြူးသည် နေမင်းကဲ့သို့ ထွန်းတောက်လင်း၏-ဟု ဥပမာပြုရာ၌ နေမင်းဟူသော ဥပမာနသည် ပိုးစုန်းကြူးဟူသော ဥပမေယျထက် လွန်ကဲမြင့်မြတ်သောကြောင့် အဓိကောပမာမည်၏။
* ဤဥပမာ အဗျတ္တ ဒေါသသင့်၏။

(၅) အဖုဋ္ဌတ္ထောပမာပုံစံနှင့်ရှင်းချက်

* ဗလမ္ဘောဓိ သာဂရောဝိယ သံခုဘိ။
* ခပင်းရန်စည် တားကန်တည်သည့် စစ်သည်များစွာ သမုဒ္ဒါသည် ဧရာပင်လယ်ဆူသည့်နှယ်တည်း။

ဤပုံစံ၌ ဗလမ္ဘောဓိ (စစ်သည်များစွာ သမုဒ္ဒါသည်)ဟူသော ရူပကဖြင့်ပင် စစ်သည်များ သမုဒ္ဒရာနှင့် တူကြောင်း ထင်ရှားပြီးဖြစ်၏။ သာဂရောဝိယ (ဧရာပင်လယ်ဆူသည့်နှယ်)ဟူသော ဥပမာနကိုထပ်၍ဆိုသဖြင့် တွေ့ထိ စရာ အနက်ထူးမရှိတော့သောကြောင့် အဖုဋ္ဌတ္ထောပမာမည်၏။ (ပုနရုတ္တိဒေါသ-ဧကတ္ထဒေါသလည်းသင့်၏။)

* * * * *

(၂၀၈) စနေ့ကလင်္ကာ ----------ပ---------- နီသာကရော။ ။

(၆) ဥပမာပေကွိန် ဥပမာပုံစံနှင့်ရှင်းချက်

* စနေ့ ကလင်္ကာ ဘိဂေါ-လဝယ်ယုန်လျှင် ပိတုန်းဆင်၏။
* ဤပုံစံ၌ ကလင်္ကာ (ယုန်လျှင်)ဟူသော ဥပမေယျ၌ အာဓာရရှိသကဲ့သို့ ဘိဂေါ (ပိတုန်းဆင်၏)ဟူသော ဥပမာနခ်ိ ပုမ္ဘဂ္ဂ (ပန်းခြွေ)စသော အာဓာရရှိသင့်ပါလျက် မရှိပဲလိုနေ၏။ ထိုသို့ လိုနေသောလ၏ ဥပမာနဖြစ်သော ပုမ္ဘဂ္ဂ(ပန်းခြွေ)စသည်ကိုင်ဆောကြောင့် ဥပမာပေကွိန်မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၇) ခဏ္ဍီတောပမာပုံစံနှင့်ရှင်းချက်

* ကေရဝါကာရော သကလကော် နိသာကရော-ဆေဟင်စခန်း ယုန်ရေးစွန်းသည် လဝန်းနှင့်မှ ကြာဖြူတူသည်။

* ဤပုံစံ၌ နိသာကရော(လဝန်း)ဟူသော ဥပမေယျပုဒ်၌ သကလကော် (ယုန်ရေးစွန်းသည်)ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်ပါရှိသကဲ့သို့ (ကေရဝ + (ကြာဖြူ)ဟူသော ဥပမာနှ၌လည်း သဘော်ပါ(ဝိတုန်းရှိသည်))စသော ဝိသေသန ပုဒ်ပါရှိသင့်လျက် မပါရှိချေ။ ထိုသို့ ဥပမာနတပိုင်းတစသာရှိ၍ ဝိတုန်းတည်းဟူသော ဥပမာနကျိုးပျက်သောကြောင့် ခဏ္ဍီတောပမာမည်၏။

ဥပမာပေကွဲနှိုင်း ခဏ္ဍီတောပမာအထူး

* တည်ရာအာဓာရဖြစ်သော ဥပမာကိုင်ခြင်းရှိသော ဥပမာသည်- ဥပမာပေကွဲနှိုင်းမည်၏။
* ဝိသေသန ဥပမာတစ်ပိုင်းပြတ်နေသော ဥပမာသည် ခဏ္ဍီတောပမာမည်၏။ ။ ဤသို့ထူးပါသည်။

ဆောင်။ ။ တည်ရာဓာရ ပမာနကို ငဲ့ရသောခါ ပမာပေကွဲမှတ်သားဘိလော။ ဝိသေသနာ ဥပမာတစ်ပိုင်း ဖြတ်၍ နှိုင်းက မဆိုင်းမှတ်ဘိ ခဏ္ဍီတောပမာ အမည်သာသည် နှစ်ဖြာအထူး မှတ်ဘို့တည်း။

* * * * *

(၂၀၉) ဣဒ္ဓေဝမာဒီ ----------ပ---------- ကွမ်ဒေဝတု။ ။

ဤဂါထာပါဒတို့ဖြင့် သိစေချက်

* ရှေ့နှစ်ပါဒဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဒုဋ္ဌာလက်တိဒေါသရောက်သော ဥပမာပြယုဂ်တို့ကို နိဂုံးအုပ်သည်။
* နောက်နှစ်ပါဒတို့ဖြင့် နောက်၌လာမည့် ဥပမာပုံစံများအတွက် အချိန်ဒါန်းကို ပြသည်။

ဤဂါထာပါစသဒ္ဒါတုသဒ္ဒါတို့အနက်

* ကရောန္တိစ၌ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စယဓောတကဖြစ်၍ ရှေ့ဝါကျ၏အနက်ကိုဆည်း၏။ လေးစားမှုကို မပြုတာလည်းရှိ၏။ တချို့နေရာ၌ ပြုတာလည်းရှိသေး၏ဟု ဆည်းသည်။
* တုသဒ္ဒါကား ပကာ္ကန ရဓောတကတည်း။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၁၀) ဣတ္ထိဝါယ် ----------ပ---------- ဝနမိဝန္ဓိတာ။ ။

ဥပမာယူက်မဖြစ်သော ဘိန္နလိင်္ဂါဒီခြင်းချက်ပုံစံများ

* (၁)အယ်ဧနော ဣတ္ထိဝ ယာတိ- *ဤသည့်ယောကျ်ား မိန်းမသားနှင့် အသွားအလာ မှုရှာတူလ။
ဤ၌ ဥပမာန ဥပမေယျလိင်ကွဲပြားသော်လည်း ကဲ့ရဲ့သောအားဖြင့် ဆိုခြင်းကြောင့် ဒုဋ္ဌာလင်္ကာတိဒေါသမသင့်။

(၂)ဧသော ပုမာဝိယ ဝဒတိ-*ဤမိန်းမကား ယောကျ်ားပမာကြမ်းစွာပြောဆို။
ဤ၌ ဥပမာန ဥပမေယျလိင် ကွဲပြားကြသော်လည်း၊ ချီးမွမ်းသောအားဖြင့် ဆိုခြင်းကြောင့် ဒုဋ္ဌာလင်္ကာတိ ဒေါသမသင့်။

(၃)အယ် မေ ပါဏာဝိယ ဝိယော-*သက်တို့ကိုသို့ သူ့ကိုငါလျှင် လွန်ချစ်ခင်၏။ ။
ဤ၌ ဥပမာန ဥပမေယျဝုစ်ကွဲပြားသော်လည်း၊ ဝုစ်ကွဲပြားသင့်သော အရာဌာန ဖြစ်သောကြောင့် ဒုဋ္ဌာ လင်္ကာတိဒေါသမသင့်။

(၄)ဝိဇ္ဇာဝနေ မိဝန္ဓိတာ- *များဖြင်ပညာ အဖြာဖြာကို ဥစ္စာမသွေ စုသင့်ပေ၏။
ဤ၌ ဥပမာန ဥပမေယျဝုစ်ကွဲပြားသော်လည်း၊ ဝုစ်ကွဲပြားသင့်သော အရာဌာန ဖြစ်သောကြောင့် ဒုဋ္ဌာ လင်္ကာတိဒေါသမသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဤ၌ ၁-၂ပုံစံတို့သည် ဘိန္နလိင်္ဂါပမာဖြစ်ကြ၏။ ၃-၄ပုံစံတို့သည် ဝိဇာတိဝစနာ ဥပမာပုံစံ များ ဖြစ်ကြ၏။

* * * * *

(၂၁၁) ဘဝ်ဝိယ ----------ပ---------- ရောဟိတုံအယ်။

(၁)မြေကိုဆောင့်တတ် အိမင်းမြတ် နတ်နတ်သနင်းသိကြားမင်းသည် ရှင်မင်းမြတ်နယ် လွန်တင့်တယ်၏။

(၂)ဘုန်းကြွယ်အထူးဆောရန်ဌားကား မြူးထူးရောင်လျှံ ဒေါင်းယာဉ်ပျံ၏ ထက်ယံမိုးဝင်း တင့်တယ်ခြင်းသို့ ထန်ပြင်းကဲမိုး ကိုယ့်တန်ခိုးဖြင့် စိုးမိုးပိုင်နင်း တက်ရောက်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ပါသည်- ဂုဏ်ဝါကွန့်မြူးလွန့်လွန့်လူး။

အမှာ။ ။ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကား သိသာပြီ။ အလင်္ကာပန်းကုံးစသည်ဌ်ရှုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဒုဋ္ဌာလက်ိတိဒေါသအဖြေများ

အထက်ပါနှစ်ဂါထာပါ ပုံစံတို့သည် ဘိန္နလိင်ပါပမာခြွင်းချက်ပုံစံများဖြစ်ကြ၍ ဒုဋ္ဌာ လက်ိတိ ဒေါသမသင့်ကြ၊ ဒုဋ္ဌာ လက်ိတိ ဒေါသအဖြေများသာ ဖြစ်ကြ၍ ပညာရှိများ သုံးစွဲကြ ပါသည်။

* * * * *

(၂၁) ဥပမာနော ----------ပ---------- ရူပကမုစ္ဆတေ။

(၃) ရူပကအလက်ာအဓိပ္ပါယ်

ဥပမာန ဥပမေယျတို့သဘောအားဖြင့် ကွဲပြားကြသော်လည်း ဥပမာန ဥပမေယျတို့ကို မကွဲပြား တသားတည်း ဖြစ်နေသကဲ့သို့ တင်စားပြဆိုသော ဥပမာမျိုးကိုပင် ရူပကအလက်ာဟု ခေါ်ပါသည်။

ဆောင်။ ။ ဥပမာပမေယျနှစ်ဝမပြား အတူထား မှတ်သား ရူပက။

ရူပကအလက်ာအကျယ်

စကားလုံးဖြင့်ဖွဲ့သည်ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်စုဖြင့်ဖွဲ့သည်ဖြစ်စေ၊ ဝါကျဖြင့် ဖွဲ့သည်ဖြစ်စေ၊ (၁)အနှိုင်းခံ ‘ဥပမေယျနှင့် အနှိုင်း ဥပမာနတို့ ထပ်တူပြုသောသဘောရှိပြီး၊ (၂)တူသောဂုဏ်တစ်ခုခုလည်းရှိမည် ဆိုလျှင် ရူပကအလက်ာဟုခေါ်ကြောင်း သိနိုင်ပါသည်။

ရူပကတွင် အနှိုင်းခံဥပမေယျနှင့် နှိုင်းပြသော အနှိုင်းဥပမာနတို့ပါ၏။

ထိုအနှိုင်းခံနှင့် အနှိုင်းတို့တွင် တူသောဂုဏ်(သဓမ္မ)တစ်ခုခုရှိသည်သာဖြစ်၏။

* စကားလုံးအဆင့်ရူပကပုံစံ = ဝါသနာမျိုးစေ့။

* ပုဒ်စုအဆင့် ရူပကပုံစံ = ဝါသနာတည်းဟူသောမျိုးစေ့။

* ဝါကျအဆင့်ရူပကပုံစံ = ဝါသနာကားမျိုးစေ့ပင်တည်း။

* စာသင်သားတို့အတွေ့အမြင်များသော ရူပကအလက်ာပုံစံများမှာ နာမ်ပုဒ်နှစ်ခုကို ယှဉ်တွဲထားသည့် ပုံစံမျိုးဖြစ်ကြသည်။

ပုံစံများ။ ။အာကာသရွက်ထည်ရုံ။ ဝါသနာမျိုးစေ့၊ စာပတ္တမြား၊ လက်ရုံးမီး။

* ဤပုံစံများကား အနှိုင်းခံကရော၊ အနှိုင်းကနောက် ယှဉ်တွဲထားသောပုံစံများဖြစ်ကြ၏။

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံအချို့

* ပညာရွှေအိုး လူမနိုး ဆိုရိုးစကားလာ။
* စာပေမျက်စိ သင့်တွင်ရှိ မြင်ဘီအရာရာ။
* လောကဓာတ်ခုံ ကောင်းဆိုးစုံ ကခုန်ငိုရယ်ကာ။

မှတ်ချက်။ ။အနှိုင်းကရှေ့၊ အနှိုင်းခံကနောက် ယှဉ်တွဲသော ပုံစံများလည်း ရှိသည်။
ပုံစံများ။ ။ မဟူရာညာ။ ငွေနှင်း။ (ဓည်းနက်သောဂုဏ်၊ ဖြူဖွေးသောဂုဏ်။)

ဥပမာအလင်္ကာနှင့် ရူပကအလင်္ကာအထူး

* ဥပမာနှ ဥပမေယျနှစ်မျိုးခွဲခြား၍ ပြလျှင် ဥပမာအလင်္ကာမည်၏။
ပုံစံ။ ။ပညာသည် ဆီမီးကဲ့သို့ တထိန်ထိန် တည်းညီးထွန်းတောက်၏။
* ဤပုံစံများ ဥပမေယျနှင့် ဥပမာနတို့ ကွဲပြားမနေတော့ဘဲ တသားတည်း တစပ်တည်းပင် ဖြစ်သွား၏။

တနည်း။ ။ * ဥပမာ၌ ဂုဏ်သာ တူ၏၊ ဒြစ်ကား မတူ။
* ရူပက၌ ဂုဏ်ဒြစ် နှစ်ပါးလုံး တူ၏။

တနည်း။ ။ * ဥပမာမှာ ဥပမာန ပုဒ်အရရှိ၏။
* ရူပက၌ ဥပမာနပုဒ်အရ မရှိချေ။

ဆောင်။ ။ * ဂုဏ်ရည်တူခြား ဒြစ်ပြား မှတ်သား သေချာဥပမာတည်း။
* ဂုဏာဒဗ္ဗ တူညီမျှ မှတ်ကြရူပက။

တနည်း။ ။ * ဥပမာန ဥပမေယျ ဟု အရ ကွဲရာ ဥပမာတည်း။
* နှစ်ဖြာမခွဲ တသားတည်းပြ ရူပက မှတ်ကြအထူးတည်း။ ။

ရူပကနှင့် ဝတ်ဝတ္ထိအထူး

* နာမ်ချည်းဟူက ရူပက တူမျှခိုင်းနှိုင်းရာ။
* ကြိယာဟူ တွဲပါမူ မှတ်ယူဝတ်သာ။
* ဘဝခရီး အချစ်မီး မြစ်ကြီးသံ့သရာ။ (ရူပက)
* ဘဝခရီး ကွေ့ကောက်ပြီး ကျော်ပြီးသွားရပါ။ (ဝတ်ဝတ္ထို)
* ပုံစံနှစ်ခု ယှဉ်နှိုင်းမှု ထူးမှုပေါ်မည်သာ။

http://www.dhammadownload.com

ရူပကနှင့် လောကာတိက္ကန္တ ရူပကာတိသယ အထူး

* ရူပကဋ္ဌ ဥပမာန ဟောသဒ္ဒါ၊ ဥပမေယျ ဟောသဒ္ဒါ အပြည့်အစုံ ပါ၏။ ဥပမေယျကိုသာ အရကောက်ရ၏။
* လောကာတိက္ကန္တ ရူပကာတိသယဋ္ဌ ဥပမေယျ ဟောသဒ္ဒါမပါ၊ ဥပမာနဟောသဒ္ဒါ မျှသာ ပါ၏။ အရကိုမူဥပမေယျပင် ကောက်ရ၏။

ဆောင်။ ။ * ပမာ ပမေ၊ နှစ်ထွေသဒ္ဒ ပြည့်ပါကြ၍၊ ကောက်ရုပမေယျာ၊ ရူပကာတည်း၊
* ပမာမျှပေ ပါရှိလေ၍ ပမေကောက်ရ တိသယ နှစ်ဝအထူးသာ။ ။

* * * * *

(၂၁၃) အသေသဝတ္ထု ----------ပ---------- သာတိဟေ။ ။

ဒွိဟေတုအရ ရူပကအပြား (၂)ပါး(မူ)

၁။ အနက်အားလုံးကို အကြွင်းအကျန်မရှိအောင် အတူပြုသော အသေသဝတ္ထုဝိသယ ရူပကအလက်ာ။
၂။ အနက်တစိတ်တဒေသကိုသာ အတူပြုသော ကေသေသဝိဝတ္ထို ရူပကအလက်ာ။ ။

တိဟေတုအရ- ရူပကအပြား (၃)ပါး (မူလီ)

၁။ သမာသ်ပုဒ်ဖြင့် တင်စားပြုဆိုသော သမာသရူပက။
၂။ ဝါကျဖြင့် တင်စားပြုဆိုသော အသမာသရူပက။
၃။ သမာသ်တချို့၊ ဝါကျတချို့ဖြင့် တင်စားပြုဆိုသော သမာသာသမာသရူပက။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ပါ ဒွိဟေတုအရ ရူပကအပြား နှစ်ပါးတွင် တစ်ပါးတစ်ပါးလျှင် အထက်ပါ သုံးပါးစီ ပြားပြန်သောကြောင့် ရူပကအလက်ာ (၆)ပါး ပြားပါသည်။

ကေဒေသဝိဝတ္ထို ရူပကအပြား (၃)ပါး

၁။ ကေဒေသဝိဝတ္ထို သမာသရူပက၊
၂။ ကေဒေသဝိဝတ္ထို အသမာသ ရူပက၊
၃။ ကေဒေသဝိဝတ္ထို သမာသာသမာသရူပက၊

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၁၄) အဝုလီဒလ ----------ပ---------- ပဒမ္ဘုဇ်။

* ခြေရောင်းတော်ကြာချပ်- တို့ဖြင့် လွန်စွာ တင့်တယ်သော- ခြေသည်းတော်ရောင် ဝတ်မှု ဝတ်ဆံရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်အစုံကြာပဒုံကို ဘယ်သူဦးမည္ဟတ်ပဲ ရှိပါမည်နည်း။ (ဤကား စကားလုံးအဆင့်များဖြင့် ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။)

အသေသဝတ္ထုဝိသယအလက်ာ သမာသရူပကဖြစ်ပုံ

ဤဂါထာ၌ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ခြေတော်ဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများကို အကြွင်းအကျန် မရှိအောင် ပဒုမ္မာကြာပန်း ပုံပြု၍ နှိုင်းခိုင်းထားသောကြောင့် အသေသဝတ္ထုဝိသယမည်၏။ ထိုသို့ နှိုင်းခိုင်းရာ၌လည်း ဥပမေယျဥပမာနတို့ကို မ့ကွဲမပြား တသားတည်းဖြစ်နေသကဲ့သို့ သမာသ်ပုဒ်ဖြင့် တင်စားပြဆိုသောကြောင့် သမာသရူပကလည်း မည်၏။ ထိုနှစ်မျိုးကို ပေါင်း၍ ပြသောကြောင့် အသေသဝတ္ထုဝိသယသမာသရူပက ဖြစ်ပါသည်။

* * * * *

(၂၁၅) ရတနာနိ ----------ပ---------- ဒိနောမ္ဟိ။

* ဤမြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့ မျက်မှောက် သမုဒ္ဒရာကြီးဖြစ်၏။ များစွာသော ဂုဏ်တော်တို့သည် ရတနာတို့ ပင်တည်း။ ကရုဏာတော်သည် အေးမြသော ရေပင်တည်း။ သဘောတော် နက်နဲခြင်းသည် နက်ရှိုင်းခြင်းပင်တည်း။

(ဤကား ဝါကျအဆင့်ဖြင့် ဆိုထားခြင်းတည်း။)

မှတ်ချက်။ ။ အထက်နှစ်ဂါထာကို- ခြေသည်းတော်တည်း ဟူသော ကြာချပ်- စသည်ဖြင့်ဆိုလျှင်- ပုဒ်စုဖြင့် ဆိုခြင်းဖြစ်၏။

အသေသဝတ္ထုဝိသယ အသမာသရူပကအလက်ာမြောက်ပုံ

ဘုရားရှင်ကို မဟာသမုဒ္ဒရာပုံပဏ္ဍာန်ပေါ်လာအောင် ရုပ်ပုံတော် ဖွဲ့ရာ၌ သမုဒ္ဒရာ၏ သက်ဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများကို မကျန်စေဘဲ ဖွဲ့သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ ဖွဲ့ရာ၌လည်း သမာသ်မဟုတ်သော ဝါကျပုဒ်တို့ဖြင့် ဖွဲ့သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အသေသဝတ္ထုဝိသယ အသမာသရူပကအလက်ာဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ရူပကအလင်္ကာမြောက်သော ပုံစံအချို့

* သီလံသေတု မဟာသေဋ္ဌော - သီလဟူကြား နိဗ္ဗာန်သွားဖို့ ခင်းထားလေကြား သဲတံတားတည်း။
* သီလံ သေဋ္ဌော အဘိဝါဟော - လွန်မြတ်သီလာ' မနှိုင်းသာ မြင်းဖြူရတနာ ပမာတည်း။
* သီလ သမ္ဘလ မေဝဂ္ဂ - သီလမွန်မြတ် ချိုစိမ့်လတ် စားနပ်ရိက္ခာ ပမာတည်း။
* သဒ္ဓါ ဗီဇံ တပေါ ဝုဋ္ဌိ၊ ပညာ မေ ယုဂနင်္ဂလံ။
  ဟိရီ ဣသာ မနောယောတ္တ၊ သတိ မေ ဖာလပါစနံ။
* မျိုးစေ့ သဒ္ဓါ၊ ပညာထွန်တုံး၊ တထုံးမှတ်ဘီ သတိထွန်သွား ပမာထား လော့။
* သခင်မဲ့သူ ပွင့်မဆူတည်၊
* သီလပုလဲစွန့်ကြဲဒါန၊ စာဂမကိ။
* ရှင်ချို မျက်လုံး ဝိတုန်း ကဟန်။
* လဲ့လဲ့ ပြိုးရယ် ကြာပန်းနယ်တည်း။

* * * * *

(၂၁၆) စန္ဒီကာမန္ဒဟာသာ ----------ပ---------- ကုမုဒကာနနံ

အသေသဝတ္ထုဝိသယ သမာသာသမာသရူပကအလင်္ကာမြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ဝဒနိန္ဒုနောမနောကုမုဒကာနနံ (မျက်နှာစန္ဒ- စိတ်ကြည်ဖြူမြိုင်)တို့ကား အသမာသ ရူပက၊ စန္ဒီကာမန္ဒ ဟာသာ ညှင်းပျစဉ်းငယ်- ပြိုးရယ်ခြင်း ဟူ လရောင်မူကား) အသမာသရူပက၊ ဤသို့ သမာသ်တချို့ ဝါကျတချို့အားဖြင့် အကြွင်းအကျန်မရှိအောင် ရူပကပြုထားသောကြောင့် အသေသဝတ္ထုဝိသယ သမာသာသမာသ ရူပကအလင်္ကာ မြောက်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ဂါထာနံပါတ် ၂၁၇ မှ ၂၂၃ အထိ အနက်အဓိပ္ပာယ်များကို သိသာသလောက်ပြိုဖြစ်၍ မပြတော့ပြီ။

* * * * *

(၂၂၄) ပုနပ္ပုနေ ----------ပ---------- မာဝုတ္ထိနာမတော။

၄။ အာဝုတ္ထိ အလင်္ကာအဓိပ္ပာယ်

အနက်ကိုဖြစ်စေ၊ ပုဒ်ကိုဖြစ်စေ၊ နှစ်မျိုးလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် မပြီးစေဘဲ၊ အထပ်ထပ်ဆိုခြင်းသည် အာဝုတ္ထိအလင်္ကာမည်၏။

(အာ-ပုနပ္ပုနံ + ဝုတ္ထိ ကထနံ = အာဝုတ္ထိ) (အတ္ထသ- စသည်ကိုထောက်)

http://www.dhammadownload.com

အာဝုတ္တိအလက်ာအပြား (၃)ပါး

၁။ အတ္တာဝုတ္တိ = အနက်ကိုထပ်၍ ရွတ်ဆိုရေးသားခြင်း။
၂။ ပဒါဝုတ္တိ = ပုဒ်ကိုထပ်၍ ရွတ်ဆိုရေးသားခြင်း။
၃။ ဥဘယာဝုတ္တိ = အနက်-ပုဒ်နှစ်မျိုးလုံးကို ထပ်၍ ရွတ်ဆိုရေးသားခြင်း။

* * * * *

(၂၂၅) မနောဟရတိ ----------ပ---------- ဓိနသ ယ်။

အတ္တာဝုတ္တိ ဖြစ်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ယူခြင်း အနက်တစ်ခုကိုပင် ဟရတိ-အာဒါတိ-ဂဏှာတိ- ဟု ဝေါဟာရပေါင်းစုံ ကားလှယ် တို့ဖြင့် အထပ်ထပ် ဆိုအပ်သောကြောင့် အတ္တာဝုတ္တိ- အလက်ာဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာစကား ကြိယာ၌လည်း အတ္တာဝုတ္တိအလက်ာဖြစ်ပုံ

မြန်မာစကားများ၌လည်း ယူ၏- ဟူသော အနက်တစ်ခုတည်းကိုပင်- ဆောင်ထား- ယူငင်-သိမ်းပိုက်-ဟူသော ပရိယာယ် သဒ္ဒါအမျိုးမျိုးဖြင့် ထပ်ဆိုထားလျှင် အတ္တာဝုတ္တိအလက်ာဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ဂါထာနံပါတ် ၂၂၆-၂၂၇ တို့ကိုလည်း နည်းမှီသိပါ။

* * * * *

(၂၂၈) ကေဝတ္ထမာနဒ္ဓိ ----------ပ---------- ဝိသယ် တိစ။ ။

၅။ ဒီပက အလက်ာ အဓိပ္ပာယ်

ဆိမီးသည် မိမိအနီးဌာနရှိသော ဝတ္ထုအဝေးဌာနရှိသော ဝတ္ထုများကို ထင်ရှားပြသကဲ့သို့ မိမိ တည်ရာ ဝါကျ၏ အနက်ကိုလည်းကောင်း၊ အခြား ဝါကျ၏ အနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ထင်ရှား ပြတတ်သောကြောင့် ဒီပကအလက်ာမည်ပါသည်။

ဆောင်။ ။ ဇာတိဝုဏ ကြိယာတို့ စ လယ် ဆုံး မှာ တည်ကာနေကြ၊ ဝါကျလုံးအား ကျေးဇူးများ မှတ်သားဒီပက။

http://www.dhammadownload.com

ဒီပကနည်း (၃) နည်း

၁။ အာဒိဒီပက = ဝါကျ၏ အစ၌တည်၍ အားလုံးစုံသော ဝါကျကိုကျေးဇူးပြုတတ် ထင်ရှားပြုတတ်သောနည်း။
၂။ မဇ္ဈေဒီပက = ဝါကျ၏ အလယ်၌ တည်၍ ------ပ------ ပြုတတ်သောနည်း။
၃။ အန္တဒီပက = ဝါကျ၏ အဆုံး၌ တည်၍ ------ပ------ ပြုတတ်သောနည်း။

တနည်း- ဒီပကနည်း (၉) နည်း

အထက်ပါ (၃)နည်းတွင် တစ်နည်း တစ်နည်းလျှင် ကြိယာပုဒ် ဖြစ်သော ကြိယာဒီပက၊ ဓာတိပုဒ်ဖြစ်သော ဓာတိဒီပက၊ ဂုဏ်ပုဒ်ဖြစ်သော ဂုဏဒီပကအားဖြင့် (၃)နည်းပြားနိုင်သောကြောင့် ဒီပကနည်း (၉)နည်း ရှိပါသည်။

* * * * *

(၂၂၉) အကာသီ ဗုဒ္ဓေါ ----------ပ---------- တတိယ မဒ္ဒုနံ။ ။

ဤဂါထာ ကြိယာ အာဒိဒီပကဖြစ်ပုံ

ဤဂါထာ၌ အကာသီ -ပ- မိတောဒယ်၊ တစ်ဝါကျ၊ သမ္ဗေ-ပ-မဒ္ဒုနံ၊ တစ်ဝါကျ- ဤသို့ နှစ်ဝါကျရှိရာတွင် ပထမဝါကျ၏ အစ၌ဖြစ်သော အကာသီကြိယာသည်- ဒုတိယဝါကျ အားလည်း ကျေးဇူးပြုသောကြောင့် ကြိယာ အာဒိဒီပကအလင်္ကာဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကျေးဇူးပြုဟူသောစကားသည် အကာသီကြိယာပုဒ်၏ အနေက တိတ္ထိယ မဒ္ဒုနံ- ဟူသော ကံပုဒ်၏ စပ်ရာကြိယာလည်း ဖြစ်သည် ဟူသောအဓိပ္ပာယ်ကို ပြပါသည်။

အမှာ။ ။ ဂါထာနံပါတ် ၂၃၀-၂၃၁-တို့၏ အဓိပ္ပာယ်များ နည်းမှီသိပါ။

* * * * *

(၂၃၂-၃) ယောတာဝိပွဒ္ဓီ ----------ပ---------- မာလာဒီပကံမတံ။

မာလာဒီပက အဓိပ္ပာယ်

ရှေးရှေးဝါကျကိုင်ခြင်းရှိသော ဝါကျအစဉ်သည် မာလာဒီပကအလင်္ကာမည်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဤပုံစံ မာလာဒီပကသာဖြစ်ရပုံ

ဤပုံစံသည် ဟောတိ ဟူသော ကြိယာ အစဉ်ပါပြီး အလုံးစုံသော ဝါကျကို ကျေးဇူးပြုတတ် ထင်ရှားပြတတ်သောကြောင့် ကြိယာ အာဒီဒီပက ဖြစ်သင့်သော်လည်း ဟောတာဝိပဋ္ဌိ သာရာယသိလံ စသော ရှေ့ဝါကျကိုင့်သော ဝါကျ အဂင် ဖြစ်သောကြောင့် မာလာဒီပကအလင်္ကာသာ ဖြစ်ရပါသည်။ :

မှတ်ချက်။ ။အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ စသော ပုံစံမျိုးတို့သည်လည်း မာလာဒီပက တို့ပင် ဖြစ်ကြသည်။

* * * * *

(၂၃၄) အနေနေဝ ----------ပ---------- သုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓိဘိ။

ဤဂါထာ သိစေချက်

ဤအလင်္ကာကျမ်းအလို ကြိယာ ဒီပက ဇာတိဒီပက ဂုဏဒီပကတို့သည် (၉)မျိုး ရှိသကဲ့သို့ မာလာဒီပကသည်လည်း ကြိယာမာလာဒီပက စသည်ဖြင့် ရှိနိုင်သောကြောင့် ဒီပက အလင်္ကာကိုလည်း (၁၈)မျိုး ရှိကြောင်း သုဒ္ဓဗုဒ္ဓိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် အနုမာနဉာဏ်ဖြင့်သိကြပါလေဟု သိစေသည်။

* * * * *

(၂၃၅) ဝိသေသဝစနုဒ္ဓေယ် ----------ပ---------- တိဓာကာလပ္ပဘေဒတော။

၆။ အကွေ့ပအလင်္ကာအဓိပ္ပာယ်

တစ်စုံတစ်ခု ထူးခြားသော အကြောင်းအရာကို ဆိုလိုရာ၌ တိုက်ရိုက်အားဖြင့် ထူးခြားပုံကို မဆိုဘဲ၊ တားမြစ်သော စကားကိုဆိုခြင်းသည် အကွေ့ပေအလင်္ကာမည်၏။

တိဓာအရ-အကွေ့ပအလင်္ကာအပြား (၃)ပါး

၁။ အတီတကွေ့ပ = အတိတ်ကာလကို တားမြစ်ခြင်း။
၂။ ဝတ္တမာန ကွေ့ပ = ပစ္စုပ္ပန်ကာလကို တားမြစ်ခြင်း။
၃။ အနာဂတကွေ့ပ = အနာဂတ်ကာလကို တားမြစ်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်။ ။ တစ်ခုခုကို ထူးဆိုလိုင်ြား ပယ်မြစ်တားက အကွေ့ပ၊ ကာလဘေဒါ သုံးမျိုးဖြာ။

အမှာ။ ။ ၂၃၆-၂၃၇-၂၃၈ နံပါတ်များ သိသာပြီ။ ။

အတီတာနာဂတကွေ့ပအလင်္ကာပုံစံတစ်မျိုး

အတီတာနာနသောစာမိ၊ နပတ္ထယာမိ နာဂတံ။
ပစ္စုပ္ပန္နေန ယာပေမိ၊ တေန ဝေဏ္ဏော ပသီဒတိ။ ။

ဤပါဠိတော်သည် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော အစာအာဟာရဖြင့် မျှတရောင့်ရဲခြင်း၏ အကျိုးထူးကို ပြလို၍ အတိတ် အနာဂတ် နှစ်ပါးကို တားမြစ်သောကြောင့် အတီတာနာဂတကွေ့ပ အလင်္ကာမည်၏။

* * * * *

(၂၃၉) ဥယျော ----------ပ---------- ဟိဝိသိဋ္ဌသေဝေတော။

၇။ အတ္ထန္တ ရဏ္ဍာသ အလင်္ကာအဓိပ္ပာယ်

ဝါကျနှစ်ခုရှိရာတွင် မူလဝါကျအနက်ကို ပြီးစေတတ်သော (ခိုင်မြဲအောင်ပြုတတ်သော) နောက်ဝါကျကို အတ္ထန္တ ရဏ္ဍာသ ဟု ခေါ်သည်။

တနည်း။ ။ ရှေ့ဦးဆိုခဲ့ပြီးသော စကားကို ခိုင်မြဲစေရန် ထိုစကားနှင့် အလားတူဖြစ်သော နောက်စကားကို ထပ်ဆိုခြင်း သည် အတ္ထန္တ ရဏ္ဍာသမည်၏။

အတ္ထော စ သော အန္တ ရောစာတိ အတ္ထန္တ ရော၊ အတ္ထန္တ ရဿ + နိအာသော (ဌပနံ-ကထနံ) အတ္ထန္တ ရဏ္ဍာ သော။

အတ္ထန္တ ရဏ္ဍာသအလင်္ကာအပြား (၄)ပါး

၁။ ဟိရဟိတသဗ္ဗဗျာပီ အတ္ထန္တ ရဏ္ဍာသ။
၂။ ဟိ-သဟိတ သဗ္ဗဗျာပီ အတ္ထန္တ ရဏ္ဍာသ။
၃။ ဟိ-ရဟိတ ဝိသေသ ဌအတ္ထန္တ ရဏ္ဍာသ။
၄။ ဟိ-သတဟိတ ဝိသေသ ဌအတ္ထန္တ ရဏ္ဍာသ။

ဆောင်။ ။ **တပါး ဝါကျတ် ပြီးစေတတ်က, အတ္ထန္တ ရဏ္ဍာသတည်း၊ သဗ္ဗ ဝိသေ၊ ဟိ မှားစေ၊ ပြားလေလေးမျိုးသာ။**

http://www.dhammadownload.com

ပတိဝတ္ထုပမာနှင့် အတ္ထန္တ ရနျာသအထူး

* ရှေးဝါကျကိုပြီးစေမှု၊ တူမှု နှစ်ခုကို ရှေ့ရှုပြဆိုက ပတိဝတ္ထုပမာမည်၏။
* ရှေ့ဝါကျစုကို ပြီးစေမှု သက်သက်ကိုသာ ရှေ့ရှုပြဆိုကအတ္ထန္တ ရနျာသ အလက်ာမည်၏။

ဆောင်။ ။* ပြီးမှု တူမှု ထိုနှစ်ခုကို ရှေ့ရှုပတိ ဝတ္ထုသိကြ။ * ရှေ့ဝါကျစုပြီးစေမှုသာ ရှေ့ရှု ပါက နျာသ ထူးကြသဘောမှာ။

* * * * *

(၂၄၀) တေပိ လောကဟိတာ ----------ပ---------- ကေနလယျံတေ။ ။

ဟိရဟိတသဗ္ဗဗျာပီအတ္ထန္တ ရနျာသ ပုံစံနှင့် ရှင်းလင်းချက်

(က) လောကလူများ ကျိုးစီပွားကို ဆောင်ထားတတ်ကြ နေနှင့်လပင်- အတ္တတောင်စွန်း ကွယ်ကာယွန်း၍ မထွန်းရောင်ဝါ ချုပ်ပြောက်ပါလိမ့်။

(ခ) သေချာစေ့ဝင ဉာဏ်ဖြင့်ရှုလော့၊ ပုဗ္ဗဗ္ဗ သခါရတို့ဖြစ်ကပျက်မြဲမလွဲမှန်လ သဘာဝကို သတ္တသခါ ဘယ်အရာသည် ခုန်ကာလွန်မြောက်နိုင်မည်နည်း။

* ထိုတွင် ရှေ့သုံးပါဒ (က) အမှတ်ပြစကားရပ်တို့သည် မူလဝါကျဖြစ်၏။ စတုတ္ထပါဒ (ခ) အမှတ်ပြစကားရပ်သည် နောက်ဝါကျဖြစ်၏။

၁။ နိယမော ကေနလယျံတေ (ပုဗ္ဗဗ္ဗ စသည်) နောက်စကားရပ်သည် ရှေ့စကားရပ်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပြီးစေ ခိုင်မြဲစေသောကြောင့် အတ္ထန္တ ရနျာသဖြစ်၏။

၂။ ထိုစကားရပ်၌ ဟိသဒ္ဒါမပါသောကြောင့် ဟိ-ရဟိတလည်း မည်၏။

၃။ ထိုဖြစ်ကပျက်မြဲ သဘောသည် သတ္တဝါသခါရ အကုန်လုံးနှင့်ပျံ့နှံ့ ဆက်ဆံသောကြောင့် သဗ္ဗဗျာပီလည်း မည်၏။

* ထိုသုံးရပ်ကိုပေါင်း၍ ဟိ-ရဟိတသဗ္ဗဗျာပီအတ္ထန္တ ရနျာသဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ၂၄၁-၂-၃ နံပါတ် ဂါထာများ အထက်ပါ ဂါထာကို နည်းမှီသိပါ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၄၄) ဝါစွဂမ္ဗေထ ----------ပ---------- စတုဗ္ဗဝေ။ ။

၈။ ဗျတိရေကအလက်ာအဓိပ္ပာယ်

အရာဝတ္ထုနှစ်ခုတို့၏ တူသော သဘောကို သဒ္ဒါသည် တိုက်ရိုက်ဟောအပ်သည်ဖြစ်စေ၊ တိုက်ရိုက် မဟောအပ်ဘဲ စိတ်ဖြင့် မှန်းဆ၍ သိအပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ထိုဝတ္ထုနှစ်ခုတို့ကို (မတူနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြ၍) ခွဲခြားခြင်း၊ ထူးအောင်ပြုခြင်းသည် ဗျာတိရေကအလက်ာမည်၏။

ဗျတိရေကမူအားဖြင့် (၂)ပါး

ထိုဗျတိရေကအလက်ာသည် သဒ္ဒါတိုက်ရိုက်ပါသော ဝါစွ၊ တိုက်ရိုက်မရှိမှန်းဆ၍ သိအပ်သော ဂမ္ဘအားဖြင့် ရှေးဦးစွာ (၂)ပါးပြား၏။

မူလီအားဖြင့် (၂)ပါး

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးတစ်ပါး၌ ဧက၊ ဥဘယ ဟု နှစ်ပါးပြားပြန်သောကြောင့် ဗျတိရေက (၄)ပါး ပြားပြန်ပါသည်။

ဗျတိရေကအလက်ာအပြား (၄)ပါး

၁။ သဒ္ဒါ တိုက်ရိုက်ပါ၍ ဥပမေယျတစ်ပါး၏ အထူးကိုသာဆိုသော ဝါစွဧကဗျတိရေက။

၂။ သဒ္ဒါ တိုက်ရိုက်ပါသည့်အပြင် နှစ်ပါးလုံး၏ အထူးကိုဆိုသော ဝါစွဥဘယဗျတိရေက။

၃။ အနက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာ တူမျှပုံကို ဆသိရ၍ ဥပမေယျ၏ အထူးမျှကိုသာ ဆိုသော ဂမ္ဘဧကဗျတိရေက။

၄။ အနက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာ တူမျှပုံကို သိစေ၍ နှစ်ပါးလုံး၏ အထူးကို ဆိုသော ဂမ္ဘဥဘယ ဗျတိရေက။

ဆောင်။ ။ ဝတ္ထုနှစ်ပါး အတူထားကာ ဆိုတုံပါလျက် ထူးခြားချက်ကို မိန့်မြွက်ပြန်လေ ဗျတိရေတည်၊ ဝါစွေ ဂါမ္ဘာ ထိုနှစ်ဖြာကို ဧကာဥဘယ ပွားတုံက ပြားရလေးမျိုးသာ။

နိဒ္ဒေသမာနှင့် ဗျတိရေကအလက်ာအထူး

* ဝတ္ထုနှစ်ခုတူသည်ကို ပြပြီးလျှင် ဥပမာန ဖြစ်သော ဝတ္ထုကို အပြစ်တင်၍ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် နိဒ္ဒေသမာမည်၏။
* မကဲ့ရဲ့ပဲ ဝတ္ထုနှစ်ခု ကွဲလွဲပုံကိုသာ ပြခြင်းသည် ဗျတိရေက မည်၏။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၄၅) ဂန္ဓိရတ္တ ----------ပ---------- ဒီသေနတော။

ဝါစကေဗျတိရေကအလင်္ကာဖြစ်ပုံ

* ဂန္ဓိရတ္တ-ပ-တွ မသိ- ဟူသော စကားရပ်ဖြင့် သမုဒ္ဒရာနှင့် ဘုရားရှင်သည် ဂန္ဓိရတ္တဂုဏ်၊ မဟတ္တဂုဏ်အားဖြင့် တူ၏ ဟု တူပုံတူလျှသဒ္ဒါ တိုက်ရိုက်ပါသောကြောင့် ဝါစကမည်၏။

* ဘောဒေါတု-ပ-တေ ဟူသော စကားရပ်ဖြင့်ဘုရားရှင်တည်း ဟူသော ဥပမေယျ တစ်ခုတည်း၏သာ ထူးခြား ဟန်ကို ပြဆိုသောကြောင့် ဧကလည်းမည်၏။

* ဘုရားရှင်နှင့်သမုဒ္ဒရာဝတ္ထုနှစ်ခုတို့၏ တူညီပုံသဘောကို ပြပြီးမှ ဘုရားရှင်က သမုဒ္ဒရာထက် ထူးခြားသာလွန် ကြောင်းကို ပြဆိုပြန်သောကြောင့် ဗျတိရေကလည်း မည်၏။

* ထိုသုံးခုကို ပေါင်း၍ ဝါစကေဗျတိရေကအလင်္ကာ ဖြစ်လာပါသည်။

* * * * *

(၂၄၆) မဟာသတ္တာတိ ----------ပ---------- စာမီကရဏ္ဍတိ။

မဟာသတ္တာတိဂန္ဓိရမည်ပုံအထူး

* မဟာသမုဒ္ဒရာသည် ကြီးမားသော တိပိဂ်လ စသော ငါးတို့၏ နေရာဖြစ်သောကြောင့် မဟာသတ္တမည်၏။ မြတ်စွာဘုရားကား လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်သော သတ္တဝါဝိသေသ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တမ ဖြစ်သောကြောင့် မဟာသတ္တမည်၏။

* သမုဒ္ဒရာသည် သက်ဝင်နိုင်ခဲ ထောက်တည်ရန် ခက်ခဲအောင် နက်ရှိုင်းသောကြောင့် အတိဂမ္ဘီရမည်၏။ မြတ်စွာ ဘုရားကား အဖျာသယ အလိုဆန္ဒ သဘောတော်၏ နက်နဲသောကြောင့် အတိဂမ္ဘီရမည်၏။

အမှာ။ ။ ၂၄၇-၈-နံပါတ် ဂါထာများ အထက်ဂါထာ နည်းမှီသိပါ။

* * * * *

(၂၄၉) ပသီဒ္ဓကာရဏ ----------ပ---------- ဝိဘာဝနာ။

၉။ ဝိဘာဝနာအလင်္ကာအဓိပ္ပာယ်

လောကထင်ရှား ရှိသောအကြောင်းကို ပယ်ရှားတားမြစ်၍ မထင်ရှားသော တခြား အကြောင်းကို ထင်စွာပြုရာ အလင်္ကာသည်လည်းကောင်း၊ သူ့သဘာဝအတိုင်း ပြီးစီးသော အကျိုးဂုဏ်ကို ထင်စွာပြုရာ အလင်္ကာသည် လည်းကောင်း ဝိဘာဝနာ အလင်္ကာမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်။ ။ ထင်ရှားကြောင်းများ ပယ်မြစ်တားလျက် တစ်ပါးကြောင်းရင်း ပြဆိုခြင်းနှင့် ပြီးခြင်းသဘာဝ ထင်စွာပြ မည်ရဝိဘာ အလက်ာ။

ဝိဘာဝနာအလက်ာအပြား (၂)ပါး

၁။ ကာရကနှုန် ရဝိဘာဝနာ = ထင်ရှားသောအကြောင်းကို တားမြစ်၍ အကြောင်းတပါးကိုပြဆိုသော ဝိဘာဝနာ အလက်ာ။

၂။ သာဘာဝိကတ္ထဝိဘာဝနာ = အကြောင်း မထင်ရှားသောကြောင့် မိမိသဘော ဧမှတာအတိုင်း ဖြစ်ခြင်းကို ပြဆိုသော ဝိဘာဝနာအလက်ာ။

အမှာ။ ။ ၂၅၀-၂၅၁ နံပါတ်များ နှည်းမှီသိပါ။

* * * * *

(၂၅၂) ဧနကောဘပကော ----------ပ---------- တယောဒီတံ။

၁၀။ ဟေတုအလက်ာ အဓိပ္ပာယ်

နှစ်ပါးသောဧနကဟိတ် ဘပကဟိတ်တို့ကို တိုက်ရိုက်တည့်တိုး ရိုးရိုးကြီး မဆိုဘဲ အထူးပြင်ဆင်၍ ပြဆိုအပ်သော အလက်ာသည် ဟေတုအလက်ာမည်၏။

ဆောင်။ ။ ဖြစ်စေသိစေ၊ ကြောင်းနှစ်ထွေကို ပြုလေထူးစွာ တန်ဆာဆင်ယင် ပြဆိုလျှင်၊ မည်တွင် ဟေတွာ လက်ာရာ။

ဒုဝိဓာအရ-ဟေတုအလက်ာအပြား (၂)ပါး

၁။ ဧနကဟေတု = သရက်ဧက သရက်ပင်ကိုဖြစ်စေ သကဲ့သို့ အကျိုးကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်တတ်သော အကြောင်း။

၂။ ဘပကဟေတု = အပေါ်၌လွင့်နေသော မီးခိုးကိုမြင်ရသောကြောင့် အောက်၌ မီးရှိကြောင်းကို သိရသကဲ့သို့ အကျိုးကိုသိစေတတ်သော အကြောင်း။

ဧနက ဘပကဟိတ်နှစ်ပါး ဟေတု အလက်ာမည်ရပုံ

ထိုမှီတ်နှစ်ပါးသည် အကျိုးတရားကို အထူးပြုတတ်သောကြောင့် ဟေတုအလက်ာ မည်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၂၅၃) ဘာဝါဘာဝ ----------ပ---------- မုခမတ္တ နိဒဿနံ။ ။

ဟိတ်အပြား (၅)ပါး

၁။ ဘာဝကိစ္စ ကာရကဟေတု။ ၂။ အဘာဝကိစ္စ ကာရကဟေတု။
၃။ ဘာဝကိစ္စဉာပကဟေတု။ ၄။ အယုတ္တကာရီ စိတ္တဟေတု။
၅။ ယုတ္တကာရီ စိတ္တဟေတု။ ပေါင်း (၅)ပါး။

အမှာ။ ။ ၂၅၄-၅-၆-၇-၈ နံပါတ်ဂါထာများ သိသာပြီ။ အနက်လေ့လာပါ။

* * * * *

(၂၅၆) ဥဒ္ဒါနံ ----------ပ---------- ကမောပိစ။

၁၁။ သန္ဓာန ယထာသန္ဓ ကမအလင်္ကာအဓိပ္ပာယ်

ပထမ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပုဒ်အနက်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း (အနက်တစ်မျိုးအားဖြင့်) နောက်ထပ်ပြဆိုခြင်းသည် သန္ဓာန ယထာသန္ဓ, ကမအလင်္ကာမည်၏။

ဆောင်။ ။ ဥဒ္ဒေသ နိဒ္ဒေသ စဉ် ညီမျှ ကမအလင်္ကာ။

သန္ဓာနအလင်္ကာ ယထာသန္ဓအလင်္ကာခေါ်နိုင်ပုံ

ဤအလင်္ကာသည် အစဉ်အားလျှော်စွာ ဆိုသော အလင်္ကာဖြစ်သောကြောင့် သန္ဓာနအလင်္ကာ-ယထာသန္ဓအလင်္ကာ ဟူ၍လည်း ခေါ်နိုင်ပါသည်။ (သန္ဓာနယထာသန္ဓကမသဒ္ဒါတို့ အနက်တူကြ၏။)

အပဏ္ဏမ ဒေါသလွတ်လျှင် ကမအလင်္ကာသို့ဝင်

ဤအလင်္ကာသည် အပဏ္ဏမဒေါသနှင့် ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့် အပဏ္ဏမ ဒေါသမှ လွတ်လျှင် ကမအလင်္ကာသို့ဝင်ပါသည်။

ဆောင်။ ။ အပဏ္ဏမ လွန်မြောက်က ကမအလင်္ကာ။ ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၆၀) အလာပဟာသ ----------ပ---------- ၀နံ ၈လ်။ ။

ကမအလက်ာမည်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ရှေ့နှစ်ပါဒသည် ဥဒ္ဒေသ၊ နောက်နှစ်ပါဒသည် အနုဒ္ဒေသမည်၏။

ထိုတွင် အသံတော်နှင့် ဥသြ၊ ဥသြနှင့် တော။ ပြိုးရယ်ခြင်းနှင့် ကြာဖြူတော၊ ကြာပြူတောနှင့် ရေတို့ ဥဒ္ဒေသ နိဒ္ဒေသအစဉ်ကိုက်ညီသောကြောင့် ကမအလက်ာမည်ပါသည်။

အလက်ာများ ရောယှက်ရာ၌ မှတ်ဖွယ်

ဆောင်။ ။ ပရိကပွနာ မည်သင့်ပါလည်း စဉ်သာပဓာန ထားကာပြု၍ ကမအလက်ာ ခေါ်ရပါ၏။ များစွာ လက်ာရ ပေါင်းဆုံကမူ ညွှန်ပြလိုရာ အလက်ာကို မှန်စွာပဓာန ခေါ်ဝေါ်ရသည် မှတ်ကြ နောက်လည်း ဤနည်းတည်း။

* * * * *

(၂၆၁) သီယာပိယတရံ ----------ပ---------- ပဒိုပါဒနံ။ ။

၁၂။ ပိယတရအလက်ာအဓိပ္ပာယ်

မိမိအလွန်မြတ်နိုး နှစ်သက်အပ်သော တစ်ခုတစ်ခုသော အနက်သဘောကို ဖော်ပြပြောဆိုသော အလက်ာသည် ပိယတရအလက်ာမည်၏။

(အတိသယေန ပိယံ = ပိယတရံ)

ဆောင်။ ။ လွန်စွာစွဲမက် နှစ်သက်အပ်သော သဘောအတွ မြှက်ဖော်ပြ ပိယတရာအလက်ာ။

* * * ၁ *

(၂၆၂) ပိတိယာ မေ ----------ပ---------- ပုနဒဿနာ။ ။

ဤဂါထာ ပိယတရအလက်ာမြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ဘုရားရှင်သည် အတုမရှိအောင် အလွန်အမင်း မြတ်နိုးစရာကောင်းသော ပိယတရဖြစ်သည်ဟု သွယ်ဝိုက်သောနည်းအားဖြင့် ပြဆိုသောကြောင့် ပိယတရ အလက်ာ မြောက်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပိယတရ အလက်ာပုံစံတစ်မျိုး

* တနေ့ဝင် မြင်ရနိုးနိုး တမိုးသောက် ရောက်လာလိမ့်မည် ထင်တရေးနှင့် မြင်သေးတယ်။

* * * * *

(၂၆၃) ဝဏ္ဏိတေနော ----------ပ---------- သခ်ေပ ရူပတော။ ။

၁၃။ သမာသဝုတ္တိ အလက်ာအဓိပ္ပါယ်

ဥပမာအလက်ာ ရူပကအလက်ာတို့၌ကဲ့သို့ ဥပမာန ဥပမေယျတို့ကို အကျယ်တဝင့် ထုတ်ဖော်၍ မပြဆိုပဲ ဥပမေယျဝတ္ထုကို စိတ်၌ သိုဝှက်မှတ်သားထားလျက် ဥပမေယျဝတ္ထုနှင့် ဂုဏ်ရည်တူမျှသော ဥပမာနဝတ္ထုမျှကိုသာ ဂုဏ်ထူး ဝိသေသနအပြည့်အစုံနှင့်တကွ ရေးသားခြင်းသည် (အနက်ကိုချုံးခြင်း သဘောရှိသောကြောင့်) သမာသဝုတ္တိအလက်ာ မည်၏။

အကျဉ်းချုပ်လိုရင်း

ဥပမေယျကို မပြဆိုပဲ ဂုဏ်ထူးဝိသေသန အပြည့်အစုံနှင့်တကွသော ဥပမာနမျှကိုသာ ပြဆိုခြင်းသည် သမာသ ဝုတ္တိအလက်ာမည်၏။

ဆောင်။ ။ ချီးမွမ်းအပ်လှ၊ ပမာနဖြင့် မေယျ စိတ်မှတ် ဝှက်ဆိုတတ် သမာသ်ပုဗ္ဗာအလက်ာ။

* * * * *

(၂၆၄) သာယံဝိသေသျ ----------ပ---------- ဝိသေသနာ။

သမာသဝုတ္တိအလက်ာအပြား(၂)ပါး

၁။ ဥပမာနဥပမေယျ ဝိသေသသျမျှသာ ကွဲပြား၍ သီလေသအားဖြင့် ဝိသေသနတူသော အဘိန္နဝိသေသန သမာသဝုတ္တိအလက်ာ။

၂။ ဥပမာနဥပမေယျ ,သေသျမျှကွဲပြား၍၊ မတူသော ဝိသေသန-တူသော ဝိသေသနနှစ်မျိုး ပါရှိသော ဘိန္နာဘိန္ဒ ဝိသေသနသမာသဝုတ္တိအလက်ာ။

ဆောင်။ ။ ဝိသေသျမျှပေကွဲပြားလေ၍ ဝိသေထပ်တူ တူ-မတူ, မှတ်ယူနှစ်မျိုးသာ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၆၅) ဝိသုဒ္ဓါမတ ----------ပ---------- ပါဒိတောမယာ။

အဘိန္ဓဝိသေသနသမာသဝုတ္တိအလက်ာမည်ပုံ

ဤပုံစံ၌ ဥပမာနအရ သမုဒ္ဒရာ၊ ဥပမေယျအရ တရားကိုရသောကြောင့် ဥပမာန ဥပမေယျ ဝိသေသျခြင်းနှစ်ခု ကွဲပြားသော်လည်း ဝိသေသန (၁။ ဝိသုဒ္ဓါမတသန္နာယီ၊ ၂။ ပဝတ္တ ရတနာလယော၊ ၃။ ဂမ္ဘီရော၊)သုံးခုတို့သည် ပြဆိုခဲ့ ပြီးသည့်အတိုင်း ဥပမာန ဥပမေယျနှစ်ခုတို့နှင့် သင့်တင့်ဆက်ဆံတူမျှသောကြောင့် အဘိန္ဓ ဝိသေသနမည်၏။ ဥပမေယျကိုမဆိုပဲ ဝိသေသန အပြည့်အစုံနှင့်တကွသော ဥပမာနမျှကိုသာ (အကျဉ်းချုံးသဖြင့်) ပြဆိုသောကြောင့် သမာသလည်း မည်၏။ ထိုနှစ်ခုကိုပေါင်းသော် အဘိန္ဓဝိသေသနသမာသဝုတ္တိအလက်ာမည်၏။

အမှာ။ ။ ၂၆၆-၂၆၇-နံပါတ်ဂါထာများ အထက်နည်းမှီသိပါ။

* * * * *

(၂၆၈) ဝတ္ထုနောည ----------ပ---------- ပရိကပ္ပနာ။ ။

၁၄။ ပရိကပ္ပနာအလက်ာအဓိပ္ပါယ်

သက်ရှိဝတ္ထုဖြစ်စေ၊ သက်မဲ့ဝတ္ထုဖြစ်စေ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အရာဝတ္ထု၏ အမှန်ဖြစ်သော သဘောမှတစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကြံကြံဖန်ဖန် ပြောဆိုအပ်သော အလက်ာသည် ပရိကပ္ပနာ အလက်ာမည်၏။

(ဖြစ်တာကတစ်မျိုး။ ပြောတာကတစ်မျိုးဖြစ်အောင် ကြံဆောင်ထားအပ်ရာအလက်ာ-ဟူလို)

ဆောင်။ ။ သဘောလျှောက်သာ မှန်ကန်စွာလျှင် ဖြစ်လာထင်ရှား ဝတ္ထုများကို ပယ်ရှားပကတိ ကြံဆိုဘို ပရိကပ္ပနာ။

ပရိကပ္ပနာ အလက်ာပုံစံအချို့

* အာဇာတသတ်မင်းဆောက်လုပ်အပ်သော မဏ္ဍပ်သည်နတ်ဗိမာန်ကို ပြက်ရယ်ပြုသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

* သုစိတ္တာသုမာလာတို့ ထမီလဲသောအခါ လျှပ်စစ်ပျက်သကဲ့သို့ဖြစ်၏။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၆၉) ဥပမာဗ္ဗန္တ ရတ္ထေန ----------ပ---------- ပရိကပ္ပနာ။ ။

ပရိကပ္ပနာအလင်္ကာအပြား(၄)ပါး

၁။ ဥပမာအတွင်းဌပ်သောအားဖြင့် ကြံစည်စိတ်ကူး၍ ပြောဆိုသော ဥပမဗ္ဗန္တ ရ ပရိကပ္ပနာ။
၂။ ကြိယာကို တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ကြံစည်စိတ်ကူး၍ ပြောဆိုသော ကြိယာပရိကပ္ပနာ-။
၃။ တစ်စုံတစ်ခုသော ဂုဏ်ထူးကို တစ်မျိုးတစ်ဖုံကြံစည်၍ ပြောဆိုအပ်သော ဂုဏပရိကပ္ပနာ။
၄။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံအားဖြင့် ကြံဆခြင်းကို (မညေ-သကေ်-ဟန် ယောင်-တကား) စသော သဒ္ဒါများ မပါရှိသော်လည်း ဝါကျ၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်သော ဂမ္ဘပရိကပ္ပနာ။

ဆောင်။ ။ ဥပမဗ္ဗန္တ ရာ ကိရိယာနှင့်ဂုဏာ ဂမ္ဘ လေးပါးမျှ ပြားထကပ္ပနာ၊

* * * * *

(၂၇၀) ဣဗ္ဗာဘာဂ်ါ ----------ပ---------- ဘိယော ဂတော။ ။

ဥပမဗ္ဗန္တ ရ ပရိကပ္ပနာဖြစ်ပုံ

* နတ်သမီးသုံးယောက်တို့ မလှပ်မယှက် ငြိမ်သက်စွာ ကြံမှိုင်ထိုင်နေခြင်းသည် ဓော်ဂနိမတို့ မန္တာန်စုတ်သည်နှင့်တူ၏ ဟု ဆိုရာ၌ နတ်သမီးတို့သည် ဥပမေယျ၊ ဓော်ဂနိမတို့သည် ဥပမာနဖြစ်သည်ဟု အစွမ်းသတ္တိဖြင့်သိနိုင်၏။ ထိုသို့ ဥပမာအတွင်း၌ရှိသောကြောင့် ဥပမာဗ္ဗန္တ ရ မည်၏။ * သဘောအားလျှော်စွာ စိတ်ပျက်၍ မှိုင်တွေချကာ ထိုင်နေကြသော မာရ်နတ်သမီးတို့ကို ထိုဟုတ်မှန်တိုင်းသော ပကတိသဘောကို ပယ်စွန့်၍ မန္တာန်စုတ်ခြင်းဖြင့် အလိုသို့ အပါဆောင်သည်ဟု တစ်မျိုးတစ်ဖုံအားဖြင့် ကြံစည်ပြောဆိုသောကြောင့် ပရိကပ္ပနာလည်းမည်၏။ * ထိုနှစ်မျိုးကို ပေါင်းသော် ဥပမာဗ္ဗန္တ ရ ပရိကပ္ပနာဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ၂၇၁-၂၇၂-နံပါတ်ဂါထာများ အထက်နည်းမှိသိပါ။

* * * * *

(၂၇၃) မညေသကေ် ----------ပ---------- ဝါကျေန ဂမ္ဘတော။ ။

မညေစသည်ပါ မပါ ပရိကပ္ပနာအာခ္ခဲ

* မညေသကေ်ခုဝံ နှုနဂ္ဂဝစသောသဒ္ဒါများ တိုက်ရိုက်ပါသော ကပ္ပနာကို ဝါစ္စပရိကပ္ပနာ၊ သဒ္ဒပရိကပ္ပနာ ဟုဆိုအပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဇင်းသဒ္ဒါစု မပါရှိပဲ ဝါကျ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာ သိအပ်သော ပရိကပ္ပနာမျိုးကို ဂမ္ဘပရိကပ္ပနာ၊ ပတိယမာန ပရိကပ္ပနာ, အတ္ထပရိကပ္ပနာဟုဆိုအပ်၏။

မြန်မာမှ၌ ပရိကပ္ပနာ စောတကများ

ဆောင်။ ။ ဟန်-ယောင် တကား-တွေး-စဉ်းစားနှင့် ထင်မှား-ကြံစည်-သလော(မည်)စသည် ကပ္ပနာ ထွန်းပြရာ။

* * * * *

(၂၇၅) အာရမ္ဘ ---------ပ--------- သမာဟိတံ။ ။

၁၅။ သမာဟိတအလက်ာအဓိပ္ပါယ်

ရန်သူကို အောင်နိုင်ခြင်းစသော အကျိုးတစ်စုံတစ်ရာကို ပြုလုပ်ရန် အားထုတ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထိုအကျိုးပြီးစေဘို့ အရေးဌ ကျေးဇူးများသော အခြားအကြောင်းတစ်မျိုးကိုထပ်၍ရခြင်းကို သမာဟိတအလက်ာဟု ခေါ်ပါသည်။

* * * * *

(၂၇၆) မာရာရိဘာဂါ ---------ပ--------- မုပကာရိကာ။ ။

ဤဂါထာ သမာဟိတအလက်ာမြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ရန်သူမာန်နတ်ကိုနှိမ်နင်းခြင်းသည် ဘုရားရှင်၏ အားထုတ်အပ်သောကိစ္စတည်း၊ ထိုကိစ္စကို ပြုတော် မူအပ်သော ဘုရားရှင်အား ရှေးဘုန်းကံကြောင့် မဟာပထဝီမြေကြီးသည် ပြင်းထန်စွာ မြည်ဟီးလျက် ကျေးဇူးပြုကာ ကူညီလာရလေသည်။ ဤသို့ ရန်သူမာရ်နတ်ကို နှိမ်နင်းရေးဌ-မြေကြီး၏ ကျွယ်စွာမြည်ဟီးခြင်းတည်းဟူသော ကျေးဇူး များသောအကြောင်းတစ်မျိုးကို ထပ်၍ရပုံကို ပြသောကြောင့် သမာဟိတအလက်ာဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၇၇) အဝတ္ထာဘိ ------ပ------ သုစိဗုဒ္ဓယော။ ။

၁၆။ ပရိယာယဝုတ္တိအလက်ာအဓိပ္ပါယ်

မိမိအလိုရှိအပ်သော အနက်သဘောကို တိုက်ရိုက်မပြောဆိုပဲ ထိုကိစ္စပြီးစီးအောင်မြင်ရန် အတွက် သွယ်ဝိုက်၍ ပြောဆိုခြင်းသည် ပရိယာယဝုတ္တိအလက်ာမည်၏။

ဆောင်။ ။ လိုအပ်သဘော သွယ်ဝိုက်ပြော မှတ်လော ပရိယာ။

* * * * *

(၂၇၈) ဝိဝဋ္ဋကံ ---------ပ---------- ယဒိစ္ဆသိ။ ။

ဤဂါထာ ပရိယာယဝုတ္တိအလက်ာမြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ဥစ္စာကိုခိုးစေခြင်းသည် အလိုရှိအပ်သော အနက်အကြောင်းအရာတည်း၊ ထိုသို့ ခိုးစေလိုသော်လည်း ခိုးချေလော့ဟု တိုက်ရိုက်မပြော၊ အကာအရံမရှိ၍ အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်သော မည်သည့်နေရာမှာ ဥစ္စာတွေထားသည်၊ အစောင့်အရှောက်လည်းမရှိ၊ ဥစ္စာကို လိုချင်လျှင် အလိုရှိတိုင်းသွားပါလားဟု ခိုးစေခြင်းကို သွယ်ဝိုက်၍ ပြောဆိုသောကြောင့် ပရိယာယဝုတ္တိအလက်ာဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

အခြားပုံစံအရှိ.

* အဆွေ၌မှာ သက်တစ်ရာလျှင် မနာမဖျား မြင်းလိုင်ဌား၏။
* အနှစ်တစ်ရာ အနာကင်းစွာ သင့်ချမ်းသာကို မြင်ရပါလို ငါဆုဆို၏။
* သားရွှေအိုး ထမ်းလာတာ ငါတို့မြင်ချင်ပါတယ်။
* မိုးခေါင်ခေါင် ငါ့ရောင် ဘယ်သူဆွဲပါ့မယ်။

ပရိယာယဝုတ္တိ၏ လွတ်ရာဒေါသနှင့် မြောက်ရာဂုဏ်

* ဤအလက်ာသည် နေယျဒေါသ ဗျာကိဏ္ဏဒေါသတို့မှ လွတ်၍ အတ္တဗျတ္တိဂုဏ်မြောက်ပါ၏။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၇၉) ထုတိ ကရောတိ ----------ပ---------- သန္ဓိ မတ္ထိ။

၁၇။ ဗျာဝဏ္ဏနာ အလက်ာအဓိပ္ပါယ်

သိလေသသဘောပါသည်ဖြစ်စေ၊ မပါသည်ဖြစ်စေ၊ ကဲ့ရဲ့ယောင်ပြု၍ ချီးမွမ်းခြင်း (ချီးမွမ်းယောင်ပြု၍ ကဲ့ရဲ့ခြင်း)သည် ဗျာဝဏ္ဏနာအလက်ာမည်၏။

ဆောင်။ ။*ကဲ့ရဲ့ယောင်ပြု ချီးမွမ်းမှုနှစ်ခုအနက်လာ။
မြဲသိလေသ မိုဖြစ်ရ ဗျာဝဏ္ဏနာ၊ } ဋီသစ်

* တစ်ချို့ဌာန မမိုကြ ဖြစ်ရသေးသည်သာ။ (ဆရာများ)

ဗျာဝဏ္ဏနနှာ ပုံစံအချို့

* ဤရဟန်းသည် လောကရေးရာကိုနှားမလည်၊ စာမူကားတော်တော်ရှိ၏။
(ဤကား- ကဲ့ရဲ့ယောင်ပြု၍ ချီးမွမ်းခြင်းတည်း။)
* ဤရဟန်းသည် စာပေကျမ်းဂန်ကိုထောက်လျှင် ရွှေကျောင်းနှင့်တော်၏။ အကျင့်သီလကို ထောက်လျှင် မြက်ကျောင်း နှင့်မျှမတော်။
* ဤရဟန်းသည် ရုပ်ပုံသဏ္ဌာန်ကိုကြည့်လျှင် နှစ်သက်ဘွယ်ကောင်း၏။ အကျင့်သီလကို သိလျှင် ရွံစဖွယ်ကောင်း၏။
(ဤသည်တို့ကား- ချီးမွမ်းယောင်ပြု၍ ကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့တည်း။)

* * * * *

(၂၈၀) သဗ္ဗာလေတု ----------ပ---------- ဝဒါမ ကိ။ ။

ဤဂါထာ၌ဗျာဝဏ္ဏနာအလက်ာဖြစ်ပုံ

(ဤဂါထာ၌ ကုဝလယသည် သိလေသအားဖြင့် ကြာတော မြေအဝှန်းဟူသော အနက်နှစ်ခုကိုဟော၏။)

ထိုတွင် ကြာတောကို လှုပ်စေနိုင်သည်ဟူသော စကားဖြင့် ကဲ့ရဲ့သကဲ့သို့ဖြစ်၏။ မြေအဝှန်းကိုလှုပ်စေသည်ဟူသော စကားဖြင့် ချီးမွမ်း၏။ ထိုသို့ ကဲ့ရဲ့ယောင်ပြု၍ ချီးမွမ်းသောကြောင့် ဗျာဝဏ္ဏနာအလက်ာဖြစ်ပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၈၁) ဝိသေသိဿာယ် ----------ပ---------- နာမ ယံ ဘဝေ။ ။

၁၈။ ဝိသေသဝုတ္တိ အလင်္ကာအဓိပ္ပါယ်

လောကဥ်ရသင့်သော အကူအညီကိုမရရှိပဲ တစ်ယောက်တည်းဖြင့် အကျိုးပြီးအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သူကို ထူးခြား သော စွမ်းရည်သတ္တိရှိသူဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ဒြဗ်စသော အကူအညီမပါပဲ ဆိုင်ရာကျိုးပြီးအောင် ဆောင်ရွက်နိုင် သည့် သတ္တိထူးကို ဖော်ပြသောအလင်္ကာကို ဝိသေသဝုတ္တိအလင်္ကာဟု ခေါ်ပါသည်။

ဝိသေသဝုတ္တိအလင်္ကာအပြား (၄)ပါး

၁။ ဒြဗ်ချို့တဲ့ပုံကိုပြလျက် တစ်စုံတစ်ခုအထူးကိုပြဆိုသော ဒဗ္ဗဝိသေသဝုတ္တိအလင်္ကာ။
၂။ ကြိယာချို့တဲ့------ပ------ ကြိယာဝိသေသဝုတ္တိအလင်္ကာ။
၃။ ဇာတ်ချို့တဲ့------ပ------ ဇာတိဝိသေသဝုတ္တိအလင်္ကာ။
၄။ ဂုဏ်ချို့တဲ့------ပ------ ဂုဏဝိသေသဝုတ္တိအလင်္ကာ။

ဆောင်။ ။ ထူးဆိုလိုလတ် ဒြဗ်ကြိယာ ဇာတ်ဂုဏာ၏ ကင်းကွာယွင်းသွေပြဆိုလေ ဝိသေဝုတ္တိသာ။

* * * * *

(၂၈၃) နု ဗဒ္ဓါ ----------ပ---------- ဝရော သယံ။ ။

ကြိယာဝိသေသဝုတ္တိအလင်္ကာပုံစံတစ်မျိုးနှင့်အကြောင်းပြ

* မိုးချုပ်လို့ တုတ်မဆောင်၊ ယို့တို့မောင်ကြောက်ပါရိုးလား၊
မင်းတို့မောင် ညာလက်ညှိုး ဆေးကြောင့်တန်ခိုး။

ဤပုံစံကဗျာ၌ ညာလက်ညှိုးဆေးတန်ခိုးတည်းဟူသော အထူးကိုပြလို၍ တုတ်မဆောင်ဟူသော ကြိယာချို့တဲ့ သည်ကို ပြသောကြောင့် ကြိယာဝိသေသဝုတ္တိအလင်္ကာဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ၂၈၄-၂၈၅နံပါတ်ဂါထာများ နည်းမှ်သိပါ။ နောက်ဂါထာများ သိသာထင်ရှားလျှင် (ကျယ်အုံ့ထင်၍) မရေးတော့ပြီ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၈၆) ဒဿီယတေ ----------ပ---------- ရုဠ္ဟာဟက်ာရမိဒိသ်။ ။

၁၉။ ရုဠ္ဟာဟက်ာရအလက်ာအဓိပ္ပါယ်

အလွန်အကဲ ရဲစွမ်းသတ္တိလုံ့လဝီရိယရှိကြောင်းကို ပြဆိုရာအလက်ာကို ရုဠ္ဟာဟက်ာရဟု ခေါ်ပါသည်။

ဆောင်။ ။ ရဲရင့်ကြီးစား ဂုဏ်အများကို ပြထား အလွန် ကြီးဝါးဟန် မှတ်ရန် ရုဠ္ဟာဟက်ာရ။

ဤမှတစ်ပါး အခြားသော ရုဠ္ဟာဟက်ာရ

တကယ်မကြီးဝါးသော်လည်း ကြီးဝါးသကဲ့သို့ဖြစ်သော ရဲရင့်သောအမူအရာကိုလည်း ရုဠ္ဟာဟက်ာရဟုပင် ခေါ်ရသည်။

* * * * *

(၂၈၇) ဒမေ နနှောပနန္ဒသ ----------ပ---------- တာဒိသေ။

ရုဠ္ဟာဟက်ာရ အလက်ာမြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ဗျာန်စိတ်ကို လေ့လာခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့် ရဲရင့်ခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်းဂုဏ်ကို ပြရန် နနှောပနန္ဒ နဂါးမင်းကို ငါဘုရားကိုယ်တော်တိုင်မဆိုထားနှင့် မောဂ္ဂလာန်စသော ငါ့သားတော်များပင် မဆုံးမလောက်ဟု တကယ် မကြီးဝါးသော်လည်း တကယ်ကြီးဝါးမြှက်ဆို သကဲ့သို့ စကားမျိုးဖြစ်သောကြောင့် ရုဠ္ဟာဟက်ာရအလက်ာမြောက်ပါသည်။

ရုဠ္ဟာဟက်ာရအလက်ာလွတ်ရာဒေါသနှင့် မြောက်ရာဂုဏ်

ဤရုဠ္ဟာဟက်ာရ အလက်ာသည် သြစိတျဟီန ဒေါသမှလွတ်၍ သြစိတျဂုဏ်ကွန်ဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

ရုဠ္ဟာဟက်ာရ ပုံစံတစ်မျိုး

* ဟတ္ထိခန္ဓဋ္ဌ အာရုယှ၊ အာရောပေတွာ ပဘာဝတိ။
သဂ်ါမ် သြတရိတွာန၊ ဆိဟနာဒ နဒီကုသော။ (သတ္တတိနိပါတ်)

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၈၈) သိလေသော ----------ပ---------- တေဘယမိရိတော။ ။

၂၀။ သိလေသအလင်္ကာအဓိပ္ပါယ်

အနက်တစ်ခုကို ဟောခိုက် အခြားအနက်ကလည်း ဦးကပ်၍ ပါနေရာ ဖြစ်သောစကား (သဒ္ဒါ)သည် သိလေသအလင်္ကာမည်၏။

(တစ်ပါးမက များပြားသောအနက်ရှိသော တစ်ခုသောပုဒ်နှင့် ယှဉ်သော သဒ္ဒါသည် သိလေသအလင်္ကာမည်၏။)

ဆောင်။ ။ အနက်တစ်ပါး ဟောခိုက်ခြားဝယ် အခြားအနက် ကပ်လျက်ပြရာ ထိုသဒ္ဒါ မှတ်ပါသိလေသ။

သိလေသအလင်္ကာအပြား (၃)ပါး

၁။ ဝိဂြိုလ်ဝါကျအရာ၌ တူမျှသော ပုဒ်ရှိသော အဘိန္နပဒဝါကျသိလေသ။

၂။ ဝိဂြိုလ်ဝါကျအရာ၌ ကွဲပြားသောပုဒ်ရှိသော ဘိန္နပဒဝါကျသိလေသ။

၃။ ဝိဂြိုလ်ဝါကျအရာ၌ ကွဲပြား/မကွဲပြားသော ပုဒ်ရှိသော ဘိန္နာဘိန္နပဒ ဝါကျသိလေသ။

တစ်နည်း။ ။ သိလေသအပြား(၈)ပါးကို ၂၉၂-၂၉၃-ဂါထာတို့အတိုင်းသိပါ။

* * * * *

(၂၈၉) အန္ဓတမဟာရော ----------ပ---------- ဗောဝယ် ဧနေ။ ။

အဘိန္နပဒဝါကျသိလေသအလင်္ကာမည်ပုံ

* မဟန္ဓော + ဥဒယော မဟောဒယော။

* မဟန္ဓော-ကြီးကျယ်သော၊ ဥဒယော-နေထွက်ရာဥဒည်တောင်၊ မဟောဒယော-ကြီးကျယ်သော နေထွက်ရာဥဒည် တောင်။ (ဥပမာန-နေနှင့်ဆိုင်သောအနက်)

* မဟန္ဓော-ကြီးကျယ်သော၊ ဥဒယော + တိုးပွားခြင်း၊

မဟောဒယော-ကြီးကျယ်သောတိုးပွားခြင်း။ (ဥပမေယျ-ဘုရားနှင့်ဆိုင်သောအနက်)

ဤပုံစံ၌ပါရှိသော ပုဒ်တို့သည် အနက်ကွဲပြားလျက် ဥပမာနဖြစ်သောနေ့, ဥပမေယျဖြစ်သော ဘုရားတို့၌ ဦးကပ်ထိစပ်တတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် သိလေသမည်၏။ ဝိဂြိုလ်ဝါကျ အခိုက်အတန့်၌ တူမျှသော ပုဒ်ရှိသော ကြောင့် အဘိန္ဒ ပဒဝါကျလည်း မည်၏။ ထိုနှစ်ခုကိုပေါင်း၍ အဘိန္နပဒဝါကျသိလေသဟုခေါ်သည်။

အမှာ။ ။ ၂၉၀-၂၉၁-နံပါတ်ဂါထာများ အနက်ကြည့်၍ သိပါ။

http://www.dhammadownload.com

(၂၉၂-၂၉၃) + ဝိရုဒ္ဓ ----------ပ---------- ဘဝိဿတိ)

ဤနှစ်ဂါထာတို့ဖြင့် တစ်မျိုးတစ်ဖုံအားဖြင့် သီစေသော သီလေသအလက်ာ အပြား(၈)ပါး။

၁။ ဆန့်ကျင်သော ကြီယာပါရှိသော ဝိရုဒ္ဓကမ္မ သီလေသ။

၂။ မဆန့်ကျင်သော ကြီယာပါရှိသော အဝိရုဒ္ဓကမ္မ သီလေသ။

၃။ မပြားသော ကြီယာပါရှိသော အဘိန္နကမ္မ သီလေသ။

၄။ အဝဘာရဏနိယမ ဇဝ(သာလျှင်) သဒ္ဒါပါရှိသော နိယမဝန္ဓသီလေသ။

၅။ အဝဘာရဏနိယမ ဇဝ(သာလျှင်) သဒ္ဒါကိုပယ်သော သဒ္ဒါပါရှိသော နိယမကွေ့ ပဝစန သီလေသ။

၆။ ဆန့်ကျင်သော အနက်မရှိသော– အဝိရောဓိ သီလေသ။

၇။ ဆန့်ကျင်သော အနက်ရှိသော– ဝိရောဓိ သီလေသ။

၈။ အသင့်ယုတ္တိကို တိုးပွားစေတတ်သောပုဒ် စသည်ဖြစ်သော ဩဝိတျသမ္ဘော သကပဒ သီလေသ။ အားဖြင့် ပေါင်း (၈)ပါး။

ဆောင်။ ။ ဆန့်ကျင်ကိရိ မဆန့်ဘိနှင့် ကိရိမပြား ပါဠြားသာလျှင်, သဒ္ဒလျှင် ပယ်ဟန့်, နက်မဆန့် နှင့်, နက်ဆန့်ကျင်ဘိ ယုတ္တိပွားစေ ဤရှစ်ထွေ ပြား လေသီလေသာ တစ်နည်းလာ။

မှတ်ချက်။ ။ ယခင် သီလေသ သုံးပါးနှင့်ပေါင်းလျှင် (၁၁)ပါး ဖြစ်၏။

ဤဂါထာ ကမ္မအရ–စသည်

* ကမ္မာဒ္ဒ ကမ္မအရ – ကြီယာကို ယူရပါသည်။
* ပဏာဒိဒ္ဒ– အာဒိဖြင့် ဩဝိတျ သမ္ဘောသက ဝါကျကို ယူရပါသည်။
* သမ္ဘောသကာဒိဒ္ဒ– အာဒိဖြင့် သီလေသောပမာ စသည်ကို ယူရပါသည်။
* အာဒိသဒ္ဒါ၏ အာဒိဝန်ကား– ဥပမာသီလေသ စသည်ကို ယူရပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၂၉၄) သဝဲသေ ----------ပ---------- ဝိဇမ္ဘတေ။

ဝိရုဒ္ဓကမ္မသိလေသအလင်္ကာ အဝိတ္ထာယ်

* ဆန့်ကျင်သော ကြိယာရှိသော သိလေသအလင်္ကာသည် ဝိရုဒ္ဓကမ္မသိလေသ အလင်္ကာ မည်ပါသည်။

ဤဂါထာပုံစံ၌ ဝိရုဒ္ဓကမ္မသိလေသ အလင်္ကာမည်ပုံ

ဤပုံစံ၌ ပရာဘဝတိကြိယာ၊ ဝိဇမ္ဘတေကြိယာတို့၏ ဆန့်ကျင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကလ္လ ဝိဂ္ဂဟောပုဒ်၌ အနက်နှစ်ထပ်ပေးရသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝိရုဒ္ဓကမ္မ သိလေသအလင်္ကာ မည်ပါသည်။

အခြားပုံစံတစ်မျိုးနှင့် အကြောင်းပြ

* မယ်ကညာ ချစ်သမီးကြောင့် သစ်သီးကိုရှာ စိစ်မငြိမ် မယ်ကျွတ္တိ မာတုကြောင့် စာရှုမကောင်း။

ဤအလင်္ကာ၌ သစ်သီးကိုရှာဟူသော ကြိယာ၊ စာရှုမကောင်းဟူသော ကြိယာနှစ်ခုတို့၏ ဆန့်ကျင်ခြင်းရှိသော ကြောင့် ဝိရုဒ္ဓကမ္မသိလေသအလင်္ကာ မည်၏။

* * * * *

(၂၉၅) ကေသကွိန်ဝ ----------ပ---------- တိရတ္ဆာတာ။

နိယမဝန္ဓသိလေသအလင်္ကာ မည်ပုံ

ကေသကွိန်ဝ– စသောပုဒ်တို့၌ နိယမဟုဆိုအပ်သော ပိုင်းခြားခြင်း ၆၀(သာလျှင်) သဒ္ဒါပါရှိ သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဌတ္တ– စသော ပုဒ်တို့၌ အနက်နှစ်ထပ် ငြိကပ်နေသော ကြောင့်လည်းကောင်း နိယမဝန္ဓသိလေသ အလင်္ကာ မည်ပါသည်။ ။

http://www.dhammadownload.com

(၃၀၂) ဂုဏယုတ္တောဟိ ----------ပ---------- တုလျယောဂိတာ

၂၁။ တုလျယောဂိတာအလက်ာအဓိပ္ပာယ်

ချီးမွမ်းလိုသောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကဲ့ရဲ့လိုသောကြောင့်ဖြစ်စေ ဝတ္ထု နှစ်ခုသုံးခု စသည်ကို ဂုဏ်တူထား၍ တစ်စုံ တစ်ယောက်သောသူ၏ ဂုဏ်ကို ပြောဆိုခြင်း၊ အပြစ်ကို ပြောဆိုခြင်း နှစ်ပါးလုံးသည်ပင် တုလျယောဂိတာအလက်ာ မည်ပါသည်။ ။

တစ်နည်း။ ။ ကောင်းသောဂုဏ်၊ မကောင်းသောဂုဏ် ရှိသော ဝတ္ထုတို့နှင့် တန်းတူညီမျှမှုပြု၍ တစ်စုံတစ်ယောက်ကို ချီးမွမ်းပြောဆိုခြင်းသည် တုလျယောဂိတာအလက်ာ မည်ပါသည်။ ။

ဆောင်။ ။ ချီးမွမ်းလိုခဲ့ ကဲ့ရဲ့လိုလတ် အကြောင်းရပ်ကြောင့် ဝတ္ထုနှစ်ပါး ဂုဏ်တူထား ဆိုကြားတုလျယောဂိတာ။

ခွဲသင့်သော တုလျယောဂိတာအလက်ာ (၂)မျိုး

၁။ ကောင်းသောဂုဏ်ကိုပြဆိုသော တုလျယောဂိတာ။
၂။ အပြစ်ကိုပြဆိုသော တုလျယောဂိတာ။ ပေါင်းနှစ်မျိုး။

* * * * *

(၃၀၃) သမ္ဘတ္တ ----------ပ---------- တမောနုဒေါ။

တုလျယောဂိတာ အလက်ာဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ နှစ်သက်မှုကိုပေးနိုင်ခြင်း၊ အရောင်အလင်းကိုပြုခြင်း၊ အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျက်နိုင်ခြင်းဟူသော ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်သော နေနှင့်အတူထား၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းပြောဆိုသောကြောင့် တုလျယောဂိတာအလက်ာ ဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

တုလျယောဂိတာ အလင်္ကာပုံစံအချို့

* အသီးတွင် သရက်၊ အရွက်တွင် လဘက်၊ အသားတွင် ဝက်။
* ပတ္တမြား၊ငမောက်၊ ငါ၊ ငါးသလောက်။
* ငါးမှာ ငါးသလောက်၊ မယား၊မှာ ဆံတောက်။
* ပြည်တွင် ဗာရာ၊ ပန်းမှာ မုလေး၊ အအေးသီတာ ရေမှာမိုး၊မျှား၊ ယောက်ျား၊တွင် ပေ,ပရမေ သူရာ၊ မိန်းမမှာကား ကညာပျိုစင်၊ သီးတွင် သရက်၊ သား၊တွင် ဝက်ဟူ၊ မြစ်မူ ဂင်္ဂါ ထူးမြတ်စွာသို့။
* အဂ္ဂိကွန္ဒမြစ်မသမုဒ္ဒရာ ပြောလဟာနင့် ကြီးစွာလောဘ မဟိစ္ဆအား ခမ်းနား၊ပစ္စည်း အနည်းနည်းတိ၊ ပေါပြည်းဖြင်အော နေ့တိုင်းပေးလည်း မြတ်လေးလွန်ကဲ ရောင့်ရဲစေဌာ မတတ်ရာ။
* ကုလား၊နှစ်ယောက် ကွေးကောက်လက်ခြေ၊ မျက်စိစွေစောင်း၊ အကြောင်းယွန်းသွေ၊ ခါ၊ကိုင်း၊နား၊ထိုင်း၊ ရိုင်း၊စိုင်း ဖြစ်ထွေ၊ ထိုနှစ်ယောက် ခွဲကောက်မပြီးပေ။ (နိန္ဒာတုလျ ယောဂိတာအလင်္ကာ)
* ရေမရှိကန်၊ ဆန်မဲ့စပါ၊ တရား၊မဲ့မင်း၊ ခိုးကင်းသည့်မီး ဤ၂လေးသီးကား ချည်းနှီး၊မျှသာ လူတစိ ကျိုးမရှိဘူး။ ။

* * * * *

(၃၀၄) အတ္ထန္တရံ .... ပ .... တံ နိဒဿနံ။

၂၂။ နိဒဿနအလင်္ကာအဓိပ္ပာယ်

အကြောင်းတစ်ခုဖြင့် မူလအကျိုးတစ်ခုကို ပြပြီး၍ ထိုအကျိုးနှင့်တူသော အကျိုးတစ်ခုကို ဆက်လက်ပြဆိုသော အလင်္ကာသည် နိဒဿနအလင်္ကာမည်၏။

(တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ် ဟူသကဲ့သို့ အကြောင်းတစ်ပါးဖြင့် အကျိုးနှစ်ပါးကို ပြီးစေသော အလင်္ကာဟူလို)

http://www.dhammadownload.com

နိဒဿနအလက်ာအပြား (၂)ပါး

၁။ အလိုမရှိအပ်သော အကျိုးကို ဆက်ပြသော အသန္တဖလနိဒဿနအလက်ာ။
၂။ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးကို ဆက်ပြအပ်သော သန္တဖလနိဒဿနအလက်ာ။

ဆောင်။ ။ တစ်ပါးအကျိုးပြီးကြောင်းမျိုးဖြင့် ကျိုးတူတစ်ခု ဆက်ပြမှု မှတ်ရှုနိဒဿနာ။ မလို အကျိုး လိုအကျိုး နှစ်မျိုး ပြားသည်သာ။

* * * * *

(၃၀၅) ဥဒယာသမ်ဏန္ဓသ ----------ပ---------- ဒုရန္တတ်။

ဤဂါထာအသန္တဖလ နိဒဿနအလက်ာမည်ပုံ

ဘုရားပွင့်တော်မူခြင်းသည် အကြောင်းမည်၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့် မကောင်းမှု အကုသိုလ်တို့၏ ပျက်စီးခြင်း သည် မူလအကျိုးမည်၏။ ဘုရားမင်းနှင့် ဆန့်ကျင်သောသူတို့၏ ပျက်စီးခြင်းသည် ထိုမူလအကျိုးနှင့်တူသော အကျိုး မည်၏။ ထိုဆန့်ကျင်ဘက် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပျက်စီးခြင်းအကျိုးသည် အလိုမရှိအပ်သော အကျိုးဖြစ်သောကြောင့် အသန္တဖလလည်းမည်၏။ ထိုသို့ အလိုမရှိအပ်သော အကျိုးကို ဆက်၍ပြဆိုအပ်သောကြောင့် အသန္တဖလ နိဒဿန အလက်ာမည်၏။

* * * * *

(၃၀၆) ဝိဘူတိယာ ----------ပ---------- တံ မဟန္တတ္တမိရိတံ။

၂၃။ မဟန္တတ္တအလက်ာ အဝိဟာယ်

စည်းစိမ်ချမ်းသာ၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနားပုံကိုလည်းကောင်း၊ အလိုဆန္ဒ (အဓျာသယ)၏ ကြီးမားမြင့်မြတ်ပုံကိုလည်းကောင်း ပြဆိုသောအလက်ာသည် မဟန္တတ္တအလက်ာ မည်၏။

ဆောင်။ ။ စည်းစိမ်ဆန္ဒ ကြီးကျယ်လှ ထုတ်ပြမဟန္တတ္တာ။

http://www.dhammadownload.com

မဟန္တတ္တအလင်္ကာ (၂)ပါး

၁။ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၏ လွန်ကဲကြီးကျယ်ပုံကို ပြဆိုသော အလင်္ကာသည် ဝိဘူတိမဟန္တတ္တ အလင်္ကာ မည်၏။

၂။ အလိုအဋ္ဌာသယဆန္ဒ၏ လွန်ကဲကြီးကျယ်ပုံကို ပြဆိုသော အလင်္ကာသည် အဋ္ဌာသယ မဟန္တတ္တအလင်္ကာ မည်၏။

သဘာဝ အတီသယ မဟန္တတ္တအလင်္ကာ သုံးမျိုးအထူး

၁။ သာမန်ဖြစ်သော သဘောသဘာဝကို တန်ဆာဆင်၍ဆိုက သဘာဝဝုတ္တိအလင်္ကာ မည်၏။

၂။ ထိုထက်သာလွန်သော သဘောသဘာဝကို ပြဆိုက အတီသယဝုတ္တိအလင်္ကာ မည်၏။

၃။ အလွန်အကြူး အထူးအံ့ဖွယ်ကောင်းသော သဘောသဘာဝကို ပြဆိုက မဟန္တတ္တ အလင်္ကာ မည်၏။

ဆောင်။ ၁။ သာမန်ဖြစ်သော သဘောကိုပင် တန်ဆာဆင်က သဘာဝတည်း၊
၂။ တီသယမှာ တို့ထက်သာ၏။
၃။ လွန်စွာ အထူးချီးကျူးသင့်လှ သဘာဝကို ပြဆိုပေတတ် မဟန္တတ် ခွဲအပ်ဏ္ဍိသို့သာ။

* * * * *

(၃၁၀) ဂေါပေတွာ ----------ပ---------- ဝဏ္ဏနာ မတာ

၂၄။ ဝဏ္ဏနာအလင်္ကာအဓိပ္ပာယ်

ချီးမွမ်းလိုအပ်သော ဝတ္ထုကို မဖော်ပြဘဲ ဝှက်ထား၍ ထိုဝတ္ထု၏ အတူမဟုတ်သော (သို့မဟုတ်) အတူဖြစ်သော တစ်စုံတစ်ခုကို ဖော်ပြသောအားဖြင့် လှည့်စားကြောင်း အဖွဲ့အနွဲ့ကို ဝဏ္ဏနာအလင်္ကာဟု ခေါ်သည်။

ဆောင်။ ။ ချီးမွမ်းလိုကြား ဝတ္ထုမျှားကို ဝှက်ထားမတူ ဝတ္ထုတူ ပြမူ ဝဏ္ဏနာ။

http://www.dhammadownload.com

ဝဋ္ဌနာအလက်ာ အပြား (၂)ပါး

၁။ ချီးမွမ်းလိုသော ဝတ္ထုကို လျှို့ဝှက်ထား၍ ထိုချီးမွမ်းလိုသော ဝတ္ထုနှင့်မတူသော ဝတ္ထုကို ပြဆိုသော အသမဝဋ္ဌနာ အလက်ာ။

၂။ ချီးမွမ်းလိုသော ဝတ္ထုကို ဝှက်ထား၍ ထိုချီးမွမ်းလိုသော ဝတ္ထုနှင့်တူသော ဝတ္ထုကို ပြဆိုသော သမဝဋ္ဌနာအလက်ာ။

သရူပေါပမာနှင့် ဝဋ္ဌနာအလက်ာအထူး

* သရူပေါပမာ၌ အတူကိုသာ ပဓာနထား၍ ဆိုသည်။
* ဝဋ္ဌာနာအလက်ာ၌ကား ဝှက်၍ချီးမွမ်းခြင်းကို ပဓာနထား၍ ဆိုသည်။

ဆောင်။ ။ အတူပဓာနထားဆိုက သရူပဥပမာ။
ကွယ်ဝှက်မှုမျှ ပဓာန ဟောကဝဋ္ဌနာ။

* * * * *

(၃၁၁) ပုရတော ----------ပ---------- ဒသဝလိတံ။

အသမဝဋ္ဌနာအလက်ာမည်ပုံ

ဤ၌ ချီးမွမ်းလိုသော မာရ်နတ်ကို လျှို့ဝှက်ထား၍ မြွားတစ်သောင်းဖြစ်သည်ဟု ထိုမာရ်နတ်နှင့်မတူသော မြွားကို ပြဆိုသောကြောင့် အသမဝဋ္ဌနာအလက်ာ မည်ပါသည်။

* * * * *

(၃၁၃) ပရာနုဝတ္ထနာ ----------ပ---------- အပ္ပကတတ္ထုတိ။

၂၅။ အပ္ပကတတ္ထုတိအလက်ာ အဓိပ္ပာယ်

သူတစ်ပါး၏ အလိုသို့ လိုက်ပါရခြင်း စသော တစ်စုံတရာကြောင့် ငြီးငွေ့စိတ်ပျက်နေသော သူတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် မိမိကိုယ်တိုင် မလုပ်နိုင်သော တစ်စုံတစ်ခုသောအရာ၌ စိတ်ဖြင့် ရှာဖွေကြံဆလျက် ချီးမွမ်းမှုကို ပြုခြင်းသည် အပ္ပက တတ္ထုတိအလက်ာ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်။ ။ မလုပ်နိုင် ကင်းကွာ စုံတစ်ရာဝယ် ဖွေရှာကြိုဆ ချီးမွမ်းက အပွကတာထုတိသာ။

* * * * *

(၃၁၅) ဥတ္တရံဥတ္တရံ ----------ပ---------- နိသေဝတော။

၂၆။ ကောဝဠိအလက်ာ အဝိဟာယ်

နောက်နောက်ခ်ိန်နေသော ပုဒ်သည် ရှေ့ရှေ့ခ်ိန်နေသော ပုဒ်၏ ဂုဏ်ထူးပြ ဝိသေသနဖြစ်ခြင်းသည်ပင် ဧကာဝဠိအလက်ာ မည်၏။

ဆောင်။ ။ * နောက်နောက်ပဒေ ရှေ့ပုဒ်နေ၏ ဝိသေသန ဖြစ်တုံက ဧကဝဠိသာ၊
* စီရင်မြစ်တား နှစ်ပါးပြား မှတ်သား ကြလေရာ။

ဧကာဝဠိအလက်ာ အပြား (၂)ပြား

၁။ အမြစ်အတား (ပဋိသေဓ) မပါဘဲ နောက်နောက်ပုဒ်ကို ရှေ့ရှေ့ပုဒ်၏ ဂုဏ်ပြ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့်သာ စီရင်သော ဝိဝိဧကာဝဠိအလက်ာ။

၂။ မြစ်တားမှ (ပဋိသေဓ) ကို ပြုလျက် နောက်နောက်ပုဒ်သည် ရှေ့ရှေ့ပုဒ်၏ ဂုဏ်ထူးပြ ဝိသေသနဖြစ်သော နိသေဓ ဧကာဝဠိအလက်ာ။

(၃၁၆) ပါဒါ နခါဠိ ----------ပ---------- သောဘန္တိသတ္ထုနော

ဝိဝိဧကာဝဠိအလက်ာမည်ပုံ

တမောပဟာ နေကရသာ– ဟူသော နောက်ပုဒ်သည် ရံသီ ဟူသော ရှေ့ပုဒ်၏ ဝိသေသန ဖြစ်၏။ ရံသီသုဘာ ဟူသော ပုဒ်သည် နခါဠိဟူသော ရှေ့ပုဒ်၏ ဝိသေသနဖြစ်၏။ နခါဠိရုစိရာ ဟူသော နောက်ပုဒ်သည် ပါဒါ၏ ဝိသေသန ဖြစ်၏။ ဤသို့ ပဋိသေဓ မပါဘဲ နောက်နောက်ပုဒ်ကို ရှေ့ရှေ့ပုဒ်၏ ဂုဏ်ပြဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် စီရင်သောကြောင့် ဝိဝိဧကာဝဠိအလက်ာ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၃၁၈) ယဟိ ဘူသိယ ----------ပ---------- အညမညဝိဘူသနံ

၂၇။ အညမည ဝိဘူသန အဓိပ္ပာယ်

အရာဝတ္ထုနှစ်မျိုးတို့၏ အပြန်အလှန် ဆန်ဆာဆင်ယင်အပ် တန်ဆာဆင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြရာ အလင်္ကာ သည် အညမညဝိဘူသနအလင်္ကာ မည်၏။

ဆောင်။ ။ ဝတ္ထုနှစ်သင်း တူမှုကင်းလည်း အချင်းချင်းလျှင် တန်ဆာဆင် မည်တွင် အညမညပါ။

* * * * *

(၃၁၉) ဗျာမ် သုမဏ္ဍလ် ----------ပ---------- တာဒိ သိ

အညမညဝိဘူသနအလင်္ကာ တန်ဆာဆင်ပုံအချို့

(က) ရေအိုင်သည် ပဒုမ္မာကြာကိုဖြင့် တင့်တယ်၏။
ပဒုမ္မာကြာတို့သည်လည်း ရေအိုင်ဖြင့်ပင် တင့်တယ်၏။

(ခ) စာချဆရာသည် စာသင်သားတို့ဖြင့် ကြီးပွားတင့်တယ်၏။
စာသင်သားတို့လည်း စာချဆရာဖြင့်ပင် ကြီးပွားတင့်တယ်ကြရပေ၏။

* * * * *

(၃၂၀) ကထံ ----------ပ---------- တဒုဒါဟရဏံယထာ

၂၈။ သဟဝုတ္တိအလင်္ကာ အဓိပ္ပာယ်

အရာဝတ္ထုနှစ်ခုတို့၏ ကြိယာ (သို့မဟုတ်) ဂုဏ်၏ အတူတကွဖြစ်ပုံကို ပြဆိုသော အဖွဲ့အနွဲ့သည် သဟဝုတ္တိ အလင်္ကာ မည်၏။

ဆောင်။ ။ ကြိယာချင်း ဂုဏ်ချင်းတူကွ ဆိုတုံက သဟဝုတ္တိသာ။

http://www.dhammadownload.com

သဟဝုတ္တိအလင်္ကာအပြား (၂)ပါး

၁။ ကြိယာတို့ အတူတကွဖြစ်ခြင်းကို ပြဆိုသောကြိယာ သဟဝုတ္တိအလင်္ကာ။
၂။ ဂုဏ်တို့ အတူတကွဖြစ်ခြင်းကို ပြဆိုသောဂုဏ သဟဝုတ္တိအလင်္ကာ။

* * * * *

(၃၂၃) ဝိရောဓိနံ ----------ပ---- ------ ဝိရောဓိတာ။

၂၉။ ဝိရောဓိတအလင်္ကာ အဓိပ္ပာယ်

ချီးမွမ်းလိုအပ်သော ဝတ္ထု၏ လွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှာ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကြသော ဂုဏ်ကြိယာ စသောပုဒ်အနက်တို့၏ ရောစပ်ခြင်းကိုပြဆိုသော အလင်္ကာသည် ဝိရောဓိတာအလင်္ကာ မည်၏။

ဆောင်။ ။ လွန်သည့် ဂုဏ်အင်ပြဆိုချင်၍ ဆန့်ကျင်သဘော ပုဒ်နက်ရော– ဝိရောဓိတာ အလင်္ကာ။

* * * * *

(၃၂၄) ဂုဏသဘာဝ ----------ပ---------- မာနသံ

ဝိရောဓိတာအလင်္ကာ ပုံစံအချို့

* သူ့ကို ချီးမြှောက် ကိုယ့်ဂုဏ်မြှောက်၏။ ယွင်းဖောက်အလိုဝံ (ဝန်) မတိုနှင့်၊ သူ့ကို ဂုဏ်နှိမ့် ကိုယ့်ဂုဏ်နိမ့်၏။ စည်းစိမ့်အရာ သူ့ချမ်းသာ၌ ကျွဿာမပြု ဝမ်းမြောက်ရှုလော့။ (မဃ)

* ဟသ်မင်းတို့ တွန်ကျူးသံသည် ချစ်နှစ်သက်ခြင်းကို တိုးပွားစေ၏။ ဥဒေါင်းတို့တွန်သံသည် လွန်လွန်မင်းမင်း နှစ်သက်ခြင်းကို ကုန်ခမ်းစေ၏။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၃၂၅) ယဿကဿစ ----------ပ---------- သာ မတာ။

၃၀။ ပရိဝုတ္တိအလက်ာ အဓိပ္ပာယ်

တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုကို တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးခြင်းကြောင့် ထူးကဲသာလွန်သော (အကျိုးဖြစ်သော) ဝတ္ထုကို လဲလှယ်၍ယူခြင်းသည် ပရိဝုတ္တိအလက်ာ မည်၏။

ဆောင်။ ။ တစ်စုံတစ်ခု ပေးလှူမှုဖြင့် ဝတ္ထုထူးရှိ ယူတုံဘိ ပရိဝုတ္တိသာ။

* * * * *

(၃၂၆) ပုရာပရေသံ ----------ပ---------- သမ္ဘည္ဟတာ သိရီ။

ဤဂါထာ ပရိဝုတ္တိအလက်ာဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ မျက်လုံး စသော လူဖွယ်ဝတ္ထုကိုပေး၍ ထူးကဲမွန်မြတ်သော သမ္ဘည္ဟတဘဝဏ်အသရေတော်ကို ယူခြင်း ကြောင့် ပရိဝုတ္တိအလက်ာဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

ပရိဝုတ္တိအလက်ာပုံစံအချို့

* ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်ခြင်းကိုပေးလျက် သူတစ်ပါးတို့ကြာမြင့်စွာ စုဆောင်းထားသော ပစ္စည်းဥစ္စာကို ယူလေပြီ။

* ဆွေးမြေ့ပူပန်မှုသဘောရှိသော ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော ပစ္စည်းဖြင့် ဆွေးမြေ့ပူပန်ခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို အရယူပြီ။

* ဆန်ပေးမှ ဆီရ၊ သမီးပေးမှ သမက်ရ၊ ရော့– ပတ္တမြား ရော့– နဂါး။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၃၂၇) ကိဠိဒိသွာန ----------ပ---------- ဘမော မတော။

၃၁။ ဘမအလင်္ကာအဓိပ္ပာယ်

မိမိ ရှေးက သိဘူးတွေ့မြင်ဘူးသော ဝတ္ထုနှင့် ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်တူသော တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုကို တွေ့မြင်သောအခါ မိမိ ရှေးက သိဘူးတွေ့မြင်ဘူးသော ဝတ္ထုဟု တကယ်ပင် မှတ်ထင်ခြင်း အထင်လွဲခြင်းသည် ဘမအလင်္ကာ မည်၏။

ဆောင်။ ။ သိဘူး ရှေးက ဝတ္ထုမျှနှင့် တူလှ ရုပ်သွင် ဝတ္ထုမြင်သော် ထိုပင်မှတ်ကြ ထင်လွဲက ဘမအလင်္ကာ။

ဘမအလင်္ကာကို လိုရင်းမှတ်ရန်။ ။ အထင်လွဲမှုမှန်သမျှကို ဘမအလင်္ကာဟု ခေါ်နိုင်၏။

ဘမအလင်္ကာ ပုံစံအချို့

* ၄က်မသိက ဆက်ရက်ချိုးထင်။
* အချက်မသိက သားမက် သူခိုးထင်။
* အဆက်မသိက လက်အကျိုးထင်။

* * * * *

(၃၂၉) ပဝုစ္စတေ ယံ ----------ပ---------- နာမာယမီရိတော။

၃၂။ ဘာဝအလင်္ကာအဓိပ္ပာယ်

ဝတ္ထုတစ်ယိုး၏ သဘာဝမှုကို တားမြစ်၍ဖြစ်စေ၊ မတားမြစ်မှု၍ဖြစ်စေ ပညာရှိတို့၏ အလိုသဘောဆန္ဒကို ထင်စွာ ပြဆိုသော အလင်္ကာသည် ဘာဝအလင်္ကာ မည်၏။

ဆောင်။ ။ ကဝိဆန္ဒ ထင်စွာပြ ဘာဝအလင်္ကာ။

http://www.dhammadownload.com

ဘာဝမည်ပုံ မုချ–ဌာနျှ

ပညာရှိတို့၏ အလိုကို ပြတတ်သောစကားသည်သာ မုချအားဖြင့် ဘာဝမည်၏။ တစ်စုံတစ်ခုသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ပညာရှိတို့၏ အလိုကို သိစေတတ်သော နာမ်ပုဒ်၊ ဝိသေသနပုဒ် အာချာတ်ပုဒ် စသည်ကိုဆိုခြင်းသည် (၀၊) ထိုပုဒ် တို့သည် ဌာနျှပစာအားဖြင့် ဘာဝမည်၏။

ဆောင်။ ။ ကဝိအလို ပြဆိုစကား မည်ကြားဘာဝ မုချတည်း။ မှတ်ကြမိုရာ ပုဒ်တို့မှာမူ ဌာနျှခေါ်ယူ ဘာဝ အမည်ရ။

* * * * *

(၃၃၀) နနုတေယေဝ ----------ပ---------- ဧဟန္တိနော။

ဤဂါထာဘာဝလင်္ကာ မည်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ကမ္ဘာဖျက်ရာအချိန်အခါ၌ သမုဒ္ဒရာတောင်တို့သည် မိမိသဘောကို စွန့်ကြ၍ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား ကမ္ဘာဖျက်သော်လည်း မိမိတို့သဘောကို မစွန့်ကြဟု သမုဒ္ဒရာတောင်တို့၏ သဘာဝအားဖြင့် ဖြစ်ပုံကိုတားမြစ်၍ ပညာရှိ တို့၏ စည်းကမ်းစောင့်ထိန်းခြင်း၊ မတုန်မလှုပ်ခြင်းဂုဏ်ကို ထင်စွာပြသောကြောင့် ဘာဝအလင်္ကာ မည်၏။

ဘာဝအလင်္ကာနမူနာ

- မြေကြီးကိုသာ တီစား၍ ကုန်လိမ့်မည်။ မိုးကောင်းကင်သာ ပြို၍ကျလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်၏ သစ္စာမဏ္ဍိုင်ကား ယိမ်းယိုင် လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၃၃၁) အင်္ဂါဘာဝ ----------ပ---------- မိဿန္ဓိပဝုစ္စတိ။

၃၃။ မိဿအလင်္ကာအဓိပ္ပာယ်

အဖွဲ့အနွဲ့အစီအကုံး၌ ပြီးစေအပ်၊ ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တူမျှသော အားရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဖြစ်စေ အလင်္ကာနှစ်မျိုးသုံးမျိုး စသည် ရောခြင်းကို မိဿ အလင်္ကာဟုခေါ်သည်။

အကျဉ်းမှတ်ရန်။ ။ အလင်္ကာတို့ကို ရောယှက်၍ ပြခြင်းသည် မိဿအလင်္ကာ မည်၏။

မိဿအလင်္ကာအပြား (၂)ပါး

၁။ ပြီးစေအပ် ပြီးစေတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ရောနှောသော အင်္ဂါဘာဝမိဿအလင်္ကာ

၂။ တူမျှသော အားရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရောနှောသော သဒိသမလဘာဝမိဿအလင်္ကာ

ဆောင်။ ။ အလင်္ကာရ ရောနှောက မိဿအလင်္ကာ။ ပြီးစေတတ်– အပ်, အားတူလတ် နှစ်ရပ်ခွဲလေပါ။

အင်္ဂါဘာဝါ၌ အင်္ဂါစသည်ခွဲကောက်ပုံ

* ပြီးစေတတ်သောသဘောသည် အင်္ဂါ။
* ပြီးစေအပ်သောသဘောသည် အင်္ဂီ။
* ပြီးစေတတ် ပြီးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် စပ်သောသမ္ဗန်သည် အင်္ဂါဘာဝ။

* * * * *

(၃၃၂) ပသတ္ထ မုနိနော ----------ပ---------- တေ ဇနေ။

အင်္ဂါဘာဝမိဿ အလင်္ကာဂုဏ်မြှောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ပါဒနခရဏီ မဟာနဒီဖြင့် ရူပကအလင်္ကာကို ပြပါသည်။ နိမုဂ္ဂေ– ဖြင့် ဒြဝယုတ္တ သမာဓိဂုဏ်ကို ပြသည်။ ထိုသို့ ရူပကအလင်္ကာနှင့် သမာဓိအလင်္ကာတို့ ပြီးစေတတ်

http://www.dhammadownload.com

ပြီးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရောနှောပြဆိုသောကြောင့် အင်္ဂါဘာဝမိသ အလက်ာဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

အင်္ဂါဘာဝဖြစ်ပုံအကျဉ်း

ပါဒနခရံသီ မဟာနဒီဟူသော စကားရပ်သည် ခြေသည်းတော်ရောင် တည်းဟူသော မြေကြီးဟု ရူပကအလက်ာ ဖြစ်၍၊ နိမုဂ္ဂဟူသော စကားရပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေသည်းတော်ရောင်တည်းဟူသော မြေကြီး၌ ငုပ်သည်ဆိုသောကြောင့် ဒြဝယုတ္တ သမာဓိဂုဏ်ရောက်သော သဒ္ဒါလက်ာရဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အပဓာန (အင်္ဂ) ပဓာန~ (အင်္ဂီ) အနေဖြင့် (ဝါ) ပြီးစေတတ်၊ ပြီးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် အလက်ာနှစ်ပါးရောနှောခြင်းကြောင့် အင်္ဂါဘာဝ ဖြစ်ရပါသည်။

* * * * *

(၃၃၃) ဝေသော သဘာဝ ----------ပ---------- ကံ ဧနံ။

သဒ္ဒိသမလဘာဝမိသ အလက်ာဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ဝေသောသဘာဝမဒုရောဖြင့် နိရသေသရသဝမ္မသမာဓိဂုဏ် အလက်ာကို ပြသည်။ ရူပ်နေတွေ့နရသာ ယတနံဖြင့် ရူပကအလက်ာကို ပြသည်။ မဒုဝါတဖြင့် ဥပမာအလက်ာကို ပြသည်။ ဤအလက်ာသုံးမျိုး ရောထားသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ရောရာ၌ သပ္ပိဏာန ဖြစ်စေမှုဝယ် ကိုယ်စီကိုယ်၄ အားချင်းတူမျှသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒိသမလဘာဝမိသ အလက်ာဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

* * * * *

(၃၃၄) အာသီနာမ ----------ပ---------- လောက မပါယတော။

၃၄။ အာသီအလက်ာအဓိပ္ပာယ်

အလိုရှိအပ်သော အကျိုးစီးပွားကို တောင့်တခြင်းသည် အာသီအလက်ာ မည်၏။

ဆောင်။ ။ လိုအပ်ကျိုးမျှား တောင့်တခြား မှတ်သားအာသီပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံဖြင့် ရှင်းလင်းချက်

တိလောကေက ဂတိနာထော၊ ပါတုလောကေ မပါယတော။ ဟူသော ပုံစံ၌ လောကသုံးပါး၏ အတုမဲ့ တစ်ပါးတည်း ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားရှင်သည် သတ္တဝါအပေါင်းကို အပါယ်ဘေးမှ စောင့်ရှောက်တော်မူပါစေသတည်းဟု တောင့်တသောကြောင့် အာသီအလင်္ကာဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

အာသီအလင်္ကာဗျိုကဗျာ

* ယောက်ျားသမုတ် ကြိုသည်နှုတ်ဖြင့် သမ္ဘဒ္ဒဆု သဗ္ဗညုကို ယခုကြိုက်စွာ သာသနာ၌ အခါပတ်ကုံး စည်းစိမ်ကျူးလျက် နှလုံးနူးစေကုန်သတည်း။ (ပါရမီခဏ်းဗျို့)

မုချအာသီနှင့် ဥပစာအာသီ

* အလိုရှိအပ်သောအကျိုးကို တောင့်တခြင်းသည် မုချအာသီ။
* ထိုအာသီကိုပြသော အဖွဲ့ဗန္ဓသည် ဖလူပစာအာသီ။

* * * * *

(၃၃၅) ရသပွတိ ----------ပ---------- ဝိဓာနတော။

၃၅။ ရသီ (ရသဝန္ဓ) အလင်္ကာအဓိပ္ပာယ်

ပြဆိုလတ္တံ့သော သိင်္ဂါရ စသည့် ရသ (၉)ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အလင်္ကာသည် ရသီ (ရသဝန္ဓ) အလင်္ကာ မည်၏။

ဆောင်။ ။ ရသ (၉)ပါး တစ်ပါးပါး ပါဠြားရသီသာ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၃၃၆) ရာဂါနုတဗ္ဗုတ ----------ပ---------- သမ္ဗမေနု။

ရသီအလက်ာဂုဏ်မြောက်ပုံ

ဤဂါထာ၌ ဘုရားရှင်၏ ကြွလှမ်းရာမြေကို အဖျိုကညာယောင်ဆောင်၍လည်းကောင်း၊ ထိုမြေမှ ထွက်ပေါ်လာသော ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့ကို (အနားညွှတ်ပေးသော) မျက်နှာကလေးယောင်ဆောင်၍လည်းကောင်း၊ ဘုရားရှင်ခြေတော်များကို လုလင်ဖျိုယောင်ဆောင်၍လည်းကောင်း၊ ခြေတော်များ၏ ပဒုမ္မကြာပန်းတို့အပေါ်၌ နင်းသွားခြင်းကို လက်ဝါးဖြင့်ပွေ့ကာ မျက်နှာကို နမ်းစုတ်လေယောင် ပုံဆောင်၍လည်းကောင်း၊ သမ္ဘောဂသိဂ်ါရ,ရသ သဘာဝနှင့် ပြည့်စုံအောင် ဖွဲ့နွဲ့ထားသောကြောင့် ရသအလက်ာဂုဏ်မြောက်ပါသည်။

သိဂ်ါရ,ရသ ဘာသ

ယောက်ျား မိန်းမတို့ ချစ်ကြိုက်ခြင်းသည် ကာမသိဂ်ါရ,ရသ အစစ်မည်၏။ ယောက်ျား မိန်းမတို့ ချစ်ကြိုက်ခြင်းကဲ့သို့ အတုပြုလုပ်ဆိုအပ်သော အဝိညာဏကဝတ္ထုတို့၏ ချစ်ကြိုက်ခြင်းသည် ကာမသိဂ်ါရ,ရသ ဘာသ မည်၏။

အတ္ထာလက်ာရာဝဗောဓ စတုတ္ထပိုင်း ဤတွင်ပြီးပြီ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၃၃၈) ပဋိဘာဝနတာ ----------ပ---------- ကဝိနာပရံ

ကဝိဖြစ်ခြင်းအင်္ဂါ (၃)ပါးနှင့် ကဝိခေါ်ပုံ

၁။ ပဋိဘာဝနတာ = ပင်ကိုယ်ပဋိဘာန်ဉာဏ်ရှိခြင်း (၀ါ) ပဋိသန္ဓေဉာဏ် တခ်ီကုပ္ပတ္တိဉာဏ် ရှိခြင်း။

၂။ လောကဝေါဟာရ မနုသာရိနာ = လောကအသုံးအနှုန်းသို့လိုက်၍ (အများသုံး အများသိ စကားဖြင့်) ရေးသားစီကုံး လေ့ရှိခြင်း။

၃။ ဩစိတျသမုလ္လာသဝေဒိနာ = ဆိုလိုအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်၏ အသင့်ယုတ္တိရှိရှိနှင့် ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရေးပုံရေးနည်းကို နားလည်ခြင်း။

ဤ အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူကို ကဝိဟုခေါ်၏။

ပဋိဘာနနှင့် ပဋိဘာဝန္တအဓိပ္ပာယ်

* အဖွဲ့အနွဲ့ကို အရသာပေါ်အောင် ရေးသားစီကုံးခြင်းအားဖြင့် စင်စစ်ကျေးဇူးများသော အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဉာဏ်အထူးကို ပဋိဘာန်ဟုခေါ်၏။

* ထိုဉာဏ်ထူးရှိသူကို ပဋိဘာဝန္တဟုခေါ်၏။

* * * * *

(၃၃၉) ဌာယီသမ္ဘန္ဓနော ----------ပ---------- သာ ဒါယသာဝုနံ

ဤဂါထာဖြင့် ပြအပ်သော အနက် (၆)မျိုး

၁။ ဌာယီဘာဝ	၂။ ဗျဘိစာရိဘာဝ	၃။ သတ္တိကာဘာဝ (ကေလဘာဝ)
၄။ ဝိဘာဝ	၅။ အနုဘာဝ	၆။ ရသ

ဆောင်။ ။ ဌာယီဗျဘိ နောက်သတ္တိဝယ် ထည့်ဖွယ် ဘာဝ သုံးမျိုးရ၍၊ ဝိဘာဝနော နုဘာဝေါ နှင့် ထပ်လောရသ ခေါင်းစဉ်ပြသည်မှတ်ကြ ဤဂါထာတွင်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဤပဌမပိုင်း၌ ဘာဝ စသည်ကွဲပြားပုံ

* ဤပဌမပိုင်း၌ ဘာဝ၊ ဝိဘာဝ။ အနုဘာဝ– ဟု သုံးမျိုးရှိ၏။
* ထိုတွင် – ဘာဝသည် – ၁။ ဌာယီဘာဝ ၂။ ဗျဘိစာရီဘာဝ ၃။ သတ္တိကာဘာဝ ဟုသုံးမျိုးပြား၏။
* ဝိဘာဝသည်လည်း – ၁။ အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ ၂။ ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ ဟူ၍နှစ်မျိုးပြား၏။
* အနုဘာဝ၌ကား အပြားမရှိပါ။

အားလုံးပေါင်းသော် (၇)မျိုး

၁။ ဌာယီဘာဝ	၂။ ဗျဘိစာရီဘာဝ	၃။ သတ္တိကာဘာဝ
၄။ အာလမ္ဗဝိဘာဝ	၅။ ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ	၆။ အနုဘာဝ
၇။ ရသ	ပေါင်း (၇)မျိုး	

* * * * *

(၃၄၀) စိတ္တဝုတ္တိ ----------ပ---------- ပရိကိတ္တိတာ။

ဤဂါထာကို ဆိုရပုံ

ဌာယီဘာဝ စသော (၆)မျိုးတွင် ဌာယီဗျဘိစာရီသတ္တိကတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဘာဝသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကို ရှေးဦးစွာ ပြလိုသောကြောင့် ဤဂါထာကို ဆိုပါသည်။

ဘာဝသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထနှင့် အရကောက်

ရသေ ဘာဝယန္တီတိ– ဘာဝါ အရ သိဂ်ါရ စသော ရသတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် ဟော်မွေ့ခြင်းစသော စိတ်၏ ဖြစ်ပုံအထူးတို့ကို ဘာဝဟု ခေါ်သည်။
ဆောင်။ ။ စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်း ထူးအခြင်းကို ဘာဝ ဆိုလော့။

http://www.dhammadownload.com

ဘာဝအရ မုချဘာဝ– ဥပစာဘာဝ ခွဲခြားကောက်ပုံ

* ဘာဝအရ– ဌာယီဘာဝ၊ ဗျဘိစာရီဘာဝ၊ သတ္တိကာဘာဝ ဟူသော စိတ်ဖြစ်ခြင်း အထူးသည် မုချဘာဝ မည်၏။

* ကိုယ်နှုတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းအထူးသည် ဌာနူပစာဘာဝ မည်၏။

ရတ္တာဒယော–၌ အာဒိအရ

ဟာသ သောက စသော– ဌာယီဘာဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗေဒ စသော ဗျဘိစာရီဘာဝ တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထမ္ဘ– စသော သတ္တိကာဘာဝတို့ကိုလည်းကောင်း ယူရပါသည်။

စိတ္တဝုတ္တိဝိသေသာနှင့် ရတ္တာဒယော အရတူပုံ

ထိုရတိ စသည်တို့သည် ထိုဌာယီဘာဝ စသည်တို့ဖြစ်ရာ၌ ဇာတ်လိုက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ် ဖြစ်ပုံ အထူးများဖြစ်သောကြောင့် စိတ္တဝုတ္တိ ဝိသေသာနှင့် ရတ္တာဒယော အရတူပါသည်။

* * * * *

(၃၄၁) ဝိရောဓိနည –––––––––ပ––––––––– သဒ္ဒီတော။

ဌာယီဘာဝ၏ ဝစနတ္ထနှင့် အဓိပ္ပာယ်

* တိဋ္ဌတိ သီလေနာတိ– ဌာယီ၊ ဌာယီ စသော ဘာဝေါစာတိ– ဌာယီဘာဝေါ။
ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်၊ ကေန်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဌာယီမည်၏။

* ထိရတ္တာ ကေန္တိ ကတ္တာ = ဌာယီ (ဘာ–ဍီ)

ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အခြားဘာဝတစ်ခုက ဖုံးကွယ်ဖျက်ဆီး၍ မရနိုင်လောက်အောင် မိမိသဘောအတိုင်း ခိုင်မြဲတည်တန့်လေ့ရှိသောသဘောသည် ဌာယီဘာဝ မည်၏။

ဆောင်။ ။ ဆန့်ကျင်ဘက်ခြား ဘာဝတစ်ပါးကြောင့် ပျက်ပြားမလည် မြဲစွာတည် ဌာယီဘာဝခေါ်။

http://www.dhammadownload.com

(၃၄၂) ရတီဟာသောစ ----------ပ---------- ဌာယီနော

ဌာယီဘာဝ (၉)ပါး သရုပ်

၁။ ရတိဌာယီဘာဝ = ချစ်ကြိုက်ခြင်း၊ မွေ့လျော်ခြင်း။
၂။ ဟာသဌာယီဘာဝ = ပြုံးရယ်ခြင်း။
၃။ သောကဌာယီဘာဝ = စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ သနားကြင်နာခြင်း။
၄။ ကောဓဌာယီဘာဝ = ကြမ်းကြုတ်ခက်ထန်ခြင်း၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း။
၅။ ဥဿာဟဌာယီဘာဝ = ရဲရင့်ခြင်း။
၆။ ဘယဌာယီဘာဝ = ကြောက်ရွံ့ခြင်း။
၇။ ဇိဂုစ္ဆာဌာယီဘာဝ = စက်ဆုပ်ရွံရှာခြင်း
၈။ ဝိမှယဌာယီဘာဝ = အံ့သြခြင်း
၉။ သမဌာယီဘာဝ = ငြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်း

ဆောင်။ ။ ကောင်းကျိုးဒ္ဒနော် စိတ်မွေ့ဖျော်က ခေါ်လေရတိ၊ ရယ်ရွှင်ဘိမူ ယူလေဟာသ၊ စိုးရိမ်ကမူ သောကဟူ၍၊ ထွက်မူ ဒေါသ ကောဓအမှန်၊ အားထုတ်ပြန်က ဥဿာဟပေ၊ ကြောက်ရွံ့လေက ဘယ မှတ်ပါ၊ စက်ဆုတ် တာကို ဆိုဇိဂုစ္ဆာ၊ အံ့သြပါက ဝိမှယနော်၊ ငြိမ်သော်သမ ခေါ်ဆိုကြသည် ဘာဝဌာယီ ကိုးမျိုးတည်း။

ဌာယီဘာဝ (၉)ပါးကို ဣဋ္ဌ – အနိဋ္ဌခွဲကောက်ပုံ

* ရတိ, ဟာသ, ဥဿဟ, ဝိမှယ, သမ အားဖြင့် ငါးပါးသည် ဣဋ္ဌ ဌာယီဘာဝ။
* သောက, ကောဓ, ဘယ, ဇိဂုစ္ဆ အားဖြင့် လေးပါးသည် အနိဋ္ဌဌာယီဘာဝ မည်၏။

* * * * *

(၃၄၃) တိရောဘာဝါ ----------ပ---------- ဗျဘိစာရီနော

ဗျဘိစာရီဘာဝ၏ ဝစနတ္ထနှင့် အဓိပ္ပာယ်

* ဝိသေသေန အာဘိမုချတော စရန္တီ သိလေနာတိ– ဗျဘိစာရီနော။

http://www.dhammadownload.com

ကွယ်ဟောက်၍ဖြစ်ခြင်း၊ ထင်ရှားစွာဖြစ်ခြင်း အစရှိသော အထူးအားဖြင့် အမြဲမတည်တတ် ရွှေ့ရှားတတ်သော သဘောသည် ဗျဘိစာရီဘာဝ မည်၏။

ဆောင်။ ။ မြဲမတည်ရှိ ရွှေ့ရှားဘိ ဗျဘိစာရီသာ။

. ကွယ်ဟောက်ပုံနှင့် ထင်ရှားပုံ

ဗျဘိစာရီဘာဝတို့၌ပါသော မောပန်းခြင်း သမသည် ယောက်ျား မိန်းမတို့ ဟော်ပါးခြင်း ဟူသော ရတိဌာယီဘာဝ တွင် ပါဝင်ရသောအခါ မောပမ်းသော်လည်း မောပမ်းမှုမထင်ရှားဘဲ မြှုပ်ကွယ်ဟောက်သွား၍ သုခသဘောသို့ ရောနှော ပါဝင်သွား၏။ သောကဌာယီဘာဝတွင် ပါဝင်ရလျှင်ကား ပင်ပမ်းခြင်းသဘောသည် ထင်ရှားပေါ်လာ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကွယ်ဟောက်၍သော်လည်းကောင်း၊ ထင်ရှား၍သော်လည်းကောင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဝိဘာဝါဒီ၌ အာဒီအနက်

အာဒီဖြင့် ဌာယီဘာဝ၌ရှိသော သုခဒုက္ခသဘောကို မိမိ (ဗျဘိစာရီဘာဝ) ကယူခြင်း၊ (မိမိ၌တင်ခြင်း) ကိုယူ။

ဘာဘိမုချ ဟူသည် – အဘိမုခါနံဘာဝေါ အာဘိမုချံ။

ဌာယီဘာဝသို့ ရှေ့ရှသောဗျဘိစာရီဘာဝတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရှေ့ရှခြင်းကြိယာ ဖြစ်၏။

* * * * *

(၃၄၄) နိမ္မေဒေါ တဏ္ဍ ----------ပ---------- တေတ္တိ သမေတေ။

တဏ္ဍနှင့် စိန္တာ အထူး

* ယုံမှားသံသယရှိ၍သော်လည်းကောင်း၊ အကျိုးကို အလိုရှိ၍သော်လည်းကောင်း ကြိုစည်ခြင်းသည် တဏ္ဍမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

* အကျိုးစီးပွား ပျက်ပြားခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ လိုအပ်သည်ကို မရသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နောင်တ ပူပန် ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ကြိမ်ဖိုင်ခြင်းသည် စိန္တာ မည်၏။

ဆောင်။ ။ ရမ္ဘအကျိုး တစ်ဖျိုးယုံမှား အကြောင်းများတွက် ကြိုစည်ချက်ကို တက္ကယူပါ၊ ဥစ္စာပျက်ရှုံး နှလုံးပူတွက် ကြိမ်ဖိုင်ချက်မှာ ခေါ် စိန္တာ။

သမနှင့် ဝိသာဒအထူး

* အလွန်အားထုတ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်စိတ်တို့၏ ပင်ပန်းခြင်းသည် သမ မည်၏။
* မိမိအားထုတ်သောအမှု၏ အကျိုးမပြီးခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့် အစွမ်းကုန်ခြင်း စိတ်ပင်ပန်းခြင်းသည် ဝိသာဒ မည်၏။

ဆောင်။ ။ အားသွန်ကြိုးကုတ် အလုပ်အတွက် ကိုယ်လက်ညှိုးနွမ်း ပင်ပန်းပါက သမဟု ယူ၊ ထိုတူအမှု အလုပ်စုများ ပျက်ပြားရ၍ပင် အားအင်ကုန်ခမ်း စိတ်ပင်ပန်းက ဝိသာဒ။

ဇဋ္ဌတာနှင့် မောဟ အထူး

* အလိုရှိအပ် အလိုမရှိအပ်သော အာရုံတို့နှင့် တွေ့ဆုံခြင်းကြောင့် တွေဝေ၍ အံ့အားသင့်ခြင်း၊ ကြက်သေသေခြင်း၊ တွေဝေနေခြင်း၊ မသိခြင်းသည် ဇဋ္ဌတာ မည်၏။
* လွန်လွန်ကဲကဲကြောက်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် မိန်းမောတွေဝေ မေ့မြောခြင်းသည် မောဟ မည်၏။

ဆောင်။ ။ မလိုအာရုံ တွေ့ကြုံလေက ပြုရမသိ၊ သိလျက်သည်ကား တွေ့ဝေပါက ဇဋ္ဌတာ။

* သည်ရွှေ့လျှော မိန်းမောတွေဝေ မျှောနစ်လေက မောဟဟုသာ မှတ်ယူပါ။

ဂိလာနိနှင့် ဗျာဓိအထူး

* စိတ်ပူခြင်းအနာရောဂါ နှိပ်စက်ခြင်း ပင်ပန်းခြင်း ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် အားအင်ကုန်ခမ်း ညှိုးနွမ်းခြင်းသည် ဂိလာနိ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

* သွေးသည်းချေ စသည်တို့ကြောင့် ဖျားနာခြင်းသည် ဗျာဓိ မည်၏။

ဆောင်။ ။ ကိုယ်မှာ အင်အား ကုန်ခမ်းငြားဘိ ဂိလာနိ၊
သလိပ်သည်းချေ သွေးလေအတွက် ဖျားနာချက်ကို ဗျာဓိဆိုပါ။

အပမာရနှင့် ဥမ္မာဒအထူး

* ဘီလူးဖမ်းခြင်း စသည်ကြောင့် စိတ်ပြန့်လွင့်ခြင်း ရှုးခြင်းသည် အပမာရမည်၏။
* သည်းချေပျက်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ရှုးခြင်းသည် ဥမ္မာဒ မည်၏။

ဆောင်။ ။ ဘီလူးကြောင့်သာ ရှုးစပါက အပသ္မာရ (အပမာရ)၊
တဝသည်းချေ ရှုးတုံ့ပေက ဥမ္မာဒ။

* * * * *

(၃၄၅) သမာဟိတတ္တ ----------ပ---------- ဘဝန္တိတေ။

သတ္တိကာဘာဝ အဓိပ္ပာယ်

ငြိမ်သက်တည်ကြည်သောစိတ်ကြောင့် ဖြစ်သောသဘောသည် ဖြစ်စေအပ်သော ထမ္ဘ ပဋ္ဌယ စသော ဘာဝသည် သတ္တိကာဘာဝ မည်၏။

ဆောင်။ ။ ဧကဂ္ဂတာ ဖြစ်စေပါသည့် ထမ္ဘစသား ခြင်းရာများ မှတ်သားသတ္တိကာ။

သတ္တာ, သတ္တ, သတ္တိကာ တို့၏အရ အဓိပ္ပာယ်

(က) ငြိမ်သက်တည်ကြည်သော စိတ်သည် သတ္တာ မည်၏။
(သန္ဓော အစ္ဆာ – သတ္တာ)

(ခ) ငြိမ်သက်တည်ကြည်သော စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဧကဂ္ဂတာသည် သတ္တ မည်၏။
(သတ္တတော ပဘဝဲသတ္တံ)

(ဂ) ငြိမ်သက်တည်ကြည်သော စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဧကဂ္ဂတာသည် ဖြစ်စေအပ်သော ထမ္ဘပဋ္ဌယ စသော ရှစ်ပါးသည် သတ္တိကာ မည်၏။
(သတ္တေန ဥပပါဒိတာ သတ္တိကာ)

http://www.dhammadownload.com

(၃၄၆) ထမ္ဘောပလယ ----------ပ---------- တေ တုသတ္တိကာ

သတ္တိကာဘာဝ အပြားသရုပ်အဓိပ္ပာယ်

၁။ ကိုယ်စိတ်တောင့်တင်း ခိုင်မာခြင်းမှာ ထမ္ဘသာတည်။
၂။ အိပ်ခါပျော်လှ ပဌယ ပင်။
၃။ ကိုယ်တွင် မွေးညှင်းထကြွခြင်းမှာ ရောမဠာသွင်း။
၄။ ချွေးထွက်ခြင်းသည် သေဒ မည်၏။
၅။ မျက်ရေယိုလျှင် အဿုတွင် ရှင့်။
၆။ ကိုယ်လျှင်လှုပ်မှု ဝေပထုပေ။
၇။ တစ်ခုခုတွက် အဆင်းပျက်ဘီ ဝေဝဏ္ဏိယ။
၈။ ဝိသရတာ သံပျက်ပါသည်– ရှစ်ဖြာ သတ္တိကာ ဘာဝတည်း။

* * * * *

(၃၄၇) ယဒါရတ္တာ ----------ပ---------- ဗျာဘိစာရိနော။

ဤဂါထာဖြင့် သိစေသောအဓိပ္ပာယ်

ဤဂါထာဖြင့် ပြခဲ့သော ဌာယီဘာဝတို့သည် မိမိပင်ကိုယ်သဘော၌ ခိုင်မြဲတည်တန့်ခြင်း မရှိသောအခါ ဗျာဘိစာရီ ဘာဝဟု အမည်ပြောင်းလာပုံကို သိစေပါသည်။

ဤဂါထာဖြင့် သိစေသော ဗျာဘိစာရပေါင်း

၃၄၄–ဂါထာဖြင့် ပြအပ်သော နဂိုဗျာဘိစာရီဘာဝ (၃၃)ပါး၊ ဤဂါထာဖြင့် ပြအပ်သော ဌာယီဘာဝမှ ပြောင်းလာ သော ဗျာဘိစာရီဘာဝ (၉)ပါး ပေါင်း (၄၂)ပါး ဖြစ်ပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၃၄၈) ဝိဘာဝေါကာရဏ် ----------ပ---------- မီရိတော။

ဝိဘာဝအဓိပ္ပာယ်

ဌာယီဘာဝ စသော ဘာဝ သုံးမျိုးတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ထိုဘာဝတို့ကို တိုးပွားစေခြင်း၌လည်းကောင်း ဖြစ်သောအကြောင်းသည် ဝိဘာဝ မည်၏။

(ဝိသေသေန ဘာဝေတိ ဝပ္ပေတိတိ– ဝိဘာဝေါ)

ဝိဘာဝအပြားနှင့် အဓိပ္ပာယ်

၁။ ဘာဝတည်းဟူသော စိတ်ဖြင့် အာရုံပြုအပ်သော ပဓာနအကြောင်းသည် အာလမ္ဗဏ ဝိဘာဝ။

* ဥပ္ပတ္တိယာ ကာရဏ်– ဖြင့် အာလမ္ဗဏဝိဘာဝကို ပြ၏။

၂။ ဆိုင်ရာဘာဝကို တိုးပွားလာအောင် ဆွဲ၍ပေးသကဲ့သို့ဖြစ်သော အခြေအရံအကြောင်းသည် ဥဒ္ဒီပန ဝိဘာဝ။

* ဥဒ္ဒီပနေ ကာရဏ်– ဖြင့် ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝကို ပြ၏။

ဆောင်။ ။ ထို၏ မူလာအကြောင်းမှာမူ အာလမ္ဗဏ၊ ကြောင်းများကမူ ဥဒ္ဒီဟူ၍ နှစ်ဆူ ဝိဘာဝ ကောက်ယူကြလော့။

အနုဘာဝအဓိပ္ပာယ်

မီး၏ အကျိုးဖြစ်သော မီးခိုးသည် (မိမိကို မြင်သူတို့အား) မီးဖိုမှာ မီးရှိကြောင်းကို သိစေသကဲ့သို့၊ ထိုဘာဝတို့၏ အကျိုးဖြစ်သော ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာတို့သည်လည်း အတွင်းက ဘာဝကို သိစေတတ်သောကြောင့် အနုဘာဝ မည်၏။

* အနုဘာဝေတိ ဗောဓေတိတိ– အနုဘာဝေါ။

ဆောင်။ ။ ဘာဝသိမ္ဘ အကျိုးစုမှာ နုဘာဝါသည် ဘာဝါလင်္ကာရ ထုတ်နည်းတည်း။

http://www.dhammadownload.com

(၃၄၉) နေကဟေတုံ ----------ပ---------- ဗန္ဓနေ ဗုတ်။

ဤဂါထာဖြင့် သိစေအပ်သောအဓိပ္ပာယ်

အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့်ဖြစ်သော စိတ်ဖြစ်ပုံအမျိုးမျိုးကို ဘာဝဟု ခေါ်၏။ ထိုဘာဝကို မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် မည်သည့်စိတ် ဖြစ်သည်ဟု စာရှုသူတို့ နားလည်အောင် ဝိဘာဝ အနုဘာဝတို့ကို (မသိမသာ မဟုတ်ဘဲ) ထင်ရှား သိသာစွာ ရေးသားစီကုံးကြပါလေဟု သိစေပါသည်။

* * * * *

(၃၅၀) သဝိဘာဝါနု ----------ပ---------- နုဂါမိနော။

သဝိဘာဝါ ဤဂါထာဖြင့် သိစေအပ်သောအဓိပ္ပာယ်

လောကသဘောကို အစဉ်လိုက်သော ကဝိစာဆိုကဗျာဝိုရ်သည် ဌာယီဘာဝ စသော ထိုထိုဘာဝတို့ကို ဝိဘာဝနှင့် တကွ အနုဘာဝတို့ဖြင့် ဖွင့်ပြရာ၌ အသင့်ယုတ္တိရှိအောင်လည်း ထိုက်သလို ဖွင့်ပြကြပါလေဟု သိစေပါသည်။

* * * * *

(၃၅၁) စိတ္တဝုတ္တိ ----------ပ---------- ဝဏ္ဏိယာ။

သတ္တိကာဘာဝနှင့် အနုဘာဝအထူး

- * စိတ်၏ ထူးခြားသော အမူအရာဟု ဆိုရလောက်အောင် ကိုယ်တွင်းခ်ဖြစ်သော ချွေး၊ မျက်ရည် စသည်တို့ကို သတ္တိကာဘာဝဟုခေါ်၏။
- * ကိုယ်မှ အပြင်ထွက်ကျသော ချွေး၊ မျက်ရည် စသည်တို့ကို အနုဘာဝဟု ခေါ်၏။

တစ်နည်း

- * ချွေး၊ မျက်ရည်တို့၏ စို့ရုံ စို့စဖြစ်ရုံ ဖြစ်စ,မထင်ရှားသော ရှေ့ပိုင်းအနုစားကို သတ္တိကာဘာဝဟု ခေါ်၏။
- * ချွေး၊ မျက်ရည်တို့၏ အပြင်သို့ ဖြိုင်ဖြိုင်ထွက်ခြင်း ထင်ရှားသောနောက်ပိုင်းအရင့်ကို အနုဘာဝဟု ခေါ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။
- * ဗဟိနိဿဒ္ဒသေဒါဒိ အနုဘာဝေဟိဝဏ္ဏိယာ ကို ထောက်။

http://www.dhammadownload.com

ဗဟိနိသဒ္ဒ သေဒါဒိဌ် အာဒိအရ

မျက်ရည်တံတွေး၊ နှပ် တို့ကို ယူရပါသည်။

* * * * *

(၃၅၂) သာမာဓိကာန ----------ပ---------- နာမာယမိရိတော။

ရသအဓိပ္ပာယ်

ရသိယတိ အဿာဒီယတီတိ- ရသော။ ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အစီအကုံ အနှုန်းအမွှ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဉာဏ်ဖြင့် လိုက်ကုန်၊ စဉ်းစားကုန်သော လူကောင်းသူကောင်း ပညာရှိတို့၏ နှစ်သက်သာယာအပ်သောသဘောကို ရသ ဟု ခေါ်ပါသည်။

ဆောင်။ ။ သာယာအပ်သော နက်သဘော မှတ်လော ရသပါ။

ရသ,အရ မှုချ ဥပစာ

- မှုချရသ,အရ- သာယာအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်အောင် ဆောင်အပ်သော ဌာယီဘာဝ ရ၏။ (ဝါ) သိဂ်ါရ စသော (၉)ပါး ရ၏။
- ဥပစာ,ရသ အရ- သာယာအပ်သည်သို့ မရောက်သေးသော ရတိဌာယီဘာဝ စသော ဌာယီဘာဝ (၉)ပါး ရ၏။

အဘိဓာန်ဋီကာဆရာအလို

- ရသကို ပြတတ်သော သီချင်းကို မှုချအရ ကောက်၏။
- သိဂ်ါရ စသော ရသ (၉)ပါးကို ဖလူပစာအားဖြင့် ရသဟု ကောက်၏။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၃၅၃) သဝိဘာဝါနုဘာ ----------ပ---------- သော ရသော။

သဝိဘာဝါ ဤဂါထာ ဆိုလိုရင်း

ရှေ့ဂါထာ၌ပြအပ်ခဲ့သော ထိုရသဟူသည် တစ်ခြားမဟုတ်၊ ဌာယီဘာဝပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်၏။

* ဌာယေဝ သောရသောကို ထောက်။

ရသအမည်ရနိုင်သော ဌာယီဘာဝ

အဖွဲ့.အနွဲ့.၏ အရသာပေါ်အောင် ဝိဘာဝ အနုဘာဝတို့ဖြင့်လည်းကောင်း သိုင်းသိုင်းဝိုင်းဝိုင်း ဆောင်ပြအပ်သော (ဖွဲ့.နွဲ့.စီကုံးအပ်သော) ဌာယီဘာဝမျိုးမှ ရသ,အမည်ရနိုင်ပါသည်။ ဌာယီဘာဝအတိုင်း ရသ,အမည် မရနိုင်ပါ။

* * * * *

(၃၅၄) သိင်္ဂါရဟာသ ----------ပ---------- ဌာယီနနုဂ္ဂမာ။

သိင်္ဂါရ၏ နာမည် ဤဂါထာတစ်မျိုးပြ

ဤဂါထာကား ပြခဲ့သော ဌာယီဘာဝ (၉)ပါးကိုပင် အစဉ်အတိုင်းဖက်စပ်၍ ရသ (၉)ပါးဟု နာမည်တစ်မျိုး တပ်ပြသော ဂါထာဖြစ်၏။

အမှာ။ ။ ရသကိုးပါး သရုပ်ကို ဂါထာအတိုင်း မှတ်ပါ။

ရသ (၉)ပါးကို ဣဋ္ဌရသ/အနိဋ္ဌရသ ခွဲခြားကောက်ပုံ

* သိင်္ဂါရ, ဟာသ, ဝီရ, အဗ္ဘုတ, သန္တရသ ငါးပါးသည် ဣဋ္ဌရသ။
* ကရုဏာ, ရုဒ္ဓ, ဘယာနက, ဗီဘစ္ဆရသ - လေးပါးသည် အနိဋ္ဌရသ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဌာယီဘာဝ (၉)ပါးနှင့် ရသ (၉)ပါး တွဲစပ်ပုံဇယား

စဉ်	ဌာယီဘာဝ	ရသ	သဘောနှင့် တရားကိုယ်အရ ကောက်
၁။	ရတိ	သိင်္ဂါရ	ချစ်ခင်နှစ်သက်ခြင်းဟူသော ပိတိ (တစ်နည်း– ပိဟာ)
၂။	ဟာသ	ဟာသ	ရယ်ရွှင်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း (သောမနဿဝေဒနာ အချို့အရာ၌ မုဒိတာလည်း ဖြစ်နိုင်သည်)
၃။	သောက	ကရုဏာ	သနားကြင်နာအပ်သောအဖြစ်သို့ရောက်အောင် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း (ဒေါမနဿဝေဒနာ)
၄။	ကောဓ	ရုဒ္ဓ	ကြမ်းကြုတ်ခက်ထန်ခြင်း (ကြမ်းကြုတ်ခက်ထန်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ဒေါသ)
၅။	ဥဿာဟ	ဝီရ	ရဲရင့်အားထုတ်ခြင်း (ဝီရိယ)
၆။	ဘယ	ဘယာနက	ကြောက်ရွံ့ခြင်း (ဆုတ်နစ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သောဒေါသ)
၇။	ဇိဂုစ္ဆာ	ဝိဘစ္ဆ	စက်ဆုတ်ခြင်း (စက်ဆုတ်သောအခြင်း အရာအားဖြင့် ဖြစ်သောဒေါသ)
			တစ်နည်း– ထိတ်လန့်ငြီးငွေ့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော သြတပ္ပ)
၈။	ဝိမှယ	အစ္ဘုတ	အံ့သြခြင်း၊ မဖြစ်စဘူးဖြစ်ခြင်း (အံ့သြသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ဆန္ဒ) ရံခါ ပိတိသောမနဿ ကောက်ရသည်လည်းရှိ၏)
၉။	သမ	သန္တ	ငြိမ်းအေးခြင်း (ငြိမ်းအေးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိ) ရံခါ သမာဓိကို ကောက်ရသည်လည်းရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

(၃၅၅) ဒုက္ခရူပေယ ----------ပ---------- သန္တရဿဟိ။

အာနန္ဒအရနှင့် ကရုဏာ စသည်ကို ရသအာနန္ဒ ဟုဆိုခြင်း မဆန့်ကျင်ပုံ

အာနန္ဒအရကား– နှစ်သက်မှု ပီတိသောမနဿ တည်း။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခမကင်းသော ကရုဏာ စသော ရသ,အရာဝယ် အဘယ်နည်းဖြင့် နှစ်သက်မှု ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း။ ဒုက္ခ ဒေါမနဿဖြစ်သော ကရုဏာနှင့် ပီတိသောမနဿဖြစ်သော အာနန္ဒသည် မဆန့်ကျင်ပုံ–

ကရုဏာစသော ရသ,အရာဝယ် နှစ်သက်မှုဖြစ်၏ဟူရာ၌ အမှန်တကယ် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို နှစ်သက်ခြင်းမဟုတ်၊ ထိုအကြောင်းအရာကို ဖွဲ့စီထားသော ဗျို့ကဗျာ ဂါထာတို့ကို နှစ်သက်ခြင်းသာဖြစ်သောကြောင့် ကရုဏာစသည်ကို ရသ,အာနန္ဒဟု ဆိုခြင်းသည် မဆန့်ကျင်ပါ။

❁ တတော ဝေဿန္တရော ရာဇာ၊ ဒါနံ ဒတ္တာန ခတ္တိယော။
ပဏ္ဍာသာလံ ပဝိသိတ္တာ၊ ကလုနံ ပရိဒေဝယိ။

ဤဂါထာ၌ အမှန်တကယ် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို သာယာနှစ်သက်ခြင်းမဟုတ်၊ တကယ်အဖြစ်အပျက်ကို တင်ပြပုံ ကိုသာ နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်၍ သာယာအပ်သောကြောင့် ရသ,ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ကရုဏာဒီကော၌ ကရုဏာအရ

ကရုဏာဒီကော၌– ကရုနိယတော၊ တိ– ကရုဏာဟု ဝိဂြိုဟ်ဆိုရ၍ ကရုဏာအရာ– ကရုဏာစေတသိက်ကို မကောက်ရ။ ဒုက္ခရူပေ– ဟူသော ဝိသေသနကို ထောက်၍ ဒေါမနဿ ဝေဒနာ ဟုဆိုအပ်သော သောကကို ကောက်အပ်၏။

(သောကနှင့် အာနန္ဒလည်းအရ ကောက်တူ၏။)

အာဒီအရ

* အာဒိဖြင့် ရုဒ္ဓ, ဘယာနက, ဝိဘဏ္ဍာတို့ကို ယူရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အဘိဝမ္ဘာဋ္ဌလာသော ကရုဏာနှင့် အလင်္ကာဋ္ဌလာသော ကရုဏာအထူး

အဘိဝမ္ဘာဋ္ဌလာသော ကရုဏာကား ကရုဏာအစစ် ကရုဏာစေတသိက်ဖြစ်၏။ ဤဋ္ဌလာသော ကရုဏာကား~ ကရုဏာအတု ဒေါမနဿဝေဒနာ ဖြစ်၏။

* * * * *

(၃၅၆) ရမ္မ ဒေသ ----------ပ---------- ရုစ္စတေ။

ရတိဘာဝအဓိပ္ပာယ်

ပျော်ရွှင်ဖွယ်ကောင်းသောအရပ်၊ သီဆိုတီးမှုတ်ခြင်း စသော ကာလ၊ မိုးဥတု စသော ကာလ၊ ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာလိမ်းခြင်း စသော အဆင်အပြင်၊ တင့်တယ်သောအပြုအမူ စသော နှစ်သက်ဖွယ်ရာအမူအရာ အစရှိသည်ကို အဖန်ဖန် တလဲလဲ မှီဝဲခြင်းကြောင့် အချင်းချင်း ချစ်ကြိုက်ကြကုန်သော လုလင်ဖျိုး မိန်းမဖျိုးတို့၏ ဝမ်းမြောက်ကြည်နူး ဖျော်မြူးခြင်းကို ကာမရတိ ဌာယီဘာဝဟု ခေါ်ပါသည်။

ဤနေရာ၌ ပဋိသေဝနာအရ

ပဋိသေဝနာ၌~ ပဋိ~ ကို ပုနပ္ပုနံ၊ သေဝနာကို အနုဘာဝနေန~ ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ထားသောကြောင့် ရမ္မ~ စသည်ကို တွေ့.ကာမတ္တာဖြင့် စိတ်ကို ရပ်မထားဘဲ ဆက်လက် တွေးတောခြင်းကိုပင် ကောက်ရပါသည်။

ဝေသာဒိဋ္ဌ အာဒီသဒ္ဒါ၏ အာဒီဝန်နှင့် ရတိရုစ္စတောဋ္ဌ ရတိအရ

* အာဒီဝန်ကား~ ပြောဆိုခြင်း ဘာသိတ၊ ပြုံးရွှင်ခြင်း~ မိဟိတ စသည်ဖြစ်၏။

* ရတိအရကား~ နှစ်သက်တတ်သော ပီတိ ဖြစ်၏။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၃၅၇) ယုတ္တာဘာဝါ ----------ပ---------- ဝသာတိဟု။

(၁) သိင်္ဂါရ,ရသ အဓိပ္ပာယ်

သင့်လျော်သော ဗျဘိစာရီဘာဝ အနုဘာဝတို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ရတိဌာယီဘာဝသည် ပင် သိင်္ဂါရ,ရသ မည်၏။

သိင်္ဂါရ,ရသ အပြား (၃)ပါး

၁။ အယောဂသိင်္ဂါရ,ရသ– သမီးရည်းစားဘဝ၌ မပေါင်းရသေးသော (ပေါင်းဖို့ရန် မျှော်လင့်နေသော) ချစ်ကြိုက်ခြင်း။

၂။ ဝိပ္ပယောဂ သိင်္ဂါရ,ရသ– မပေါင်းရမီဖြစ်စေ၊ ပေါင်းပြီးမှဖြစ်စေ ရှင်ကွဲ,ကွဲနေရခြင်း။

၃။ သမ္ဘောဂသိင်္ဂါရ,ရသ– ထိထိရောက်ရောက် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံလျက် ချစ်ကြိုက်ခြင်း။

ဆောင်။ ။ ပေါင်းသင်းလိုလျက် မပေါင်းဖက်ရ၊ အယောဂတည်း။ ပေါင်းကြကြင်နာ နောင်ခါကွဲကြ ဝိယောဂတွင် ချစ်ခင်ကြင်နာ ပေါင်းဆုံပါ၍ ဒဿနာဒိ သာယာဘိက သမ္ဘောဂသည် မှတ်ကြသုံးမျိုး အခွဲတည်း။

တစ်နည်း။ သိင်္ဂါရ (၃)ပါး

၁။ ကာမရတိ သိင်္ဂါရ,ရသ

၂။ ဓမ္မရတိ သိင်္ဂါရ,ရသ

၃။ ယုဒ္ဓသိင်္ဂါရ,ရသ – ဟု၍ သုံးမျိုးပြား၏။

ဘာဝလင်္ကာရထုတ်နည်း

၁။ ပဓာနကြိယာပုဒ်၏ တရားကိုယ်ကိုအရကောက်၍ ယင်းအစုတရားကို ဌာယီဘာဝထုတ်။

၂။ ကံပုဒ်၏အရ (အကြောင်းရင်း– နိုးသောအကြောင်း) ကို အာလမ্বဏဝိဘာဝထုတ်။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ယင်းအာလမ္ဗဏဝိဘာဝ၏ ဂုဏ်၊ သင်ညာဏက, အဝိညာဏက အခြေအရံဖြစ်သော အကြောင်းများ (ဝေးသော အကြောင်းများ)ကို ဥဒ္ဒိပနဝိဘာဝထုတ်။

၄။ ဌာယီဘာဝကြောင့် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာသောအကျိုးတရားများကို အနုဘာဝထုတ်။

၅။ ဌာယီဘာဝ၏ အခြေအရံသဘောများကို ရသင့်သလို သတ္တိကာဘာဝနှင့် ဗျဘိစာရီဘာဝထုတ်။

၆။ ထိုဝိဘာဝ အနုဘာဝ သတ္တိကာဘာဝ ဗျဘိစာရီဘာဝတို့ဖြင့် တိုးပွားစေအပ်သော ဌာယီဘာဝကိုပင် ရသ,ထုတ်။

(၃၅၆ – ၇) ဂါထာတို့အရ ဘာဝါလက်ာရ ထုတ်နည်း

၁။ ကာမဂုဏ်ငါးပါးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိန်းမ ယောကျ်ားတို့၏ အချင်းချင်း ကြိုက်နှစ်သက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ပီတိစေတသိက် သည် ရတိဌာယီဘာဝ။ (ဂုစ္ဆတေ–ကိုရှု။)

၂။ အချင်းချင်းအာရုံပြုကြကုန်သော မိန်းမယောကျ်ားတို့သည် အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။ (ယူဝါနညောည ရတ္တာနံ – ကိုရှု)

၃။ မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသောအရပ်၊ မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော က,ခြင်း၊ သီဆိုခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း၊ မွေ့လျော်ဖွယ် ကောင်းသော ဆည်းဆာ – စသော အချိန်ကာလ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော အသွင်အပြင် စသည်တို့သည် ဥဒ္ဒိပနဝိဘာဝ။

၄။ ထိုရတိဌာယီဘာဝအားလျော်သော ကြက်သီးမွေးညှင်းထ,ခြင်း ရောမဋ္ဌ စသည်တို့သည် သတ္တိကာဘာဝ။

၅။ ထိုရတိဌာယီဘာဝအားလျော်သော ငါချစ်သလို ချစ်ပါ့မလား– ဟု ယုံမှားခြင်းသင်္ကာ၊ ချစ်သူနှင့် တွေ့ဖိုရန် အားထုတ်ခြင်း ဥဿုက၊ ကြည်လင်ခြင်း ဟရိသ၊ နှစ်သက်ရောင့်ရဲခြင်း ပီတိ စသည်တို့သည် ဗျဘိစာရီဘာဝ။

၆။ ထိုရတိဌာယီဘာဝကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပွေ့ဖက်နမ်းစုတ်ခြင်း စသော ကိုယ်အမူအရာ၊ ချစ်ဖွယ်သောစကား ကို ပြောဆိုခြင်း စသော နှုတ်အမူအရာ စသည်တို့သည် အနုဘာဝ။

(ယုတ္တာဘာဝါ နုဘာဝါတေ၊ နိဗန္ဓာ– ကိုရှု။)

http://www.dhammadownload.com

၇။ ထိုဝိဘာဝ၊ အနုဘာဝ၊ သတ္တိကာဘာဝ၊ ဗျာဘိစာရီဘာဝတို့ဖြင့် တိုးပွားစေအပ်သော ရတိဌာယီဘာဝသည် သိဂ်ါရ ရသ မည်၏။

ဆောင်။ ။ နှစ်သက်ချင်းချင်း စွဲမက်ခြင်းမှာ ရတိသာတည်၊ အာရမ္ဘဏဝိဘာဝမှ ကျားမ ကေန်စင်စစ်မှန်ရှင့်၊ ဟော်ရန်ကောင်းလှ ရပ်ဒေသနှင့် ကမ္ဘ ဆိုမှ တီးမှ ဆည်းဆာ တန်ဆာဝတ်စား စသည်များမှာ ဝိဘာဝဒ္ဒီ ဖြစ်လေပြီတည်၊ ဌာယီကြောင့်သာ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် နှစ်ဖြာကိုယ်မှ နှုတ်အမှုကို အနုဘာဝ မှတ်ယူကြလော့။ ဘာဝ ရတိ သင့်လျော်ဘိသည် သတ္တိရောမဒ္ဓ ဟရိသ ဗျာဘိ အစရှိသား ဘာဝများဖြင့် တိုးပွားစေက သိဂ်ါရသည် ပြားရ အ ဝိ သမ္ဘောတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ မိန်းမ ယောက်ျားတို့ကိုသာ သတ်မှတ်ပြဆိုထားပါသော်လည်း အာရုံငါးပါး ကာမ ဂုဏ်တရားတို့ကို လိုက်စားမွေ့လျော်ခြင်း ဟူသမျှကိုပင် ရတိဌာယီဘာဝ သိဂ်ါရ ရသ အရ ကောက်နိုင်၏။ ကောက်သင့်၏။

ရတိဌာယီဘာဝနှင့် သိဂ်ါရ,ရသအရ

* သာမည်ဖြစ်သော ပီတိသည် ရတိဌာယီဘာဝ။
* သာယာအပ်သောအဖြစ်သို့ရောက်သော ပီတိ,သည် သိဂ်ါရ,ရသ မည်၏။

အဘိဓာန်လာ သိဂ်ါရ

* ပေါသဿ နာရီယံပေါသေ၊ ဣတ္ထိယာသဂ်ံမ် ပတိ။
ယာပိဟာ ဧသသိဂ်ါရော၊ ရတိ ကိဠာဒိကာရဏော။ (၁၀၃)

အယောဂသိဂ်ါရ,ရသ ပုံစံ (၁)

* အစ္ဆရာနံ ဒဿနေန၊ ရဂဂ္ဂိ အဓ္ဓဒယ္ဟတိ။
ကာမပကော် သံသိဒါမိ၊ ဝေယ္ယံနတ္ထိ မဟာမုနေ။

http://www.dhammadownload.com

၁။ နန္ဒရဟန်း၏ သန္ဓာန်ခ်ဖြစ်သော ဒဿနရာဂ၏ အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်သည့် ပီတိပြာနန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- ရတီဌာယီ ဘာဝ။

၂။ နတ်သမီးများသည် -- အာလမ္ဗဏ ဝိဘာဝ။

၃။ အဆင်းတန်ဆာ ဥယျာဉ်မိမာန်စသည်တို့သည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။

၄။ ဝေပထု စသည်တို့သည် -- သတ္တိကာဘာဝ။

၅။ စပလ (လျှပ်ပေါ်လော်လီခြင်း) စသည်တို့သည် -- ဗျဘိစာရီဘာဝ။

၆။ ဤဂါထာစကားအားလုံးကို မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားတိုင်တည်ခြင်းဟူသော ဝါစသိက ဗျာပါဒသည် -- အနုဘာဝ။

၇။ ထိုဝိဘာဝ အနုဘာဝ၊ သတ္တိကာဘာဝ၊ ဗျဘိစာရီဘာဝ – တို့ဖြင့် တိုးပွားစေအပ်သော ရတီဌာယီဘာဝသည်ပင် -- အယောဂသိဂ္ဂါရ,ရသ မည်၏။

❀ (ငွေးငွေးစွင့်စွင့် ကားကားပွင့် ယမင်လှရှုပါ။)

ပုံစံ (၂)

❀ သုဝဏ္ဏစီရ ဝသနေ၊ ဇာတရူပ သုမေခလေ။
သုသောဏိ တဝ ကာမေဟိ၊ နာဟံ ရဇ္ဇေန မတ္ထိကော။ (ကုသဇာတ်)

❀ ရွှေခြည်ထိုးထမီကို ဝတ်ဆင်ထားသော ရွှေခါးပတ်ကို ပတ်ထားသောခါးနှင့် တင်လှသော အို– ပဘာဝတီ၊ သင့်ကို အလိုရှိခြင်းကြောင့် ငါသည်– မင်းအဖြစ်ကိုပင် မလိုချင်တော့ပြီ။

အမှာ။ ။ နောက်ဂါထာများကို အနက်မပေးတော့ပြီ။ ဆရာများက အနက်ပေးပြောပြကြပါလေ။

၁။ ကုသမင်း၏ ပဘာဝတီကို ချစ်ခင်စုံမက် နှစ်သက်မြတ်နိုးခြင်း ပီတိ၊ ရာဂပြာနန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပာဒ်သည် -- ရတီဌာယီဘာဝ။

၂။ ပဘာဝတီမင်းသမီးသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

၃။ ပဘာဝတီ၏ အဝတ်ခါးကြိုး တင့်တယ်သော ခါး စသော သွင်ပြင်မူရာသည် -- ဥဒ္ဒီပန ဝိဘာဝ။

http://www.dhammadownload.com

၄။ မင်း၏ အဖြစ်ကို အလိုမရှိတော့ဟု ဆိုခြင်းသည် — အနုဘာဝ။
၅။ ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်း (မျက်ရည်ယိုခြင်း)သည် — သတ္တိကာဘာဝ။
၆။ ဆင်ခြင်စဉ်းစားခြင်း တက္ကာ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ဒီနတာ၊ အောက်မေ့အမှတ်ရခြင်း သတိ၊ သည်းမခံနိုင်ခြင်း အမရိသ တို့သည် — ဗျာဘိစာရိဘာဝ။
၇။ ထိုဘာဝ ဝိဘာဝ အနုဘာဝ တို့ဖြင့် တိုးပွားစေအပ်သော ရတိဌာယီဘာဝသည်ပင်လျှင် ဤနေရာ၌ — အယောဂ သိဂ်ါရ,ရသ မည်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဤပုံစံကို ယောနိသျ စသော ရှေ့ဆရာများက အယောဂရသဟု ဆိုကြ၏။ ဘာဋီ~ ဆရာက သမ္ဘောဂ ရသ ဟုဆို၏။ ပန်းကုံးဆရာက ဝိပွယောဂရသ သာ ဖြစ်သင့်သည်ဟုဆို၏။

ဝိပွယောဂပုံစံ (၁)

❁ နဟရာမိ နဘဋ္ဌာမိ၊ အာရာသိယ်ာမိ ဝါရိဓံ။
အထ ကေန နု ဝဏ္ဏေန၊ ဂန္ဓဏ္ဍေနောတိ ဝုစ္စတိ။ (သီ–၅)

၁။ ကြာနုံကို နမ်းရှုခြင်းသည် — ရတိဌာယီဘာဝ။
၂။ ကြာနုံသည် — အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ ကြာနုံကို ဆောင်သောလေ၊ အနုံ၏ ကောင်းခြင်းဟူသော ဂုဏ်တို့သည် — ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။
၄။ အနုံသူခိုးဟု အဆိုခံရခြင်းသည် — အနုဘာဝ။
၅။ အသံဟောက်ပြန်ခြင်း၊ ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်း စသည်တို့သည် — သတ္တိကာဘာဝ။
၆။ အဘယ့်ကြောင့် အဆိုခံရပါသနည်းဟု ကြံစည်ခြင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်း၊ စဉ်းစားခြင်းသည် — ဗျာဘိစာရိဘာဝ။
၇။ ထိုဘာဝ ဝိဘာဝ .... ပ .... — ဝိပွယောဂသိဂ်ါရ,ရသ။

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံ (၂)

❀ သာတတ္ထပရိဒေဝေသိ၊ ဣဒပုတ္တိ ယသသိနိ။
သမ္ဘုလာ ဥတုမတ္တကွာ၊ ဝနေ နာထ အပသ္သိ။

၁။ သောတ္ထိသေနနှင့် သမ္ဘုလာမင်းသမီးတို့၏ ချစ်ခြင်းကား -- ရတိဌာယီဘာဝ။
၂။ နာထအရ ကြင်ဘက်သောတ္ထိသေနကား -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ အပသ္သိအရ မတွေ့မြင်ရခြင်းကား -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။
၄။ သောကလိုက်ဆူ မျက်ရည်ပူပြည့် တွေဝေသောမျက်စိရှိခြင်း စသောအကျိုးအဆက်ဆက်သည် -- အနုဘာဝ။
၅။ ထို ဘာဝ ----- ပ ----- -- ဝိပ္ပယောဂသိဂ်ါရ,ရသ။

ပုံစံ (၃)

❀ ဒိသွာ ဘတ္တု သုဏာနိ၊ ဝသနာနိ ဝိဏ ပိစ။
ပရောဒိ ကန္ဒိကာနမ္ဘာ၊ ဝိယောဂါ ကန္ဒနမ္ဘတော။

၁။ ရူပနမ္ဘာနှင့် နမ္ဘမင်းသားတို့၏ ချစ်ခြင်းသည် -- ရတိဌာယီဘာဝ။
၂။ နမ္ဘမင်းသားသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ အဝတ်တန်ဆာ ဝတ်လဲတော်တီးနေကျ စောင်းတို့သည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။
၄။ ငိုကြွေးခြင်းစသည်သည် -- အနုဘာဝဝိဘာဝ။
၅။ ထိုဘာဝ ဝိဘာဝ ----- ပ ----- -- ဝိယောဂသိဂ်ါရ,ရသ။

* * * * *

သမ္ဘောဂသိဂ်ါရ,ရသ ပုံစံ (၁)

❀ စိရပ္ပဝါသိ ပုရိသ၊ ဒူရတော သောတ္ထိ အာဂတံ။
ဥတိမိတ္တာ သုဟဒ္ဒစ၊ အဘိနန္ဒန္တိ အာဂတံ။

http://www.dhammadownload.com

၁။ ဆွေမျိုးစသည်တို့၏ သန္ဓာန်၌ ဖြစ်သော နှစ်သက်ခြင်းပိတိသည် -- ရတိဌာယီဘာဝ။

၂။ ကြားမြင်စွာ ကွဲကွာနေသော ယောက်ျားသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

၃။ ချမ်းသာစွာ ပြန်လာခြင်းသည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။

၄။ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာတို့သည် -- အနုဘာဝ။

၅။ ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်း စသည်တို့သည် -- သတ္တိကာဘာဝ။

၆။ စိတ်ကြည်လင်ခြင်း ရွှင်လန်းခြင်း ဟရိသ စသည်တို့သည် -- ဗျဘိစာရီဘာဝ။

၇။ ထိုဘာဝဝိဘာဝ ----- ပ ----- -- သမ္ဘောဂ သိဂ်ါရ,ရသ။

ပုံစံ (၂)

* ဂိတသရေန ကပိယ၊ ဗန္ဓံကရိ ဝ ဝိဝသံ။
ယာမံ ဒုက္ခရေ နိယောဇေသိ၊ လဒ္ဓါ သေရန္ဓတိ မယာ။

၁။ အလိုသို့ပါအောင် ကာမနှောင်ကြိုးဖြင့် ဆွဲငင်ရစ်ပတ်ခြင်းသည် -- ရတိဌာယီ။

၂။ ကျရန္ဓတိ နဂါးဖျိုမသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

၃။ သီချင်းသံသည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။

၄။ ပြုနိုင်ခဲသောအမှု၌ စေခိုင်းခြင်းသည် -- ဗျဘိစာရီဘာဝ။

၅။ ရတိဌာယီဘာဝ၏ ထင်ရှားတိုးပွားစေခြင်းမှာ ဂိတသရေန အစရှိသည်ဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ရွတ်ဆို ကြကုန်သော ကဗျာဆရာ တို့၏ ဝါစသိကပယောဂ၊ ကချေသည်တို့၏ ကပြမှုဟူသော ကာယိကဗျာပါဒတို့သည်ကား- -- အနုဘာဝ။

၆။ ထိုဘာဝ ဝိဘာဝ ----- ပ ----- -- သမ္ဘောဂသိဂ်ါရ,ရသ။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မသီဂီရ,ရသ ပုံစံ (၁)

❀ ကရ,ကာသီတလ ဟဒယံ၊ ပညာပဒ္ဓောတ ဝိဟတ မောဟတမံ။
သနရာမရ လောကဂရ,၊ ဝန္ဒေ သုဂတံ ဂတိဝိမုတ္တံ။ သီ–၅။

၁။ ဝန္ဒေ ဟူသော ပါဠိအရ ကာယပယောဂစေတနာ၊ စဝိပဏာမစေတနာ။
မနောပဏာမ စေတနာနှင့်တကွ သောပီတိသည် -- ဓမ္မရတိဌာယီဘာဝ။
၂။ မြတ်စွာဘုရားသခင်ဒြမ်တော်သည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ ကရ,ကာသီတလ ဟဒယံ စသော ဝိသေသနပုဒ်တို့ဖြင့် ပြအပ်သော ဂုဏ်တော်၊ လက္ခဏာဟာရ နေတ္တိနည်းအားဖြင့် ပြအပ်သော ဂုဏ်တော်ဥာဏ်တော်တို့သည်
-- ဥဒ္ဒီပန ဝိဘာဝ။
၄။ ရှိခိုးသော ကိုယ်နှုတ်အမူအရာနှင့်တကွ ရှိခိုးသဖြင့် ရအပ်သော ပသာဒ ပီတိ၊ ပါမောဇ္ဇ စသောအကျိုး၊ အန္တရာယ်-ကင်းခြင်း၊ ကျမ်းပြီးခြင်း အကျိုးသည်
-- အနုဘာဝ။
၅။ ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်း၊ ရောမဇ္ဇ စသည်တို့သည် -- သတ္တိကာဘာဝ။
၆။ အလိုပြည့်၍ နှစ်သက်ခြင်း ပီတိ၊ စိတ်ရှင်လန်းခြင်း ဟရိသ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်း မတိ တို့သည် -- ဗျဘိစာရီဘာဝ။
၇။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- -- ဓမ္မသီဂီရ,ရသ မည်၏။

❀ ဖန်ဝါနီမြန်း ကမ္ဘာန်း ရဟန်းကျင့်ဘော့မှာ။

ပုံစံ (၂)

❀ ဗုဒ္ဓောတိ ကိတ္တယန္တသ၊ ကာယေ ဘဝတိ ယာပီတိ။
ဝရမေဝ ဟိ သာပီတိ၊ ကသိဏောနာပိ ဇမ္ဗုဒီပသ။

❀ ဘုရားဘုရားဟု ထုတ်ဖော်ကြွေးကြော်သောသူ၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ပီတိကို ရှု၍ထုတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံ (၃)

❁ နမော တဿ ဘာဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

* ရိုးခိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ကာယ ဝစီ မနောပဏာမနှင့် တကွဖြစ်သော ပီတိစေတသိက်သည် ဝမ္မရတိဌာယီဘာဝ။

မှတ်ချက်။ ။ ဤသို့ ဝမ္မသိဂ်ါရ,ရသကို ထုတ်ခြင်းသည် သမဌာယီဘာဝ သန္တရသကို သီးခြား မပြသော အဘိတန်ဋီကာ ကျမ်း၏ အလိုတည်း။

ဤအလက်ာကျမ်း၏ အလိုအားဖြင့် ထိုပုံစံသည် သန္တရသ၏ ပုံစံသာ ဖြစ်သင့်၏။

ယုဒ္ဓသိဂ်ါရ,ရသ ပုံစံ

❁ အလိနစိတ္တံနိဿာယ၊ ပဟဋ္ဌာ မဟတီ စမူ။
ကောသလံ သေနာသန္ဓ,ဒ်ု ဇိဂ္ဂါဟ် အဂါဟယိ။

၁။ ဗာရာဏသီပြည်သား စစ်သည်များတို့၏ စစ်တိုက်ခြင်း၌ သာယာနှစ်သက်ခြင်းသည် -- ရတိဌာယီဘာဝ။

၂။ စစ်သည်ဗိုလ်ပါနှင့်တကွသော ကောသလမင်းသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

၃။ ဘုရားအလောင်းတော် အလိနမင်းသား မဂ်ီလာဆင် အာဇာနည် ချုပ်မိန့်ညှိ လက်နက် စသည်တို့သည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။

၄။ ကောသလမင်းကို အရှင်လက်ရ ဖမ်းယူခြင်း၊ စစ်အောင်ခြင်း စသည်တို့သည် -- အနုဘာဝ။

၅။ သေဒဝေဝဏ္ဏိယ စသည်တို့သည် -- သတ္တိကာဘာဝ။

၆။ ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်းခြင်း သမ၊ အဆောတလျှင်ပြုလုပ်ခြင်း အာဝေဂ စသည်တို့သည် -- ဗျဘိစာရီဘာဝ။

၇။ ထို ဘာဝ ----- ပ ----- -- ယုဒ္ဓသိဂ်ါရ,ရသ မည်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ယုဒ္ဓသိဂ်ါရ,ရသ ဟူသည် အခြားမဟုတ်၊ လာလတ္တံ့သော ယုဒ္ဓဝီရ,ရသတို့ပင် ဖြစ်၏။

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

http://www.dhammadownload.com

(၃၅၈) ဝိကာရကတိ ----------ပ---------- ပဘုတိနံ သော။

(၂) ဟာသဌာယီဘာဝအဓိပ္ပာယ်

ပင်ကိုယ်သဘောမှ ထူခြားသောအမူအရာ အစရှိသည်တို့ဖြင့် မိမိနှင့် သူတစ်ပါးတို့၏ ရယ်ရွှင်ခြင်းသည် ဟာသ ဌာယီဘာဝမည်၏။

(ဝိကာရကတိအာဒိဟိ ----- ပ ----- ဟာသော ကိုထောက်)

ဟာသဌာယီဘာဝ မုချ– ဥပစာ

* ရယ်ရွှင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော သောမနဿဇော (၁၃)ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသည် မုချအားဖြင့် ဟာသဌာယီ ဘာဝ ဟာသရသ မည်၏။
* ထိုသောမနဿဇောသည် ဖြစ်စေအပ်သော ပြုံးရယ်ခြင်း စိတ္တဇရူပ်သည် ဌာနူပစာ အားဖြင့် ဟာသဌာယီဘာဝ–ဟာသရသ မည်၏။

ဟာသဌာယီဘာဝ အဖြစ်များရာပုဂ္ဂိုလ်

ယင်းဌာယီဘာဝသည် များသောအားဖြင့် မိန်းမတို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သည်။ (ဘိယျောတ္တိ ပဘုတိနံသော– ကိုထောက်)

ဝိကာရကတိအာဒိဟိ၌ အာကတိ၏ သရုပ်

အာကတိသည် အရပ်အရွယ် အသွင်တို့နှင့်မလျော်သော ဆံထုံးခြင်း၊ သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း စသော အာကတိ၊ နစ္စ ဂီတ စသော အာကတိအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

ဟာသအပြား

၁။ သောမနဿ ၂။ မုဒိတာ –ဟု နှစ်မျိုးပြား၏။

http://www.dhammadownload.com

ဟာသဌာယီဘာဝထုတ်နည်း

၁။ ရယ်ရွှင်ခြင်း သောမနဿဝေဒနာပြဓာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- ဟာသဌာယီဘာဝ။
(အတ္တနောထ ပရဿ ဝါ ဟာသော)

၂။ ယင်းရယ်ရွှင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စကား၊ ဖောက်ပြန်သောစကား၊ ဖောက်ပြန်သောအမူအရာရှိသူ အဲ့ဩဖွယ် ဝတ္ထုတို့သည် -- အာလမ္ဗဏ
(ဝိကာရကတိ အာဒီဟိ)

၃။ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာ၊ ဖောက်ပြန်သောစကား၊ ဖောက်ပြန်သောအမူအရာ အဲ့ဩဖွယ်သည် -- ဥဒ္ဒီပန
(ဝိကာရကတိ အာဒီဟိ– ကိုပင် ကြည့်ထုတ်)

၄။ သေဒ အသု စသည်တို့သည် -- သတ္တိကာဘာဝ။

၅။ နိဒ္ဒါသမ အာလသျ မုဒ္ဓာ စသည်တို့သည် -- ဗျဘိစာရီဘာဝ။
(နိဒ္ဒါသမလျ မုဒ္ဓာဒိ ဗျဘိစာရီဘိ– ကိုကြည့်ထုတ်)

၆။ နိဒ္ဒါ စသည်တို့သည် -- အနုဘာဝ။
တစ်နည်း။ ။ မျက်စိမှိတ်ခြင်း၊ နှုတ်ခမ်းလှုပ်ခြင်း တို့သည် အနုဘာဝ။

၇။ ဝိဘာဝ အနုဘာဝ သတ္တိကာဘာဝ ဗျဘိစာရီဘာဝ တို့ဖြင့် တိုးပွားစေအပ်သော ဟာသဌာယီဘာဝသည်ပင် -- ဟာသရသ မည်၏။
(ပရိပေါသေ သိယာဟသော– ကို ကြည့်ထုတ်)

ဆောင်။ ။ ရယ်ရွှင်ခြင်းမှ ဟာသယူလော့၊ မူရာဖောက်ပြား ဝတ္ထုများမှာ အာရမ္ဗဏဝိဘာဝ တည်း၊ ဖောက်ထမူရာ စသည်မှာလျှင် ဥဒ္ဒီတွင်ဘိ၊ မျက်စိမှိတ်မှ နှုတ်လှုပ်မှမှာ အနုဘာမှတ်၊ ဝိသရသု ဝေပထုမှာ သတ္တိကာ တည်း၊ နိဒ္ဒါသမအာလသျ စသား သဘောများကို ဗျဘိဆိုလော့၊ ထိုလိုဖွင့်မှ ယင်းဟာသသည် ဟာသရသ ပေါ်ထွက်လာ။

http://www.dhammadownload.com

သောမနဿ ဟာသဌာယီဘာဝ ပုံစံ(၁)

❁ ကောနုဝဋ္ဌိတ ဘတ္တောဝ၊ ပူရဟတ္ထောဝ ဗြဟ္မဏော။
ကဟံနု ဘိက္ခဲ အစရိ၊ ကံ သဒ္ဓဲ ဥပသင်္ကမိ။ (တိက– ကစ္ဆပ)

၁။ ဘုရားလောင်း၏ သန္ဓာန်ဌဖြစ်သော ရယ်ရွှင်ခြင်း သောမနဿဝေဒနာ ပြတန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- ဟာသဌာယီ ဘာဝ။
၂။ မျောက်သည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ အဂ်ါဇာတ်ကို ခဲထားသောလိပ်ကြီးကို မယူလာသောအမူအရာသည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။
၄။ သေဒ စသည်တို့သည် -- သတ္တိကာဘာဝ။
၅။ ဘုရားလောင်း၏ ရွှယ်ရွှင်ခြင်းဟူသော ဟရိသ၊ နောက်ထပ် မရယ်မိအောင် ကျွန်ဖြေ ဆယ်ခြင်းဟူသော အဗဟိတ္ထ တို့သည် -- ဗျဘိစာရီဘာဝ။
၆။ ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုရ၍ မေးမြန်းခြင်းဟူသော ဝါစသိက ဗျာပါဒသည် -- အနုဘာဝ။
၇။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- -- ဟဿရသ မည်၏။

ပုံစံ(၂)

❁ တဉ္ဉော သက္ကော ဒေဝရာဇာ နာဒုကံ ပေသေသိ၊
သောဒိဗ္ဗနာဒုကံ ဒဿေတွာ ဟသာပေသိ။ (သိ–၄)

၁။ မဟာပနာဒမင်းသားကလေး၏ သန္ဓာန်ဌဖြစ်သော လောဘမူ သောမနဿ စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- ဟာသဌာယီဘာဝ။
၂။ နတ်ကချေသည်,သည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ နတ်ကချေသည်၏ လက်တစ်ဖက်သာလျှင် လှုပ်ခြင်း စသော ဖောက်ပြန်သော ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာသည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။
၄။ မျက်စိမှိတ်ခြင်း၊ နှုတ်ခမ်းလှုပ်ခြင်း စသည်တို့သည် -- အနုဘာဝ။

http://www.dhammadownload.com

၅။ မျက်ရည်ထွက်ခြင်း၊ ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း၊ အသံဖောက်ပြန်ခြင်း စသည်တို့သည် — သတ္တိကာ ဘာဝ။

၆။ ဣန္ဒြေဆယ်ခြင်း စသည်သည် — ဗျာဘိစာရိဝိဘာဝ။

၇။ ထိုဘာဝ ------ ပ ------ — ဟသရသ မည်၏။

ဟာသဌာယီဘာဝ ပုံစံတစ်ချို့

- ရေကြည်ရောင်းခ အဘိုးရတဲ့ ငွေစ,လေးရွေး မြို့.ရိုးကြားမှာ သူနေရှာတဲ့ ဟိုဟာကလေးကိုလည်း ပြေးရှာယူချင်လှ ပါသေးသည်။ (ရေသည်ပြဇာတ်)
- နွားအို မြက်နုကြိုက်ကြီး။
- စောက်ထိုးထမီလှန် အကျီ နာရီလည်ပင်းမှာ။

မှတ်ချက်။ ။ ရေသည်ယောက်ျား၏ ပုံစံနှင့် နွားအိုမြက်နုကြိုက်ကြီး ထိုစောက်ထိုးထမီ စသော စကားတို့၌ အပြောခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမူအရာတို့ကို ကြည့်ထုတ်။

မုဒိတာတရားကိုယ်ပုံစံ

- စိရပွဝါသီ ပုရိသံ၊ ဒူရသော သောတ္ထိ မာဂတံ။
  ဉာတိ မိတ္တာ သုဟဇ္ဇာစ၊ အဘိနန္ဒန္တိ အာဂတံ။

၁။ ဤ၌ အဘိနန္ဒန္တိအရ– မုဒိတာပြဇာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဟာသဌာယီ စသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤပုံစံကို သမ္ဘောဂ သိဂါရ,ရသလည်း ဆိုကြသည်။ ဝတ္ထိဌာအားလျော်စွာ အမျိုးမျိုးထုတ်နိုင်၏။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၃၅၉–၃၆၀) သိတ မိဟ ---------ပ---------- ဝေပိစကမသော။

ရယ်ခြင်း (၆)မျိုးဖြစ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ် (၃)စား

၁။ မျက်စိဖွင့်ရုံ ရယ်ခြင်း သိတ။
၂။ သွားပေါ်ရုံ ရယ်ခြင်း ဟသိတ။
ဤနှစ်မျိုးသည် အမြတ်စားပုဂ္ဂိုလ်၌ ဖြစ်၏။
၃။ ဗြေးညှင်းချိုသာ အသံထွက်ရုံမျှရယ်ခြင်း ဝိဟသိတ။
၄။ ပခုံးဦးခေါင်းလှုပ်အောင်ရယ်ခြင်း ဥပဟသိတ။
ဤနှစ်မျိုးသည် အလတ်စားပုဂ္ဂိုလ်၌ ဖြစ်၏။
၅။ မျက်ရည်ထွက်အောင်ရယ်ခြင်း အပဟိသိတ။
၆။ တစ်ကိုယ်လုံး သိမ့်သိမ့်ခါ ကိုယ်ကို ပစ်လဲ၍ ရယ်ခြင်း အတိဟသိတ။
ဤနှစ်မျိုးသည် အည့ံစားပုဂ္ဂိုလ်၌ ဖြစ်၏။

ဆောင်။ ။ ပွင့်ရုံမျက်စိ ရယ်ရှင်ဘိသော် သိတခေါ်၏။ သွားပေါ်ရုံမျှရယ်က ဟသိ– လူမြတ် သိလော့၊ ထွက်ဘိသံညှင်း ရယ်ခြင်း ဝိဟ၊ သိတခေါ်ဆို၊ ပုခုံးကို လှုပ်၊ ခေါင်းကို လှုပ်ကာ ရယ်တုံ့ပါမူ မှတ်ယူ ဥပ၊ ဟသိတမည်၊ နှစ်ဝ သတ်မှတ် လူအလတ်တည်း၊ ယိုစွတ်မျက်ရည် ရယ်ခြင်းသည်ကား မည်လေအပဟသိတတည်း၊ ပြင်းလှထန်စွာ ကိုယ်လုံးခါ၍ ရယ်ပါအတိ ဟသိမှတ်သား ဤနှစ်ပါးကား ယုတ်ကြားသူသာ ရယ်ရှင်ပါသည်၊ မှတ်ပါ (၆)မျိုး သုံးစားတည်း။

သောမနဿဇော (၁၃)ခုကို ဟဿရသ ယူနိုင်ပုံ

သောမနဿဇဝနန္တိ ပနေတ္တ တေရသ ဟသနမ္မိ ဇနေန္တိ– ဟု အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟ၌ မိန့်သောကြောင့် ယူနိုင်ပါသည်။

* * * * *

http://www.dhammadownload.com

(၃ဖ၁) သောကရူပေါတု ----------ပ---------- ဗျဘိစာရီတော။

(၃) ကရုဏာရသအဓိပ္ပာယ်

အလိုမရှိအပ်သော အနိဋ္ဌာရုံသို့ရောက်ခြင်း၊ အလိုရှိအပ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၏ ပျက်စီးခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော သောကဌာယီ ဘာဝသည် ကရုဏာရသ မည်၏။

ဤနေရာ၌ ကရုဏောဟု ပုံလိုင်ထားပုံ

သောကရူပေါတု ကရုဏော–၌ ကရုဏာပုဒ်သည် ဣတ္တိလိင်ဖြစ်သော်လည်း ရသောကို ငဲ့၍ ကရုဏောဟု ပုံလိုင် ထား၏။ ထို့ကြောင့်– ကရုဏာ ယသ အတ္ထိတိ–ကရုဏောဟု ဝိဂ္ဂဟပြု။

ကရုဏာရသ အပြား

၁။ ကာမနှင့်ဆိုင်သော ကရုဏာရသ။
၂။ ဝမ္မနှင့်ဆိုင်သော ကရုဏာရသ။ ပေါင်း – ၂ – ပါး။

သောကဌာယီဘာဝ စသည်ထုတ်နည်း

၁။ ဝမ်းနည်းပူဆွေးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ဒေါမနဿ ဝေဒနာပြဓာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- သောက ဌာယီဘာဝ။
(သောကရူပေါတု ကရုဏော)
၂။ ဝမ်းနည်းပူဆွေးရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သတ္တဝါ သခါရတို့သည် -- အာလမ္ဗဏ ဝိဘာဝ။
(အနိဋ္ဌပ္ပတ္တိတ္ထ နာသတော)
၃။ အလိုရှိအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဝတ္ထုတို့၏ ကွေ.ကွင်းပျက်စီးခြင်း၊ အလိုမရှိအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဝတ္ထုတို့ကို ရခြင်းသည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။
(အနိဋ္ဌပ္ပတ္တိတ္ထနာသတော)

http://www.dhammadownload.com

၄။ အသု စသည်တို့သည် -- သတ္တိကာဘာဝ။
၅။ ဝိသာဒ အာလသျ မရဏ စိန္တာ– စသည်တို့သည် -- ဗျာဘိစာရိဘာဝ။
(ဝိသာဒါလသျ မရဏ စိန္တာဒီ ဗျာဘိစာရိနော)
၆။ ရဒိတ ပလျ ထမ္ဘက စသည်တို့သည် -- အနုဘာဝ။
(သတ္တာ နုဘာဝါ ရဒိတ ပလျ ထမ္ဘကာဒယော)
၇။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- သောကဌာယီဘာဝသည်-- ကရဏာရသ မည်၏။

ဆောင်။ ။ စိုးရိမ်ခြင်းကို သောကဆိုလော့၊ အလိုရှိအပ် မရှိအပ်ဟု နှစ်ရပ်ဝတ္ထုအစုစုမှာ အာရမ်သာတည်၊ ကွဲကွာ ဖျက်ပြားဆုံးရခြားဟု မှတ်သားကာမ ဥဒ္ဒိပတည်။ ဝိုရခြင်းရာ သညာဖျောက်ကင်းတောင့်တင်းစစ္စာ နုဘာဝါမှတ်၊ ဝိသာလသျ မရဏ စိန္တာ စသည်မှာလျှင် ဗျာဘိတွင်သည် ဖွင့်လျှင် ကရုဏာအရသာ။

သောကဌာယီဘာဝ ကရုဏာရသပုံစံ (၁)

❀ တတော ဝဿန္တရော ရာဇာ၊ ဒါနံ ဒတ္တာန ခတ္တိယေ။
ပဏ္ဍာသာလ ပဝိသိတ္တာ၊ ကလုနံ ပရိဒေဝယိ။

၁။ ဝေဿန္တရာမင်း၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ပူဆွေးဝမ်းနည်းခြင်း ဒေါမနဿ ဝေဒနာပြဓာန်း သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- သောကဌာယီဘာဝ။
(ကျန်အားလုံး ထင်ရှားသိသာပြီ)

ပုံစံ (၂)

❀ စောဒိတာ ဒေဝဒူတေဟိ၊ ယေပမဇ္ဇန္တိ မာဏဝါ။
တေ ဒီဃရတ္တံ သောစန္တိ၊ ဟီနကာရူပဂါ နရာ။ (သံ–၄ ၃၆)

ပြန်။ ။ သေမင်းတမာန်တို့သည် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်အပ်ပါကုန်လျက် အကြင်သတ္တဝါတို့သည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ မေ့လျော့ကြကာ အပါယ်သို့ လားကြရကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ပူဆွေးကြရကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

၁။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု မေ့လျော့သော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဒေါမနဿဝေဒနာ ပြစာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- သောကဌာယီဘာဝ။

၂။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ မေ့လျော့သောသူတို့သည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

၃။ မသူတော်ကို မှီဝဲခြင်း၊ မလျောက်ပတ်သောအရပ်၌ နေခြင်း~ စသည်တို့သည် -- ဥဒ္ဓိပနဝိဘာဝ။

၄။ အပါယ်ဘုံသို့ လားရခြင်း ပူဆွေးရခြင်းစသော အကျိုးအဆက်ဆက်သည် -- အနုဘာဝ။

ပုံစံ (၃)

❀ . သားတော် အာဇာတသတ်မင်းသည် မိခင် ဝေဒေဟီ မိဖုရားကြီးကို ဘခင် ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးထံ မသွားဖို့ တားမြစ်၏။
ထိုအခါ မိဖုရားကြီးသည် တံခါးဝ၌ ရပ်၍ အမျိုးမျိုး ပြောဆိုကန်တော့ကာ ငိုရှိုက် ပြန်သွား၏။ (သီ–၄ ၌ ပါဠိ ရှိ၏)

၁။ ဤစကား၌လည်း ဝေဒေဟီမိဖုရားကြီး၏ သန္တာန်၌ ငိုကြွေးမည်တမ်းသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်ဖြစ်သော ဒေါမနဿဝေဒနာသည် --သောကဌာယီဘာဝ မည်၏။ (ကျန်ထင်ရှားသိသာပြီ)

ပုံစံ (၄)

❀ ဝါးကွဲထမ်းပိုး ဆိုင်းပေါင်ကျိုးနှင့် ပုဆိုးညစ်တေ– ရောင်ထန်းစေ့မှုတ် ခေါင်းမွေးစုတ်တဲ့ ကျွေးဖအေငယ်။ (ရေသည်ပြစာတ်)

❀ အမိမဲ့သား ရေနည်းငါး ဘိုးဘွားဒုက္ခိတာ။

❀ အစာလည်းငတ်၊ ရေလည်းပြတ် မတ်ရပ်မထူသာ။

❀ ရေသည်ယောကျ်ား၏ သနားစရာ ပုံဟန်မှုရာကို ကြည့်၍ဖြစ်သော ကရုဏာပြစာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကြည့်ထုတ်)

http://www.dhammadownload.com

ဝမ္မနှင့်ဆိုင်သော ကရုဏာရသ

✿ နေဝါဟမတ္တာန မနတ္ထုနာမိ၊ နပုတ္တ ဒါရံ နဝနရဋ္ဌံ။
သတဗ္ဗဝမ္မော ပုရာကောစရိတော၊ တံသက်ံရံ ဒြဟ္မဏသာနုတပ္ပေ။

၁။ ဤပုံစံ အချိန်းအချက် စကားပျက်မည်မှ စိုးရိမ်ခြင်းသည် -- သောကဌာယီဘာဝ

၂။ စကားသည်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

၃။ ချိန်းချက်ထားခြင်းသည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။

၄။ အချိန်းအချက်ပျက်မည်မှ ပူပန်လှပါသည်ဟု ဆိုခြင်းသည် -- အနုဘာဝ။

၅။ ထို ဘာဝ ----- ပ ----- -- ကရုဏာရသ။

* * * * *

(၃၆၂) ကောဟေမဠာရီ ----------ပ---------- ရသောဘာဝေ။

(၄) ရုဒ္ဓရသ အဓိပ္ပာယ်

ဝန်တိုခြင်းအစရှိသော ဝိဘာဝတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ကောဓဌာယီဘာဝသည် ရုဒ္ဓရသ မည်၏။

ဤဂါထာကိုကြည့်၍ ကောဓဌာယီဘာဝ ရုဒ္ဓရသ ထုတ်ပုံ

၁။ ကြမ်းကြုတ်ခက်ထန်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ဒေါသစေတသိက်သည် -- ကောဓဌာယီဘာဝ။

(ကောဟေ--ကြည့်ထုတ်)

၂။ ထိုကောဓဌာယီဘာဝ၌ အလိုမရှိအပ်သော အနိဋ္ဌဖြစ်သည့် ဝတ္ထုအာရုံသည်လည်းကောင်း၊ ရန်သူသည်လည်းကောင်း -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဝန်တိုခြင်း မစ္ဆရိယ– ထိုကောဓကို တိုးပွားစေတတ်သော ရန်သူ၏ အပြုအမူ စသည်တို့သည် -- ဥဒ္ဓိပနဝိဘာဝ။

၄။ ထိုကောဓအားလျော်သော သော ဝေပထု စသည်တို့သည် -- သတ္တိကာဘာဝ။

၅။ စိတ်ခြောက်ခြားခြင်း တာသ၊ မူးယစ်ခြင်း မဒ၊ တွေဝေခြင်း မသိခြင်း မောဟ၊ သည်းမခံနိုင်ခြင်း အမရိသ စသည်တို့သည် -- ဗျာဘိစာရိဘာဝ။
(တာသမရာဒိဘိ)

၆။ မျက်လုံးနီခြင်း၊ မျက်မှောင်ကြုတ်ခြင်း၊ လက်ခမောင်းခတ်ခြင်း စသည်တို့သည် -- အနု ဘာဝ။
(နယနာရုဏတာဒိဟိ)

၇။ ထို ဘာဝ ----- ပ ----- ကောဓဗ္ဗာယိဘာဝသည်ပင် -- ရုဒ္ဓရသ မည်၏။
(ရုဒ္ဓေါနာမ ရသော ဘဝေ။)

ဆောင်။ ။ မျက်ထွက်ခြင်းကို ကောဓဆိုလော့၊ မလိုဝတ္ထု ရန်သူစုမှာ အာရမ်သာဆို၊ ဝန်တို မစ္ဆရိ၊ မရှိဥဒ္ဓိ၊ မျက်လုံး နီမူ အစပြု၍ အနုဘာဝ မှတ်သားကြလော့၊ တာသမရာ မောဟာ မရိ အစရှိမှ ဗျာဘိစာပေ တိုးပွားစေသည် မည်လေ ရုဒ္ဓရသတည်း။

ကောဓဗ္ဗာယိဘာဝ ရုဒ္ဓရသ (၁)

ဇ နဟိနျုနာယ သာခုဇ္ဇာ၊ လဘိဇိတ္ဘာယ ဆေဒနံ။
သုနိသိတေန သတ္ထေန၊ ဇဝံဒုဗ္ဗါသိတ ဘဏ်။

၁။ စိတ်ဆိုးသော ပဘာဝတို၏ သန္ဓာန်ခ်ဖြစ်သော ဒေါသပြဓာန်းသော စိတ္တုပါဒ်သည် -- ကောဓဗ္ဗာယိဘာဝ။

၂။ ခုဇ္ဇာသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

၃။ ခုဇ္ဇာ၏ အောင်သွယ်စကား၊ တံခါးပိတ်ထားသော အမူအရာများသည် -- ဥဒ္ဓိပနဝိဘာဝ။

http://www.dhammadownload.com

၄။ သေဒ ဝေပထု စသည်တို့သည် -- သတ္တိကာဘာဝ။
၅။ ရိုက်ရအောင် လိုက်သောလုံ့လ ဗျာပါဒ ဟူသော ဥဿုက၊ ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်သော အမှုအရာဟူသော ဥဂ္ဂတ စသည်တို့သည် -- ဗျဘိစာရိဘာဝ။
၆။ ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုသော ပဘာဝတိ၏ ဝစီပယောဂသည် -- အနုဘာဝ။
၇။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- -- ရုဒ္ဓရသ မည်၏။
❁ ကျောင်းတက်မမှန် အကျင့်တန် ဆက်ဆံရိုင်းပြစွာ။

ရုဒ္ဓရသပုံစံ (၂)

❁ အယဉ္စိ ပိတုမာရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ နေဝရတ္တိ နဒိဝါနိဒ္ဒံ လဘတိ။

၁။ နလဘတိအရ– အာဇာတသတ်မင်း၏ သန္ဓာန်ခ် အိပ်မပျော်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ကုက္ကုစ္စပြဿနာ်းသော ဒေါသမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်-- ကောဒ္ဓာယိဝိဘာဝ။
၂။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် -- အရမ္ဘဝိဘာဝ။
၃။ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးအပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ အယောနိသော မနသိကာရ သည်လည်းကောင်း– -- ဥဒ္ဓိပန ဝိဘာဝ။
၄။ ကာယိကဒုက္ခ စေတသိကဒုက္ခသည် -- အနုဘာဝ။
၅။ ထို ဘာဝ ဝိဘာဝ ----- ပ ----- -- ရုဒ္ဓရသ မည်၏။

ရုဒ္ဓရသ ပုံစံ(၃)

❁ သိရောတေ ဗဇ္ဈယိတ္တာန၊ ဟဒယံ ဆေတ္တာ သဗန္ဓနံ။
ဗန္ဓ သကုဏ ယဓိသာမိ၊ တုယ္ဟံ မံသေန ဗြဟ္မဏ။ (ဝေဿန္တရာဇာတ်)
(စူဇကာပုဏ္ဏားနှင့် မုဆိုးတွေ.ခက်ဝယ် ပုဏ္ဏားကို မုဆိုးကြီမ်းဝါးသော ဂါထာ)

http://www.dhammadownload.com

၁။ သာမတ္ထိယအားဖြင့် မုဆိုး၏ သန္ဓာန်ဖြစ်သော အမျက်ထွက်ခြင်း ဒေါသသည်
-- ကောဓ ဌာယီဘာဝ။

(ကျန်သိသာထင်ရှားပြီ)

ရုဒ္ဓရသ ပုံစံ(၄)

❁ ပရဝဇ္ဇာ နုပသိသ၊ နိစ္စံ ဥဒ္ဓၜန သညိနော။
အာသဝါ တသ္သ ဝုဋ္ဌာ၊ အာရာသော အာသဝေ ကွယော။

၁။ သူတစ်ပါးကို ကဲ့ရဲ့လိုခြင်း သညာနှင့်တကွဖြစ်သော ဒေါသသည်
-- ကောဓ ဌာယီဘာဝ။

(ကျန်သိသာထင်ရှားပြီ)

ရုဒ္ဓရသ ပုံစံ(၅)

❁ မနောနုရဉ္ဇနော မာရဂ်ကာသိဂ်ါရ ဝိဇ္ဇ မော။
ဇိနေနာ သမဏုညာတော၊ မာရသ ဟဒယာနလော။

၁။ မြတ်စွာဘုရား:အား: အမျက်ထွက်နေသော မာရ်နတ်မင်း၏ ဒေါသပြတ်နိုးသော စိတ္တုပ္ပါဒ်
သည်- -- ကောဓ ဌာယီဘာဝ။

(ကျန်သိသာထင်ရှားပြီ)

* * * * *

(၃မ်ား) ပတာ ပဝိဏ္ဍမာ ----------ပ---------- ဗျဘိစာရီနော။

(၅) ဝိရ,ရသ အဝိပ္ပာယ်

ရန်သူတို့က ပူပန်စေခြင်း၊ မိမိတို့နယ်အတွင်းသို့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်ခြင်း အစရှိသော ဝိဘာဝတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ဥဿာဟဌာယီဘာဝကို ဝီရ,ရသဟု ခေါ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝိရ,ရသ အပြား

ထိုဝိရ, ရသသည် စစ်တိုက်ခြင်း၊ အလှူပေးခြင်း၊ သနားခြင်း၊ တရားအားထုတ်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်~

၁။ ရဏ (ယုဒ္ဓ) ဝိရရသ စစ်တိုက်မှုနှင့်ယှဉ်သော၊ စစ်တိုက်ဖို့ရန် ရဲရင့်သောဝိရ,ရသ။

၂။ ဒါနဝိရ,ရသ~ ပေးကမ်းလှူဒါန်းမှုနှင့်ယှဉ်သော ဝိရ,ရသ။

၃။ ဒယာဝိရ,ရသ~ သနားကရုဏာနှင့်ယှဉ်သော ဝိရ ရသ။

၄။ ဝမ္မဝိရ,ရသ~ တရားနှင့်ယှဉ်သော ဝိရ ရသ ~ဟု (၄)ပါး ရှိ၏။

ဆောင်။ ။ အားမာန်တက်မှု ဝင့်ဝါပြွ မှတ်ရှ ဝိရပါ။

* ရန်ဘက်ပေးလှူ တရားယူ ပွားမှု သုံးမျိုးလာ။

တစ်နည်း ဝိရ,ရသ အပြား (၁၂)ပါး

သီလဝိရ,ရသ၊ နေကွမ္မ ဝိရ,ရသ စသော ပါရမီဝိရ,ရသ ကိုးပါးနှင့် အထက်ပါ ရဏ (ယုဒ္ဓ) ဒါန–ဒယာ– ဟူသော သုံးပါးနှင့်ပေါင်းသော် ဝိရ,ရသ အပြား (၁၂)ပါး ဖြစ်ပါသည်။

ဓိတိမတ္တာ ဒယော–ဌ် အာဒီသဒ္ဒါ၏ အာဒီဝန်

အာဒီဝန်ကား~ ဥဂ္ဂတ ကြမ်းကြုတ်ခြင်း၊ ဂမ္ဘ ~ မာန်မူခြင်း စသည်ဖြစ်ပါသည်။

ပတာပနှင့် ဝိဏ္ဍမအထူး

* ဥစ္စာအင်အား တန်ခိုးဒဏ်ထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော တန်ခိုးသည် ပတာပ။
* သူတစ်ပါး၏ နိုင်ငံနယ်ပယ်အတွင်းသို့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်ကျူးကျော်ခြင်းသည် ဝိဏ္ဍမ။

ဤသို့ထူး~

http://www.dhammadownload.com

ဉဿာဟနှင့် ဝိရအထူး

* ခုက္ခကို သည်းခံ၍ တက်တက်ကြွကြွ ကြိုးစားမှုဝိရိယသည် ဉဿာဟ။
* တွေ့ကြုံလာသော ဘေးခုက္ခကြောင့် မကြောက်မရွံ့ ရဲဝံ့သော ဝိရိယသည် ဝိရ,ရသ။

(က) ဉဿာဟ ယုဒ္ဓဝိရ,ရသနှင့် အပြား

စစ်တိုက်ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော ဝိရိယသည် ဉဿာဟဌာယီဘာဝ ဝိရ,ရသ မည်၏။

၁။ သတ္တယုဒ္ဓ ဝိရ,ရသ– သတ္တဝါတို့ကို စစ်တိုက်ရာ၌ ရဲရင့်မှု။
၂။ ကိလေသ ယုဒ္ဓဝိရ,ရသ– ကိလေသာကို စစ်တိုက်ရာ၌ ရဲရင့်မှု။ – ပေါင်း (၂)ပါး။

ဤဂါထာ၌ ဉဿာဟဌာယီဘာဝ စသည်ထုတ်ပုံ

၁။ စစ်တိုက်ခြင်း စသည်ကိုဖြစ်စေတတ်သော ဝိရိယပြဓာန်းသော စိတ္တုပါဒ်သည် -- ဉဿါဟ ဌာယီဘာဝ၊
(ဉဿာဟော– ကြည့်ထုတ်)
၂။ တစ်ဖက်ရန်သူ.စသည်တို့သည် -- အာလမ္ဗဏ ဝိဘာဝ။
၃။ ရန်သူ၏ အပြုအမူ တန်ခိုးလုလ္လ စသည်တို့သည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။
(ပတာပဝိဏ္ဍမာဒီဟိ)
၄။ ဒေသ စသည်တို့သည်– -- သတ္တိကာဘာဝ။
၅။ စစ်တိုက်ခြင်း၊ ဖေးကမ်းခြင်း၊ သနားစောင့်ရှောက်ခြင်း တို့သည် -- အနုဘာဝ။
(ဟေဝါနုဘာဝါ)
၆။ ရောင့်ရဲနှစ်သက်ခြင်း ပီတိ၊ သိခြင်း မတိ၊ ကြမ်းကြုတ်ခြင်း ဥဂ္ဂတာ စသည်တို့သည် -- ဗျဘိစာရီဘာဝ။
(ဝိတိမတ္ကာဒယော ဗျဘိစာရိနော)
၇။ ထို ဘာဝ ----- ပ ------ ဉဿဟဌာယီဘာဝသည်ပင် -- ဝိရ,ရသ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်။ ။ ရဲရင့် အားကြီးဝီရိမျိုးကို ခေါ်ရှိုး ဂိရ ဉဿာဟတည်၊ ယုဒ္ဓဒါနာဒယာ ယှဉ်ရှိုး ကြားသုံးမျိုးပေ၊ တန်ခိုး လုလ္လ ဝိဘိဝသာ၊ ရဏဒါနာဒယာတို့ပင် နုဘာတွင်၏။ များဖြင့် ဝိတိ၊ မတိ စသား သဘောများသည် မည်ကြားဗျဘိစာရီတည်း။

(က) ရဏ (ယုဒ္ဓ) ဝိရ,ရသ ပုံစံ

❁ ဟတ္ထိခန္ဓဋ္ဌ အာရုယှ၊ အာရောပေတွာ ပဘာဝတိ။
သဂ္ဂါမံ ဩတရိတွာ၊ သိဟနာဒ နဒိကုသော။

၁။ စစ်တိုက်ရန် လုလ္လထုတ်သော ကုသမင်း၏ သန္ဓာန်ခ်ဖြစ်သော ဝီရိယပြဓာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- ဉဿာဟ ဌာယီဘာဝ။
၂။ ခုနစ်ပြည်ထောင်မင်းတို့သည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ ထိုမင်းတို့က ပဘာဝတီခမည်းတော်၏ နိုင်ငံသို့ ကျူးကျော်ခြင်း၊ ပဘာဝတီကို ပေးရမည်ဟု တောင်းဆိုခြင်းတို့သည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။
၄။ ချွေးထွက်ခြင်း သေဒ စသည်တို့သည် -- သတ္တိကာဘာဝ။
၅။ စိတ်ဓာတ်တည်ကြည်ခြင်း ပီတိ၊ စစ်တိုက်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်း မတိ တို့သည် -- ဗျဘိစာရီဘာဝ။
၆။ ကုသမင်း၏ မရှဉ့်မကြောက် ခြေသံ့ဟောက်သို့ ရဲရဲတောက်အသံကို ကြားဝါးခြင်းသည် -- အနုဘာဝ။
၇။ ထို ဘာဝ ----- ပ ----- ဉဿာဟဌာယီဘာဝသည်ပင် ရဏ (ယုဒ္ဓ) ဝိရ,ရသ မည်၏။

ရဏ(ယုဒ္ဓ) ဝိရ,ရသ ပုံစံ(၂)

❁ ယော မာရသေန မာဃန္ဓ၊ မာသန္ဓဝိဇယုဿဝေါ။
တိဏာယပိ နမညိတ္ထ၊ သော ဝေါ ဒေတု ဇယံ ဇိနော။

http://www.dhammadownload.com

၁။ အနီးသို့ စစ်တိုက်လာသော မာရ်နတ်မင်းစစ်သည်များကို မြက်မှိုက်လောက်မျှ မအောက်မေ့ဟု ပြောဆိုခြင်း၊ ဝိရယပြဓာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်-- ဥဿာဟဌာယီဘာဝ။ (ကျန်သိသာထင်ရှားပြီ)

* နုမြူပိုင်ရှင် ကမ္ဘာတွင် ငါလျှင် မင်းစကြာ။

ပုံစံ (၃)

❁ အပ္ပကေနပိ မေတာဝိ၊ ပါဘတေန ဝိစက္ခဏော။
သမုဒ္ဒာပေတိ အတ္တာနံ၊ အနံ အဂ္ဂိ ဝ သန္ဓမံ။

၁။ ကုန်သွယ်ရေးခ္ဍ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သော ပညာရှိ၏ သန္ဓာန်ခ္ဍဖြစ်သော ဝိရိယပြဓာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- ဥဿာဟ ဌာယီဘာဝ။
၂။ အနည်းငယ်သော အရင်းအနှီးဥစ္စာသည် -- အာရမ္ဘဏဝိဘာဝ။
၃။ ကုန်သွယ်ရေးခ္ဍ လိမ္မာကျွမ်းကျင်ခြင်းသည် -- ဥဒ္ဓိပနဝိဘာဝ။
၄။ ဥစ္စာအခြေအရံ တိုးပွားခြင်း၊ ယင်းတိုးပွားသော ဥစ္စာအခြေအရံခ္ဍ တည်ခြင်း၊ ထင်ရှားကျော်စောခြင်းသည် -- အနုဘာဝ။
၅။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- -- ဝိရ ရသ မည်၏။

ပုံစံ (၄)

❁ နွားဖျိုသန်လှ နွားအိုပေါင်ကျိုးသလောက်ပါကွာ။

၁။ ကြိုးဝါးသူ၏ သန္ဓာန် ခွဲလုလ်ဝိရိယပြဓာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်- ကြည့်ထုတ်။

(က) ၂။ ကိုယ်ပေသယုဒ္ဓ ဝိရ,ရသပုံစံ

❁ ဘေတ နမုစိ တေ သေနာ၊ ကဏ္ဏနသာ ဘိပ္ပဟာရိနီ။
နံ အသူရော ဇိနာတိ၊ ဇိတ္ဝာ စ လဘတေ သုခံ။
ဘေသမုဒ္ဓံ ပရိဟရေ၊ ဝိရတ္ထု ဣဝ ဇိဝိတံ။
သဂ္ဂိမေ မေ မတံ သေယ္ယော၊ ယဓ္ဓေ ဇိဝေ ပရာဇိတော။ (ပဓာနသုတ်)

http://www.dhammadownload.com

၁။ ဤ၌ ကိလေသာတို့နှင့် စစ်တိုက်ခြင်း သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လ ဝီရိယတို့သည်– -- ဥဿာဟ ဌာယီဘာဝ။

၂။ ကိလေသာတို့သည် -- အာရမ္မဏဝိဘာဝ။

၃။ ကိလေသာတို့၏ အာရုံဖြစ်သော တရား၊ ထိုကိလေသာတို့၏ ပူပန်စေတတ်သောသဘောသည် -- ဥဒ္ဓိပနဝိဘာဝ။

၄။ ဤဂါထာ (ကဗျာ)ကို ရွတ်ဆိုခြင်းသည် -- အနုဘာဝ။

၅။ အသက်ရှည်ဖို့ရန် ငြီးငွေ့ခြင်း နိဗ္ဗေဒ၊ စစ်တိုက်ဖို့ရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်း မတိတို့သည် -- ဗျာဘိစာရိဝိဘာဝ။

၆။ ထို ဘာဝ ----- ပ ----- -- (ကိလေသ) ယုဒ္ဓဝိရ,ရသ မည်၏။

(ခ) ဒါနဝီရ,ရသ ပုံစံ(၁)

❁ ကော် တော ယာစမာနသ၊ ဥဘယာနိ ဒဒါမဟံ။
သစကွ္ကမာ တုဝံ ဂစ္ဆ၊ မဟာဇနသ ပေကွ္ခတော။

၁။ မျက်လုံးများကို ပေးလှူသော သိဝိမင်း၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ရဲရင့်သည့် ဝီရိယပြဓာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- ဥဿာဟ ဌာယီဘာဝ။

၂။ မျက်စိကို အလှူခံသော ပုဏ္ဏားသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

၃။ အလှူခံလာသော ပုဏ္ဏား၏ မျက်စိမမြင်ပုံ အခြင်းအရာသည် -- ဥဒ္ဓိပနဝိဘာဝ။

၄။ ခိုင်မြဲတည်ကြည်သော ပီတိ၊ လှူမည်ဟု ဆုံးဖြတ်သော မတိတို့သည် -- ဗျာဘိစာရီဘာဝ။

၅။ ဤဂါထာကို နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်းသည် (တစ်နည်း) မျက်စိနှစ်လုံးကို ပေးလှူခြင်းသည် -- အနုဘာဝ။

၆။ ထို ဘာဝ ----- ပ ----- -- ဒါနဝီရ,ရသ မည်၏။

❁ ဘုရားဖြစ်ရေး အသက်သွေးစွန့်ပေး အခါခါ။

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံ (၂)

❀ ဇာလိ ကဏ္ဍာဇိန် ဝိတ်၊ မဒ္ဒီဒေဝိ ပတိမ္ဘတ်။
စဇမာနော နစိန္ဓေသိ ၊ ဟောဝိယာယေဝ ကာရဏာ။

၁။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ သန္ဓာန်၌ ပေးလှူခြင်းနှင့်ယှဉ်သော ရဲရင့်သော ဝိရိယပြတန်း သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- ဥဿာဟဗျာယာမ်ဘာဝ။
၂။ အလှူခံပုဏ္ဏား သားတော် သမီးတော် မဒ္ဒီဒေဝီမိဖုရားသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ သဒ္ဓါတရား သဗ္ဗညုတဉာဏ်သည် -- ဥဒ္ဓိပနဝိဘာဝ။
၄။ ပေးလှူခြင်း ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း စသည် -- အနုဘာဝ။
၅။ ထို ဘာဝ ----- ပ ----- -- ဒါနဝိရ,ရသ မည်၏။

(ဂ) ဥဿာဟ ဒယာဝီရ,ရသ ပုံစံ(၁)

❀ ကိ မေ ဇကေန တိဏ္ဍေန၊ ပုရိသေန ထာမဒဿိနာ။
သဗ္ဗညုတं ပါပုဏိတ္တာ၊ သန္ဓာရေဿံ သဒေဝတံ။ (ဗုဒ္ဓဝင်ပါ)

၁။ သတ္တဝါတို့ကို သနားခြင်းနှင့်ယှဉ်သော ဝိရိယသည် -- ဥဿာဟဗျာယာမ်ဘာဝ။
၂။ နတ်လူအပေါင်းသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ ထိုနတ်လူအပေါင်း၏ ဆင်းရဲဒုက္ခသည် -- ဥဒ္ဓိပနဝိဘာဝ။
၄။ ဤပုံစံပါ စကားကို ကျူးရင့်မြှက်ဆိုခြင်းသည် -- အနုဘာဝ။
၅။ ဘုရားဖြစ်အောင် အားထုတ်မည်၊ သတ္တဝါတို့ကို ကယ်တင်မည်ဟု ကြံစည်ခြင်း တက္ကနှင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း မတိတို့သည် -- ဗျာဘိစာရိဘာဝ။
၆။ ထို ဘာဝ ----- ပ ----- -- ဒယာဝီရ,ရသ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ပုံစံ (၂)

❁ ကုလာဝကာ သိမ္မလိမှိ၊ ဤသာဝဇ္ဇယ မာတလိ။
စဇ်ပိ အသုရေ ပါဏ၊ မာဟု ဝိက္ကုလဝါဒိဏာ။

၁။ သိကြားမင်း၏ သနားခြင်းကြောင့် မာတလိကို ဗျာပါရကြီးစွာဖြင့် အမိန့်ပေးခြင်းသည် -- ဥဿာဟဌာယီဘာဝ။
၂။ ဂဠုန်ဌက်ကလေးများသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ ဌက်ကလေးများ၏ ကြောက်လန့်၍ အော်သံသည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။
၄။ စိတ်၏ မကြောက်ရွံ့တည်ကြည်ခြင်းဝိတိ၊ အသေခံဖို့ရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်း မတိ စသည်တို့သည် -- ဗျာပါရဝိဘာဝ။
၅။ ဌက်ငယ်တို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း ဒယာ၊ ဤဂါထာကို ပြောဆိုခြင်း ဝစီ ဗျာပါရတို့သည် -- အနုဘာဝ။
၆။ ထို ဘာဝ ----- ပ ----- -- ဒယာဝီရ,ရသ မည်၏။

ကရုဏာရသနှင့် ဒယာဝီရ,ရသ အထူး

❁ ဒုက္ခိတသတ္တဝါအား သနားရုံမျှ သနားလျှင် ကရုဏာရသ။
❁ သနားခြင်းကြောင့် တစ်စုံတစ်ခု ပြုလုပ်ပေးဖို့ အင်အားစိုက်ထုတ် အပတ်တကုတ် ကြိုးစားလျှင် ဒယာဝီရ,ရသ။

ဆောင်။ ။ သနားရုံမျှ သနားကမ္ဘ ရသကရ။
သနားမှုကြောင့် တစ်ခုခုမျှ ကြိုးစားက မှတ်ကြ ဒယာဝီရပါ။

(ဃ) ဥဿာဟဝမ္ဘဝီရ,ရသ (၁)

❁ ကိဠီမေပဟိတတ္တသ၊ လောဟိတံ နုပသုဿယေ။
လောဟိတေ သုဿမာနမှိ၊ ပိတ္တံသေမှဌ သုဿတိ။
မံသေသု ခီယမာနေသု၊ ဘိယျော ဝိတ္ထံ ပသီဒတိ။

http://www.dhammadownload.com

၁။ အားထုတ်ခြင်းသည် -- ဥဿာဟဌာယီဘာဝ။
၂။ နိဗ္ဗာန်သည်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဌာန်းအာရုံသည်လည်းကောင်း
-- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ စိမ်းစိုသော တောတောင် ချောက်ကမ္ဘာရံ၊ ကျောင်းသခင်နှင့်တို့သည်
-- ဥဒ္ဒိပနဝိဘာဝ။
၄။ သွေးသား စသည်တို့ ခြောက်သွေ့ခြင်းသည် -- အနုဘာဝ။
၅။ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းသည် -- ဗျာပိစာရိဘာဝ။
၆။ ထို ဘာဝ ----- ပ ----- -- ဝမ္မဝိရ,ရသ မည်၏။

❁ ရိုးကြေရေခန်း ကြိုးအားပမ်း မဂ်လမ်း ဖိုလ်ရောက်ရာ။

ပုံစံ (၂)

❁ တိစီဝရဠ ပတ္တောစ၊ ဝါသိ သူစိစ ဗန္ဓနံ။
ပရိသာဝနေန အဋ္ဌေတေ၊ ယုတ္တယောဂဿ ဘိက္ခုနော။

၁။ တရားအားထုတ်သော ရဟန်း၏ ကုသိုလ်စေတနာနှင့်တကွသော ဝိရိယသည်
-- ဥဿဟ ဌာယီဘာဝ။

ပုံစံ (၃)

❁ တေ တာဒိသေ ပူဇယေတော၊ နိဗ္ဗုတေ အကုတော ဘယေ။
နသက္ကာ ပုညံ သခ်ါတုံ၊ ဣမေတ္တ မပိ ကေနစိ။

၁။ ဘုရားရှင်တို့ကို ပူဇော်သောသူ၏ ပူဇာစေတနာနှင့်တကွသော ဝိရိယသည်
-- ဥဿာဟ ဌာယီဘာဝ။

ဝိရလေးမျိုးလုံး ပုံစံ

❁ အဓိတ္တာ သဏ္ဌာဝံ ဥဗ္ဗိ ၊ အယဋ္ဌ ဝိဝိဓေ မခေ။
အဒတ္တာ စတ္တ မတ္ထိနော၊ ဘဝေယျုံ ပတ္ထိဝေါ ကထံ။

http://www.dhammadownload.com

* အဓိတ္တာ သဏ္ဌာ၀ံ သဗ္ဗီ – ဖြင့် ယုဒ္ဓ၀ိရကို ပြ၏။
* အယဇ္ဇ၀ိ၀ိ၀ေ မခေ– ဖြင့် ဓမ္မ၀ိရကို ပြ၏။
* အ၁တ္တာ စတ္တ မတ္ထိနော– ဖြင့် သူတောင်းစားတို့ကို သနားလွန်ခြင်း ဒယာ၀ိရကို ပြ၏။
* ပေးလှူခြင်း ဒါန ၀ိရ တို့ကို ပြ၏။

* * * * *

(၃၆၄) ၀ိကာရိသန ----------ပ---------- ဗျဘိစာရိနော။

၆။ ဘယနကရသအ၀ိပ္ပာယ်

ပင်ကိုယ်သဘောမှ ထူးခြားသောသဘောရှိသော အသံ၊ ထူးခြားခြင်းရှိသော သတ္တ၀ါ အစရှိသော ၀ိဘာ၀တို့ကြောင့် ဖြစ်သော ကြောက်ခြင်း၏ လွန်ကဲခြင်းသည် ဘယာနက,ရသ မည်၏။

ဤဂါထာကို ရှု၍ ဘယဌာယီဘာ၀ စသည်ထုတ်ပုံ

၁။ ကြောက်တတ်သောသဘောရှိသောသူ၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဆုတ်နစ်သော အခြင်း အရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ဒေါသ ပြစာန်းသော စိတ္တုပါဒ်သည်–
-- ဘယဌာယီဘာ၀။

(ဘယုက္ကဏ်သော)

၂။ ကြောက်စရာဖြစ်သော အသံ စသော ၀တ္ထု၊ ကြောက်စရာဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
-- အာလမ္ဗဏ၀ိဘာ၀။

၃။ ထိုကြောက်စရာဖြစ်သော အသံ၊ ၀တ္ထု၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဖောက်ပြန်သော အမူအရာ၊ အသံ စသည်တို့သည်– -- ဥဒ္ဒီပန၀ိဘာ၀။

(၀ိကာရာသနသတ္တာဒီ)

၄။ ထိတ်လန့်ခြင်း တာသ စသည်တို့သည် — ဗျဘိစာရိဘာ၀။

၅။ ကြောက်တတ်သူ၏ ချွေးထွက်ခြင်း၊ အဆင်းဖောက်ပြန်ခြင်း၊ အသံဖောက်ပြန်ခြင်း၊ မေ့မြောခြင်း၊ ကြက်သီးထခြင်း စသည်တို့သည် -- အနုဘာ၀။

(သေ၁ါ၁ယော နုဘာ၀ေတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

၆။ ထို ဘာဝ ----- ပ ----- ဘယဌာယီဘာဝသည်ပင်
-- ဘယာနကရသ မည်၏။

(ဘယုက္ကဲသော ဘယာနကော)

ဆောင်။ ။ * ဆုတ်နစ်တွန့်တို ဒေါသကိုလျှင် ခေါ်ဆိုဘယာ ဌာယီသာတည်၊ ကြောက်ရာဝတ္ထု ပုဂ္ဂိုလ်စုကို ကောက်မှု အာရမ် အသံမှုရာ ဥဒ္ဓီသာတည်၊ သေဒါစရှိ နုဘာသီလော့ ထိတ်ဘီတာသ၊ ဗျာဘီ စသည် ပြည်ပါဘယာနက တည်း။

* လောကုတ်လောကီ ပိုင်းခြားရည် နှစ်လီဘယမှာ။
* ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ အနိစ္စာ စိတ်မှာ တုန်လှုပ်လာ။ (လောကုတ်)
* ဓားလုံ့လက်နက် ကျားဆင်ဝက် သဘက်ဘီလူးရှာ။ (လောကီ)

ဘယနကရသ ပုံစံ(၁)

⊗ တသ တံ နဒတော သုတ္တာ၊ သီဟသေ ပိတရေ မိဂါ။
ခတ္တိယာ ဝိပ္ပလာယိ သု၊ ကုသသဒ္ဒ ဘယဋ္ဌိတာ။

၁။ ကြောက်လန့်ကြကုန်သော ခုနစ်ပြည်ထောင်မင်းတို့၏ သန္ဓာန်ဌဖြစ်သော ဆုတ်နစ်သော ဒေါသပြဓာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဘယဌာယီဘာဝ။

ပုံစံ(၂)

⊗ တသ တံဒိသ္မာ သရီရတော သေဒါ မုစ္စိ သု၊ အန္ဓောကုစ္ဆိမှိ ပရိဝတ္တ မာနော
ဟာရဝံ ဝိရဝိ (သီ–၄)

၁။ ဤ(တသ တံ ဒိသ္မာ စသော ပါဠိတို့၏ အစွမ်းသတ္တိဖြင့်ပြအပ်သော)
အမှုဌ၏ ကြောက်ရွံ့ခြင်းသည် -- ဘယဌာယီဘာဝ။
၂။ သိကြားမင်းသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ ထိုသိကြားမင်းသည် ဖန်ဆင်းထားအပ်သော ကြီးစွာသော ဦးခေါင်း၊ သင်းခွေပန်းကဲ့သို့ ဖြူဖွေးသောအစွယ် စသည်တို့သည် -- ဥဒ္ဓိပနဝိဘာဝ။

http://www.dhammadownload.com

၄။ အမွှဋ္ဌ၏ ရွေးထွက်ခြင်း၊ ဝမ်းထဲ၌ ကြီးစွာသော အသံဖြစ်ခြင်းတို့သည် -- အနုဘာဝ။

၅။ တာသ အာဝေဂ ဂိလာနိ ဒိနတာ စသည်တို့သည် -- ဗျာဘိစာရိဘာဝ။

၆။ ထိုဘာဝ ------ ဂ ------ -- ဘယာနကရသ မည်၏။

ပုံစံ (၃)

❁ သီဟောစ သီဟနာဒေန၊ ဒဠ္ဌံ ရဏ အဘိနာဒယိ။
သုတ္တာ သီဟသ နိဋ္ဌေသံ၊ သိဂ်ါလော ဒဠ္ဌရေ ဝသံ။
ဘီတော သန္တာသမာပါဒိ၊ ဟဒယဋ္ဌသ အဖလိ။ (ခုဂနိပါတ်)

၁။ မြေခွေး၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဆုတ်နစ်သော ဒေါသပြတန်းသော ကြောက်ရွံ့သော စိတ္တပျပ်ခ်သည် -- ဘယဌာယီ ဘာဝ။

မှတ်ချက်။ ။ သြတ္တပ္ပ သဟောတပ္ပ ဓမ္မသံဝေဂတို့ကိုလည်း ဘယာနကရသ ထဲသို့ သွင်းကြသေး၏။

* * * * *

(၃၆၅) ဇိဂုစ္ဆာ ----------ပ---------- ဟိသ ပေါသနံ။

၇။ ဗီဘစ္ဆရသ အဓိပ္ပာယ်

သွေးအပုတ်နံ့ မနစ်သက်အပ်သော ဝတ္ထုစသော ဝိဘာဝတို့ကြောင့် စက်ဆုတ်ရွံ့ရှာခြင်း ဇိဂုစ္ဆာ ဌာယီဘာဝသည် ခေါဘန ဥမ္မေဂီ ကရုဏာယုတ ဗီဘစ္ဆရသ မည်၏။

စက်ဆုတ်မှု ဇိဂုစ္ဆာနှင့် သာယာအပ်သော ရ...တွဲပုံ

* ဇိဂုစ္ဆာရဓိရာဒီဟိ ----- ပ ----- ဏမေန ကရုဏာယုတော ကိုထောက်၍-

၁။ ရဓိရ- စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော ဇိဂုစ္ဆာမျိုး၌ ခေါဘနဗီဘစ္ဆရသ ရနိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ပုတိ စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော ဇဂုဏ္ဌာမျိုးခ၌ ကရုဏာယုတ ဗီဘစ္ဆရသ ရနိုင်ပါသည်။
၃။ ဝိရာဂကြောင့်ဖြစ်သော ဇဂုဏ္ဌာမျိုးခ၌ ကရုဏာယုတ ဗီဘစ္ဆရသ ရနိုင်ပါသည်။

တစ်နည်း ဇဂုဏ္ဌာအပြား

၁။ ရူဝိရ ၂။ ပုတိ ၃။ ဝိရာဂ ၄။ သြတ္တပ္ပ ပေါင်း (၄)ပါး

သြတ္တပ္ပ ပုံစံ

❁ ဇဂုဏ္ဌာမိတိ ဂူထ ဒိသ္မာဝိယ ဇဂုဏ္ဆ ဥပ္ပါဒေမိ (သံ–၄)

ဥပမေယျ စကားရပ်၌ မြတ်စွာဘုရားသခင်၏ သန္တာန်၌ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယကို စက်ဆုတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော သြတ္တပ္ပပြဓာန်းသော မဟာကြီယာစိတ္တုပ္ပါဒ်သည်
-- ဇဂုဏ္ဌာဌာယီဘာဝ။

* ဥပမာစကားရပ်၌ ပစင်္ကို တွေ့မြင်ရသောသူတို့၏ သန္တာန်၌ စက်ဆုတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ဒေါသပြဓာန်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဇဂုဏ္ဌာဌာယီဘာဝ။

* ဇဂုဏ္ဌာ ---- ပ ---- ပေါသနံဂါထာကို ရှု၍ ဌာယီဘာဝ စသည်ထုတ်ပုံ

၁။ သွေး စသည်တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အပုတ်နံ့ စသည်တို့ကြောင့်လည်းကောင်း ဖြစ်သော စက်ဆုတ်ရွံ့ရှာခြင်း ဒေါသ၊ ထိတ်လန့်ငြီးငွေ့ခြင်း သြတ္တပ္ပပြဓာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- ဇဂုဏ္ဌာဌာယီဘာဝ။
(ဇဂုဏ္ဌာ ရူဝိရာဒီဟိ ----- ပ ---- ကရုဏာယုတောဟိ ကိုရှု)
၂။ သွေး စသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အကောင်ပုတ် စသည်တို့သည်လည်းကောင်း
-- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ သွေးပြည်ယိုခြင်း၊ ပိုးလောက်ကျခြင်း၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ စသည်တို့သည်
-- ဥဒ္ဒိပနဝိဘာဝ။
(ရူဝိရာဒီဟိ ပုတျာဒီဟိ ဝိရာဂတောဟိ ကိုရှု)

http://www.dhammadownload.com

၄။ ယုံမှားခြင်း စသည်တို့သည်- -- ဗျာဘိစာရိဘာဝ။
(သက်ာဒီဟိသ ပေါသနံ– ကိုရ)

၅။ နှာခေါင်းရှုံ့ခြင်း၊ မျက်နှာလွှဲခြင်း၊ တံတွေးထွေးခြင်း စသည်တို့သည် -- အနုဘာဝ။
(နှာသာဝိကုနနာဒီဟိ– ကိုရ)

၆။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- ဇိဂုစ္ဆာဌာယီဘာဝသည်ပင် -- ဗီဘစ္ဆရသ မည်၏။
(ဗီဘစ္ဆော ခေါဘနုဗ္ဗေဂိ– ကိုရ)

ဆောင်။ ။ စက်ဆုတ်ရွံ ရှာ ဇိဂုစ္ဆာတည်၊ ရွံရှာဖွယ်မှ ဝတ္ထုစုလျှင် အာရမ်တွင်၏။ သွေးလျှင် ယိုကျ ပုတ်ပွန်ဘီ ကျိုကျို လောက်တက် ပြည်ထွက်စိုစို စသည်ကိုမူ ဥဒ္ဒိယူပါ၊ မျက်နှာလွှဲမှ နှာရှုံ့မှုကို အနုဘာဝါ မှတ်လေပါလော့၊ တာသာ စသား ဗျာဘိ ထားသည် တိုးပွားဝိဘစ္ဆ မည်သတည်း။

ရှဝိရကြောင့် ဗီဘစ္ဆရသပုံစံ

❀ ပါယ်ပါယ် ကဝါရိနံ၊ သောကိတံ ပါကိသမ္ပုဋ္ဌိက်။
ကောဏပါ သဟနစ္ဆန္တိ၊ ကဗန္ဓေ ဟျန္တိဘူသဏာ။

၁။ စက်ဆုတ်ရွံရှာခြင်းသည် -- ဇိဂုစ္ဆာဌာယီဘာဝ။
၂။ သွေးအူတို့သည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ လက်ခုပ်တို့ဖြင့် ယူ၍သောက်ခြင်း၊ ဦးခေါင်းမပါ ခန္ဓာကိုယ်ချည်းသာဖြစ်သော ကဗန္ဓိ၏ ပြိတ္တာတို့နှင့် တွဲ၍ ကခြင်း တို့သည် -- ဥဒ္ဒိပနဝိဘာဝ။
၄။ နှာခေါင်းရှုံ့ခြင်း စသည်တို့သည် -- အနုဘာဝ။
၅။ ထိုဘာဝ ---- ပ ----- ဇိဂုစ္ဆာဌာယီဘာဝသည်ပင်-- ဥဗ္ဗေဂိဗီဘစ္ဆရသ မည်၏။

❀ ကျင်ငယ် ကျင်ကြီး သွေးပြည်စီး ညီးညီးကိုယ်ခန္ဓာ။

http://www.dhammadownload.com

ပူတိကြောင့် ဇဂ္ဂာဖြစ်ပုံ

❁ အသုစိ ပူတိလောမောသိ၊ ဒုဂ္ဂန္ဓော ဝါတိ သူကရ။
သစေ ယုဇ္ဈိတကာမောသိ၊ ဧယ် သမ္မ ဒါမိ တေ။

၁။ စက်ဆုတ်ရွံရှာသော ခြသေ့မင်း၏ သန္ဓာန်ခ္ခဖြစ်သော ဒေါသပြေတန်းသော စိတ္တုပါဒ်
သည် -- ဇဂ္ဂာဌာယီဘာဝ။
၂။ သူနှင့် အဖက်မလုပ်~ ဟုထင်ခြင်း ဂဗ္ဘ သည် -- ဗျာဘိစာရီဘာဝ။

ဇဂ္ဂာ ပုံစံတစ်မျိုး

❁ ဥဘော ပါဒါနိ ဘန္ဒိတွာ၊ သညာပေဿာမိ တေ အဟံ။
အဋ္ဌိယာမိ ဟရာမိ၊ သရာဂမရဏံ အဟံ။

၁။ ငြီးငွေ့ခြင်းနှင့် အတူတကွဖြစ်သော ရွံ့ရှာစက်ဆုတ်ခြင်းသည်
-- ဇဂ္ဂာဌာယီဝိဘာဝ။
၂။ ထိုရာဂတည်းဟူသော သမုဒယသစ္စာသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ ထိုရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော ရုပ်နာမ်၊ ထိုရာဂ၏ အပြစ်သည်
-- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။
၄။ ခြေကို ရိုက်ချိုးခြင်း၊ ရာဂနှင့်တကွ သေရမည်ကို ငြီးငွေ့ရွံစိုးသည်၊ ရှက်နိုးသည်ဟု
ဆိုခြင်းသည် -- အနုဘာဝ။
၅။ ငြီးငွေ့ခြင်း၊ နိဗ္ဗေဒ၊ ရှက်ခြင်း ဗီဠတို့သည် -- ဗျာဘိစာရီဘာဝ။
၆။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- -- ဗီဘစ္ဆရသ မည်၏။

မှတ်ချက်။ ။ မိမိမယားကို နဂိုချစ်နေရာမှ အကြောင်းတစ်ခုတစ်ရာကြောင့် မချစ်တော့သော အခါ မုန်းခြင်းကြောင့် ဇဂ္ဂာဌာယီဘာဝ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌ ဂရုဏာ သဘောမကင်းသော ဂရုဏာယုတ ဗီဘစ္ဆရသ ဖြစ်နိုင်ပုံကိုသိပါ။

http://www.dhammadownload.com

(၃၆၆) အတိလောက ----------ပ---------- ဗျာဘိစာရိနော။

၈။ အဗ္ဗုတရသ အဝိဟာယ်

လောကသဘာဝကိုလွန်သော ပုဒ်အနက်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော အဲ့ဩခြင်း ဝိမှယဌာယီ ဘာဝသည် အဗ္ဗုတရသ မည်၏။

ဤဂါထာကို ရှု၍ ဌာယီဘာဝ စသည်ထုတ်ပုံ

၁။ အဲ့ဩသော အခြင်းအရာနှင့်တကွဖြစ်သော ဆန္ဒပြတန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- ဝိမှယ ဌာယီဘာဝ။

(အတိလောကပဒတွေ့ဟိ, ဝိမှယောယ်)

၂။ လောကဒ္ဒ ဖြစ်မြဲသဘောကို လွန်၍ဖြစ်သော ဝတ္ထုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

၃။ ထိုဝတ္ထုပုဂ္ဂိုလ်၏ လွန်စွာဆန်းကြယ်အဲ့ဩဖွယ်ဂုဏ်သည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။

(အတိလောကပဒတွေ့ဟိ)

၄။ ထိတ်လန့်ခြင်း တာသ၊ အရင်လိုခြင်း အာဝေသ၊ ရောင့်ရဲခြင်း ဓိတိ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း မတိ၊ ကြိုစည်ခြင်း တက္ကစသည့် ဘို့သည် -- ဗျာဘိစာရီ ဘာဝ။

(တာသာဝေဂါ ----- ပ ----- ဗျာဘိစာရိနော)

၅။ ချွေးထွက်ခြင်း၊ မျက်ရည်ယိုခြင်း၊ သာဓုခေါ်ခြင်း စသည်တို့သည် -- အနုဘာဝ။

(တဿာနုဘာဝါ ---- ပ ----- သိယုံ)

၆။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- ဝိမှယ ဌာယီဘာဝသည်ပင် -- အဗ္ဗုတရသ မည်၏။

(ဝိမှယောယ် ရသောဗ္ဗုတော)

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်။ ။ အဲ့ဩလေက ဝိမုယတည့်၊ လောကဖြစ်မြဲ လွန်ကဲဝတ္ထု ပုဂ္ဂိုလ်စုမှာ အာရမ္မဏ ဝိဘာဝရှင့်၊ ဆန်းလှလွန်စွာ ဂုဏ်တို့မှာလျှင် ဥဒ္ဒီတွင်၏။ ထို့ပြင် ချွေးထွက် မျက်ရည်ထွက်မှု သာဝုနမော် ခေါ်ခြင်းစသားသဘောများမှာ မှတ်သား နှဘာ တာသာ ဝိတိ မတိ အာဝေ စထွေများစွာ ဗျဘိစာသည် ပွားပါအဘ္ဘုတရသ တည်း။

အဘ္ဘုတရသ ထုတ်ပုံ(၁)

❁ အစ္ဆေရ်ဝတ လောကသ္မိ ၊ အဘ္ဘုတံ လောမဟံသနံ။
ဝေဿန္တရသ တေဇေန၊ သယမေ ဝေါ နတာဒုမာ။ (စရိယာပိဋကတ)

၁။ မဒ္ဒီမိဖုရား၏ အဲ့ဩဖွယ်အခြင်းအရာနှင့်တကွဖြစ်သော ဆန္ဒပြတုန်းသော စိတ္တဗျာပါဒ်သည် -- ဝိမုယဌာယီဘာဝ။
၂။ သစ်ပင်တို့သည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ အလိုလို ညွတ်လာကြခြင်းသည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။
၄။ စိတ်ကြည်လင် ရွှင်လန်းခြင်း ဟရိသ စသည်တို့သည် -- ဗျဘိစာရီဘာဝ။
၅။ ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်းသည် -- အနုဘာဝ။
၆။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- -- အဘ္ဘုရသ မည်၏။

ပုံစံ (၂)

❁ ဒုလ္လဘဠှိ လဒ္ဓါ အစ္ဆရိယံဝါ၊ ဒိသွာပိယာနံ ဥတိမိတ္တာဒိနံ။
အနုဿရဏံ နာမ လောကဿ ပကတိယေဝ။ (သီ–၅)

၁။ ဤ၅ (လဒ္ဓါဒိသွာ–ဟူသော ပါဠိတို့၏ အစွမ်းသတ္တိဖြင့် ပြအပ်သော) အဲ့ဩခြင်းသည် -- ဝိမုယ ဌာယီဘာဝ။
၂။ ရခဲသော အရာဝတ္ထု၊ အဲ့ဩဘွယ်ကောင်းသောအရာဝတ္ထုသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ ထူးကဲလွန်မြတ်ခြင်း၊ လွန်စွာဆန်းကြယ် အဲ့ဩဘွယ်ရာကောင်းခြင်းဂုဏ်တို့သည် -- ဥဒ္ဒီပန ဝိဘာဝ။

http://www.dhammadownload.com

၄။ သာဓုခေါ်ခြင်း၊ စုတ်သပ်ခြင်း စသည်တို့သည် -- အနုဘာဝ။
၅။ ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သော ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေ စသူတို့ကို အောက်မေ့အမှတ်ရခြင်း သတိ
သည် -- ဗျဘိစာရိဘာဝ။
၆။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- -- အဗ္ဗုတရသ မည်၏။

* စာဖြေဂုဏ်ထူး ငါးခြောက်ခူးချီးကြူးအံ့ဖွယ်ရာ။
* လူရည်ချွန်ပန်း ထပ်ထပ်ကွမ်း အုံ့ခမ်း မကုန်ပါ။
* မျက်လုံးဖောက်လှ ဗုဒ္ဓကို ပြိုင်တူတုမဲ့စွာ။

ပုံစံ (၃)

❁ ဒေဝယသာ နဘာဝေန၊ အကမ္မိတ္ထ အနေကသော။
မေဒနီ ဆုတ္ထသေဌသ၊ ဒေသိတသ သယမ္ဘုနာ။

၁။ မြေလှုပ်သည်ကို မြင်ရ၍ ဝမ္မပဋိဂ္ဂါဟက ရဟန်းတော်များနှင့် နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ သန္ဓာန်၌
အံ့သြသောအခြင်းအရာ အားဖြင့်ဖြစ်သော ဆန္ဒသည် -- ဝိမှယဌာယီဘာဝ။
၂။ မြေကြီးသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ ထိုမြေကြီး၏ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ တုန်လှုပ်ခြင်း၊ မြတ်စွာဘုရားက ဗြဟ္မဏသုတ်ကို
ဟောကြားခြင်းသည် -- ဥဒ္ဒိပနဝိဘာဝ။
၄။ သာဓုခေါ်ခြင်း၊ ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်း စသည်တို့သည်
-- အနုဘာဝ။
၅။ ရောင့်ရဲခြင်း ပီတိ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း တာသ စသည်တို့သည်
-- ဗျဘိစာရိဝိဘာဝ။
၆။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- -- အဗ္ဗုတရသ မည်၏။

ပုံစံ(၄)

❁ အဗ္ဗုတောဝတ လောကသ္မိ ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ လောမဟံသနော။
ဒိဗ္ဗော ရသောပါတု ရဟု၊ ဝေဒေဟသ ယသသိနော။ (နေမိဇာတ်)

http://www.dhammadownload.com

၁။ လောကကဋ္ဌ မဖြစ်စဖူး အထူးဖြစ်ခြင်းသည် -- ဝိမုယဌာယီဘာဝ။
၂။ ဝိဒေဟမင်းကြီးအား ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသော နတ်ရထားသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ နတ်ရထား၏ တန်ဆာသည် -- ဥဒ္ဒိပနဝိဘာဝ။
၄။ ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်းသည် -- သတ္တိကာဘာဝ။
၅။ အထူးကို ကြည့်ရှုခြင်းသည် -- အနုဘာဝ။
၆။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- -- အဗ္ဘုတရသ မည်၏။

* * * * *

(၃၆၇) ဌာယီဘာဝေါ ----------ပ---------- နိသေဝိတောဟု။

၉။ သန္တရသအဝိဟာယ်

ယင်းသမဌာယီဘာဝသည် ဆိုင်ရာဗျဘိစာရီဘာဝ အနုဘာဝတို့ဖြင့် တိုးပွားလာသော အခါ သူတော်ကောင်းတို့ မှီဝဲအပ်သော သန္တရသ မည်၏။

ဆောင်။ ။ *ငြိမ်းအေးဟူသည် ကုတ်နှင့် ကီ နှစ်လိုရှိခဲ့ရာ။
*ဤနှစ်ဖြေခန်း စာအတန်း အောင်ပန်းဆွတ်ခဲ့ပါ။ (လောကီ)
*လူစောင့်ပွားပြန် တရားမှန် ခြေခံစုပြီးပါ (လောကုတ်)။

ဤဂါထာကို ရှု၍ ဌာယီဘာဝ စသည်ထုတ်ပုံ

၁။ မဟာရှုတ်လောကုတ္တရာ၌ရှိသော ကာယပဿဒ္ဓိ။ စိတ္တပဿဒ္ဓိ စေတသိက်နှစ်ခုသည် -- သမဌာယီဘာဝ။

(ဌာယီဘာဝေါ ----- ပ ----- သမ္ဘ ဝေါ)

၂။ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ ဟုဆိုအပ်သော ဗြဟ္မစိုရ်တရား လေးပါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ယင်းတရား တို့၏ အာရုံသည်လည်းကောင်း -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

http://www.dhammadownload.com

တစ်နည်း။ ။ ကမ္မဌာန်း လေးဆယ်သည်လည်းကောင်း၊ အနိစ္စ၏အဖြစ် ဒုက္ခ၏အဖြစ် အနတ္တ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ရုပ်နာမ် နိဗ္ဗာန်ဟူသော ပရမတ်သည်လည်းကောင်း အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

၃။ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော အဒ္ဒုတ္တ ဝတ္ထု ဗဟိဒ္ဓ ဝတ္ထုတို့သည် -- ဥဒ္ဒိပနဝိဘာဝ။

တစ်နည်း။ ။ စင်ကြယ်သော သခ်ိမ်းကျောင်း၊ စိမ်းသောလယ်ယာ၊ ရေဆိပ်၊ တောတောင် စသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ မြတ်သော ယောဂျားတို့ကို ဆည်းကပ်ရခြင်းသည်လည်းကောင်း ဥဒ္ဒိပနဝိဘာဝ။ (မေတ္တာဒယာ မောဒါဒီ သမ္ဘ ဝေါ)

၄။ ငြီးငွေ့ခြင်း နိဗ္ဗေဒ, ရယ်ရွှင်ခြင်း ဟာသ၊ အောက်မေ့ခြင်း သတိ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း မတိ စသည်တို့သည် -- ဗျာဘိစာရီ ဘာဝ။

၅။ နိဝရဏတို့မှ ကင်းခြင်း၊ ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်း စသည်တို့သည် -- အနုဘာဝ။

၆။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- သမဌာယီဘာဝသည်ပင်-- သန္တာရသ မည်၏။

ခေတ်။ ။ ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းမှု မှတ်ရှုသမ လေးဝဗြဟ္မစိုရ် စသည်ကိုမူ အာရမ်ယူလော့၊ စင်ဖြူသန့်ရှင်း ကျောင်းဝင်း စသား ဥဒ္ဒိထားလေ၊ ခေါင်းပါး နိဝရဏ ကြက်သီးထမှု အစုစုမှာ အနုဘာဝ နိဗ္ဗေဒ ဟာသာ ဗျာဘိစာသည် ပွားခါ သန္တာရသတည်း။

သန္တောရသ ပုံစံ(၁)

❁ နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁။ ရှိခိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်ဌဖြစ်သော ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ သမာဓိပြတန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- သမ္ပယုတ္တ ဘာဝ။

၂။ မြတ်စွာဘုရားသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

၃။ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘဂဝါ ဂုဏ်တော် စသည်သည် -- ဥဒ္ဒိပနဝိဘာဝ။

၄။ ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်း ရောမဟ စသည်တို့သည် -- သတ္တိကာဘာဝ။

http://www.dhammadownload.com

၅။ အလိုပြည့်၍ နှစ်သက်ခြင်း ဝိတိ၊ စိတ်ရှင်လန်းခြင်း ဟရိသ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်း ဃတိတို့သည်– -- ဗျာဘိစာရီ ဘာဝ။

၆။ ရှိခိုးအပ်သော ကိုယ်နှုတ်အမူအရာနှင့်တကွ ရှိခိုးသဖြင့် ရအပ်သော ပသာဒ ပီတိ၊ ပါမောဇ္ဇ စသောအကျိုး၊ အန္တရာယ်ကင်းခြင်း၊ ကျွမ်းပြီးခြင်း အကျိုးတို့သည် -- အနုဘာဝ။

၇။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- -- သန္တရသ မည်၏။

ပုံစံ(၂)

* တတ္ထပဓာနံ ပဒဟိ ၊ နိသဇ္ဇဌာန စင်္ကမေ။
အဗ္ဘန္တရမှိ သတ္တာဟေ၊ အဘိညာမလ ပါပုဏိ ။ (ဗုဒ္ဓဝင်–ပါ)

၁။ တည်ငြိမ်သော သမာဓိသည် -- သမဌာယိဘာဝ။

၂။ သူမေတရသေ့ နှလုံးသွင်းအပ်သော တစ်စုံတစ်ခုသော ကမ္မဌာန်းသည် -- အာလမ္ဗဏ ဝိဘာဝ။

၃။ တော သစ်ပင်ရင်းတို့သည် -- ဥဒ္ဓိပနဝိဘာဝ။

၄။ အဘိညာဏ်ရခြင်းသည် -- အနုဘာဝ။

၅။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- -- သန္တရသ မည်၏။

ပုံစံ (၃)

* ဥပ္ပဇ္ဇန္တေစ ဇာယန္တေ၊ ဗုဇ္ဈန္တေ ဝမ္မဒေသနေ။
စတုရောနိမိတ္တေ နာဒသိ ၊ ဗျာနပိတိ သမမ္ဘိတော။ (ဗုဒ္ဓဝင်–ပါ)

၁။ ဗျာန်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော စေတသိက်ခန္ဓာ သုံးပါးတို့၏ ငြိမ်းအေးမှု ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ်တို့ ငြိမ်းအေးမှု စိတ္တိပဿဒ္ဓိ သည် -- သမဌာယိဘာဝ။

၂။ ထိုဗျာန်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော ကမ္မဌာန်းသည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

၃။ ဗျာန်ဝင်စားရန်ကောင်းသော တောတောင် စသည်တို့သည် -- ဥဒ္ဓိပနဝိဘာဝ။

http://www.dhammadownload.com

၄။ လေးပါးသောနိမိတ်တို့ကို မသိလိုက်ခြင်းသည် -- အနုဘာဝ။
၅။ ထိုဘာဝ ----- ပ ---- -- သန္ဓရသ မည်၏။

ပုံစံ (၄)

❁ ယဌ ကာမသုခံလောကေ၊ ယဌိဒံ ဒိဝိဒံ သုခံ။
တဏှက္ခယ သုခဿေတေ၊ ကာလံနဃ္ဃတိ သောဠသိ ။ (ဥဒါန်း)

၁။ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော လောကုတ္တရာစိတ်ဌာရှိသော ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိ သည် -- သမဋ္ဌာယီဘာဝ။
၂။ နိဗ္ဗာန်သည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ သမထ ဝိပဿနာတို့သည် -- ဥဒ္ဓိပနဝိဘာဝ။
၄။ ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်း စသည်တို့သည် -- သတ္တိကာ ဘာဝ။
၅။ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိတို့နှင့် တကွဖြစ်သော သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ပီတိ စသည်တို့သည် -- ဗျဘိစာရီ။
၆။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- -- သန္ဓရသ မည်၏။

ပုံစံ (၅)

❁ သောအဟောဗုဒ္ဓေါ အဟောဓမ္မော အဟောသံဃောတိ အနုဿရန္တောယေဝ စေတိယဂ်ကေ- စိတ္တမာလာဝိယ မိလာယိတ္တာ စာတုမဟာရာဇိက ဒေဝလောကေ ဝဿဝလာသ ပရိစာရကော ဧနဝသဘောနာမ ယဇ္ဇာ ဟုတ္တာ နိဗ္ဗတ္တိ။ (သီ-၄ ၁၂၆)

၁။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ သန္ဓာန်ဌ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိ (သမာဓိ) ပြတန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် -- သမဋ္ဌာယီဘာဝ။
၂။ ဗုဒ္ဓ ဝမ္မ သံဃ တို့သည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။
၃။ ဗုဒ္ဓ ဝမ္မ သံဃ တို့၏ ဂုဏ်တော်များသည်လည်းကောင်း၊ မေတ္တာ ကရုဏာ စသော ဗြဟ္မဝိဟာရတရား နှလုံးဌ ထားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
-- ဥဒ္ဓိပနဝိဘာဝ။

http://www.dhammadownload.com

၄။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ အဟော ဗုဒ္ဓေါ စသော ဝစီကံအမှုအရာသည်လည်းကောင်း၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်၌ ဝသဝတ်နတ်မင်း၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော ဇနဝသဘ မည်သော နတ်သားဖြစ်ရခြင်း အကျိုးသည်လည်းကောင်း

-- အနုဘာဝ။

၅။ ထိုဘာဝ ----- ပ ------ -- သန္တရသ မည်၏။

ပုံစံ(၆)

❁ စာတုဒ္ဒီသော အပ္ပဋိဃောစ ဟောတိ၊
သန္တုဿမာနော ဣတရီတရေန။
ပရိဿယာနံ သဟိတာ အဆမ္ဘီ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ။

၁။ စရေ၏ အရ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်သုံးနေထိုင်သော သူ၏ သန္တာန်၌ ငြိမ်သက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိ ပြတန်းသော စိတ္တုပါဒ်သည်

-- သမဒ္ဓာယီဘာဝ။

၂။ မေတ္တာစျာန်၏ အာရုံဖြစ်သော သတ္တဝါပညတ်သည် -- အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။

၃။ စိမ်းလန်းစိုပြေသော တောတောင် စသည်သည် -- ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။

၄။ သုခ သမာဓိ ယထာဘူတဉာဏ် စသော အဆက်ဆက်သော အကျိုးသည်

-- အနုဘာဝ။

၅။ ထိုဘာဝ ----- ပ ----- -- သန္တရသ မည်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဥဿာဟဒ္ဓာယီဘာဝ ဝီရ,ရသလည်း ထုတ်ကြသည်။

ဤတွင် ပဋ္ဌမပိုင်း ပြီးပါပြီ။

□□□

http://www.dhammadownload.com

မဏ္ဍိုင် – အလက်ာမှတ်စု – ပဌမပိုင်း

အလက်ာ နှင့် ပတ်သက်၍

ဓမ္ဓမ

စကား:အရာ စာပေရေးရာ တို့၌ ရှောင်ရန် အပြစ်ဆောင်ရန် အနှစ်တို့ကို ခွဲခြား:သိမြင် အပြောရေး ကျွမ်:ကျင် ပညာရှင် တစ်ယောက်ဖြစ်ရန်ဤစာအုပ်ကို ဆောင်ထား:လေ့လာသင့် ပါကြောင်း.....။

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com